

**Sprawozdanie Zarządu
z działalności ENEA S.A.
oraz Grupy Kapitałowej ENEA w 2019 r.**

Poznań, Data zatwierdzenia i publikacji: 4 czerwca 2020 r.

List Prezesa Zarządu

Szanowni Państwo,

Wyniki za rok 2019 publikujemy w szczególnym okresie - od kilku miesięcy gospodarka funkcjonuje w otoczeniu epidemii, z którą mierzą się zarówno Polska jak i inne kraje na całym świecie. Dzięki szybko podjętym działaniom, zabezpieczyliśmy stabilne i bez zakłóceń funkcjonowanie Grupy ENEA, utrzymując ciągłość działania wszystkich spółek i przyczyniając się tym samym do niezakłóconych dostaw energii elektrycznej dla naszych klientów. Od momentu ogłoszenia w Polsce stanu zagrożenia epidemicznego w Grupie Enea wprowadziliśmy zmienioną organizację pracy oraz specjalne procedury bezpieczeństwa, zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Nasi pracownicy odpowiedzialnie i z zaangażowaniem wykonują swoje zadania w tym szczególnym czasie. Za ten ogromny wysiłek wszystkim naszym pracownikom, klientom, partnerom i pozostałym interesariuszom bardzo dziękuję.

W tym miejscu należy również podkreślić nasze duże zaangażowanie w aktywne wsparcie rządowych i obywatelskich działań na rzecz walki z koronawirusem. Fundacja ENEA, oraz spółki Grupy, włączyły się we wsparcie szpitali z terenu działania naszej Grupy. Za pośrednictwem Fundacji przekazaliśmy ponad 3,5 mln zł, m.in. na specjalistyczny sprzęt medyczny, środki higieny i ochrony. Dodatkowo Lubelski Węgiel Bogdanka przekazał 740 tys. zł na pomoc ośrodkom medycznym w woj. lubelskim.

W ostatnim czasie część regulacji związanych ze stanem epidemii w kraju, a wpływających również na funkcjonowanie firm i gospodarki jest łagodzona. Ważnym staje się jak najszybszy powrót do realizacji zakładanych planów i celów biznesowych. Grupa Enea będzie w dalszym ciągu wspierać aktywnie rozwój gospodarczy Polski, a przede wszystkim zrównoważony rozwój sektora paliwowo-energetycznego, jego transformację, między innymi poprzez odpowiedzialne inwestycje oraz dalsze inicjatywy w zakresie poprawy efektywności działania oraz optymalizację modelu biznesowego Grupy.

W grudniu 2019 roku w odpowiedzi na zmieniające się warunki funkcjonowania sektora, jednoznaczne trendy wspierane regulacjami zarówno na poziomie europejskim jak i krajowym, zaktualizowaliśmy Strategię Rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA, wyznaczając jasne cele do 2030 r., z perspektywą do 2035 Mobilizacja na realizacji wyznaczonych kierunków rozwoju i celów, jest bardzo istotna, szczególnie teraz, gdy obserwujemy spowolnienie gospodarcze spowodowane stanem epidemii. Jestem przekonany, że jako Grupa ENEA dysponujemy odpowiednim potencjałem, aby nasze zamierzenia zrealizować zgodnie z naszymi planami.

Stabilne i dobre wyniki finansowe i operacyjne

Rok 2019 dla sektora elektroenergetycznego to kolejne wyzwania związane z wyższą dynamiką zmian w otoczeniu rynkowym oraz presją na przyspieszenie transformacji firm działających w sektorze paliwowo-energetycznym. W Polsce i Europie obserwowaliśmy kontynuację trendów z lat ubiegłych, których skutkiem są zmiany zachodzące w otoczeniu biznesowym i regulacyjnym. Ich wpływ na cały sektor to szansa na rozwój i transformację w kierunku energetyki niskoemisyjnej. Kształtowanie się unijnych ram polityki klimatycznej, nacisk na szybszy rozwój odnawialnych źródeł energii, w tym fotowoltaiki, morskich farm wiatrowych, czy rozwój energetyki prosumenckiej - to tylko niektóre z zagadnień, które w ubiegłym roku wyznaczały kierunki działania branży i wpływały w sposób znaczący na obszary wytwarzania i obrotu.

W 2019 roku wypracowaliśmy dobre wyniki finansowe. Grupa ENEA wygenerowała 3 410 mln zł EBITDA, co stanowi wzrost o ponad 45% w stosunku do ubiegłego roku. Przychody osiągnęły poziom 16 401 mln zł złotych, to wzrost o ponad 29% w stosunku do roku 2018. W tym czasie wytworzyliśmy około 26 TWh energii elektrycznej. Wolumen sprzedaży energii elektrycznej i paliwa gazowego odbiorcom detalicznym wyniósł 20,3 TWh. Łączne przychody ze sprzedaży energii elektrycznej i paliwa gazowego w 2019 r. (bez rekompensat) wzrosły w stosunku do 2018 r. o 2 879 mln zł.

Zaplanowane nakłady inwestycyjne zostały zrealizowane zgodnie z wcześniej przyjętymi założeniami. Ze zrealizowanej puli 2 181 mln zł aż 238 mln zł przeznaczone zostało na inwestycje związane wprost z ochroną środowiska.

W Grupie konsekwentnie wzrasta udział odnawialnych źródeł energii (r/r o 12,5 p.p.), w produkcji energii największy wzrost odnotowano w obszarze farm wiatrowych (42%). Zgodnie ze zaktualizowaną Strategią Rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA, w 2030 r. zwiększymy udział OZE w całkowitej produkcji energii ponad czterokrotnie.

Odpowiedzialność za środowisko

Grupa ENEA aktywnie uczestniczy w transformacji polskiego sektora energetycznego. Naszym celem jest zrównoważony rozwój w całym łańcuchu wartości, przy wykorzystaniu najnowocześniejszych technologii przyjaznych środowisku. Planowana odpowiedzialna transformacja aktywów wytwórczych zwiększy sprawność wytwarzania energii i znacząco obniży poziom jednostkowej emisji CO₂. W 2019 r. rozpoczęliśmy ważne prace modernizacyjne w Elektrowni Połaniec. Inwestycje są częścią programu dostosowania zakładu do rygorystycznych unijnych standardów środowiskowych, w tym konkluzji BAT. Do końca tego roku zmodernizowane zostaną elektrofiltry sześciu bloków energetycznych. Prace będą prowadzone podczas trwania planowanych remontów kapitalnych poszczególnych bloków, co nie wpłynie dodatkowo na bieżące funkcjonowanie elektrowni. Z tymi działaniami powiązana jest również modernizacja instalacji odsiarczania, która ma zakończyć się z początkiem 2021 r. W Elektrowni Koźnice trwają prace modernizacyjne w związku z dostosowaniem jednostek wytwórczych do konkluzji BAT. Prace na dwóch blokach zostały zakończone w 2019 r., na kolejnych trzech zostaną wykonane w trakcie planowanych postojów w 2020 r.

Nowoczesna Sieć Dystrybucyjna

Największe nakłady inwestycyjne w 2019 r. zostały zrealizowane w obszarze dystrybucji. Program modernizacji sieci elektroenergetycznej zamknął się kwotą 1,0 mld zł. Spółka ENEA Operator zakończyła największą w swojej historii inwestycję sieciową, rozpoczętą sześć lat temu gruntowną przebudowę linii 110 kV Morzyczyn – Drawski Młyn. Linia po przebudowie (o długości 240 km) znacząco poprawia bezpieczeństwo energetyczne w północno-zachodniej Polsce. Spółka dystrybucyjna poprawiła wskaźniki niezawodności dostaw energii, gdzie średni czas przerw nieplanowanych dla odbiorców z północno-zachodniej Polski został skrócony ze 152 do niecałych 124 minut. Osiągnięty w 2019 roku wynik jest o prawie pół godziny lepszy niż wynik wcześniejszy.

Realizowane projekty inwestycyjne wspierają i wdrażają założenia krajowego planu zwiększania udziału OZE w miksie energetycznym. Modernizacje infrastruktury elektroenergetycznej powiększa potencjał naszej sieci w celu odbioru energii ze źródeł rozproszonych, podłączonych do sieci OSD odnawialnych źródeł energii. W samym tylko 2019 r. ENEA Operator przyłączyła 12,7 tys. mikroinstalacji o łącznej mocy prawie 90 MW. Zwiększanie dostępnych możliwości przyłączeniowych idzie w parze ze zmianą filozofii zarządzania siecią na system, który coraz częściej musi być przystosowany do dwukierunkowych przepływów.

W plan rozwoju Grupy wpisaliśmy również projekty z zakresu elektromobilności i związanej z nią infrastruktury. Włączamy się w inicjatywy budowy sieci ładowania pojazdów elektrycznych, współpracując m.in. z Poczta Polska, Kolejowymi Zakładami Łączności czy Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym.

Stabilne źródło dostaw paliwa dla elektrowni

Głównym dostawcą surowca do dwóch elektrowni Grupy ENEA jest Lubelski Węgiel Bogdanka. Spółka w ubiegłym roku odnotowała wydobyte na poziomie blisko 9,5 mln ton, co oznacza wzrost o prawie 5%. W tym samym czasie sprzedaż węgla wzrosła o 4,7%. Grupa LWB osiągnęła przychody ze sprzedaży na poziomie 2 158 mln złotych, zaś jej EBITDA wyniosła 771 mln zł.

Spółecznie odpowiedzialny pracodawca, rozwój kapitału ludzkiego

Inwestycje w zasoby ludzkie, ochrona środowiska, dbałość o relacje ze społecznościami lokalnymi i wsparcie obszarów niepowiązanych bezpośrednio z działalnością firmy to najważniejsze elementy polityki społecznej odpowiedzialności i zrównoważonego rozwoju Grupy ENEA. Naszym celem jest utrzymywanie dobrych relacji ze społecznościami lokalnymi oraz otwarty i konstruktywny dialog ze stroną społeczną. Od lat towarzyszymy naszym pracownikom i społecznościom, w projektach wspierających m.in. edukację, sport, profilaktykę zdrowotną, ochronę środowiska, osoby potrzebujące czy seniorów. W 2019 r. intensywnie rozwijaliśmy projekty szkół patronackich oraz studiów dualnych. Nasz program „Nie taki prąd straszny”, w ramach którego uczymy najmłodszych jak bezpiecznie obchodzić się z prądem, został uznany w Rankingu Forum Odpowiedzialnego Biznesu za mający największą wartość dla społeczeństwa w mijającym 30-leciu.

Jako odpowiedzialny pracodawca, inwestujemy w rozwój pracowników, stawiając na doskonalenie kompetencji przywódczych i merytorycznych, dotyczących obszarów naszej działalności. Zapraszamy pracowników do aktywnego udziału w działaniach rozwojowych „szytych na miarę” potrzeb uczestników i naszej organizacji. Dofinansowujemy naukę w ramach kształcenia ustawicznego, stwarzamy możliwości do podnoszenia kompetencji językowych w jednostkach i na stanowiskach tego wymagających. Edukujemy pracowników i rozwijamy ich kompetencje, oferując szkolenia e-learning, webinaria i broszury informacyjne dotyczące budowania przyjaznego środowiska pracy w oparciu o wartości Grupy ENEA.

Aktualizacja strategii rozwoju jako odpowiedź na zmiany w otoczeniu sektora

Aktywnie uczestniczymy w transformacji sektora energetycznego. W ogłoszonej pod koniec ubiegłego roku aktualizacji Strategii Rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA zakładamy wzrost udziału zero- i niskoemisyjnych źródeł wytwórczych w całkowitej produkcji energii elektrycznej. W 2030 r. będzie to 41% produkcji, a w perspektywie 2035 r. - 60%. Zrównoważona i odpowiedzialna transformacja aktywów wytwórczych znacząco obniży poziom jednostkowej emisji CO₂. Drugim istotnym filarem transformacji będą inwestycje w nowe zintegrowane produkty i usługi dywersyfikujące obecną działalność Grupy, wykorzystujące zaawansowane technologie cyfrowe i informatyczne (typu Internet Rzeczy, Blockchain itd.), które będą budowały dodatkową wartość zarówno dla firmy, jej akcjonariuszy, jak i klientów.

Serdecznie zapraszam do zapoznania się z podsumowaniem działalności Grupy ENEA za 2019 r. W imieniu Zarządu ENEA, dziękuję członkom Rady Nadzorczej, zarządom spółek oraz wszystkim pracownikom Grupy za profesjonalne i skuteczne działania, dzięki którym wspólnie możemy budować i wzmacniać wartość Grupy ENEA.

Z poważaniem,

Mirosław Kowalik
Prezes Zarządu ENEA S.A.

Spis treści

1. Podsumowanie operacyjne	6
2. ENEA S.A. jako podmiot dominujący w grupie kapitałowej.....	11
3. Organizacja i działalność Grupy Kapitałowej ENEA.....	12
4. Zarządzanie ryzykiem.....	45
5. Zatrudnienie.....	49
6. Opis branży.....	52
7. Sytuacja finansowa.....	56
8. Akcje i akcjonariat	78
9. Władze.....	80
10. Inne informacje istotne dla oceny sytuacji emitenta	85
11. Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego.....	110
12. Oświadczenie na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej ENEA za rok 2019.....	123
13. Załączniki	172
14. Słownik pojęć i skrótów.....	180

Grupa ENEA w liczbach

ENEA to 17,3 tys. Pracowników

WYDOBYCIE

20,8%
udziału w rynku węgla energetycznego w Polsce

445 mln ton
potencjału wydobywczego
3 obszarów koncesyjnych

9,5 mln ton
produkcji netto węgla
w 2019 r.

WYTWARZANIE

6,3 GW
całkowitej mocy zainstalowanej

443 MW
mocy zainstalowanej w OZE

25,9 TWh
całkowitego wytwarzania energii
netto w 2019 r.

DYSTRYBUCJA

2,6 mln
odbiorców usług dystrybucyjnych

118,4 tys. km
linii dystrybucyjnych wraz
z przyłączami

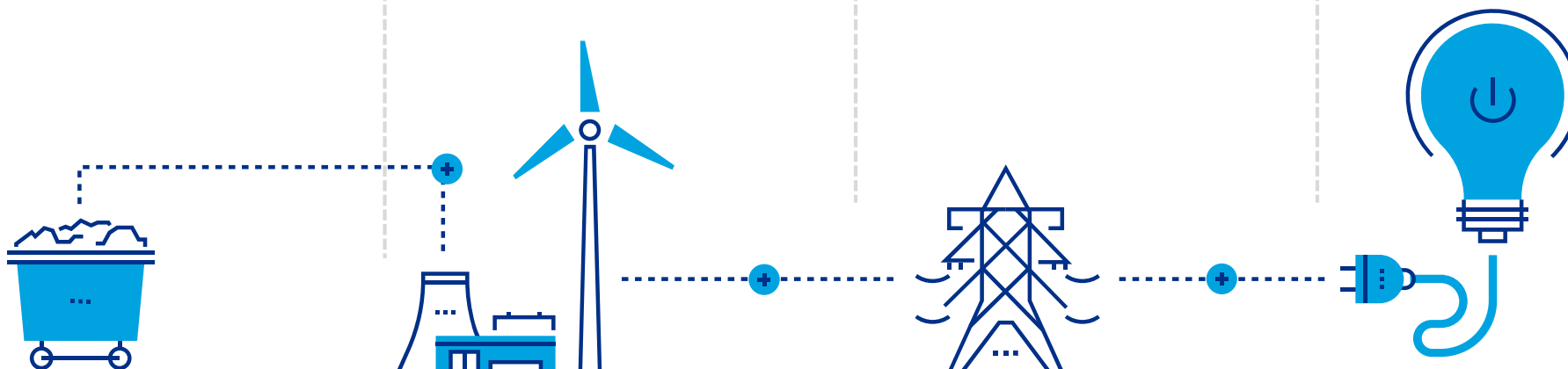
19,8 TWh
dostarczonej energii

OBRÓT

2,5 mln
klientów

20,3 TWh
sprzedaży energii elektrycznej
i paliwa gazowego Klientom
detalicznym w 2019 r.

32
Biura Obsługi Klienta

1. Podsumowanie operacyjne

W 2019 r. Grupa Kapitałowa ENEA wypracowała wynik EBITDA na poziomie 3 410 mln zł (wzrost r/r o 1 062 mln zł).

Najwyższa EBITDA, 1 594 mln zł, zrealizowana została w obszarze Wytwarzania (wzrost r/r o 726 mln zł). Na wynik obszaru pozytywnie wpłynął wzrost rynkowych cen energii, spowodowany wzrostem cen CO₂ i paliwa produkcyjnego, oraz rozwiązanie rezerwy dotyczącej farmy wiatrowej Skoczylody (w kwocie 129 mln zł).

W obszarze Wydobywania osiągnięta została EBITDA na poziomie 771 mln zł (wzrost r/r o 301 mln zł). Pozytywnie na wynik segmentu wpływ miała zwiększona sprzedaż węgla (przy wyższym wydobyciu netto) oraz wyższa cena sprzedaży.

Obszar Dystrybucji odnotował wynik EBITDA na poziomie 1 090 mln zł (spadek r/r o 21 mln zł). Spadek wyniku jest efektem wyższych przychodów od ubezpieczyciela w analogicznym okresie roku poprzedniego (wyплаты odszkodowań z tytułu wicher, które wystąpiły w roku 2017) oraz wyższych rezerw dotyczących majątku sieciowego.

Obszar Obrotu odnotował wynik EBITDA na poziomie 23 mln zł (wzrost r/r o 99 mln zł). Pozytywnie na wynik segmentu wpłynęła otrzymana rekompensata, kwota różnicy ceny oraz zmiana rezerw dotyczących umów rodzących obciążenia, a także wzrost średniej ceny sprzedaży energii. Negatywnie na wynik segmentu wpłynął spadek marży i pokrycia na skutek wzrostu kosztów zakupu energii (spowodowany głównie wzrostem cen uprawnień do emisji CO₂) oraz spadku wolumenu sprzedaży.

- GK ENEA wydała na inwestycje **2 181 mln zł**.
- Produkcja i sprzedaż węgla handlowego kształtowały się na poziomie ponad **9 mln ton**.
- Grupa wytworzyła około **26 TWh** energii elektrycznej.
- Sprzedaż ciepła w segmencie Wytwarzanie wyniosła **6 518 TJ**.
- Sprzedaż usług dystrybucyjnych odbiorcom końcowym wyniosła **19,8 TWh**.
- Wolumen sprzedaży energii elektrycznej i paliwa gazowego odbiorcom detalicznym wyniósł **20,3 TWh**.

- Wzrost przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej
- Wzrost przychodów ze sprzedaży węgla
- Wzrost przychodów ze sprzedaży gazu

- Spadek przychodów ze sprzedaży energii cieplnej
- Wzrost kosztów zakupu energii elektrycznej i gazu
- Wzrost kosztów zużycia materiałów i surowców

1.1. Najważniejsze wydarzenia w 2019 r.

Pierwszy kwartał

- Podpisanie między ENEA a Electric Power Research Institute (EPRI) umowy o współpracy przy projektach badawczych dotyczących magazynowania energii oraz generacji rozproszonej.
- LW Bogdanka uhonorowana nagrodą Górnicy Sukces Roku w kategorii Innowacyjność za technologię drażenia wyrobiska.
- Rozpoczęcie projektu badawczo – rozwojowego pt. „System bilansowania mocy i energii oraz monitorowania jakości dostawy energii elektrycznej rozproszonych źródeł i zasobników energii (MoBiSys)” – realizacja przez ENEA Operator wspólnie z Akademią Górniczo-Hutniczą.
- Budowa elektrowni fotowoltaicznej wraz z przyłączami elektroenergetycznymi (łąčna moc znamionowa 420 kW) na terenie Zachodniopomorskiego Centrum Onkologii w Szczecinie.
- LW Bogdanka pobiła w styczniu 2019 r. rekord miesięcznego wydobycia – 903,5 tys. ton węgla handlowego (rekord z 2014 r.).
- Wykonanie i uruchomienie przez ENEA Serwis sześciu stacji ładowania samochodów elektrycznych, zlokalizowanych przy siedzibach Oddziałów Dystrybucji ENEA Operator.
- Ogłoszenie przez ENEA Operator, Tauron Dystrybucja oraz PGE Dystrybucja wspólnego przetargu na zakup ponad 235 tys. liczników energii elektrycznej. Na ENEA Operator przypada 45 tys. liczników.
- Podpisanie przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne, ENEA Operator i Tauron Dystrybucja porozumienia o koordynacji rozwoju sieci przesyłowej i dystrybucyjnej, w ramach którego powstanie m.in. nowa stacja elektroenergetyczna w okolicach Żagania, zaś w regionie rozbudowana zostanie sieć linii elektroenergetycznych. Łączna wartość projektu przekroczy 100 mln zł.
- Dostosowanie Obszaru Obrotu do nowych regulacji prawnych w związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw oraz Ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (zadanie realizowane przez cały 2019 rok), ustawę o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, ustawę o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji.

Drugi kwartał

- 30 kwietnia 2019 r. ENEA S.A. zawarła porozumienie z Energa S.A. w sprawie finansowania Projektu budowy nowego bloku węglowego – planowanej elektrowni Ostrołęka C w Ostrołęce o mocy 1.000 MW brutto.
- Przeprowadzono wybory przedstawicieli pracowników do Rady Nadzorczej ENEA S.A. Do głosowania uprawnieni byli wszyscy pracownicy Grupy Kapitałowej ENEA. Jako przedstawiciele pracowników do Rady Nadzorczej ENEA S.A. wybrani zostali Mariusz Pliszka, Maciej Mazur oraz Michał Jaciubek.
- 16 maja 2019 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwały w przedmiocie powołania na nową wspólną kadencję:
  - Pana Mirosława Kowalika na stanowisko Prezesa Zarządu ENEA S.A.,
  - Pana Piotra Adamczaka na stanowisko Członka Zarządu ENEA S.A. ds. Handlowych,
  - Pana Jarosława Ołowskiego na stanowisko Członka Zarządu ENEA S.A. ds. Finansowych,
  - Pana Zbigniewa Piętkę na stanowisko Członka Zarządu ENEA S.A. ds. Korporacyjnych.
- 26 czerwca 2019 r. ENEA S.A. wyemitowała obligacje o wartości 1 mld zł w ramach programu obligacji krajowych do maksymalnej kwoty 5 mld zł.
- 29 czerwca 2019 r. ENEA Wytwarzanie podpisała list intencyjny z gminą Jedlińsk dotyczący inwestycji w OZE na terenie gminy. To siódma gmina, z którą ENEA sformalizowała współpracę w kwestii odnawialnych źródeł energii.

Trzeci kwartał

- MEC Piła złożyła do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wnioski o dofinansowanie projektu nowego kogeneracyjnego źródła ciepła współpracującego z instalacją OZE. Instalacja oparta o trzy źródła gazowe pomoże ograniczyć emisję m.in. CO₂ i przeciwdziałać smogowi. Modernizacja jest wyceniana na 48 mln zł.
- 9 sierpnia 2019 r. podpisana została umowa ramowa pomiędzy Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym w Szczecinie a ENEA Operator. Współpraca dotyczy prac analityczno-koncepcyjnych i usług doradczych.
- 20 sierpnia 2019 r. ENEA Elektrownia Połaniec podpisała umowę z GE Power i StalSystems na modernizację elektrofiltrów sześciu bloków energetycznych. Inwestycja jest częścią programu dostosowania Elektrowni Połaniec do konkluzji BAT. Zmodernizowane elektrofiltry poprawią parametry środowiskowe całej instalacji. Zakończenie prac wartych ponad 210 mln zł brutto zaplanowano na grudzień 2020 r.
- Podczas konferencji zorganizowanej 11 września 2019 r. w Warszawie ENEA Operator, PGE Dystrybucja i PGE Systemy podpisały porozumienie o współpracy przy budowie sieci LTE 450 na potrzeby systemu elektroenergetycznego.
- LW Bogdanka wraz z firmą ABB rozpoczęła projekt badawczo-rozwojowy wykorzystujący zaawansowaną analizę danych. Wprowadzane rozwiązanie ma poprawić efektywność wydobycia poprzez zapewnienie większej niezawodności maszyn górniczych. Projekt jest w trakcie realizacji.
- ENEA Operator ukończyła rozpoczętą sześć lat temu gruntowną przebudowę linii 110 kV Morzyczyn – Drawski Młyn. Wartość inwestycji, która znacząco poprawia bezpieczeństwo energetyczne i możliwości przyłączeniowe w województwie zachodniopomorskim, lubuskim i wielkopolskim, wyniosła ponad 127 mln zł.
- ENEA Operator rozpoczęła modernizację stacji energetycznej Warszów (110/15 kV) w Świnoujściu. Wartość projektu to 15,7 mln zł. Inwestycja otrzyma również dofinansowanie unijne w wysokości ponad 8 mln zł. Ukończenie modernizacji stacji planowane jest do końca 2021 r.
- 30 września 2019 r. Zarząd ENEA S.A. podjął decyzję o zamiarze przeprowadzenia do dnia 14 października 2019 r. przedterminowego odkupu obligacji serii ENEA0220 w celu ich umorzenia.

Czwarty kwartał

- Podpisanie listu intencyjnego na rzecz rozwijania elektromobilności przez Grupę ENEA, Poczta Polska i Kolejowe Zakłady Łączności podczas Kongresu 590. Główne założenia listu intencyjnego to wykorzystanie szans biznesowych i wspólna realizacja projektów oraz zobowiązanie do wymiany doświadczeń związanych z eksploatacją ładowarek i pojazdów elektrycznych. Podpisany list intencyjny jest częścią Programu Rozwoju Elektromobilności w Grupie ENEA.
- 8 października 2019 r. list intencyjny w sprawie budowy nowoczesnych farm fotowoltaicznych o mocy do ok. 30 MW na terenach kopalni Bogdanka podpisali Prezesi ENEA S.A. i LW Bogdanka. To kolejny projekt wykorzystujący synergie potencjału pomiędzy koncernem ENEA, większościowym udziałowcem Bogdanki, a lubelską firmą. W ramach współpracy w najbliższych latach na łącznej powierzchni ok. 55 ha powstaną instalacje, które będą mogły produkować do ok. 30 000 MWh energii elektrycznej rocznie. Całość wytworzonej w ten bezemisyjny sposób energii trafi do Bogdanki, zasilając kopalnię i jej procesy produkcyjne.
- Grupa ENEA i Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa nawiązują współpracę dla rozwoju fotowoltaiki w Polsce – 11 października nastąpiło podpisanie trójstronnego listu intencyjnego pomiędzy ENEA S.A., ENEA Wytwarzanie i Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa, rozpoczynające współpracę, której efektem będzie budowa wielkoobszarowych farm fotowoltaicznych na nieruchomościach rolnych. Inicjatywa ta przyczyni się do wzrostu udziału OZE w krajowym miksie energetycznym oraz promocji źródeł odnawialnych na terenach wiejskich.
- 14 października 2019 r. w wyniku zakończenia procesu przedterminowego odkupu ENEA nabyła 1 218 szt. obligacji serii ENEA0220. W związku z tym 15 października 2019 r. Zarząd ENEA S.A. podjął uchwałę w przedmiocie umorzenia tych obligacji. Pozostałe nieodkupione obligacje serii ENEA0220 w ilości 8 782 szt. pozostają w posiadaniu obligatariuszy i w dalszym ciągu będą notowane w Alternatywnym Systemie Obrotu organizowanym przez BondSpot S.A. Obligacje zostały wykupione 10 lutego 2020 r.
- 2 grudnia 2019 roku do Spółki wpłynęła datowana na 27 listopada 2019 roku rezygnacja Pawła Jabłońskiego z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej
- 3 grudnia 2019 r. ENEA S.A. wyemitowała obligacje o wartości 1 mld zł w ramach programu obligacji krajowych do maksymalnej kwoty 5 mld zł.
- 12 grudnia 2019 r. na mocy uchwały Rady Nadzorczej ENEA S.A. Spółka przyjęła do realizacji „Strategię Rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA do 2030 r.”
- 30 grudnia 2019 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE) zatwierdził taryfę dla energii elektrycznej dla zespołu grup taryfowych G na okres od dnia 14 stycznia do dnia 31 marca 2020 roku – cena sprzedaży energii elektrycznej dla odbiorców w powyższych grupach taryfowych została zatwierdzona na poziomie średnio 289,37 zł za MWh.

1.2. Zdarzenia po okresie sprawozdawczym

- 3 lutego 2020 r. do Spółki wpłynęło oświadczenie Ministra Aktywów Państwowych z tego samego dnia o skorzystaniu przez Ministra Aktywów Państwowych z uprawnienia do powołania na podstawie § 24 ust. 1 Statutu Spółki członka Rady Nadzorczej ENEA S.A. Zgodnie z ww. uprawnieniem 3 lutego 2020 r. do składu Rady Nadzorczej Spółki powołany został Pan Bartosz Nieścior.
- 6 lutego 2020 roku do Spółki wpłynęła datowana na ten sam dzień rezygnacja Przewodniczącego Rady Nadzorczej Pana Stanisława Hebdy z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki.
- 11 lutego 2020 r. ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. i GAZ SYSTEM S.A. podpisały porozumienie na zaprojektowanie przyłączenia Elektrowni Kozienice do sieci przesyłowej GAZ-SYSTEM. Podpisane porozumienie umożliwi zaprojektowanie przyłącza gazowego na potrzeby Elektrowni Kozienice. Realizowana przez GAZ-SYSTEM rozbudowa systemu przesyłowego ma na celu dostarczenie zwiększonych ilości gazu ziemnego na terenie całej Polski. Dzięki temu wzrosną możliwości przyłączenia do sieci zarówno zakładów przemysłowych, jak i odbiorców indywidualnych.
- 13 lutego 2020 r. ENEA S.A. i Energa S.A. zawarły Porozumienie o zawieszeniu finansowania projektu budowy elektrowni Ostrołęka C. 14 lutego 2020 r. spółka Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. przekazała generalnemu wykonawcy Kontraktu Budowa Elektrowni Ostrołęka C polecenie zawieszenia wykonywania całości prac związanych z Kontraktem z terminem wejścia w życie zawieszenia w dniu 14 lutego 2020 r.
- 14 lutego 2020 roku Emitent powziął informację o:
  - i) przekazaniu 14 lutego 2020 roku przez spółkę Elektrownia Ostrołęka realizującą budowę Elektrowni Ostrołęka C generalnemu wykonawcy kontraktu budowy Elektrownia Ostrołęka C polecenia zawieszenia wykonywania całości prac związanych z kontraktem, z terminem wejścia w życie zawieszenia w dniu 14 lutego 2020 roku,
  - ii) przekazaniu również 14 lutego 2020 roku przez Elektrownia Ostrołęka wykonawcy umowy - Przebudowa infrastruktury kolejowej dla obsługi Elektrowni Ostrołęka C z dnia 4 października 2019 roku polecenia zawieszenia realizacji tego kontraktu kolejowego z terminem wejścia w życie zawieszenia w dniu 14 lutego 2020 roku.
- 14 lutego 2020 roku w związku z otrzymaniem zbadanych, ale niezatwierdzonych sprawozdań finansowych Polskiej Grupy Górniczej S.A. (PGG) za rok 2019, w których PGG rozpoznała odpis aktualizujący wartość aktywów trwałych PGG na dzień 31 grudnia 2019 roku, powzięto informację o konieczności dokonania odpisu aktualizującego wartość posiadanego przez Spółkę pakietu akcji PGG i taki odpis do udziału Spółki w aktywach netto PGG został utworzony.
- 21 lutego 2020 r. Spółka oraz Energa S.A. podpisały uzgodnienie na temat analiz w okresie zawieszenia prac nad Projektem Ostrołęka C. Uzgodnienie określa szczegółowy zakres i harmonogram analiz aspektów techniczno – technologicznych, ekonomicznych, organizacyjno-prawnych oraz finansowych projektu. Zgodnie z założeniami stron uzgodnienia wieloetapowy proces analiz zostanie ukończony do dnia 7 maja 2020 roku.
- 21 lutego 2020 roku spółka ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. zawarła ze spółkami Fen Wind Farm B.V. z siedzibą w Amsterdamie oraz Wentto Holdings S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu ugodę pozasądową w związku ze sporem sądowym dotyczącym nabycia przez ENEA Wytwarzanie udziałów spółki Eco-Power Sp. z o.o., która to jest właścicielem farmy wiatrowej Skoczylody. Na jej mocy strony rozwiązały umowę przedwstępną dotyczącą nabycia przez ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. udziałów spółki Eco-Power Sp. z o.o. ze skutkiem na dzień zawarcia ugody oraz bezwarunkowo i nieodwołalnie zrzekły się wobec siebie wszelkich roszczeń dotyczących praw do jakichkolwiek udziałów bezpośrednio lub pośrednio związanych z zamierzoną sprzedażą na rzecz ENEA Wytwarzanie Sp. z o. o. udziałów Eco-Power Sp. z o. o. W zaistniałej sytuacji Grupa rozwiązała rezerwę w wysokości 129 mln zł.
- 19 maja 2020 roku Emitent powziął informację od spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. realizującej projekt budowy elektrowni Ostrołęka C, o dokonaniu odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych Elektrowni Ostrołęka, w wysokości 1 027,3 mln zł. Elektrownia Ostrołęka poinformowała, że powyższe odpisy są efektem przeprowadzonego testu na utratę wartości majątku trwałego w związku z aktualizacją założeń biznesowych projektu opartego o technologię węglową. W związku z powyższym, Zarząd Emitenta w tym samym dniu podjął decyzję o dokonaniu odpisu aktualizującego wartość udziałów spółki Elektrownia Ostrołęka oraz decyzję o dokonaniu odpisu udzielonych Elektrowni Ostrołęka pożyczek, wraz z odsetkami.
- 27 maja 2020 r. do Spółki wpłynęło oświadczenie Ministra Aktywów Państwowych z tego samego dnia o skorzystaniu przez Ministra Aktywów Państwowych z uprawnienia do odwołania na podstawie § 24 ust. 1 Statutu Spółki członka Rady Nadzorczej ENEA S.A. Zgodnie z ww. uprawnieniem z dniem 27 maja 2020 r. Pan Bartosz Nieścior został odwołany ze składu Rady Nadzorczej ENEA S.A.
- 27 maja 2020 r. do Spółki wpłynęło oświadczenie Ministra Aktywów Państwowych z tego samego dnia o skorzystaniu przez Ministra Aktywów Państwowych z uprawnienia do powołania na podstawie § 24 ust. 1 Statutu Spółki członka Rady Nadzorczej ENEA S.A. Zgodnie z ww. uprawnieniem z dniem 27 maja 2020 r. do składu Rady Nadzorczej Spółki powołany został Pan Paweł Szczeszek.
- 2 czerwca 2020 r. Zarząd ENEA S.A. przyjął raport końcowy z analiz przeprowadzonych we współpracy z Energa S.A. w zakresie aspektów techniczno-technologicznych, ekonomicznych i organizacyjno-prawnych oraz dalszego finansowania projektu.
- 2 czerwca 2020 r. zostało zawarte trójstronne porozumienie pomiędzy ENEA S.A., Energa S.A. oraz PKN Orlen, określające następujące główne zasady współpracy w Projekcie gazowym.

Wpływ skutków epidemii koronawirusa COVID-19 na działalność Grupy Kapitałowej ENEA

Pod koniec 2019 r. z Chin zaczęły napływać informacje o zagrożeniu spowodowanym koronawirusem SARS-Cov-2 wywołującym chorobę COVID-19 („koronawirus”). Na 31 grudnia 2019 r. występowanie wirusa było ograniczone terytorialnie, jednakże w trakcie pierwszych miesięcy 2020 r. sytuacja gwałtownie się rozwinęła i występowanie koronawirusa osiągnęło globalną skalę (docierając na początku marca b.r. również do Polski), potęgując tym samym negatywne skutki dla życia ludzi oraz światowej gospodarki. Na chwilę obecną działalność Grupy nie została w istotny sposób dotknięta zagrożeniami związanymi z wirusem, niemniej jednak Zarząd uważnie monitoruje sytuację i poziom tego zagrożenia, podejmując jednocześnie liczne działania zmierzające do zminimalizowania zagrożenia wirusem oraz ewentualnych negatywnych skutków spowodowanych jego wystąpieniem. Do tych działań zaliczają się między innymi czasowe ograniczenie wyjazdów i spotkań służbowych, zwiększenie dostępności oraz zakresu stosowania środków czystości, środków do dezynfekcji oraz środków ochronnych, wprowadzenie odpowiednich procedur pracy, a także monitorowanie kierunków podróży pracowników pod kątem krajów o podwyższonym poziomie ryzyka. W zakresie reorganizacji pracy wprowadzono pracę zdalną lub rotacyjną we wszystkich obszarach, gdzie było to możliwe bez zakłócenia procesów krytycznych. Do kluczowych działań należy ponadto zaliczyć dostosowanie obowiązujących w Grupie procedur do wymagań uchwalonej przez Sejm RP Ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Zarząd ENEA S.A. powołał Sztab kryzysowo-koordynacyjny dla Grupy ENEA ds. zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania COVID-19. W ślad za Uchwałą we wszystkich spółkach Grupy powołano Zespoły, które koordynują zadania związane z zapewnieniem ciągłości działania spółek Grupy ENEA w kontekście zagrożenia koronawirusem. Zarząd ENEA SA koordynuje poprzez Sztab całość działań, w powyższym zakresie.

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania, rozwój sytuacji jest trudny do przewidzenia, podobnie jak potencjalne negatywne skutki dla działalności operacyjnej i finansowej Spółki oraz Grupy. Dalsze rozprzestrzenianie się wirusa może bowiem powodować spadek aktywności gospodarczej (obecnie liczne ograniczenia działalności dotyczą: hoteli, restauracji, kawiarni, galerii handlowych), spadek zapotrzebowania na energię elektryczną, a w konsekwencji spadek jej produkcji, co może negatywnie wpłynąć na przychody ze sprzedaży Grupy. Niższe zapotrzebowanie na energię elektryczną może powodować ograniczenie produkcji węgla kamiennego i przychodów ze sprzedaży w segmencie Wydobycia. W obszarze dystrybucji, na obecnym etapie realizowana jest podstawowa działalność, a procesy krytyczne są zabezpieczone ciągłością działania. Możliwe jest pogorszenie wskaźnika rotacji należności, w związku z trudną sytuacją gospodarczą i ograniczeniem zdolności płatniczych odbiorców energii elektrycznej. Wahania na globalnych rynkach spowodowały w ostatnim czasie także istotne zmiany cen energii elektrycznej, praw do emisji CO₂, surowców, a także istotne wahania na rynkach kapitałowych, które w przypadku zmiany w trwałe tendencje mogą spowodować zmiany w założeniach stosowanych w testach na utratę wartości majątku Grupy.

W związku z opisanymi powyżej zdarzeniami po dniu bilansowym Zarząd ENEA S.A. przeanalizował podstawowe założenia dotyczące szacunków w sprawozdaniu finansowym. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego Zarząd ENEA S.A. podtrzymuje ich zasadność w długim terminie. W związku z niepewnością wywołaną pandemią wirusa SARS-CoV-2, Zarząd ENEA S.A. na bieżąco analizuje jej wpływ na kluczowe założenia i oszacowania mogące mieć wpływ na sytuację Grupy ENEA.

W związku z reorganizacją pracy i zwiększonymi zabezpieczeniami spowodowanymi stanem epidemicznym mogą nastąpić przesunięcia planowanych remontów i modernizacji jednostek wytwórczych, m.in. do konkluzji BAT. Znaczna zmienność cen produktów na giełdach towarowych powoduje konieczność zaangażowania dodatkowych środków na zabezpieczenie zawartych transakcji.

W ocenie Zarządu ENEA S.A. powyższe zdarzenia są zdarzeniami po zakończeniu okresu sprawozdawczego niewymagającymi dokonania korekt.

W okresie pomiędzy dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego Sprawozdania kurs akcji ENEA S.A. spadł z poziomu ok. 8 zł./akcję do ok. 7 zł./akcję, co zdaniem Zarządu jest spowodowane przede wszystkim niekorzystną sytuacją na rynkach globalnych oraz niepewnością związaną z pandemią COVID-19, którą opisano powyżej. W związku z powyższym, Zarząd analizuje zasadność i aktualność kluczowych oszacowań, przede wszystkim związanych z testami na utratę wartości. Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania Zarząd nie stwierdził konieczności modyfikacji kluczowych założeń do testów na utratę wartości ani innych oszacowań, które mogłyby mieć istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

2. ENEA S.A. jako podmiot dominujący w grupie kapitałowej

Zmiany w strukturze organizacyjnej w ENEA S.A. w 2019 r. dotyczyły w głównej mierze rozdzielenia obszarów związanych z obsługą prawną, bezpieczeństwem i administracją, znajdujących się dotychczas w jednym Departamencie. Wydzielenie powyższych zagadnień znalazło uzasadnienie w powierzeniu odpowiedzialności za realizację zadań w odrębnych kompetencyjnie obszarach. Pozwoliło to na rozdzielenie odpowiedzialności i zwiększenie skuteczności zarządzania oraz odzwierciedliło dbałość Rady Nadzorczej i Zarządu ENEA S.A. w zakresie przestrzegania oraz kreowania najwyższych standardów etycznych, zgodnościowych i antykorupcyjnych. Połączenie w tej samej jednostce organizacyjnej obszaru prawnego i compliance z obszarem bezpieczeństwa oraz administracją mogło być postrzegane jako wpływające na równowagę i wzajemną kontrolę tych jednostek.

W 2019 r. nie miały miejsca istotne zmiany w zasadach zarządzania Emitentem oraz Grupą Kapitałową ENEA. Formalne odzwierciedlenie zależności ustanowionych w Spółce (w tym schemat struktury organizacyjnej Spółki) oraz podziału zadań, odpowiedzialności i uprawnień stanowią regulaminy organizacyjne: *Regulamin Organizacyjny Przedsiębiorstwa Spółki* oraz *Regulamin Jednostek Organizacyjnych ENEA S.A.*

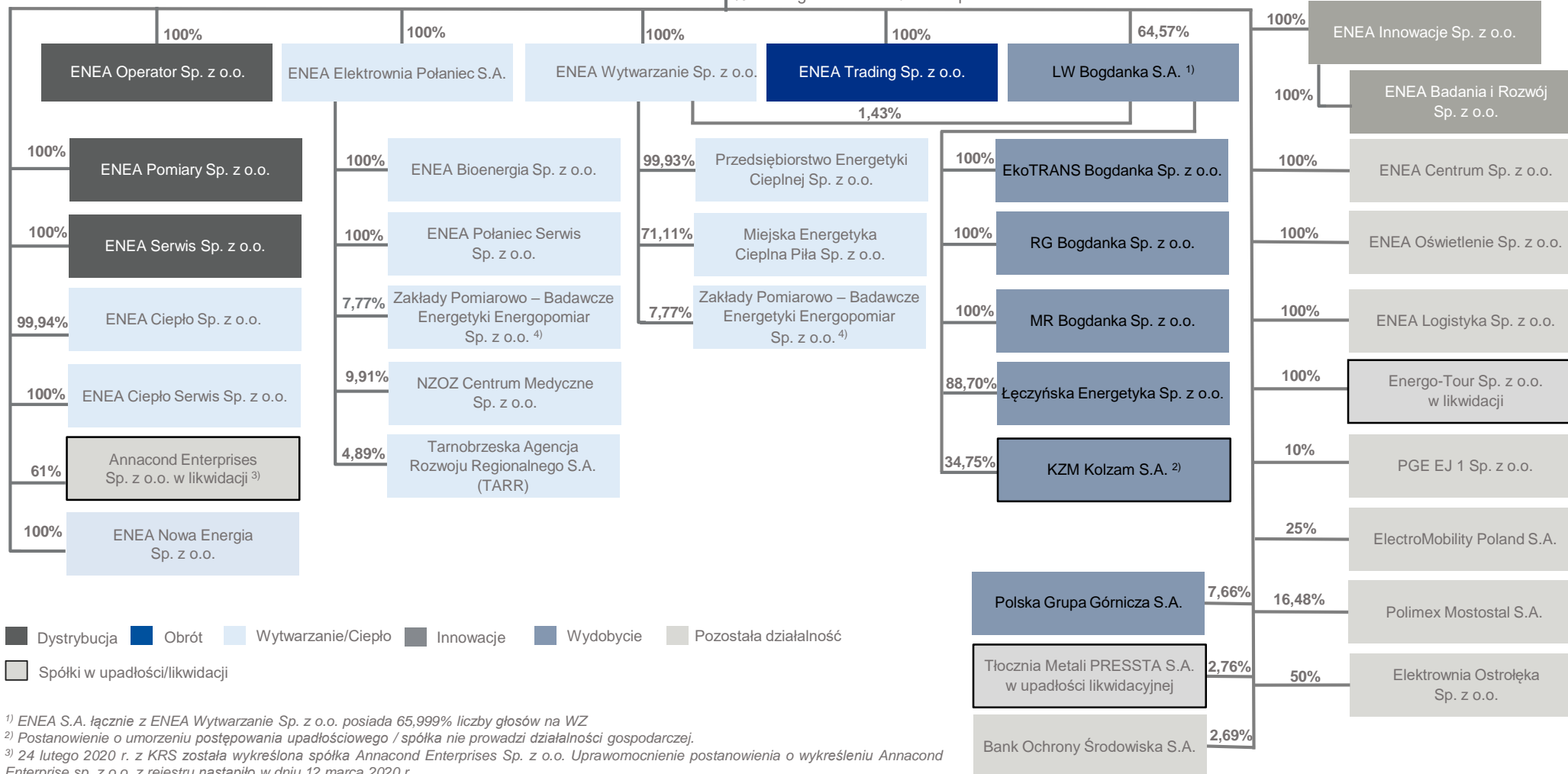
Powyżej przedstawiono strukturę organizacyjną Spółki na dzień 31 grudnia 2019 r.

3. Organizacja i działalność Grupy Kapitałowej ENEA

3.1. Struktura Grupy Kapitałowej

ENEA S.A.

% liczba głosów na WZ/ZW w spółkach

¹⁾ ENEA S.A. łącznie z ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. posiada 65,999% liczby głosów na WZ

²⁾ Postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego / spółka nie prowadzi działalności gospodarczej.

³⁾ 24 lutego 2020 r. z KRS została wykreślona spółka Annacond Enterprises Sp. z o.o. Uprawomocnienie postanowienia o wykreśleniu Annacond Enterprise sp. z o.o. z rejestru nastąpiło w dniu 12 marca 2020 r.

⁴⁾ W dniu 13 września 2019 r. nastąpiło dostosowanie wartości udziałów w Spółce ZPBE „Energopomiar” sp. z o.o. do wysokości kapitału zakładowego w związku z umorzeniem udziału własnego o wartości nominalnej 269.245,00 zł. W wyniku powyższego udział ENEA Wytwarzanie sp. z o.o. i ENEA Elektrownia Połaniec S.A. w kapitale zakładowym Spółki ZPBE „Energopomiar” sp. z o.o. wzrósł z 7,38% do 7,77%.

W obrębie Grupy Kapitałowej ENEA funkcjonuje 6 wiodących podmiotów, tj. ENEA S.A. (obrot energii elektryczną), ENEA Operator Sp. z o.o. (dystrybucja energii elektrycznej), ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. oraz ENEA Elektrownia Połaniec S.A. (produkcja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej), ENEA Trading Sp. z o.o. (handel hurtowy energią elektryczną) oraz LW Bogdanka S.A. (wydobycie węgla). Pozostałe podmioty świadczą działalność pomocniczą w odniesieniu do wymienionych spółek. W strukturze Grupy uwzględniono również udziały mniejszościowe w podmiotach posiadane przez ENEA S.A. oraz spółki zależne od ENEA S.A. tj. w szczególności ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. oraz LW Bogdanka S.A.

3.2. Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej

Restrukturyzacja majątkowa

Po dokonaniu w latach poprzednich kluczowych zmian organizacyjnych w 2019 r. Grupa Kapitałowa ENEA, poza inicjatywami związanymi z planowanymi zmianami, nie realizowała istotnych działań w zakresie restrukturyzacji majątkowej.

Dezinwestycje kapitałowe

W 2019 r. nie prowadzono istotnych działań w zakresie dezinwestycji kapitałowych.

Zmiany w organizacji Grupy Kapitałowej

W 2019 r. Grupa Kapitałowa ENEA kontynuowała działania ukierunkowane na realizację Strategii Korporacyjnej Grupy.

Inwestycje kapitałowe

Szczegółowy opis procesów związanych z inwestycjami kapitałowymi został zamieszczony w sprawozdaniu finansowym za 2019 rok.

Zdarzenia w raportowanym okresie

20 grudnia 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników ENEA Badania i Rozwój Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę 5 850 000 zł do kwoty 7 855 000 zł poprzez utworzenie 117 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł. ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. objęła 115 830 udziałów w podwyższonym kapitale o łącznej wartości 5 791 500 zł, natomiast ENEA S.A. objęła 1 170 udziałów w podwyższonym kapitale o łącznej wartości 58 500 zł. Podwyższenie kapitału zostało pokryte gotówką. Podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS 12 marca 2019 r.

4 stycznia 2019 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Spółki do kwoty 912 482 100 zł, tj. o kwotę 361 382 100 zł poprzez utworzenie 7 227 642 nowych równych, niepodzielnych udziałów, uprzywilejowanych co do głosu w taki sposób, że na jeden udział przypadać będą dwa głosy, a uprzywilejowanie to wygaśnie w przypadku zbycia udziałów na rzecz osoby innej niż Główny Wspólnik tj. ENEA S.A. lub Energa S.A. o wartości nominalnej 50 zł każdy i o łącznej wartości nominalnej 361 382 100 zł. W wyniku podwyższenia kapitału zakładowego spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., ENEA S.A. 4 stycznia 2019 r. objęła 3 613 821 udziałów w kapitale zakładowym o wartości 180 691 050 zł. 4 stycznia 2019 r. ENEA S.A. wniosła wkład pieniężny na konto Spółki. Podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS 1 marca 2019 r.

6 marca 2019 r. Aktem Notarialnym zawiązano spółkę ENEA Połaniec Serwis Sp. z o.o. Kapitał zakładowy spółki wynosi 500 000 zł i dzieli się na 1 000 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy. Wszystkie udziały zostały objęte przez ENEA Elektrownia Połaniec S.A. Przedmiotem działalności spółki jest naprawa i konserwacja maszyn. Spółka została zarejestrowana w KRS 31 lipca 2019 r.

12 czerwca 2019 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki ENEA Innowacje Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, podjęło uchwałę w sprawie pieniężnego podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 5 400 000 zł to jest z kwoty 3 805 000 zł do 9 205 000 zł poprzez utworzenie nowych 54 000 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS w dniu 19 lipca 2019 r.

29 sierpnia 2019 r. Rada Nadzorcza ENEA S.A. wyraziła zgodę Zarządowi ENEA S.A. na nabycie 126 083 udziałów ENEA Ciepło Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 6 304 150 zł za łączną cenę w wysokości 34 539 078,78 zł. 4 września 2019 r. ENEA S.A. i ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. zawarły Umowę Sprzedaży 126 083 udziałów ENEA Ciepło Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 6 304 150 zł za łączną cenę w wysokości 34 539 078,78 zł., zgodnie z którą przejście własności udziałów z ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. na ENEA S.A. miało nastąpić w dniu dokonania przez ENEA S.A. na rzecz ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. zapłaty ceny za udziały. Płatność ENEA S.A. na rzecz ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. z tego tytułu nastąpiła 11 września 2019 r. W związku z powyższym, od 11 września 2019 r. ENEA S.A. posiada 3 019 288 udziałów w kapitale zakładowym ENEA Ciepło Sp. z o.o. co stanowi blisko 99,94% udziału w kapitale zakładowym spółki, pozostałe udziały należą do pracowników Spółki.

Zdarzenia w raportowanym okresie – c.d.

10 września 2019 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników ENEA Centrum Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki oraz zmiany umowy spółki. Podwyższono kapitał zakładowy spółki ENEA Centrum Sp. z o.o. z kwoty 3 929 000 zł do kwoty 103 929 000 zł poprzez utworzenie nowych 1 000 000 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 100 000 000 zł. Nowo utworzone udziały zostały 10 września 2019 r. objęte przez jedynego wspólnika – ENEA S.A. i pokryte wkładem niepieniężnym w postaci wierzytelności o łącznej wartości 162 000 000 zł przysługującej ENEA S.A. wobec ENEA Centrum Sp. z o.o. z tytułu udzielonych pożyczek w ramach dwóch umów pożyczek zawartych w 2014 r. oraz w 2015 r. Kwota 62 000 000 zł stanowi nadwyżkę wartości wkładu niepieniężnego nad wartością nominalną objętych udziałów i przekazana została na kapitał zapasowy ENEA Centrum Sp. z o.o. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 8 listopada 2019 r.

24 września 2019 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników ENEA Innowacje Sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie gotówkowego podwyższenia kapitału zakładowego spółki oraz zmiany umowy spółki. Podwyższono kapitał zakładowy spółki z kwoty 9 205 000 zł do kwoty 17 060 000 zł poprzez utworzenie nowych 78 550 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy i łącznej wartości 7 855 000 zł. 27 września 2019 r. ENEA S.A. objęła wszystkie nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym ENEA Innowacje Sp. z o.o. Podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS w dniu 21 listopada 2019 r.

27 września 2019 r. pomiędzy ENEA S.A. i ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. a ENEA Innowacje Sp. z o.o. została zawarta umowa zbycia 100% udziałów Spółki ENEA Badania i Rozwój Sp. z o.o. Z dniem 27 września 2019 r. ENEA S.A. zbyła na rzecz ENEA Innowacje Sp. z o.o. 1 571 udziałów ENEA Badania i Rozwój Sp. z o.o. za cenę 78 550 zł, a ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. zbyła na rzecz ENEA Innowacje Sp. z o.o. 155 529 udziałów ENEA Badania i Rozwój Sp. z o.o. za cenę 7 776 450 zł.

1 października 2019 r. z KRS została wykreślona spółka Centralny System Wymiany Informacji Sp. z o.o.

5 listopada 2019 r. ENEA S.A. zawiązała spółkę ENEA Nowa Energia Sp. z o.o. i objęła w spółce 100 udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy tj.: 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki o wartości nominalnej 5.000 zł. Spółka ENEA Nowa Energia Sp. z o.o. została zarejestrowana w KRS w dniu 7 listopada 2019 r.

Zdarzenia po okresie sprawozdawczym

24 lutego 2020 r. z KRS została wykreślona spółka Annacond Enterprises Sp. z o.o. Uprawomocnienie postanowienia o wykreśleniu Spółki z rejestru nastąpiło w dniu 12 marca 2020 r.

3.3. Obszary biznesowe Grupy Kapitałowej ENEA

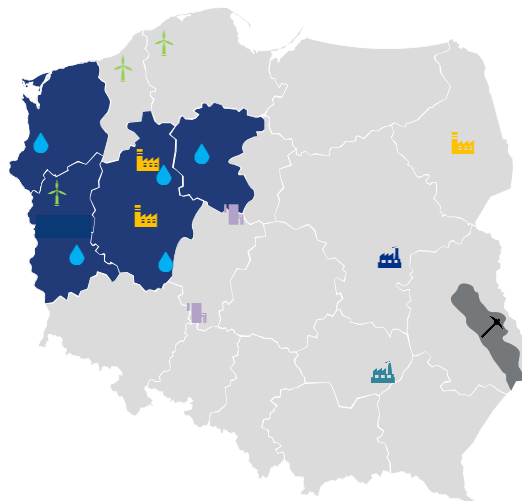
Dystrybucja

- Dostarczanie energii elektrycznej
- Planowanie i zapewnianie rozbudowy sieci dystrybucyjnej, w tym przyłączanie nowych Klientów
- Eksploatacja, konserwacja i remonty sieci dystrybucyjnej
- Zarządzanie danymi pomiarowymi

Wytwarzanie

- Wytwarzanie energii elektrycznej w oparciu o węgiel kamienny, biomasę, gaz, wiatr, wodę i biogaz
- Wytwarzanie ciepła
- Przesyłanie i dystrybucja ciepła
- Obrót energią elektryczną

Obrót hurtowy

- Optymalizacja portfela kontraktów hurtowych energii elektrycznej i paliwa gazowego
- Działania na rynkach produktowych
- Zapewnienie dostępu do rynków Hurtowych

Wydobycie

- Produkcja węgla kamiennego
- Sprzedaż węgla kamiennego
- Zabezpieczenie bazy surowcowej dla Grupy Kapitałowej

Obrót detaliczny

- Obrót energią elektryczną i paliwem gazowym na rynku detalicznym
- Oferta produktowa i usługowa dostosowana do potrzeb Klientów
- Kompleksowa Obsługa Klienta

3.3.1. Wydobywanie

W Grupie Kapitałowej ENEA działalność w przemyśle wydobywczym prowadzona jest przez spółkę zależną Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. (dalej: LW Bogdanka). LW Bogdanka jest jednym z liderów rynku producentów węgla kamiennego w Polsce, wyróżniających się na tle branży pod względem osiąganych wyników finansowych, wydajności wydobycia węgla kamiennego oraz planów inwestycyjnych zakładających udostępnienie nowych złóż. Sprzedawany przez Spółkę węgiel kamienny energetyczny stosowany jest przede wszystkim do produkcji energii elektrycznej, ciepłej i produkcji cementu. Odbiorcami Spółki są w głównej mierze firmy przemysłowe, przede wszystkim podmioty prowadzące działalność w branży elektroenergetycznej zlokalizowane we wschodniej i północno-wschodniej Polsce.

Wyszczególnienie	2018	2019	Zmiana	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana
Produkcja netto [tys. ton]	9 007	9 451	4,9%	2 187	2 324	6,3%
Sprzedaż węgla [tys. ton]	8 943	9 359	4,7%	2 155	2 298	6,6%
Zapasy (na koniec okresu) [tys. ton]	88	179	103,4%	88	179	103,4%
Roboty chodnikowe [km]	37,0	29,1	-21,4%	8,4	7,4	-11,9%

3.3.2 Wytwarzanie

3.3.2.1 Aktywa wytwórcze Grupy Kapitałowej ENEA

Wyszczególnienie	Moc zainstalowana elektryczna [MW _e]	Moc osiągnięta elektryczna [MW _e]	Moc zainstalowana ciepła [MW _t]	Moc zainstalowana w OZE [MW _e]
Elektrownia Kozienice	4 071,8	4 020,0	125,4	-
Elektrownia Połaniec	1 837,0	1 882,0	130,0	230,0
Farmy wiatrowe Bardy, Darżyno i Baczyna (Lubno I i Lubno II)	71,6	70,1	0,0	71,6
Biogazownie Liszkowo i Gorzesław	3,8	3,8	3,1	3,8
Elektrownie Wodne	58,8	55,8	0,0	58,8
MEC Piła	10,0	10,0	135,3	-
PEC Oborniki	0,0	0,0	27,4	-
ENEA Ciepło (Elektrociepłownia Białystok, Ciepłownia Zachód)	203,5 ¹⁾	156,6	684,1	78,5 ¹⁾
Razem [brutto]	6 256,5	6 198,3	1 105,3	442,7

¹⁾ Zgodnie z decyzją Prezesa URE o zmianie koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej (WEE), z dniem 9 maja 2019 r. uległa zmianie moc zainstalowana w OZE w Elektrociepłowni Białystok.

3.3.2.2. Wytwarzanie – zestawienie mocy zainstalowanych

Elektrownia Koźienice

Blok	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	B8	B9	B10	B11
Moc zainstalowana [MW]	230	230	230	230	230	230	230	230	560	560	1 112
Planowany ostatni rok produkcji	2031	2031	2029	2029	2032	2030	2030	2032	2040	2041	2050

Powyższe dane zostały sporządzone w oparciu o aktualnie obowiązujący harmonogram pracy bloków i ujętych w nim odstawień jednostek wytwórczych. Aktualnie w ENEA Wytwarzanie prowadzone są prace koncepcyjne obejmujące analizę możliwości i zasadności wykorzystania paliwa gazowego (blok gazowo-parowy) w istniejącej infrastrukturze bloków klasy 200 MWe. Zakłada się odtworzenie całości posiadanych mocy wytwórczych z bloków klasy 200 MWe, jednak ostateczna wysokość mocy bloków do odtworzenia będzie efektem wykonywanej dokumentacji koncepcyjnej. Planowane jest kilkietapowe odtwarzanie mocy wytwórczych. Dopiero opracowanie docelowego modelu odtworzenia mocy pozwoli na zaktualizowanie harmonogramu wyłączeń bloków energetycznych klasy 200 MW.

Elektrownia Połaniec

Blok	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	GU
Moc zainstalowana [MW]	200	242	242	242	200	242	239	230
Planowany ostatni rok produkcji	2023	2034	2034	2034	2034	2034	2034	2042

ENEA Ciepło

Blok	B1	B2	B3	B4 ¹⁾	Kotły wodne	K1	K2	K3	K4	K5
Moc zainstalowana [MW]	55	55	70	23,5		0	0	0	0	0
Moc termiczna [MWt]	98,4	108	108	0		33 ²⁾	35	35	40	40
Planowany ostatni rok produkcji	2025	2040	2055	2040		-	-	-	-	-

¹⁾ Turbozespół kondensacyjny zasilany z upustów bloku B1

²⁾ Zmniejszenie mocy cieplnej po konwersji kotła na paliwo gazowe.

3.3.2.3. Dane dotyczące ENEA Wytwarzanie ¹⁾

Wyszczególnienie	2018	2019	Zmiana	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana
Całkowite wytwarzanie energii elektrycznej (netto) [GWh], w tym:	16 083	17 013	5,8%	3 942	3 993	1,3%
Produkcja netto ze źródeł konwencjonalnych [GWh], w tym:	15 787	16 694	5,7%	3 856	3 905	1,3%
<i>ENEA Wytwarzanie</i>	15 721	16 630	5,8%	3 837	3 888	1,3%
<i>MEC Piła</i>	66	64	-3,0%	19	17	-10,5%
Produkcja z odnawialnych źródeł energii netto [GWh], w tym:	295	320	8,5%	85	88	3,5%
<i>ENEA Wytwarzanie – Segment OZE (elektrownie wodne)</i>	159	130	-18,2%	33	35	6,1%
<i>ENEA Wytwarzanie – Segment OZE (farmy wiatrowe)</i>	130	185	42,3%	50	51	2,0%
<i>ENEA Wytwarzanie – Segment OZE (biogazownie)</i>	6	5	-16,7%	2	2	-
Produkcja ciepła brutto [TJ]	1 205	1 067	-11,5%	405	355	-12,3%

¹⁾ W związku z wydzieleniem z dniem 30 listopada 2018 r. Elektrociepłowni Białystok z ENEA Wytwarzanie nastąpiła zmiana prezentacji danych za 2018 r. Z danych za 2018 r. wydzielono Elektrociepłownię Białystok i ENEA Ciepło

Blok 11 Elektrowni Kozienice	2018	2019	Zmiana	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana
Produkcja energii elektrycznej netto [GWh]	5 314	5 411	1,8%	1 563	1 179	-24,6%
Średnie miesięczne obciążenie netto [MW]	732	755	3,1%	768	658	-14,3%

3.3.2.4. Dane dotyczące ENEA Elektrownia Połaniec

Wyszczególnienie	2018	2019	Zmiana	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana
Całkowite wytwarzanie energii elektrycznej (netto) [GWh], w tym:	10 077	8 557	-15,1%	2 517	1 956	-22,3%
<i>ENEA Elektrownia Połaniec – produkcja netto ze źródeł konwencjonalnych</i>	8 519	6 802	-20,1%	2 086	1 458	-30,1%
<i>ENEA Elektrownia Połaniec – produkcja z odnawialnych źródeł energii (spalanie biomasy – Zielony Blok)</i>	1 378	1 441	4,6%	362	367	1,4%
<i>ENEA Elektrownia Połaniec – produkcja z odnawialnych źródeł energii (współspalanie biomasy)</i>	180	314	74,4%	69	130	88,4%
Produkcja ciepła brutto [TJ]	2 441	2 390	-2,1%	648	581	-10,3%

3.3.2.5. Dane dotyczące ENEA Ciepło

Wyszczególnienie	2018	2019	Zmiana	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana
Całkowite wytwarzanie energii elektrycznej (netto) [GWh] w tym:	343	361	5,2%	104	104	-
<i>Produkcja netto ze źródeł konwencjonalnych [GWh] – z wyłączeniem spalania biomasy</i>	172	156	-9,3%	44	26	-40,9%
<i>Produkcja z odnawialnych źródeł energii netto – spalanie biomasy [GWh]</i>	172	204	18,6%	60	77	28,3%
Produkcja ciepła brutto [TJ] (razem z Ciepłownią Zachód)	3 963	3 750	-5,4%	1 329	1 188	-10,6%

3.3.2.6. Emisja CO₂

	Kozienice – Elektrownia [t]	Przydział bezpłatnych uprawnień CO ₂ [t]	Koszty z tytułu uprawnień [zł]
2018	14 076 969	2 187 758	324 672 994,20
2019	14 883 264	1 719 943 ¹⁾	834 265 665,03 ¹⁾
	MEC Piła	Przydział bezpłatnych uprawnień CO₂	Koszty z tytułu uprawnień [zł]
2018	84 107	18 197	5 493 511,19
2019	80 450	14 954	6 276 583,02
	Białystok – Elektrociepłownia	Przydział bezpłatnych uprawnień CO₂	Koszty z tytułu uprawnień [zł]
2018	280 147	104 834 ²⁾	23 930 174,80
2019	253 522	87 180 ³⁾	16 867 573,66
	Białystok – Ciepłownia Zachód	Przydział bezpłatnych uprawnień CO₂	Koszty z tytułu uprawnień [zł]
2018	19 753	696 ²⁾	410 396,80
2019	12 254	682 ³⁾	1 480 174,14
	Połaniec – Elektrownia	Przydział bezpłatnych uprawnień CO₂	Koszty z tytułu uprawnień [zł]
2018	8 219 329	129 321	211 724 216
2019	6 751 791	126 099	411 162 327
Razem 2018	22 680 305	2 440 806	566 231 293
Razem 2019	21 981 281	1 948 858	1 270 052 323

¹⁾ Ujęcie księgowo

²⁾ Jednorazowy przydział bezpłatnych uprawnień na rok 2018

³⁾ Jednorazowy przydział bezpłatnych uprawnień na rok 2019

3.3.2.7. Zaopatrzenie w paliwa

Podstawowym paliwem używanym do wytwarzania energii elektrycznej dla ENEA Wytwarzanie – Elektrownia Kozienice oraz Elektrowni Połaniec jest węgiel kamienny w asortymencie miał. Podstawowymi paliwami używanymi w ENEA Ciepło Sp. z o.o. w 2019 r. były: węgiel i biomasa – głównie w postaci zrębki z drewna energetycznego, zrębki z wierzby i topoli energetycznej oraz pozostałości z produkcji rolnej.

	 Elektrownia Kozienice	 ENEA Elektrownia Połaniec	 ENEA Ciepło
Główni dostawcy węgla w 2019 r.	LW Bogdanka (80,8%) PGG (7,3%)	LW Bogdanka (52%) PGG (37%)	LW Bogdanka (92%)

Typ paliwa	ENEA Wytwarzanie – Elektrownia Kozienice				ENEA Elektrownia Połaniec				ENEA Ciepło – Elektrociepłownia Białystok, Ciepłownia Zachód			
	2018		2019		2018		2019		2018		2019	
	Ilość [tys. ton]	Koszt ¹⁾ [mln zł]	Ilość [tys. ton]	Koszt ¹⁾ [mln zł]	Ilość [tys. ton]	Koszt ¹⁾ [mln zł]	Ilość [tys. ton]	Koszt ¹⁾ [mln zł]	Ilość [tys. ton]	Koszt ¹⁾ [mln zł]	Ilość [tys. ton]	Koszt ¹⁾ [mln zł]
Węgiel kamienny	6 932	1 584	7 552	1 970	4 260	983	3 673	914	132	41	120	40
Biomasa					1 346	296	1 544	451	331	64	369	87
Olej opałowy (ciężki) ²⁾	5	7	9	12	7	13	6	11				
Olej opałowy (lekki) ³⁾	8	25	6	17	0,3	1	0,6	2	0,38	1,1	0,44	1,3
Gaz [tys. m ³] ⁴⁾	16 878	20	16 360	25					0	0	1 733 ⁵⁾	2
Razem		1 636		2 024	5 614	1 293	5 223	1 378		106		130

¹⁾ Węgiel i biomasa z transportem

²⁾ Paliwo rozpałkowe w Elektrowni Kozienice bl. 1-10

³⁾ Paliwo rozpałkowe Bloku 11

⁴⁾ Używany do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w MEC Piła oraz energii ciepłej w PEC Oborniki

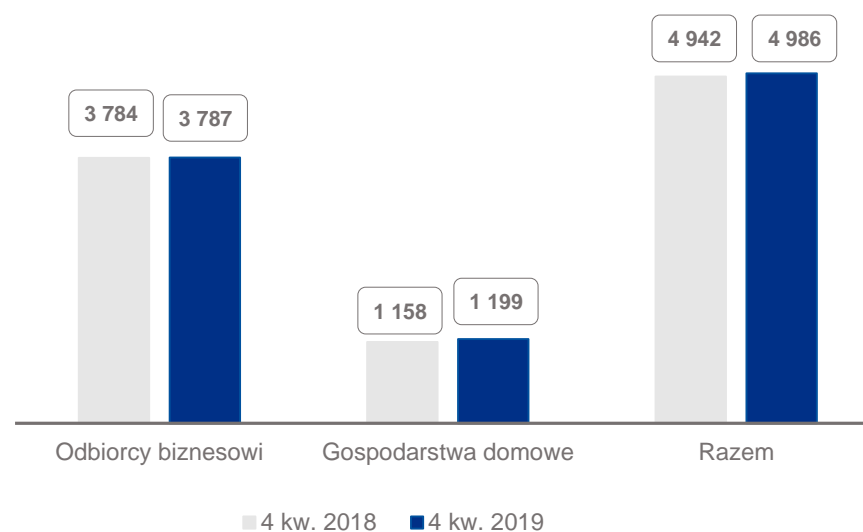
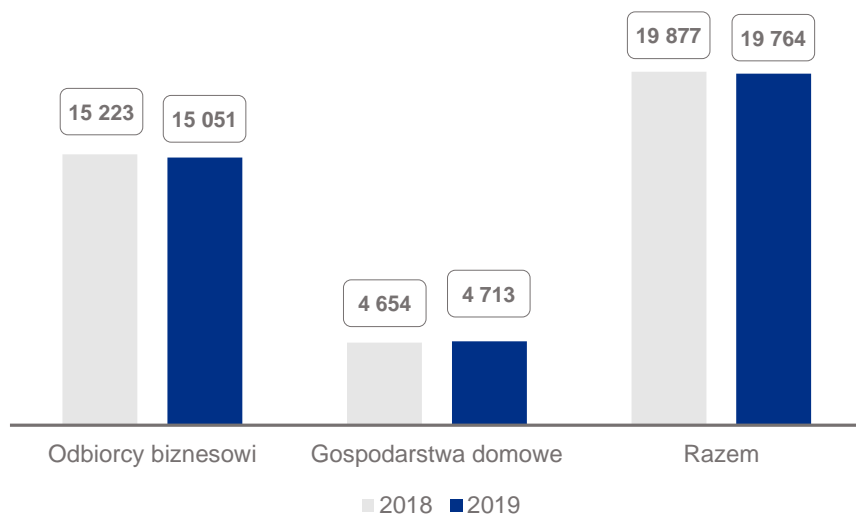
⁵⁾ Używany do produkcji ciepła w Ciepłowni Zachód : jednostka objętości gazu w tys. Nm ³

3.3.2.8. Transport węgla

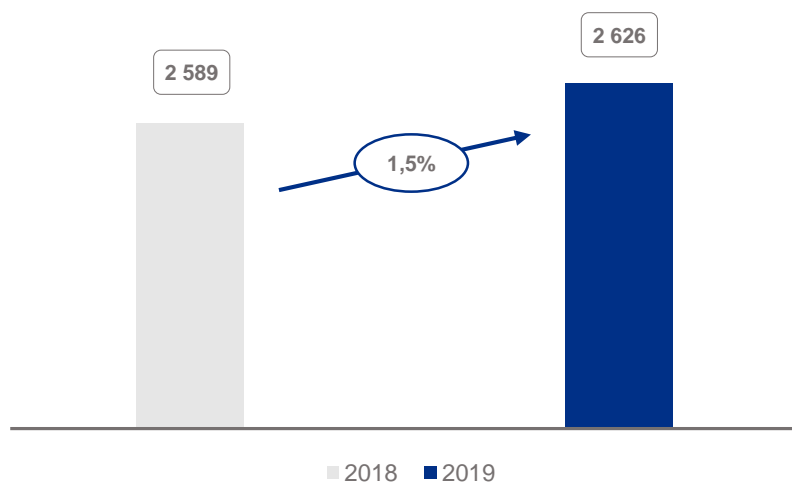
	 Elektrownia Kozienice	 ENEA Elektrownia Połaniec	 ENEA Ciepło
Główny realizujący w 2019 r.	PKP Cargo S.A. (85%)	PKP Cargo S.A. (100%)	PKP Cargo S.A. (84%)

3.3.3. Dystrybucja

Sprzedaż usług dystrybucyjnych [GWh]

Liczba Odbiorców (w tys.)

105,53 – Długość linii [tys.km]

12,86 – Długość przyłączy [tys.km]

38,27 – Liczba stacji elektro-energetycznych [tys. szt.]

940,87 – Liczba przyłączy [tys. szt.]

Spadek długości przyłączy w stosunku do roku poprzedniego wynika z przeprowadzonej weryfikacji danych w ramach paszportyzacji sieci.

3.3.4. Obrót

Sprzedaż energii elektrycznej i paliwa gazowego odbiorcom detalicznym zrealizowana przez ENEA S.A.

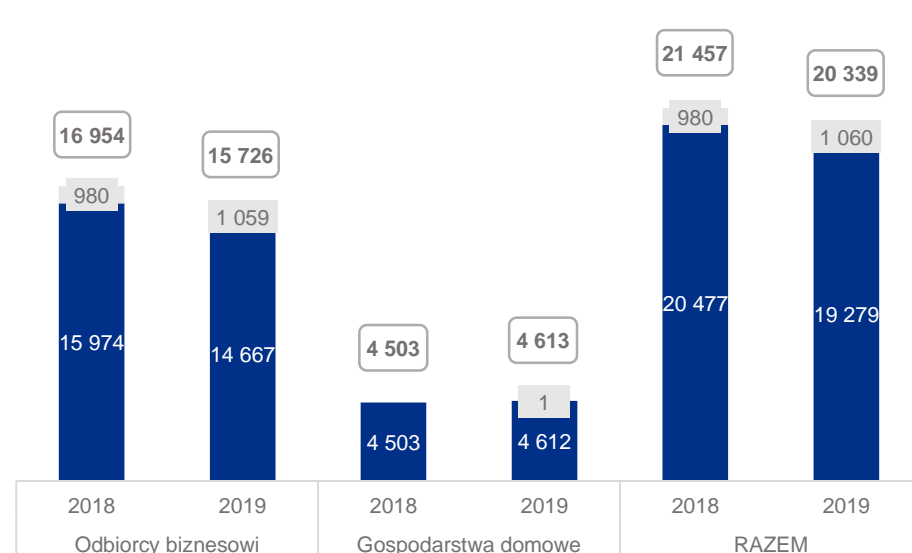
Wyniki segmentu sprzedaży w 2019 roku należy oceniać z uwzględnieniem istotnej zmiany otoczenia regulacyjnego, tj. wejścia w życie Ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw („Ustawa”).

W 2019 r. w stosunku do analogicznego okresu 2018 r. nastąpił spadek łącznego wolumenu sprzedaży o 1 118 GWh, tj. o ok. 5%. Spadek dotyczył sprzedaży energii elektrycznej w segmencie odbiorców biznesowych (1 307 GWh, tj. o ok. 8%) i był spowodowany zmianą struktury portfela tych klientów (niższy aniżeli w 2018 r. wolumen sprzedaży w segmencie klientów z zespołu grup taryfowych A i B). W segmencie gospodarstw domowych nastąpił wzrost wolumenu sprzedaży energii elektrycznej (o 109 GWh, tj. o ok. 2 %). Zwiększeniu uległ również wolumen sprzedaży paliwa gazowego w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego (o 80 GWh, tj. o ok. 8%).

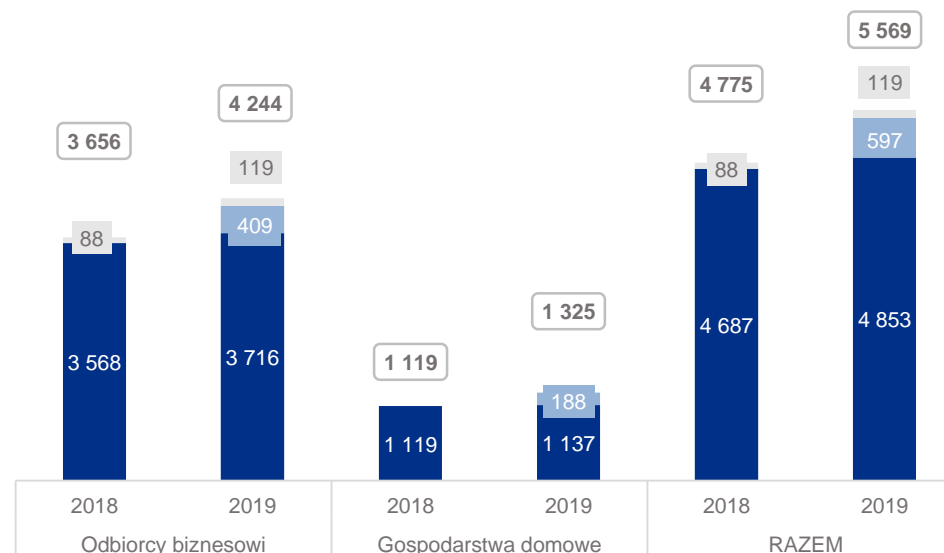
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej w 2019 r. uwzględniają stosowanie przez Spółkę cen i stawek na poziomie wynikającym z Ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw oraz identyfikują aktualne przychody wynikające z rozliczeń z Zarządcą Rozliczeń Ceny z tytułu kwoty różnicy cen (za I półrocze 2019 r.) oraz rekompensat finansowych (za II półrocze 2019 r.), tzw. Rekompensata. Wpływ Ustawy został szczegółowo opisany w pkt.10.1.15.

Łączne przychody ze sprzedaży w 2019 r. (bez rekompensat) wzrosły w stosunku do 2018 r. o 197 mln zł, tj. o ok. 4 %. Zwiększeniu uległy przychody zarówno ze sprzedaży energii elektrycznej jak i paliwa gazowego.

Sprzedaż energii elektrycznej i paliwa gazowego odbiorcom detalicznym ENEA S.A. [GWh]

Sprzedaż energii elektrycznej i paliwa gazowego odbiorcom detalicznym ENEA S.A. [mln zł]

■ Energia elektryczna ■ Gaz ... Łącznie energia elektryczna i gaz

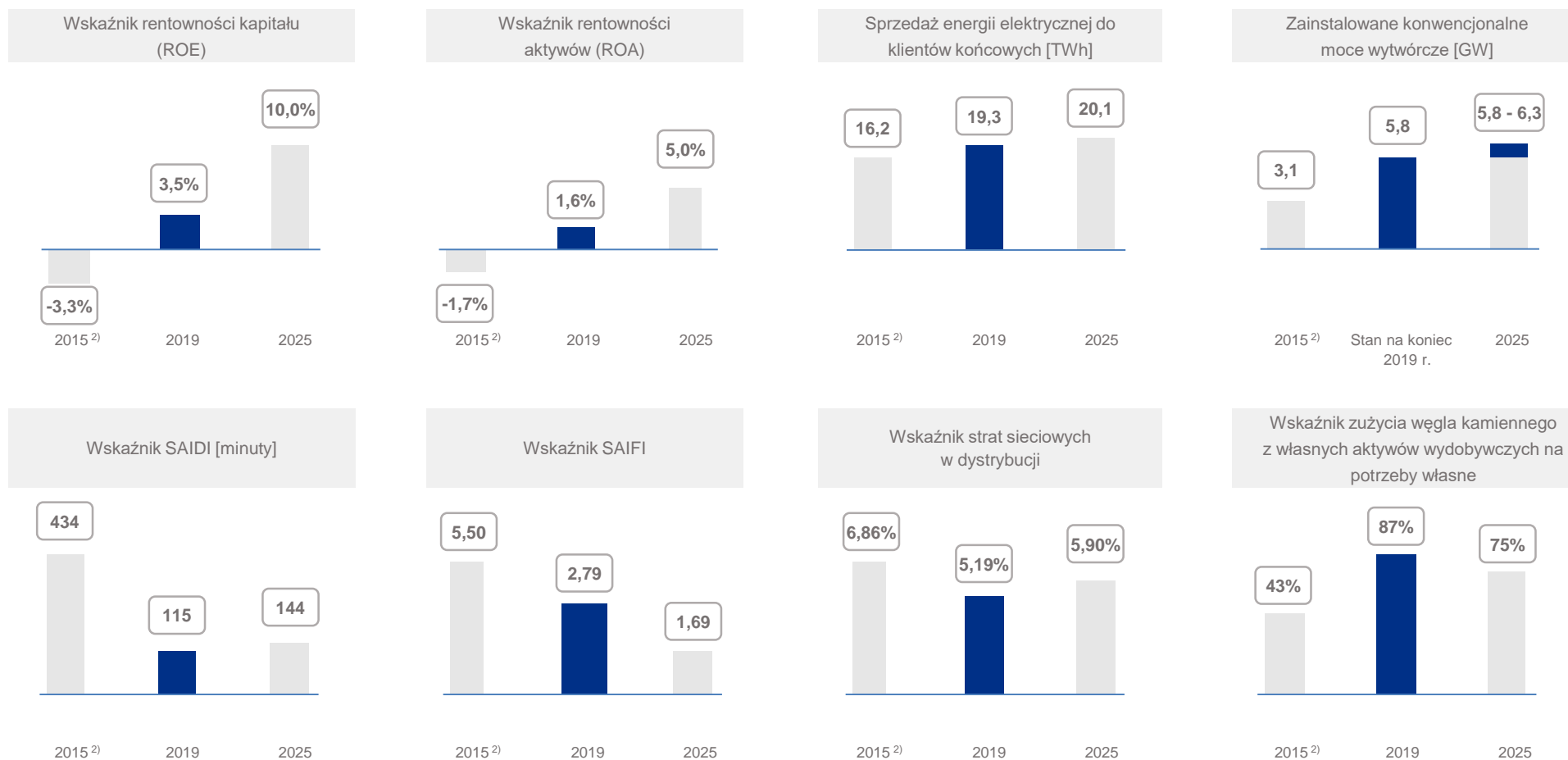
■ Energia elektryczna ■ Rekompensata ■ Gaz ... Łącznie energia elektryczna i gaz

3.4. Strategia rozwoju

MISJA:
 ENEA dostarcza niezawodne produkty i usługi dla Klientów budując trwałe relacje oparte na poszanowaniu środowiska naturalnego oraz wzajemnych wartości.

WIZJA:
 ENEA jest wiodącym dostawcą zintegrowanych produktów i usług cenionym za jakość, kompleksowość i niezawodność.

Stopień realizacji Strategii Rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA w perspektywie do 2030 r. ¹⁾

¹⁾ Stopień realizacji Strategii Rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA w perspektywie 2030 r. obowiązującej do dnia 11 grudnia 2019 r.

²⁾ Rok odniesienia

Strategia Rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA do 2030 roku z perspektywą 2035 roku

12 grudnia 2019 r. na mocy uchwały Rady Nadzorczej, ENEA S.A. przyjęła do realizacji Strategię do 2030 roku z perspektywą 2035 roku.

Grupa Kapitałowa ENEA zakłada prowadzenie swojej działalności w sposób zrównoważony przy jednoczesnym minimalizowaniu oddziaływania na środowisko naturalne. Zaktualizowano kierunki rozwoju. Kluczowe z nich to:

- 1) Transformacja aktywów wytwórczych w oparciu o źródła zero- i niskoemisyjne;
- 2) Innowacyjne usługi dla Klientów ENEI;
- 3) Nowoczesna komunikacja i modele współpracy z Klientem;
- 4) Elektromobilność, technologie wodorowe;
- 5) Smart Grid – inteligentne rozwiązania dla Klientów;
- 6) Automatyzacja, robotyzacja i digitalizacja procesów;
- 7) Internet Rzeczy, sztuczna inteligencja, blockchain;
- 8) Magazynowanie energii;
- 9) Pozyskanie paliw zgodnie z najlepszymi praktykami i poszanowaniem środowiska.

ENEA zakłada transformację w kierunku innowacyjnego koncernu niskoemisyjnego, oferującego nie tylko energię elektryczną, lecz kompleksowe pakiety produktów i usług oczekiwanych przez Klientów.

Kierunki rozwoju stanowią fundament do określenia celów strategicznych dla Grupy Kapitałowej. ENEA identyfikuje pięć najważniejszych celów strategicznych wspierających transformację GK ENEA w kierunku koncernu niskoemisyjnego:

- 1) Dywersyfikacja portfela wytwórczego GK ENEA;
- 2) Niezawodność i ciągłość dostaw energii elektrycznej;
- 3) Odpowiedzialny partner w zrównoważonym zarządzaniu relacjami ze społecznościami lokalnymi, środowiskiem i Klientami;
- 4) Zachowanie bezpieczeństwa finansowego GK ENEA;
- 5) Innowacyjność we wszystkich aspektach działalności GK ENEA.

W ramach nadrzędnego celu istotą będzie również jej zrównoważony rozwój. W związku z powyższym celem nadrzędnym GK ENEA jest „Systematycznie rosnąca wartość Grupy Kapitałowej ENEA przy zachowaniu zrównoważonego rozwoju”.

Otoczenie i kluczowe oczekiwania interesariuszy

Wzrost wartości

Przewaga konkurencyjna

Ochrona klimatu

Zielona energia

Stabilność finansowa

Bezpieczeństwo energetyczne

ENEA zakłada, że w wyniku realizacji Strategii osiągnie:

1. redukcję wartości wskaźnika jednostkowej emisji CO₂ do 550 kg CO₂/MWh w 2030 roku, z dążeniem do osiągnięcia wskaźnika na poziomie 434 kg CO₂/MWh w perspektywie 2035 roku;
2. udział OZE w produkcji energii elektrycznej na poziomie 22% do 2025 roku oraz 33% w 2030 roku;
3. udział zero- i niskoemisyjnych źródeł wytwórczych na poziomie 22% w 2025 roku oraz 41% w 2030 roku w całkowitej produkcji energii elektrycznej GK ENEA, z dążeniem do osiągnięcia wskaźnika na poziomie 60% w perspektywie 2035 roku;
4. wolumen sprzedaży energii elektrycznej na poziomie 24,8 TWh w 2030 roku;
5. udział ENEA w rynku sprzedaży energii elektrycznej na poziomie 14% w 2025 roku oraz 15% w 2030 roku;
6. poziom mocy zainstalowanej w wysokości 7 447 MW w 2025 roku oraz 8 287 MW w 2030 roku, z dążeniem do osiągnięcia wskaźnika na poziomie 9 672 MW w perspektywie 2035 roku;
7. wartość wskaźnika SAIDI na poziomie 105 minut w 2025 roku oraz 100 minut w 2030 roku;
8. wartość wskaźnika SAIFI na poziomie 2,14 w 2025 roku oraz 2,03 w 2030 roku;
9. wartość wskaźnika strat sieciowych w dystrybucji na poziomie 5,4% w 2025 roku oraz 5,3% w 2030 roku;
10. wzrost udziału w rynku sprzedaży węgla do energetyki zawodowej do 25% w 2025 roku oraz do 30% w 2030 roku;
11. wskaźnik ROE na poziomie 10% w 2025 roku i 2030 roku;
12. wskaźnik ROA na poziomie 5% w 2025 roku i 2030 roku;
13. wzrost wartości EBITDA w stosunku do 2018 roku o 35% w 2025 roku oraz o 39% w 2030 roku;
14. udział EBITDA z Nowych Linii Biznesowych na poziomie 7÷12% w 2030 roku;
15. wartość EBITDA z Nowych Linii Biznesowych w wysokości 360 mln zł w 2030 roku;
16. udział wydatków na B+R+I w łącznych nakładach inwestycyjnych GK ENEA na poziomie 2% w 2030 roku.

Szacowane do osiągnięcia miary realizacji celów strategicznych w perspektywie 2035 roku, o których mowa w punktach 3.-6. powyżej zostały wyznaczone przy założeniu zastąpienia bloków 1-8 klasy 200 MW w Elektrowni Kozienice jednostkami wytwórczymi niskoemisyjnymi oraz modernizacji bloków 2-7 klasy 200 MW w Elektrowni Połaniec.

Grupa szacuje nakłady inwestycyjne na utrzymanie ciągłości funkcjonowania oraz na nowe moce wytwórcze w wysokości ponad 64 mld zł w perspektywie 2035 roku, w tym:

1. Obszar Dystrybucji – **26,9 mld zł**;
2. Obszar Wydobywania – **9,2 mld zł**;
3. Obszar Wytwarzania – **12,5 mld zł**;
4. Odnawialne Źródła Energii – **14,7 mld zł**;
5. Pozostała działalność – **1,2 mld zł**.

22 mld zł – Nakłady inwestycyjne na realizację inwestycji w nowe moce wytwórcze, wspierające transformację koncernu w kierunku niskoemisyjnego, zostały oszacowane na poziomie około

Założenia

-30%

redukcji emisji
jednostkowej CO₂

Ponad 4x

wzrost udziału OZE w
produkcji energii
elektrycznej

43%

udziału źródeł
zero- i niskoemisyjnych
w mocach zainstalowanych

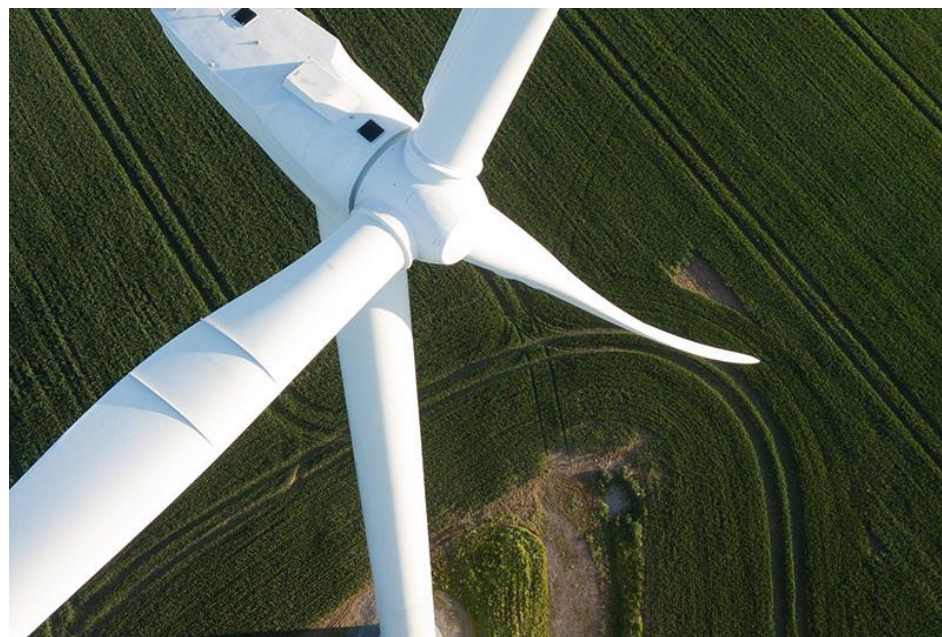
3.5. Realizowane działania i inwestycje

3.5.1. Nakłady inwestycyjne

Nakłady inwestycyjne [mln zł]	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Wykonanie 4 kw. 2019 / Plan 4 kw. 2019	2018	2019	Wykonanie 2019 vs Plan 2019	Plan 2019
Wytwarzanie	208,9	203,3	85,8%	430,2	491,7	80,5%	610,8
Dystrybucja	430,1	335,0	98,4%	1 000,4	1 013,2	100,2%	1 011,5
Wydobycie	167,1	115,7	63,8%	463,1	410,4	80,2%	511,5
Wsparcie i inne	35,7	35,3	87,5%	81,8	84,2	58,5%	144,0
Inwestycje kapitałowe	10,2	0,4	1,1%	331,3	181,6	83,2%	218,3
Razem wykonanie planu	852,0	689,7	82,5%	2 306,8	2 181,1	87,4%	2 496,1

Inwestycje związane z ochroną środowiska

Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 [mln zł]
Dostosowanie do konkluzji BAT (Połaniec)	115,0
Zabudowa SCR dla bloków 9 i 10 (Kozienice)	60,0
Dostosowanie do konkluzji BAT (Kozienice)	31,0
Modernizacja elektrofiltru K8 (Białystok)	12,0
Przyłączenie farm wiatrowych (ENEA Operator)	6,0
Pozostałe	14,0
Łącznie inwestycje związane z ochroną środowiska	238,0

3.5.2. Realizacje kluczowych projektów

Obszar	Dane szczegółowe	Zdarzenie	
Wydobycie	<ul style="list-style-type: none"> Inwestycje rozwojowe Inwestycje operacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> Pole Ostrów - prace projektowe Nowe wyrobiska i modernizacja istniejących – w 2019 r. wykonano 29,1 km chodników 	<ul style="list-style-type: none"> Zakup dóbr gotowych, maszyn i urządzeń Pozyskanie nowych koncesji – uzyskano koncesję na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Lubelskie Zagłębie Węglowe – obszar K-6 i K-7
Wytwarzanie	<p>ENEA Wytwarzanie</p> <ul style="list-style-type: none"> Zabudowa instalacji katalitycznego odazotowania spalin wraz z modernizacją elektrofiltrów dla kotłów AP-1650 bloków nr 9 i 10 w ramach Programu modernizacji bloków 2 x 500 MW – kontynuacja z 2018 r. Zrealizowano prace w stopniu umożliwiającym uruchomienie bloku nr 9, lecz z powodu opóźnień Wykonawcy trwają prace pozostałe do wykonania zgodnie z umową. Trwają negocjacje w sprawie sporu dotyczącego zgłoszonych przez Rafako roszczeń obejmujących wynagrodzenie za wykonanie robót dodatkowych oraz aktualizacji terminów wykonania Umowy i jej poszczególnych części. Szacuje się, że zakończenie realizacji Programu może nastąpić w III kw. 2020 r. Modernizacja bloku nr 9 w ramach Programu modernizacji bloków 2 x 500 MW – kontynuacja z 2018 r. Obecnie blok jest uruchomiony, prace zostały zakończone. Modernizacja bloku nr 7 – Blok po modernizacji uruchomiono 15 kwietnia 2019 r., przekazano do eksploatacji 4 lipca 2019 r. Modernizacja bloku nr 2 – 31 lipca 2019 r. uruchomiono blok zgodnie z harmonogramem. <u>Dostosowanie ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. Segment Elektrownie Systemowe do konkluzji BAT:</u> <ol style="list-style-type: none"> Modernizacja elektrofiltru bloku nr 1, 2, 4, 5 i 7 <ul style="list-style-type: none"> Elektrofiltr bloku nr 4 i 5 – W dniu 13 stycznia 2020 r. otwarto oferty na modernizację elektrofiltru bl. 4. Kwoty złożonych ofert znacznie przewyższają planowaną wartość nakładów na to zadanie, planowane jest powtórzenie postępowania ze zmniejszonym zakresem prac. Na elektrofiltr bloku nr 5 zawarto umowę. Prace modernizacyjne zostaną wykonane w trakcie postojów bloków w roku 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> Elektrofiltr bloku nr 1 – Prace modernizacyjne zostaną wykonane w trakcie postoju bloku w roku 2020. Blok nr 1 został odstawiony do remontu w dniu 13 stycznia 2020 r. Zakończono mycie elektrofiltra. Trwa demontaż elementów strzepywaczy elektrod ulotowych i zbiorczych. Elektrofiltr bloku nr 2 – Prace zakończono. Odbiór końcowy przeprowadzono w dniu 24 września 2019 r. Elektrofiltr bloku nr 7 – Prace zakończono. Odbiór końcowy przeprowadzono w dniu 15 maja 2019 r. Zabudowa instalacji redukcji metali ciężkich ze ścieków IOS – zakończono badania jakości ścieków z poszczególnych IOS, dokonano analizy wyników badań oraz określono pola potencjalnych przekroczeń pod kątem BAT. Modernizacja instalacji odsiarczania spalin IOS I – Podpisano umowę na optymalizację ścieków i automatyzację ścieków z oczyszczalni IOS oraz aneks nr 1 zmieniający termin zakończenia optymalizacji na 15 grudnia 2020 r. Podpisany Aneks nr 2 zmieniający daty zakończenia niektórych etapów oraz przeniesienie kwot w latach obrotowych jednocześnie zwiększający budżet umowy. Dostosowanie formalno-prawne EW do wymogów konkluzji BAT – w dniu 11 lipca 2019 r. podpisano porozumienie kończące umowę z firmą EKO-NET. Tym samym zakończono I etap projektu Stały monitoring NH3, HCL, HF oraz Hg na kominie. Zrealizowano zabudowę ciągłych pomiarów na emitorach IOSII, IOSI, Blok 11. Zakres prac w 2019 r. został wykonany. W roku 2020 planowana jest zabudowa ciągłych pomiarów na emitorach IOSIV, IOSIII. 	
Wytwarzanie	<p>ENEA Elektrownia Połaniec</p> <ul style="list-style-type: none"> Modernizacja bloku numer 5 – projekt FENIKS Bloku 5 	<ul style="list-style-type: none"> Dostosowanie EEP do konkluzji BAT 	

Obszar	Dane szczegółowe	Zdarzenie
Wytwarzanie	ENEA Ciepło	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja kotła K6 – prace obejmowały: <ul style="list-style-type: none"> – Odtworzenie wybieraka ślimakowego zbiornika przykotłowego K-6 – Odtworzenie wybieraków ślimakowych zbiornika pośredniego K-6 – Wymianę komór przegrzewacza pary K-6 – Modernizację wentylatora 1WPP2 – Odtworzenie obmurza kotła K-6 • Rewitalizacja kotła K8 - prace obejmowały: <ul style="list-style-type: none"> – Wymianę komór przegrzewacza pary K-8 – Zabudowę instalacji powietrza zaporowego dla zdmuchiawczy kotła K8 • Odtworzenie turbozespołu TZ3 <ul style="list-style-type: none"> – Kontynuowano prace związane odtworzeniem TZ3 w zakresie wynikającym z protokołów konieczności (wykonanie robót dodatkowych wynikające z faktycznego stanu urządzeń) – Wykonano badania ciepłno-przepływowe turbiny • Upgrade systemu Experion PKS (Systemu sterowania blokami energetycznymi i układami pomocniczymi klasy DCS) – prace obejmowały: <ul style="list-style-type: none"> – Dostawę sprzętu komputerowego – Upgrade systemu Experion PKS na bloku nr 1, 3, 4 oraz układach pozablokowych z wersji 301 do wersji 510 – Próby funkcjonalne zaktualizowanego oprogramowania i systemu 	<ul style="list-style-type: none"> • Odtworzenie chłodni wentylatorowej TZ4: <ul style="list-style-type: none"> – 6 listopada 2019 r. zawarto umowę z wykonawcą na realizację prac, następnie: <ul style="list-style-type: none"> ○ Zrealizowano prace demontażowe ○ Realizowano prace w zakresie konstrukcji żelbetowej ○ Zrealizowano dostawę zraszalnika chłodni • Modernizacja elektrofiltra kotła K8 - prace obejmowały: <ul style="list-style-type: none"> – Demontaż istniejącego elektrofiltra – Naprawę istniejącej konstrukcji nośnej elektrofiltra – Dostawę elementów elektrofiltra i ich montaż – Kompleksowe prace budowlane i instalacyjne związane z modernizacją elektrofiltra – Rozruch, ruch regulacyjny i próbny elektrofiltra – W dniu 27 listopada 2019 r. obiekt został przekazany do eksploatacji • Konwersja kotła K-1 na paliwo gazowe <ul style="list-style-type: none"> – Modernizacja kotła K-1 na paliwo gazowe (w szczególności instalacja palników gazowych w ilości 2 szt.). Moc kotła po konwersji zgodnie z DTR wynosi 33 MWt – Realizacja przyłącza gazowego Dn 280 od gazociągu dystrybucyjnego na granicy działki do stacji redukcyjno-pomiarowej – Budowa stacji redukcyjno-pomiarowej z dwoma układami pomiarowymi – Wykonanie instalacji podziemnej średniego napięcia od stacji redukcyjno-pomiarowej do budynku Ciepłowni.

Obszar	Zdarzenie
<p data-bbox="208 847 338 874">Dystrybucja</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="371 252 1176 405">• ENEA Operator korzysta z dostępnych programów wsparcia i z dużym zaangażowaniem pozyskuje dotacje zarówno w ramach programów regionalnych, jak i programów krajowych. Łącznie Spółka realizuje ponad 30 projektów inwestycyjnych i badawczych objętych umowami o dofinansowanie. <li data-bbox="371 424 1176 480">• Kontynuacja istniejących i rozpoczęcie nowych inwestycji, których realizacja będzie prowadzona w trakcie 2020 r. i w latach następnych. <li data-bbox="371 499 1176 810">• Zrealizowany projekt badawczo – rozwojowy - „Projekt pilotażowy ograniczenia strat mocy w użytkowanych i nowo instalowanych transformatorach SN/nn poprzez zastosowanie algorytmu optymalizacji doboru transformatora do warunków rzeczywistego obciążenia stacji poprzez relokację jednostek z uwzględnieniem efektów oddziaływania na środowisko”. Projekt był realizowany w ramach programu priorytetowego Wsparcie dla Innowacji sprzyjających zasobooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarce (część 1 - Sokół – wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych) – Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. <li data-bbox="371 829 1176 1469">• Działalność badawczo-rozwojowa i innowacyjna jako narzędzie wspierające wzrost efektywności działania Obszaru Dystrybucji oraz odpowiadające na wyzwania związane z rolą OSD w nowym modelu rynku energii elektrycznej w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="405 967 1176 1023">– Innowacyjne usługi systemowe magazynów energii zwiększające jakość i wydajność wykorzystania energii elektrycznej; <li data-bbox="405 1042 1176 1129">– System bilansowania mocy i energii oraz monitorowania jakości dostawy energii elektrycznej rozproszonych źródeł i zasobników energii; <li data-bbox="405 1149 1176 1265">– Elastyczny system zwiększania kompetencji pracowników służb technicznych z zastosowaniem technik rzeczywistości wirtualnej. Za projekt ten ENEA Operator otrzymała nagrodę Diament Top Industry 2019 w kategorii „Innowacja Roku”, <li data-bbox="405 1284 1176 1469">– Zwiększenie potencjału sieci energetycznej ENEA Operator Sp. z o.o. w celu odbioru energii z odnawialnych źródeł na terenie województwa kujawsko-pomorskiego”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020, Głównym celem projektu jest zwiększenie potencjału do odbioru energii z odnawialnych źródeł energii, ale także automatyzacja sieci. 	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="1187 228 2096 284">• Zakończenie realizacji szeregu inwestycji związanych z rozbudową i modernizacją sieci elektroenergetycznych, w tym związanych z przyłączeniem do sieci. <li data-bbox="1187 303 2096 520">• Budowa i modernizacja szeregu elementów infrastruktury sieciowej, takich jak linie wysokiego, średniego i niskiego napięcia oraz stacje transformatorowe, związana z realizacją następujących celów: realizacja obowiązku publiczno-prawnego, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu, poprawa niezawodności i jakości dostaw energii elektrycznej – automatyzacja sieci, zmiana struktury sieci SN z napowietrznej na kablową, działania zmierzające do osiągnięcia w sieci standardu „smart grid”. <li data-bbox="1187 539 2096 655">• Implementacja obowiązków ustawowych ENEA Operator w zakresie elektromobilności. Celem projektu jest wdrożenie w ENEA Operator rozwiązań i produktów odpowiadających na wymagania stawiane przez OSD w Ustawie o elektromobilności i paliwach alternatywnych. <li data-bbox="1187 675 2096 1453">• Kontynuacja rozwoju narzędzi informatycznych wspomagających zarządzanie siecią oraz automatykę sieci w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="1220 746 2096 863">– Wdrożenie na szerszą skalę modułu FDIR w systemie SCADA, który pozwala na automatyczne wykrycie awarii, wydzielenie miejsca uszkodzenia oraz wznowienie dostaw do tych obszarów sieci, dla których istnieje taka możliwość; <li data-bbox="1220 882 2096 999">– Wdrożenie Centralnego Systemu Akwizycji Danych Pomiarowych, aplikacja AMI jest produkcyjnie wykorzystywana do zdalnego pozyskiwania, przetwarzania i analizowania danych z liczników bilansujących zainstalowanych w stacjach transformatorowych Sn/nn; <li data-bbox="1220 1018 2096 1106">– Zakończone wdrożenie systemu EMS (Energy Management System), który umożliwia wspomaganie zarządzania siecią WN oraz generacją przyłączoną do sieci dystrybucyjnej; <li data-bbox="1220 1125 2096 1241">– Zakończone wdrożenie systemu DOL (Dynamiczna Obciążalność Linii) umożliwiającego bezpieczne wykorzystanie pełnych możliwości przesyłowych sieci 110 kV, wynikających z bieżących warunków pogodowych panujących w miejscu zainstalowania linii; <li data-bbox="1220 1260 2096 1453">– Rozpoczęcie wdrożenia systemu SCADA na niskim napięciu, który będzie umożliwiał zarządzanie siecią nn w zakresie linii nn, stacji SN/nn oraz generacją rozproszoną i OZE przyłączonymi do sieci dystrybucyjnej nn. System umożliwi monitorowanie w czasie rzeczywistym pracy sieci nn oraz pojedynczych urządzeń w sieci nn w poszczególnych Rejonach Dystrybucji.

Obszar	Zdarzenie
Obszar Handlu Detalicznego	<p>Kluczowym projektem realizowanym w ramach obszaru Handlu Detalicznego był projekt dotyczący dostosowania GK ENEA do nowych regulacji prawnych zawartych w Ustawie z 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz zmianie niektórych innych. Projekt obejmuje zarówno procesy biznesowe, jak i narzędzia oraz systemy informatyczne.</p> <p>W ramach Projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostosowano Taryfy i Cenniki na rok 2019 do wymagań Ustawy. • Wyznaczono ceny „ustawowe” dla klientów obowiązujące w rozliczeniach na rok 2019.
Obszar Obsługi Klienta	<ul style="list-style-type: none"> • Zakończenie najważniejszej części projektu nowej wizualizacji Biur Obsługi Klientów. Zwizualizowane są wszystkie 32 biura. • Kontynuacja prac nad wprowadzeniem automatyzacji procesów obsługowych, z wykorzystaniem m.in. robotyzacji procesów biznesowych (RPA), która przełoży się na terminową realizację kluczowych wskaźników w ramach realizowanych procesów. • Uruchomienie zmodernizowanego Elektronicznego Biura Obsługi Klientów (eBOK), bardziej przyjaznego dla użytkowników i zapewniającego prostszą obsługę. • Uruchomienie możliwości realizacji płatności elektronicznych w eBOK przez drugiego Operatora Płatności PayU. • Wdrożenia we wszystkich Biurach Obsługi Klientów elektronicznego długopisu do podpisywania umów w BOK w celu uproszczenia procesu obsługi i minimalizacji ilości drukowanych dokumentów
Obszar Handlu Hurtowego	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt „Stworzenie systemu obsługi logistycznej dostaw biomasy przez porty morskie do ENEA Elektrownia Połaniec Spółka Akcyjna”. • Projekt „Aukcja główna mocy 2024 i rynek wtórny”, którego głównym celem jest przygotowanie aktywów GK ENEA do certyfikacji ogólnej oraz opracowanie i wdrożenie strategii uczestnictwa w aukcji głównej na rok 2024, aukcjach dodatkowych na 2021 oraz działań na rynku wtórnym.

3.5.3. Zawarte umowy

3.5.3.1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej ENEA

W 2019 r. spółki z Grupy Kapitałowej nie zawierały umów istotnych, przy czym we wskazanym okresie zawarto:

- aneks do Wieloletniej Umowy sprzedaży mułu pomiędzy ENEA Wytwarzanie a JSW S.A., na mocy którego całość zakontraktowanych dla ENEA Wytwarzanie na rok 2019 dostaw mułu przekazano do realizacji przez ENEA Elektrownia Połaniec,
- umowę z PKP Cargo na usługę przewozu 5,9 mln ton węgla energetycznego z LW „Bogdanka” S.A. dla ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.,
- aneks do Wieloletniej Umowy na dostawę węgla energetycznego pomiędzy ENEA Wytwarzanie a LW Bogdanka S.A., na mocy którego zwiększony został wolumen dostaw węgla do ENEA Wytwarzanie w roku 2019,
- umowę pomiędzy ENEA Elektrownia Połaniec a GE Power i Stal-Systems na modernizację elektrofiltrów sześciu bloków energetycznych w celu dostosowania do konkluzji BAT,
- umowę pomiędzy ENEA Elektrownia Połaniec a REMAK – ENERGOMONTAŻ Spółka Akcyjna na zamówienia „Modernizacja absorberów C i D Instalacji IOS w ENEA Elektrownia Połaniec S.A. w celu dostosowania do nowych norm środowiskowych określonych w BREF/BAT w zakresie emisji SO₂ oraz pyłu”.

3.5.3.2. Realizacja umów dotyczących działalności operacyjnej i finansowej

Data zawarcia		Strony umowy	Opis
23 lipca 2015 r.	ENEA S.A.	PKO BP S.A., Bank Pekao S.A., Bank Zachodni WBK S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A.	Aneks do Umowy Programowej z 21 czerwca 2012 r. zmieniający warunki finansowania w wysokości do 3 mld zł
3 grudnia 2015 r.	ENEA S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	Umowa Programowa w wysokości do 700 mln zł z przeznaczeniem na finansowanie potrzeb inwestycyjnych
29 maja 2015 r.	ENEA S.A.	Europejski Bank Inwestycyjny	Umowa finansowa na kwotę 946 mln zł
30 września 2016 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o	Rafako S.A.	Dostawa i montaż instalacji katalitycznego odazotowania spalin dla kotłów AP-1650 nr 9 i 10 wraz z modernizacją elektrofiltrów
28 czerwca 2011 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o	Rafako S.A.	Dostawa i montaż instalacji katalitycznego odazotowania spalin dla kotłów OP-650 nr 4-8
23 stycznia 2012 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	LW Bogdanka S.A.	Umowa Wieloletnia nr UW/LW/01/2012 – określa ogólne warunki dostaw węgla w latach 2017 – 2036
27 grudnia 2017 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	Polska Grupa Górnicza S.A.	Umowa Wieloletnia nr 44/P/PGG/2018/K – określa ogólne warunki dostaw węgla w latach 2018 – 2021
29 grudnia 2017 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	Umowa Wieloletnia sprzedaży węgla do celów energetycznych nr 48/DH/HE/2017 – określa ogólne warunki dostaw węgla w latach 2018 – 2020
29 grudnia 2017 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	Wieloletnia Umowa sprzedaży mułu nr 1/DH/HE/2018 – określa ogólne warunki dostaw mułu w latach 2018 – 2020
15 grudnia 2017 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	LW Bogdanka S.A.	Umowa Roczna na dostawę węgla energetycznego w roku 2018 – Załącznik nr 3 do Umowy UW/LW/01/2012
17 listopada 2017 r.	ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	Węglokoks S.A.	Umowa sprzedaży węgla nr 14164/2017 – określa warunki dostaw węgla w okresie listopad 2017 – styczeń 2018
12 lipca 2012 r.	ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	LW Bogdanka S.A.	Umowa Wieloletnia – określa warunki dostaw węgla w latach 2013 – 2021
24 sierpnia 2016 r.	ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	Katowicki Holding Węglowy (obecnie PGG)	Umowa na dostawę węgla energetycznego w latach 2016/2017
24 sierpnia 2016 r.	ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	Polska Grupa Górnicza S.A.	Umowa Roczna na dostawę węgla energetycznego w roku 2017
20 kwietnia 2017 r.	ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	Krótkoterminowa umowa zakupu węgla
29 grudnia 2017 r.	ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	Wieloletnia umowa zakupu węgla
27 grudnia 2017 r.	ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	Polska Grupa Górnicza S.A.	Wieloletnia umowa zakupu węgla
28 sierpnia 2018 r.	ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	RAFAKO S.A.	„Projekt, dostawa, montaż i uruchomienie kompletnej instalacji katalitycznego odazotowania spalin dla bloku energetycznego nr 5 w ENEA Elektrownia Połaniec S.A.”

3.5.3.3. Umowy zawarte przez ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.

Data zawarcia	Strona umowy	Opis
25 czerwca 2019 r.	PKP CARGO S.A.	Umowa na transport węgla z LW Bogdanka S.A. do Elektrowni Kozienice w Świerżach Górnych
16 grudnia 2019 r.	ORLEN Paliwa Sp. z o.o.	Aneks nr 1 do umowy na dostawy oleju lekkiego (ONG) do ENEA Wytwarzanie w Świerżach Górnych. Aneksem zaktualizowano umowną wielkość dostaw w roku 2019.
31 grudnia 2019 r.	PKP CARGO S.A.	Umowa na transport węgla z kierunku śląskiego do Elektrowni Kozienice w Świerżach Górnych
31 grudnia 2019 r.	LW Bogdanka S.A.	Aneks nr 13 do Umowy Wieloletniej określa warunki dostaw węgla energetycznego do ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., tj.: zaktualizowane wolumeny ilościowe dla lat 2020 – 2025 oraz cenę sprzedaży węgla w roku 2020

3.5.3.4. Umowy zawarte przez ENEA Elektrownia Połaniec S.A.

Data zawarcia	Strona umowy	Opis
20 sierpnia 2019 r.	Konsorcjum firm: GE Power Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie oraz Stal-Systems S.A. z siedzibą w Wólce Pełczyńskiej	Wykonanie w systemie „pod klucz” modernizacji elektrofiltrów bloków energetycznych nr 2, 3, 4, 5, 6 i 7 w ENEA Elektrownia Połaniec S.A. – dostosowanie do konkluzji BAT
26 sierpnia 2019 r.	REMAK – ENERGOMONTAŻ Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie	Modernizacja absorberów C i D Instalacji IOS w ENEA Elektrownia Połaniec S.A./kBAT
1 września 2019 r.	CTL Północ Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni	Obsługa bocznicy kolejowej w ENEA Elektrownia Połaniec S.A. w latach 2019-2021
20 grudnia 2019 r.	PKP CARGO S.A.	Transport węgla energetycznego dla ENEA Elektrownia Połaniec S.A.

3.5.3.5. Umowy zawarte przez LW Bogdanka S.A. z podmiotami spoza Grupy Kapitałowej ENEA

Data zawarcia	Strona umowy	Opis
8 stycznia 2009 r.	Zakłady Azotowe Puławy S.A.	Umowa Wieloletnia – określa warunki dostaw węgla w latach 2010 – 2025
14 grudnia 2010 r.	Energa Elektrownie Ostrołęka S.A.	Umowa Wieloletnia – określa warunki dostaw węgla w latach 2011 – 2022

3.5.3.6. Uzależnienie od dostawców lub odbiorców

Z uwagi na strukturę sprzedaży nie występuje uzależnienie od jakiegokolwiek odbiorcy. W obszarze zaopatrzenia dostawy węgla w największym zakresie realizowane są przez spółkę zależną LW Bogdanka.

3.5.3.7. Umowy ubezpieczenia

Umowy ubezpieczenia w Grupie Kapitałowej ENEA zawierane są zgodnie z Polityką Ubezpieczeniową GK ENEA (Polityka). Dzięki wspólnej Polityce standardy ubezpieczeń oraz proces kontraktacji ubezpieczeń w Grupie Kapitałowej ENEA są ujednolicone, ponadto zakupy ochrony ubezpieczeniowej są konsolidowane uzyskując w ten sposób wymierne korzyści, zarówno w zakresie jak i ponoszonych kosztach. Zgodnie z Polityką Spółki transferują ryzyko poniesienia strat na skutek wystąpienia szkód w mieniu oraz roszczeń osób trzecich poprzez zawieranie ubezpieczeń z udziałem wiodących krajowych i globalnych brokerów ubezpieczeniowych co do zasady w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych Polskiego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, którego są członkiem. Z uwagi na znaczną ekspozycję Spółek Grupy ENEA na szkody i potencjalne roszczenia, nie można wykluczyć, że zawarte ubezpieczenia mogą okazać się niewystarczające.

3.5.3.8 Umowy zawarte pomiędzy akcjonariuszami jednostki dominującej

Spółce nie są znane umowy zawarte pomiędzy akcjonariuszami ENEA S.A.

3.5.3.9. Umowy o współpracy lub kooperacji

3.5.3.9.1. ElectroMobility Poland S.A.

PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., Energa S.A., ENEA S.A. oraz Tauron Polska Energia S.A. w dniu 19 października 2016 r. powołały spółkę ElectroMobility Poland S.A. Działalność spółki ma przyczynić się do realizacji programu dążącego do budowy polskiego pojazdu elektrycznego oraz wprowadzenia go do sprzedaży masowej, a także powstania systemu elektromobilności w Polsce. Każda ze spółek powołujących ElectroMobility Poland objęła po 25% akcji, uzyskując w ten sposób po 25% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy. Początkowo kapitał zakładowy wynosił 10 000 tys. zł.

W roku 2018 miały miejsca dwa podwyższenia kapitału zakładowego Spółki. Pierwsze podwyższenie miało miejsce 3 stycznia 2018 r. kiedy Akcjonariusze postanowili o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę 20 000 tys. zł, tj. z kwoty 10 000 tys. zł do kwoty 30 000 tys. zł. Natomiast w dniu 4 października 2018 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ElectroMobility Poland S.A. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego ww. Spółki o kwotę 40 000 tys. zł, tj. z kwoty 30 000 tys. zł do kwoty 70 000 tys. zł.

Spółka obecnie dysponuje kapitałem zakładowym w wysokości 70 000 tys. zł.

3.5.3.9.2. Program badawczy

ENEA oraz Electric Power Research Institute (EPRI) podpisały umowę, na mocy której Grupa ENEA będzie uczestniczyć w programach badawczych dotyczących magazynowania energii oraz generacji rozproszonej.

Obszar współpracy obejmie wyzwania związane z magazynowaniem energii, integracją magazynów z rozproszonymi źródłami energii i mikrosieciami oraz tworzeniem nowych usług w oparciu o magazyny energii.

Dzięki udziałowi w programie, Grupa ENEA będzie miała możliwość uzyskania fachowej wiedzy od EPRI oraz wymiany doświadczeń z pozostałymi uczestnikami badań. Wspólne badania pomogą zidentyfikować i ocenić korzyści płynące z wykorzystania magazynowania energii, jak również poznać nowe technologie magazynowania oraz wyciągnąć wnioski z wdrożeń i integracji w Stanach Zjednoczonych oraz innych krajach.

Udział w programie badawczym zwiększy wewnętrzne możliwości wdrożenia i wykorzystania magazynowania energii w Grupie ENEA. Program badawczy obejmuje i integruje wiele działań, w tym ocenę technologii, modelowanie ekonomiczne i techniczne, mające na celu wsparcie planowania i eksploatacji sieci dystrybucyjnej oraz demonstracje technologii. Udział w programie pozwala ponadto m.in. na dostęp do szeregu narzędzi oraz wyników badań umożliwiających ocenę kosztów, wartości i ograniczeń danej technologii magazynowania energii.

Wspomniane technologie zapewnią korzyści dla systemu elektroenergetycznego, w tym zwiększoną jakość energii, efektywność operacyjną i większą integrację z odnawialnymi źródłami energii.

3.5.3.9.3. Współpraca z jednostkami badawczymi

W wyniku podejmowania działań innowacyjnych i realizacji projektów badawczo-rozwojowych Spółka ENEA Operator kontynuowała w 2019 roku współpracę z wymienionymi poniżej jednostkami badawczymi:

- Uniwersytetem Zielonogórskim
- Instytutem Energetyki w Warszawie
- Instytutem Energetyki oddział Gdańsk
- Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie
- Politechniką Poznańską
- Instytutem Logistyki i Magazynowania w Poznaniu

- Akademią Morską w Szczecinie,
- Politechniką Warszawską
- Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu
- Uniwersytetem Technologiczno-Przyrodniczym im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy
- Electric Power Research Institute (EPRI)

Dodatkowo w 2019 r. na podstawie zawarcia nowych umów rozszerzono współpracę z następującymi jednostkami naukowymi:

- Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym w Szczecinie
- Politechniką Poznańską

3.5.3.9.4. ENEA Innowacje Sp. z o.o.

Powołana przez Zarząd ENEA S.A. dnia 29 września 2015 r. spółka ENEA Innowacje zajmuje się przede wszystkim inicjatywami i przedsięwzięciami, które mają szansę stać się realnymi, innowacyjnymi i nowoczesnymi produktami czy usługami oferowanymi w przyszłości przez GK ENEA. Spółka realizuje działania związane stricte z poszukiwaniem, analizą i oceną projektów pod kątem atrakcyjności i zgodności z strategią Grupy oraz wsparciem integracji procesów w ujęciu operacyjnym i strategicznym. Chętnie wspiera przedsięwzięcia z ambicjami globalnymi. W ścisłym kręgu zainteresowań spółki jest poszukiwanie i implementacja rozwiązań dla rozwoju potencjału obszarów tj.: gospodarki o obiegu zamkniętym, magazynowania energii i nowe technologie OZE, elektromobilności, Smart Cities, Internet rzeczy, sztuczna inteligencja i automatyzacja.

Spółka w roku obrotowym 2019:

1. wdrażała założenia zaktualizowanego modelu funkcjonowania obszaru innowacji w Grupie Kapitałowej ENEA i aktywnie uczestniczyła w projektach usprawniania regulacji wewnętrznych w GK dotyczących zarządzania innowacjami,
2. przyjęła regulacje wewnętrzne określających szczegółowe zasady funkcjonowania Spółki i zarządzania procesem innowacji w Spółce,
3. zidentyfikowała kilkaset pomysłów innowacyjnych i przeprowadziła wstępną preselekcję kilkudziesięciu z nich, z których następnie kilkanaście poddano pogłębionej analizie, zaś dla wybranych przygotowano modele biznesowe.
4. uruchomiła program stażowy, w którym w ciągu całego roku wzięło udział 13 studentów,
5. zawarła listy intencyjne i porozumienia o współpracy z takimi uczelniami i instytucjami jak: Politechnika Poznańska, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego i Fundacja im. Adama Mickiewicza.
6. brała czynny udział w programie badawczym „P94 Energy Storage and Distributed Generation”, pomiędzy ENEA S.A., a Electric Power Research Institute (EPRI).

3.5.3.10. Udział w programie budowy elektrowni atomowej

15 kwietnia 2015 r. KGHM, PGE, TAURON i ENEA S.A. zawarły Umowę Nabycia Udziałów w PGE EJ1. KGHM, TAURON oraz ENEA S.A. nabyły od PGE po 10% udziałów (łącznie 30% udziałów) w PGE EJ1. ENEA zapłaciła za nabyte udziały 16 mln zł. Zgodnie z Umową Wspólników, zaangażowanie finansowe ENEA S.A. w okresie Fazy Wstępnej nie przekroczy kwoty ok. 107 mln zł. Łączne nakłady ENEA S.A. wynikające z nabycia udziałów i podwyższenia kapitału zakładowego Spółki wyniosły dotychczas 32.544 tys. zł.

28 listopada 2018 r. PGE S.A. wyraziła wstępne zainteresowanie nabyciem wszystkich udziałów w spółce PGE EJ1. Z informacji przedstawionych przez PGE S.A. wynikało, że realizacja transakcji będzie możliwa po przeprowadzeniu wyceny przez niezależnego doradcę oraz uzyskaniu zgód korporacyjnych przez wszystkie zaangażowane podmioty. 4 grudnia 2018 r. ENEA S.A. wyraziła wstępne zainteresowanie sprzedażą wszystkich posiadanych udziałów w spółce PGE EJ1. Wstępne zainteresowanie sprzedażą udziałów w spółce PGE EJ1 wyrazili także pozostali wspólnicy tj. TAURON oraz KGHM. 17 kwietnia 2019 r. PGE S.A. podjęła decyzję o odstąpieniu od procesu nabycia udziałów będących w posiadaniu pozostałych Wspólników.

3.5.3.11. Realizacja projektu budowy Elektrowni Ostrołęka C

Uchwałą Nr 94/IX/2018 z 28 grudnia 2018 r. Rada Nadzorcza ENEA S.A. wyraziła zgodę na:

- zawarcie przez Zarząd ENEA S.A. porozumienia (Porozumienie) ze spółką Energa S.A. oraz Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. regulującego zasady współpracy stron w projekcie budowy Elektrowni Ostrołęka C, w tym rozwiązującego Umowę Inwestycyjną z 8 grudnia 2016 r. wraz z Aneksiem nr 1/2018 do niej zawartym 26 marca 2018 r. oraz ograniczającego zaangażowanie finansowe dla realizacji Etapu Budowy, czyli nie licząc środków zaangażowanych na wcześniejszych etapach projektu budowy Elektrowni Ostrołęka C, przypadające na ENEA S.A. do kwoty w wysokości 1 mld zł,
- głosowanie przez przedstawiciela ENEA S.A. na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. za uchwałą o wyrażeniu zgody na wydanie Polecenia Rozpoczęcia Prac, z zastrzeżeniem, że dojdzie do wcześniejszego zawarcia Porozumienia przez wszystkie strony.

Porozumienie pomiędzy ENEA S.A., Energa S.A. oraz Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o., o którym mowa powyżej, zostało zawarte 28 grudnia 2018 r. Na mocy Porozumienia rozwiązaniu uległa Umowa Inwestycyjna z 8 grudnia 2016 r. wraz z Aneksem z 26 marca 2018 r.

W treści Porozumienia określono nowe zasady współpracy, w tym strukturę finansowania Projektu, gdzie ENEA S.A. deklaruje zaangażowanie finansowe dla realizacji Etapu Budowy w wysokości 1 mld zł, Energa S.A. w wysokości nie mniej niż 1 mld zł, poza środkami już zaangażowanymi. Ponadto, Porozumienie przewiduje zaangażowanie innych inwestorów w pozostałym zakresie koniecznym do pokrycia nakładów finansowych Projektu.

Strony Porozumienia zamierzały między innymi:

- uzgodnić formę, harmonogram oraz warunki zaangażowania finansowego inwestora finansowego oraz/lub innych inwestorów,
- zawrzeć nową umowę inwestycyjną,
- uzgodnić zasady udzielenia spółce przez kredytodawców kredytów niezbędnych dla ukończenia Etapu Budowy w sposób nie naruszający zobowiązań przyjętych przez ENEA S.A. i Energa S.A. w ramach finansowania zewnętrznego (tzw. financial covenants).

Zawarcie Porozumienia stanowiło warunek wydania przez ENEA S.A. zgody na wydanie Polecenia Rozpoczęcia Prac (NTP) dla generalnego wykonawcy.

28 grudnia 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. wyraziło zgodę na wydanie Polecenia Rozpoczęcia Prac dla Generalnego Wykonawcy – Konsorcjum GE Power Sp. z o.o. – Lider Konsorcjum oraz ALSTOM Power Systems S.A.S.

Zarząd Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. 28 grudnia 2018 r. wydał Polecenie Rozpoczęcia Prac związanych z budową Elektrowni Ostrołęka C dla Generalnego Wykonawcy – Konsorcjum GE Power Sp. z o.o. – Lider Konsorcjum oraz ALSTOM Power Systems S.A.S.

W związku z wydaniem NTP dla Generalnego Wykonawcy – mając na uwadze, że zgodnie z zapisami Porozumienia, druga rata zaliczki zostanie pokryta w równych częściach przez ENEA S.A. i Energa S.A. – w celu wypłacenia Wykonawcy drugiej raty zaliczki, Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. 4 stycznia 2019 r. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 361 382 tys. zł.

ENEA S.A. objęła 3 613 821 udziałów w kapitale zakładowym o łącznej wartości nominalnej 180 691 tys. zł, wnosząc 4 stycznia 2019 r. wkład pieniężny na konto spółki celowej. 1 marca 2019 r. podwyższenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w KRS.

7 stycznia 2019 r. ENEA S.A. oraz Energa S.A. i PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. (PGE) rozpoczęły rozmowy mogące skutkować zaangażowaniem PGE w projekt budowy Elektrowni Ostrołęka C, który realizowany jest obecnie przez ENEA S.A. i Energa S.A. 19 listopada 2019 r. PGE poinformowała o odstąpieniu od tych rozmów.

Od 29 stycznia 2019 r. na podstawie punktu 1.7 Porozumienia, o którym mowa powyżej, Strony przystąpiły do realizacji starań w celu dostosowania warunków umowy z Generalnym Wykonawcą do aktualnego statusu Projektu.

30 kwietnia 2019 r. ENEA S.A. zawarła porozumienie ("Porozumienie") z Energa S.A. w sprawie finansowania projektu budowy nowego bloku węglowego – planowanej elektrowni Ostrołęka C w Ostrołęce o mocy 1.000 MW brutto ("Projekt"). Na mocy Porozumienia ENEA S.A. oraz Energa S.A. postanowiły uszczegółwić zasady finansowania Projektu, które były wstępnie uzgodnione w porozumieniu zawartym między ENEA S.A., Elektrownią Ostrołęka Sp. z o.o. ("spółka") i Energa S.A. 28 grudnia 2018 r.

W Porozumieniu ENEA S.A. zobowiązała się zapewnić spółce nakłady finansowe na realizację Projektu w kwocie 819 mln zł od stycznia 2021 r. w ramach zadeklarowanego w porozumieniu z 28 grudnia 2018 r. zaangażowania finansowego w wysokości 1 mld zł uwzględniając środki finansowe już przekazane spółce na potrzeby wypłaty zaliczki dla generalnego wykonawcy bloku w kwocie około 181 mln zł. Przy czym, jeżeli ENEA S.A. nie zawrze z Energa S.A. do 31 grudnia 2020 r. nowej Umowy Wspólników / Umowy Inwestycyjnej, ENEA S.A. w terminach określonych w Porozumieniu w ramach limitu 819 mln zł będzie zobowiązana do zwrotu Energa S.A. połowy nakładów finansowych w wysokości, które Energa S.A. samodzielnie zapewni spółce w tym okresie.

Jeżeli w terminie wynikającym z ustalonego harmonogramu odpowiednio ENEA S.A. lub Energa S.A. nie zapewnią spółce – ze swojej winy – środków pieniężnych w sposób inny niż w szczególności w drodze udzielenia pożyczki lub objęcia udziałów, odpowiednio ENEA S.A. lub Energa S.A. będą zobowiązane do zapłaty wynikającej z harmonogramu kwoty pieniężnej na rachunek spółki. Porozumienie zawiera również postanowienie zabezpieczające ENEA S.A. przed roszczeniami spółki o zwrot kwot finansowania Projektu, które zostały zwrócone bezpośrednio na rzecz Energa S.A. w związku z udostępnionym przez nią finansowaniem w okresie przed dniem zawarcia nowej Umowy Wspólników / Umowy Inwestycyjnej.

Strony Porozumienia zobowiązały się, że w innych umowach dotyczących Projektu zostaną określone zasady ich partycypacji w ryzykach Projektu, zasady udziału w zyskach i stratach oraz reguły ładu korporacyjnego, które zagwarantują prawa i obowiązki proporcjonalne do ich zaangażowania w Projekt.

30 września 2019 r. w związku z wykonaniem zobowiązania wynikającego z Porozumienia, ENEA S.A. zawarła z Energa S.A. umowę cesji praw z umowy pożyczki udzielonej Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. przez Energa S.A. z 17 lipca 2019 r. Jednocześnie w tym samym dniu ENEA S.A. wykonała zobowiązanie wynikające z Porozumienia do zwrotu Energa S.A. połowy nakładów finansowych w wysokości, które Energa S.A. samodzielnie zapewniła spółce w okresie od dnia zawarcia Porozumienia, tj. w kwocie 29 000 tys. zł.

4 października 2019 r. została zawarta umowa pomiędzy Elektrownią Ostrołęka Sp. z o.o., a konsorcjum firm: Torpol S.A. i Zakłady Automatyki „Kombud” S.A. na wykonanie zadania pn. „Przebudowa układu infrastruktury kolejowej dla obsługi Elektrowni Ostrołęka „C”.

23 grudnia 2019 r. ENEA S.A. i Energa S.A. zawarły ze spółką Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. Aneks nr 1 do Umowy pożyczki z 17 lipca 2019 r., w którym postanowiły o wydłużeniu okresu spłaty pożyczki w kwocie 58 mln zł z pierwotnego terminu (31 grudnia 2019 r.) do 31 stycznia 2020 r., z jednoczesnym zobowiązaniem się Pożyczkodawców (Energa S.A. i ENEA S.A.) do dokonania do 31 stycznia 2020 r. konwersji wierzytelności z tytułu pożyczki na kapitał zakładowy, pod warunkiem uzyskania zgód Rad Nadzorczych Energa S.A. i ENEA S.A.

23 grudnia 2019 r. ENEA S.A. i Energa S.A. zawarły ze spółką Elektrownia Ostrołęka Sp. o.o. umowę pożyczki o udzieleniu przez Energa S.A. spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. pożyczki w kwocie do 340 mln zł na okres do 26 lutego 2021 r. Przedmiotowa umowa przewiduje, warunkową sprzedaż ENEA S.A. (jeżeli ziszczą się okoliczności wskazane w pkt 1.8 Porozumienia połowy wierzytelności Energa S.A. wobec Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. z terminem zapłaty ustalonym na 31 stycznia 2021 r. za cenę równą wartości nominalnej zbywanych wierzytelności obejmujących w szczególności kwotę główną i odsetki na 31 stycznia 2021 r. ENEA S.A. będzie zobowiązana do zapłaty ceny za nabywane wierzytelności 31 stycznia 2021 r. Energa S.A. wypłaciła spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. pierwszą transzę pożyczki w kwocie 160 mln zł 23 grudnia 2019 r., a drugą transzę w kwocie 17 mln zł 13 stycznia 2020 r. Z dniem 31 grudnia 2019 r. warunek, o którym mowa powyżej został spełniony dla pierwszej transzy pożyczki, w kwocie 160 000 tys. zł. Na 31 grudnia 2019 r. ENEA S.A. prezentuje należność z tytułu wyżej wymienionej umowy pożyczki w kwocie 80 000 tys. zł, powiększonej o naliczone odsetki w kwocie 123 tys. zł oraz zobowiązanie wobec Energa S.A. w tej samej wysokości.

31 stycznia 2020 r. ENEA S.A. i Energa S.A. zawarły ze spółką Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. Aneks nr 2 do Umowy pożyczki z 17 lipca 2019 r., w którym postanowiły o wydłużeniu okresu spłaty pożyczki w kwocie 58 mln zł z terminu określonego w Aneksie nr 1 do Umowy pożyczki (31 stycznia 2020 r.) do 31 marca 2020 r., z jednoczesnym zobowiązaniem się Pożyczkodawców (Energa S.A. i ENEA S.A.) że zamierzają podjąć starania zmierzające do dokonania konwersji przysługujących im wierzytelności z tytułu pożyczki na kapitał zakładowy, pod warunkiem uzyskania przez Pożyczkodawców zgód Rad Nadzorczych Energa S.A. i ENEA S.A., oraz z zastrzeżeniem, że ostateczną decyzję co do ewentualnego dokonania konwersji każdy z Pożyczkodawców podejmie indywidualnie wedle własnego uznania, w okresie bezpośrednio poprzedzającym wyznaczony termin spłaty pożyczki oraz przy uwzględnieniu aktualnego na ten moment etapu rozwoju i statusu Projektu. 30 marca 2020 r. ENEA S.A. i Energa S.A. zawarły ze spółką Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. Aneks nr 3 do Umowy pożyczki z 17 lipca 2019 r., w którym postanowiły o wydłużeniu okresu spłaty pożyczki w kwocie 58 000 tys. zł z terminu określonego w Aneksie nr 2 do Umowy pożyczki (31 marca 2020 r.) do 30 czerwca 2020 r.

30 kwietnia 2020 r. PKN Orlen S.A. zakończył proces rozliczania wszystkich transakcji nabycia akcji Energa S.A. po zakończonym wezwaniu do zapisywania się na sprzedaż wszystkich akcji wyemitowanych przez Energa S.A., ogłoszonym przez PKN Orlen S.A. 5 grudnia 2019 r. W wyniku tego wezwania PKN Orlen S.A. nabył 331 313 082 akcje Energa S.A., które stanowią około 80% kapitału zakładowego Energa S.A. oraz około 85% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Energa S.A.

13 lutego 2020 r. ENEA S.A. zawarła porozumienie z Energa S.A. dotyczące zawieszenia przez Energa S.A. i ENEA S.A. finansowania projektu budowy Elektrowni Ostrołęka C. W porozumieniu ENEA S.A. oraz Energa S.A. zobowiązały się dokonać analiz w szczególności dotyczących parametrów technicznych, technologicznych, ekonomicznych i organizacyjnych oraz dalszego finansowania projektu.

Energa S.A. i ENEA S.A. przyjęły, że wstrzymanie finansowania projektu będzie powodowało konieczność zawieszenia przez spółkę wykonywania zawartego 12 lipca 2018 r. kontraktu na budowę Elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1000 MW, a także umowy na przebudowę infrastruktury kolejowej dla obsługi Elektrowni Ostrołęka C z dnia 4 października 2019 r. Porozumienie nie wpływa na moc obowiązującą dotychczasowych porozumień, w szczególności nie wpływa na dotychczasowe ustalenia odnośnie do zasad finansowania projektu oraz formuły rozliczeń między Energa S.A. a ENEA S.A. przyjęte na podstawie dotychczasowych porozumień z dnia 28 grudnia 2018 r. i 30 kwietnia 2019 r., a porozumienie z dnia 30 kwietnia 2019 r. będzie stosowane do rozliczenia ewentualnych dodatkowych kosztów mogących wyniknąć w przypadku zawieszenia przez Elektrownię Ostrołęka Sp. z o.o. budowy projektu.

14 lutego 2020 r. Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. przekazała Generalnemu Wykonawcy kontraktu budowa Elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1000 MW z dnia 12 lipca 2018 r. polecenie zawieszenia wykonywania całości prac związanych z tym kontraktem, z terminem wejścia w życie zawieszenia w dniu 14 lutego 2020 r. Do czasu przekazania Generalnemu Wykonawcy polecenia zawieszenia prac, prace te postępowały zgodnie z zakładanym harmonogramem. Wykonano większość robót ziemnych, trwały prace betoniarskie, zbrojarskie i montażowe. Ponadto, tego samego dnia Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. przekazała wykonawcy umowy – przebudowa infrastruktury kolejowej dla obsługi Elektrowni Ostrołęka C z dnia 4 października 2019 r. polecenie zawieszenia realizacji tej umowy z terminem wejścia w życie zawieszenia w dniu 14 lutego 2020 r. Do czasu przekazania wykonawcy polecenia zawieszenia prac, prace te postępowały zgodnie z planem. Prace dotyczące linii wysokiego napięcia (realizowane przez innego wykonawcę) były na ukończeniu.

18 kwietnia 2020 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy PKN Orlen a Skarbem Państwa w związku z planowanym przejściem przez PKN Orlen kontroli kapitałowej nad Energa S.A. Strony Porozumienia przewidywały, że po przejściu przez PKN Orlen kontroli nad Energa S.A. kontynuowane będą inwestycje strategiczne Energa S.A. PKN Orlen zadeklarował, że niezwłocznie po przejściu kontroli nad Energa S.A. dokona weryfikacji warunków kontynuowania tych inwestycji, w szczególności budowy Elektrowni Ostrołęka C.

7 maja 2020 r. Energa S.A. poinformowała o przedłużeniu okresu analiz w ramach projektu Ostrołęka C. Zgodnie z treścią raportu bieżącego, przyjęto założenie, że prace w ramach analiz potrwać jeszcze około miesiąca.

W ramach prac analitycznych realizowanych w ramach porozumienia, ENEA S.A. i Energa S.A. pracowały m.in. nad aktualizacją założeń biznesowych, technicznych oraz dotyczących struktury finansowania w modelu finansowym. Wyniki tych prac ze strony Energa S.A. zostały przekazane spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. 14 maja 2020 r., kiedy to spółka otrzymała kalkulacje dotyczące rentowności Projektu w wariantach jego kontynuowania w oparciu o paliwo węglowe. Wyniki te zostały wykorzystane do stworzenia testu CGU przez spółkę. Przeprowadzony przez spółkę test CGU wskazuje, że dokończenie Projektu będzie generować ujemną wartość, co oznacza brak zasadności kontynuowania Projektu.

19 maja 2020 r. PKN Orlen, posiadający 80% udział w kapitale zakładowym i 85% głosów na walnym zgromadzeniu Energa S.A., opublikował raport bieżący nr 31/2020, w którym poinformował, że przekazał do Energa S.A. swoje stanowisko w związku z zapytaniem skierowanym do PKN Orlen przez Energa S.A. dotyczącym woli bezpośredniego zaangażowania finansowego w inwestycję obejmującą budowę energetycznego bloku węglowego realizowaną przez spółkę Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. z siedzibą w Ostrołęce (Inwestycja).

PKN Orlen zadeklarował wstępną gotowość bezpośredniego zaangażowania finansowego w Inwestycję, wyłącznie w przypadku zmiany założeń technologicznych dla Inwestycji na technologię opartą na paliwie gazowym. PKN Orlen zadeklarował także swoją gotowość do rozmów z udziałowcami spółki, czyli z Energa S.A. oraz ENEA S.A. co do formy, zakresu i sposobu zaangażowania w Inwestycję, o którym mowa powyżej.

Ponadto, 19 maja 2020 r. Energa S.A. opublikowała raport bieżący nr 41/2020, w którym poinformowała o otrzymaniu 19 maja 2020 r. od PKN Orlen, większościowego akcjonariusza Energa S.A., deklarację wstępnej gotowości bezpośredniego zaangażowania finansowego w inwestycję obejmującą budowę bloku energetycznego realizowaną przez spółkę Elektrownia Ostrołęka sp. z o.o. Deklaracja jest odpowiedzią na zapytanie Energa S.A. skierowane do PKN Orlen i została złożona wyłącznie pod warunkiem zmiany założeń technologicznych dla Inwestycji na technologię opartą na paliwie gazowym, co jest jednym ze scenariuszy rozważanych w ramach analiz, o których Energa S.A. informowała w raportach bieżących nr 8/2020 z 13 lutego 2020 r., nr 11/2020 z 23 lutego 2020 r. oraz nr 38/2020 z 7 maja 2020 r.

19 maja 2020 r. ENEA S.A. otrzymała drogą elektroniczną kopię Uchwały nr 39/2020 Zarządu Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie utworzenia odpisów aktualizujących wartość księgową aktywów Spółki.

Na skutek przeprowadzonego w spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. testu na utratę wartości majątku trwałego, który jest konsekwencją aktualizacji przez Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. założeń biznesowych dotyczących realizacji projektu budowy Elektrowni Ostrołęka C opartego o technologię węglową, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujęto udział ENEA S.A. w stracie netto Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. Z uwagi na to, że jest on większy od aktualnej wartości udziałów w tej spółce, została ona zmniejszona do zera. Mając na uwadze okoliczności oraz stan realizacji projektu przez Elektrownię Ostrołęka Sp. z o.o. na 31 grudnia 2019 r. powyższą informację uznano za informację po dniu bilansowym korygującą dane na dzień bilansowy zgodnie z MSR 10 p.8.

Ponadto w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano odpisu aktualizującego wartość udzielonych tej spółce pożyczek do wartości odzyskiwalnej:

1) Krótkoterminowa pożyczka wynikająca z zawartej 30 września 2019 r. umowy cesji praw z umowy pożyczki z 17 lipca 2019 r., udzielonej Elektrownia Ostrołęka przez Energa S.A.: odpis w wysokości 29 496 tys. zł.,

2) Długoterminowa pożyczka wynikająca z umowy zawartej 23 grudnia 2019 r. pomiędzy Energa S.A., Elektrownia Ostrołęka i ENEA S.A.: odpis w wysokości 36 275 tys. zł.

2 czerwca 2020 r. Zarząd ENEA S.A. przyjął raport końcowy z analiz przeprowadzonych we współpracy z Energa S.A. w zakresie aspektów techniczno-technologicznych, ekonomicznych i organizacyjno-prawnych oraz dalszego finansowania projektu. Wnioski z przeprowadzonych analiz nie uzasadniają kontynuowania jego realizacji w dotychczasowej formie, tj. jako projektu budowy elektrowni wytwarzającej energię elektryczną w procesie spalania węgla kamiennego. Na powyższą ocenę wpływ mają m.in.:

1) zmiany regulacyjne na poziomie Unii Europejskiej i polityka kredytowa poszczególnych instytucji finansowych, wskazujące na istotnie większą dostępność finansowania dla projektów energetycznych opartych na spalaniu gazu, niż projektów węglowych;

2) przejście kontroli nad Energa przez PKN Orlen, którego strategia nie zakłada inwestycji w wytwarzanie energii elektrycznej w oparciu o spalanie węgla.

Jednocześnie, analiza techniczna potwierdziła możliwość realizacji wariantu budowy elektrowni wytwarzającej energię elektryczną w procesie spalania gazu ziemnego ("Projekt gazowy") w dotychczasowej lokalizacji budowanego bloku węglowego. W konsekwencji powyższego, Zarząd ENEA S.A. podjął decyzję o zamiarze kontynuacji budowy jednostki wytwórczej w Ostrołęce z uwzględnieniem zmiany źródła zasilania z węglowego na gazowe.

2 czerwca 2020 r. zostało zawarte trójstronne porozumienie pomiędzy ENEA S.A., Energa S.A. oraz PKN Orlen, określające następujące główne zasady współpracy w Projekcie gazowym:

- z zastrzeżeniami poczynionymi poniżej, kontynuację współpracy ENEA S.A. z Energa S.A.
- w ramach istniejącej spółki celowej, tj. Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. i dokonanie rozliczenia pomiędzy ENEA S.A. i Energa S.A. kosztów związanych z Projektem oraz dokonanie rozliczenia z wykonawcami Projektu, według dotychczasowych zasad,
- uwzględnienie ewentualnej roli PKN Orlen w Projekcie gazowym w charakterze nowego współnika, udział ENEA S.A. w Projekcie gazowym jako współnika mniejszościowego z ograniczonym kwotowo limitem zaangażowania, w konsekwencji czego Spółka nie będzie podmiotem współkontrolującym Elektrownię Ostrołęka,
- z zastrzeżeniem uzyskania niezbędnych zgód korporacyjnych, zawarcie nowej umowy współników w sprawie realizacji Projektu gazowego uwzględniającej powyższe zasady współpracy,
- realizację działań dla pozyskania finansowania dla Projektu gazowego przez Energa S.A. wspólnie z PKN Orlen.

Na 31 grudnia 2019 r. zobowiązanie ENEA S.A. do zapewnienia finansowania spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. wynikające z dotychczas zawartych porozumień (w szczególności z dnia 28 grudnia 2018 r. oraz 30 kwietnia 2019 r.), które nie zostało zrealizowane, wynosiło 710 mln zł. Mając na uwadze powyższe, Spółka nie posiada wystarczających informacji o ewentualnych dodatkowych wpłatach ani o ich ewentualnych terminach. Zobowiązanie wynikające z porozumień (w szczególności z dnia 28 grudnia 2018 r. oraz 30 kwietnia 2019 r.), będzie mogło być zrealizowane na podstawie przyszłych ustaleń wynikających z porozumienia z 2 czerwca 2020 r.

Na dzień sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2019 rok, po ocenie powyższych zdarzeń, analizie stanu realizacji powyższej inwestycji oraz otwartej kwestii przekształcenia dotychczas realizowanego projektu w Projekt gazowy, co nastąpiło po dniu bilansowym i dla którego finalne uzgodnienia z Generalnym Wykonawcą projektu nie zostały podjęte, nie stwierdzono zasadności tworzenia na dzień bilansowy dodatkowych rezerw dotyczących tego zobowiązania.

3.5.3.12. Pozostałe umowy

ENEA S.A. w latach ubiegłych zawarła wewnątrzgrupowe umowy programowe emisji obligacji ze spółkami zależnymi, które służą finansowaniu inwestycji w segmencie OZE i segmencie Ciepło. Programy te są w całości wykorzystane i wykupywane w ratach. Łączna nominalna kwota obligacji pozostająca do wykupu w ramach tych programów na 31 grudnia 2019 r. wynosiła 19 mln zł..

3.5.4. Źródła finansowania programu inwestycyjnego – emisje papierów wartościowych

ENEA S.A. finansuje program inwestycyjny wykorzystując nadwyżki finansowe z prowadzonej działalności gospodarczej oraz zadłużenie zewnętrzne. Grupa Kapitałowa ENEA realizuje model finansowania inwestycji, w którym ENEA S.A. pozyskuje środki finansowe ze źródeł zewnętrznych i dystrybuuje je do spółek zależnych. W dalszych działaniach ENEA S.A. będzie koncentrować się na zapewnieniu odpowiedniej dywersyfikacji zewnętrznych źródeł finansowania dla inwestycji zaplanowanych w Strategii Grupy Kapitałowej ENEA w celu optymalizowania wysokości kosztów i terminów spłaty zadłużenia. 26 czerwca 2019 r. ENEA S.A. wyemitowała pięcioletnie obligacje serii ENEA0624 o wartości 1 mld zł. Celem emisji jest refinansowanie zadłużenia wynikającego z wyemitowanych przez Emitenta obligacji serii ENEA0220. W dniu 14 października 2019 r. ENEA S.A. zakończyła proces przedterminowego odkupu obligacji serii ENEA0220 w związku z tym w dniu 15 października 2019 r., Zarząd ENEA S.A. podjął uchwałę w przedmiocie umorzenia 1.218 szt. obligacji serii ENEA0220, o łącznej wartości nominalnej 121 800 tys. zł. W dniu 2 grudnia 2019 r. ENEA S.A. dokonała alokacji na rzecz jednego podmiotu 10 000 szt. obligacji serii ENEB0624 o łącznej wartości nominalnej 1 000 000 tys. zł. Obligacje zostały zaoferowane w trybie określonym w art. 33 pkt 2 Ustawy o obligacjach. Środki pozyskane z emisji obligacji serii ENEB0624 zostaną przeznaczone na cele ogólnokorporacyjne oraz na refinansowanie zadłużenia ENEA S.A. przy czym nie będzie to cel emisji w rozumieniu Ustawy o obligacjach. Zadłużenie nominalne ENEA S.A. z tytułu wyemitowanych obligacji oraz zaciągniętych kredytów na 31 grudnia 2019 r. wyniosło łącznie 9 841 mln zł. Opis aktywnych umów został zaprezentowany poniżej.

3.5.4.1. Dostępne źródła finansowania zewnętrznego

Źródło zobowiązania	Przeznaczenie	Wartość emisji	Data wykupu	Kwota zobowiązania na dzień bilansowy [nominalnie]	Dodatkowe informacje
		1 000 mln zł	luty 2020 r.	878 mln zł	
Umowa Programowa dotycząca Programu Emisji Obligacji do kwoty 5 000 mln zł	Wydatki inwestycyjne oraz bieżąca działalność podmiotów z Grupy Kapitałowej ENEA	500 mln zł	wrzesień 2021 r.	500 mln zł	Program rynkowy niegwarantowany
		1 000 mln zł	czerwiec 2024 r.	1 000 mln zł	
		1 000 mln zł	czerwiec 2024 r.	1 000 mln zł	

3.5.4.2. Wykorzystanie źródeł finansowania zewnętrznego

Poniżej zamieszczono podsumowanie wykorzystanych umów kredytowych oraz programów emisji obligacji, z tytułu których ENEA S.A. posiadała zobowiązania na 31 grudnia 2019 roku.

Źródło zobowiązania	Przeznaczenie	Wartość umowna	Ostateczna data wykupu/splaty	Kwota zobowiązania na dzień bilansowy [nominalnie]	Dodatkowe informacje
Umowa Programowa dotycząca Programu Emisji Obligacji	Finansowanie realizacji projektów inwestycyjnych	do 3 000 mln zł	czerwiec 2022 r.	3 000 mln zł	gwaranci emisji: PKO BP S.A., Bank Pekao S.A., Santander Bank Polska S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A. finansowanie niezabezpieczone na aktywach
Umowa Programowa dotycząca Programu Emisji Obligacji	Finansowanie bieżącej działalności oraz potrzeb inwestycyjnych	do 1 000 mln zł	grudzień 2026 r.	800 mln zł	gwarant emisji – Bank Gospodarstwa Krajowego finansowanie niezabezpieczone na aktywach
		do 700 mln zł	wrzesień 2027 r.	609 mln zł	
Umowa Kredytowa z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym	Finansowanie wieloletniego planu inwestycyjnego dot. modernizacji i rozbudowy sieci energetycznych ENEA Operator	do 950 mln zł	wrzesień 2028 r.	716 mln zł	finansowanie niezabezpieczone na aktywach
		do 475 mln zł	czerwiec 2030 r.	423 mln zł	
		do 946 mln zł	wrzesień 2032 r.	915 mln zł	

3.5.4.3. Dystrybucja środków pieniężnych - programy emisji obligacji spółek zależnych

Grupa Kapitałowa ENEA przyjęła model finansowania inwestycji prowadzonych przez spółki zależne od ENEA S.A. poprzez finansowanie wewnątrzgrupowe. ENEA S.A. pozyskuje na rynku finansowym długoterminowe środki pieniężne poprzez zaciągnięcie kredytów lub emisję obligacji, które następnie dystrybuje wewnątrz Grupy Kapitałowej ENEA.

Aktualnie ENEA S.A. w obszarach Wytwarzanie i Dystrybucja ma zawarte wewnątrzgrupowe programy emisji obligacji o łącznej wartości 7 511 mln zł. Programy te są w całości wykorzystane i częściowo wykupywane w ratach. Na dzień 31 grudnia 2019 r. łączne nominalne zaangażowanie z tytułu objętych przez ENEA S.A. obligacji emitowanych w ramach ww. programów wyniosło 6 454 mln zł. ENEA S.A. w latach ubiegłych zawarła także wewnątrzgrupowe umowy programowe emisji obligacji ze spółkami zależnymi, które służą finansowaniu inwestycji w segmencie OZE i segmencie Ciepło. Łączna kwota obligacji do wykupu w ramach tych programów na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiła 19 mln zł.

Spółka	Źródło zobowiązania	Data zawarcia	Wartość umowna	Wartość zobowiązania na dzień bilansowy (nominalnie)	Ostateczna data wykupu/spłaty	Dodatkowe informacje
ENEA Wytwarzanie	Umowa Programowa dotycząca Programu Emisji Obligacji	wrzesień 2012 r.	3 000 mln zł	2 650 mln zł	czerwiec 2022 r.	Możliwość przeprowadzania emisji obligacji w ramach programu zakończyła się z dniem 31 grudnia 2017 r. Oprocentowanie obligacji w zależności od serii jest oparte na stałej lub zmiennej stopie procentowej.
	Umowa Programowa dotycząca Programu Emisji Obligacji	listopad 2014 r.	740 mln zł	350 mln zł	marzec 2020 r.	Możliwość przeprowadzania emisji obligacji w ramach programu zakończyła się z dniem 30 czerwca 2016 r. Oprocentowanie obligacji jest zmienne powiększone o marżę. Wykup obligacji jest jednorazowy.
	Wykonawcza Umowa Programu Emisji Obligacji	luty 2015 r.	1 000 mln zł	1 000 mln zł	luty 2020 r.	Program wykorzystany w całości. Oprocentowanie obligacji oparte jest na stałej stopie procentowej. Wykup obligacji jest jednorazowy.
ENEA Operator	Umowa Programowa dotycząca Programu Emisji Obligacji	czerwiec 2013 r.	1 425 mln zł	1 139 mln zł	czerwiec 2030 r.	Program w całości wykorzystany. Oprocentowanie obligacji w zależności od serii jest oparte na stałej lub zmiennej stopie procentowej. Spłata w półrocznych ratach kapitałowych począwszy od czerwca 2017 r.
	Wykonawcza umowa Programu Emisji Obligacji	lipiec 2015 r.	946 mln zł	915 mln zł	wrzesień 2032 r.	Program w całości wykorzystany. Oprocentowanie obligacji jest oparte zmiennej stopie procentowej. Spłata w półrocznych ratach począwszy od grudnia 2018 r.
	Wykonawcza umowa Programu Emisji Obligacji	lipiec 2018 r.	400 mln zł	400 mln zł	grudzień 2020 r.	Program w całości wykorzystany. Oprocentowanie oparte jest na zmiennej stopie procentowej WIBOR 3M + marża. Jednorazowy wykup obligacji.

3.5.4.4. Zaciągnięte i zakończone umowy kredytów i pożyczek

Według nominalnego stanu zadłużenia na 31 grudnia 2019 r. ENEA S.A. posiadała zaciągnięte długoterminowe kredyty w wysokości 2 054 mln zł. W 2019 r. ENEA S.A. nie wypowiedała umów kredytów oraz pożyczek. W roku 2019 ENEA S.A. nie zwiększyła swojego zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek.

Data początkowa	Kredytodawca	Wartość umowy	Kwota zaciągniętego kredytu w 2019 r.	Oprocentowanie	Kapitał do spłaty na 31 grudnia 2019 r.	Ostateczna data spłaty
19 czerwca 2013 r.	Europejski Bank Inwestycyjny	1 425 mln zł	0	stałe lub zmienne	1 139 mln zł	czerwiec 2030 r.
29 maja 2015 r.	Europejski Bank Inwestycyjny	946 mln zł	0	stałe lub zmienne	915 mln zł	wrzesień 2032 r.

3.5.4.5. Kredyty i pożyczki zaciągnięte przez Spółki Grupy ENEA

Łączna suma zewnętrznego zadłużenia nominalnego z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek przez spółki z Grupy Kapitałowej ENEA (z wyłączeniem ENEA S.A.) na 31 grudnia 2019 r. wyniosła 75.528 tys. zł. W 2019 r. Spółki z Grupy ENEA nie wypowiedały umów kredytów oraz pożyczek.

Data początkowa	Ostateczny termin spłaty	Spółka	Rodzaj finansowania	Wartość umowy [tys. zł]	Kwota zaciągniętej pożyczki w 2019r. [tys. zł]	Oprocentowanie	Zadłużenie z tyt. pożyczki na 31 grudnia 2019 r. [tys. zł]
grudzień 2013 r.	czerwiec 2023 r.	MEC Piła Sp. z o.o.	pożyczka WFOŚiGW	10 902	0	Stawka bazowa + marża	4 784
październik 2013 r.	wrzesień 2028 r.	PEC Sp. z o.o.	pożyczka WFOŚiGW	3 500	0	Stawka bazowa + marża	2 250
sierpień 2012 r.	listopad 2023 r.	ENEA Ciepło Sp. z o.o.	kredyt inwestycyjny	16 367	0	Stawka bazowa + marża	5 090
kwiecień 2016 r.	grudzień 2026 r.	ENEA Ciepło Sp. z o.o.	pożyczka NFOŚiGW	60 075	0	Stawka bazowa + marża	49 474
czerwiec 2014 r.	lipiec 2024 r.	Łęczyńska Energetyka Sp. z o.o.	pożyczka WFOŚiGW	26 580	0	Stawka bazowa + marża	13 930

3.5.4.6. Udzielone pożyczki

W roku 2019 ENEA S.A. zawarła ze Spółkami Grupy Kapitałowej ENEA oraz innymi spółkami, w których posiada udziały umowy pożyczek na łączną kwotę 1 089 000¹⁾²⁾ tys. zł. Stan zadłużenia nominalnego spółek na 31 grudnia 2019 r. wynosił 968 946 tys. zł. Szczegółowe informacje nt. obowiązujących w 2019 r. umów pożyczek, jakie zawarła ENEA S.A. oraz poziomu ich wykorzystania prezentuje poniższa tabela:

Data początku	Ostateczny termin spłaty	Spółka	Wartość umów/umowy [tys. zł]	Kwota zaciągniętej pożyczki w 2019 r. [tys. zł]	Oprocentowanie	Zadłużenie z tyt. pożyczki na 31 grudnia 2019 r. [tys. zł]
maj 2014 r.	czerwiec 2030 r.	ENEA Centrum Sp. z o.o.	365 000	0	Stawka bazowa + marża	0
styczeń 2015 r.	styczeń 2020 r.	ENEA Oświetlenie Sp. z o.o.	10 000	0	Stawka bazowa + marża	206
kwiecień 2018 r.	luty 2019 r.	Annacond Enterprises Sp. z o.o. w likwidacji	480	0	Stawka bazowa	0
listopad 2017 r.	marzec 2021 r.	PGE EJ 1 Sp. z o.o.	7 740	0	Stałe	7 740
październik 2018 r.	grudzień 2019 r.	PEC Sp. z o.o.	2 000	0	Stawka bazowa + marża	2 000
lipiec 2019 r.	grudzień 2021 r.	ENEA Operator Sp. z o.o.	850 000	850 000	Stawka bazowa + marża	850 000
wrzesień 2019 r.	luty 2021 r.	Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.	199 000	109 000	Stałe	109 000 ³⁾

¹⁾ ENEA S.A. zawarła umowy z ENEA Operator, Ostrołęka i ENEA Centrum łącznie na 1 089 mln zł. Wypłacone zostało 959 mln zł. Umowa na kwotę 40 mln zł z ENEA Centrum została zawarta w 2019 r., ale żadna transza pożyczki do tej chwili nie została uruchomiona.

²⁾ 23 grudnia 2019 r. ENEA S.A. i Energa S.A. zawarły ze spółką Elektrownia Ostrołęka sp. o.o. umowę pożyczki o udzieleniu przez Energa S.A. spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. pożyczki w kwocie do 340 000 tys. zł na okres do 26 lutego 2021 r. Przedmiotowa umowa przewiduje, warunkową sprzedaż ENEA S.A. (jeżeli ziszczą się okoliczności wskazane w pkt 1.8 Porozumienia) połowy wierzytelności Energa S.A. wobec Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. Transakcja została szczegółowo opisana w Jednostkowym sprawozdaniu finansowym ENEA S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 r. w nocie nr 32

³⁾ Na skutek przeprowadzonego w spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. testu na utratę wartości majątku trwałego, który jest konsekwencją aktualizacji przez Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. założeń biznesowych dotyczących realizacji projektu budowy elektrowni Ostrołęka C opartego o technologię węglową, dokonano odpisu aktualizującego wartość udzielonych tej spółce pożyczek do wartości odzyskiwalnej. Odpis na 31 grudnia 2019 r. wynosi 65 771 tys. zł (nota 18 Jednostkowe sprawozdanie finansowe).

3.5.4.7. Udzielone i otrzymane poręczenia

W 2019 r. spółki z Grupy Kapitałowej ENEA nie udzielały istotnych poręczeń. W przypadku jednego udzielonego dotychczas poręczenia dokonano aneksowania terminu jego obowiązywania. Łączna wartość pozycji pozabilansowych z tytułu udzielonych poręczeń na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiła 56 870,63 tys. zł.

3.5.4.8. Udzielone gwarancje

Łączna wartość pozycji pozabilansowych z tytułu udzielonych gwarancji bankowych na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiła 241 471,87 tys. zł.

W trakcie 2019 r. na zlecenie ENEA S.A. wystawiono gwarancje bankowe, których łączna wartość wynosiła 246 717,90 tys. zł. W tabeli poniżej przedstawiono najistotniejsze gwarancje bankowe udzielone na zlecenie ENEA S.A. w 2019 r. (próg istotności > 1 mln zł):

Data udzielenia zabezpieczenia	Data obowiązywania zabezpieczenia	Podmiot na rzecz którego udzielono zabezpieczenia	Cel zawarcia umowy	Forma zabezpieczenia	Udzielona kwota zabezpieczenia [tys. zł]
24 maja 2019 r.	30 lipca 2020 r.	Miasto Bydgoszcz – Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy	dobrze wykonanie umowy	w ramach linii gwarancji w kwocie 350.000.000 zł	1 207,06
13 czerwca 2019 r.	30 maja 2021 r.	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	wniesienie depozytu ¹⁾	w ramach linii gwarancji w kwocie 600.000.000 zł	5 000,00
13 czerwca 2019 r.	30 maja 2021 r.	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	wniesienie depozytu	w ramach linii gwarancji w kwocie 600.000.000 zł	140 000,00
13 czerwca 2019 r.	30 maja 2021 r.	Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A.	wniesienie depozytu ²⁾	w ramach linii gwarancji w kwocie 600.000.000 zł	5 000,00

¹⁾ z tytułu zawieranych transakcji przez ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.

²⁾ z tytułu zawieranych transakcji przez ENEA Elektrownia Połaniec S.A.

3.5.4.9. Transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej

W ramach realizacji Polityki Zarządzania Ryzykiem Stóp Procentowych, w 2019 r. ENEA S.A. zawarła transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej (Interest Rate Swap) dla ekspozycji o wartości 1 489 mln zł.

3.5.4.10. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

W okresie 2019 r. ENEA oraz jednostki od niej zależne nie zawierały z podmiotami powiązаныmi transakcji na warunkach nierynkowych. Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi zawartych przez ENEA lub jednostkę od niej zależną znajdują się w nocie 39 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENEA za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.

3.5.4.11. Podział zysku za 2018 rok

20 maja 2019 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. podjęło uchwałę nr 6 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r., zgodnie z którą 100% zysku netto za rok 2018 zostało przekazane na kapitał rezerwowy z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji.

3.5.4.12. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Sytuacja finansowa Spółki tworzy silne podstawy do wykonania planów inwestycyjnych. Bilans, kapitały własne oraz saldo środków pieniężnych Grupy Kapitałowej ENEA są solidnym fundamentem finansowania nakładów inwestycyjnych, tak ze środków własnych, jak i źródeł zewnętrznych. W celu efektywnego wykorzystania środków, Spółka w danych działaniach inwestycyjnych, w szczególności w zakresie ewentualnej akwizycji, zamierza wspomagać się finansowaniem dłużnym w celu wykorzystania efektu dźwigni finansowej.

4. Zarządzanie ryzykiem

Grupa ENEA w każdym segmencie prowadzonej działalności narażona jest na ryzyka. Ich materializacja może w istotny, niekorzystny sposób wpłynąć na ciągłość działania poszczególnych Spółek Grupy, ich sytuację finansową oraz zdolność do realizacji wytyczonych celów strategicznych.

Świadomość tych zagrożeń wymaga utrzymania, wykorzystania i ciągłego udoskonalania sformalizowanego i zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem (ERM). Jego ramy określa obowiązująca w Grupie ENEA jednolita Polityka Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym. System ERM w Grupie ENEA bazuje na kompleksowym ujęciu przedmiotu zarządzania ryzykiem, określeniu szczegółowych zasad identyfikacji i oceny ryzyk. Na tej podstawie następuje wybór kluczowych ryzyk korporacyjnych, a także monitorowanie ekspozycji na te ryzyka oraz przygotowanie i monitorowanie planów mitygacji. W przypadku części ryzyk korporacyjnych takich jak ryzyko kredytowe, utraty płynności, walutowe, stopy procentowej oraz towarowe, a także w przypadku ryzyk projektowych, naruszenia ochrony danych osobowych, ryzyk cybernetycznych sformalizowane podejście do zarządzania ryzykiem lub oceny ryzyka przybiera formę dedykowanych Polityk i/lub Procedur.

Uzupełnieniem modelu funkcjonującego w Grupie ENEA jest system zarządzania ciągłością działania, który ma na celu identyfikację procesów krytycznych dla działalności kluczowych Spółek Grupy ENEA i wdrożenie takich działań i procedur, które ograniczą ryzyko ich przerwania, zapewnią ich ciągłość w sytuacji awaryjnej.

Przyjęte zasady zarządzania ryzykiem wyznaczone są w oparciu o najwyższe standardy zarządcze i zgodne są z najlepszymi praktykami rynkowymi w tej dziedzinie. Grupa do realizacji procesów zarządzania ryzykiem korporacyjnym oraz ryzykiem kredytowym i towarowym wykorzystuje systemy IT.

4.1. Model zarządczy

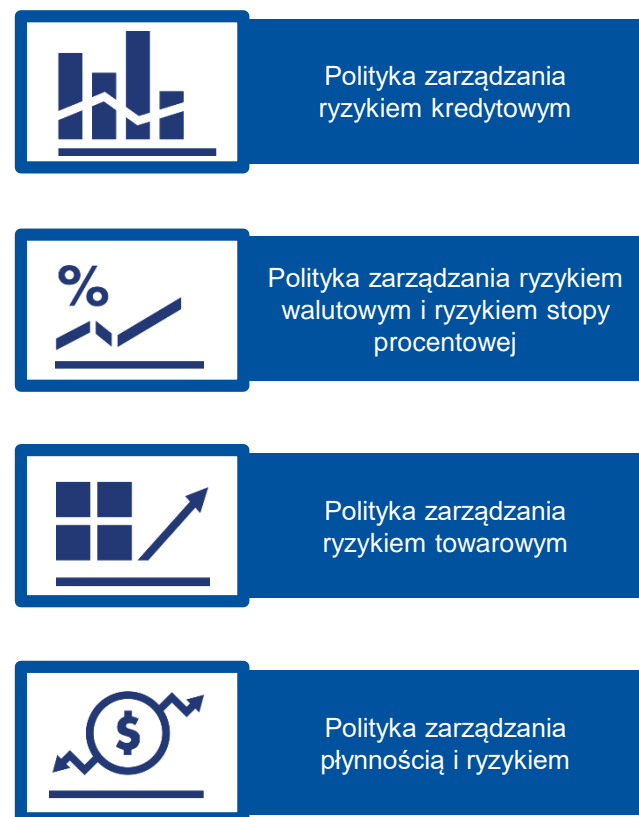
Koncepcję organizacji zarządzania ryzykiem w Grupie ENEA oparto o model skoordynowany. Założeniem jego funkcjonowania jest koordynacja procesów zarządzania ryzykiem w Grupie ENEA przez ENEA S.A.

4.2. Kluczowe cechy modelu skoordynowanego:

- Kluczowe Spółki Grupy ENEA zarządzają ryzykiem w oparciu o jednolite standardy określone w Politykach i Procedurach.
- Spółki operacyjnie zarządzają ryzykiem w ramach przyznaných limitów i na zasadach zatwierdzanych przez Komitet Ryzyka Grupy ENEA.
- Spółki raportują do ENEA S.A. w zakresie realizowanych działań w obszarze zarządzania ryzykiem.
- ENEA S.A. pełni rolę koordynacyjną procesu w Grupie ENEA.

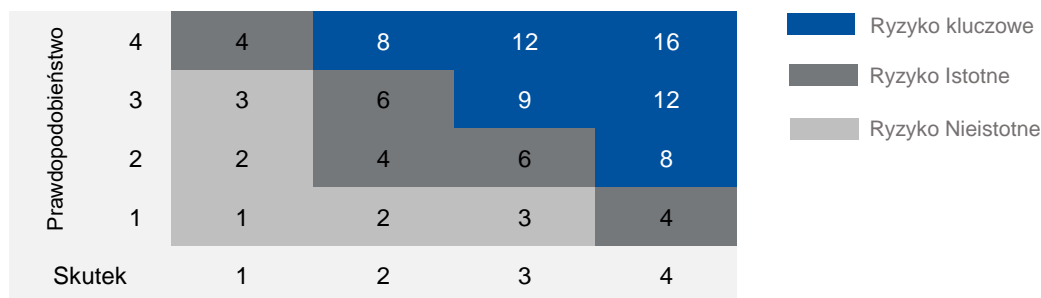
Zintegrowany system zarządzania ryzykiem

ERM Polityka zarządzania ryzykiem korporacyjnym

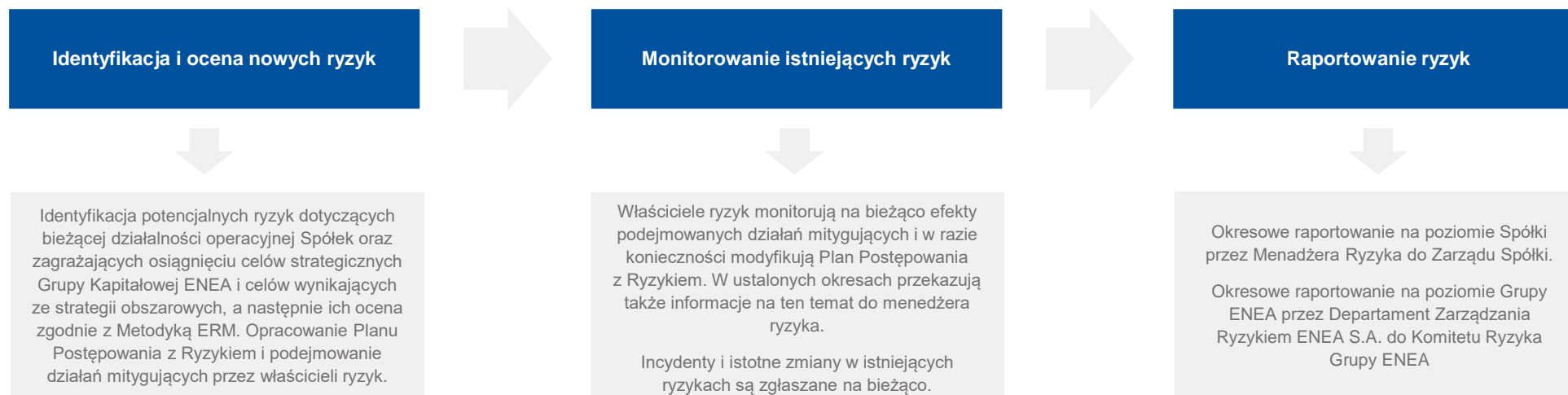
4.3. Ocena ryzyk

Każde ryzyko uwzględnione w Rejestrze Ryzyk podlega ocenie pod kątem prawdopodobieństwa wystąpienia i potencjalnych skutków finansowych, reputacyjnych oraz wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo zgodnie ze Skalą Oceny Ryzyk Korporacyjnych. Skala oceny definiuje zakres Planu Postępowania z Ryzykiem i częstotliwość monitorowania.

4.4. Proces zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem w Grupie ENEA jest procesem wieloetapowym, angażującym wszystkie istotne jednostki organizacyjne Spółek Grupy.

W procesie identyfikacji uwzględniane są także ryzyka niefinansowe, które mogą mieć znaczący negatywny wpływ na zagadnienia społeczne, pracownicze, środowiskowe, praw człowieka i przeciwdziałania korupcji. Ich szczegółowy opis znajduje się w "Oświadczeniu na temat informacji niefinansowych" w dalszej części niniejszego Sprawozdania.

4.5. Komitet Ryzyka Grupy ENEA

Kluczowym organem w procesie zarządzania ryzykiem w Grupie ENEA jest Komitet Ryzyka. Komitet jest organem grupującym przedstawicieli kluczowych obszarów biznesowych Grupy ENEA, reprezentujących wszystkie jej kluczowe Spółki.

Kompetencje Komitetu Ryzyka

Dla Obszaru Zarządzania Ryzykiem i Compliance:

1. Udzielanie rekomendacji Zarządowi ENEA S.A. w sprawie zatwierdzenia polityk regulujących proces zarządzania ryzykiem, ciągłością działania, ubezpieczeniami i Compliance oraz zmian aktualizacyjnych w tym zakresie.
2. Przyjmowanie i analiza informacji z obszaru zarządzania ryzykiem, ciągłością działania oraz ubezpieczeniami wpływających od Jednostek Merytorycznych.
3. Opiniowanie rocznych raportów w zakresie realizacji Polityki Compliance, które przedkładane są Zarządowi ENEA S.A. do zatwierdzenia.
4. Przyjmowanie półrocznych raportów z bieżącej realizacji Polityki Compliance oraz formułowanie zaleceń, co do realizacji Polityki Compliance.
5. Wydawanie wiążących interpretacji postanowień (wykładni) Polityki Compliance.
6. Zatwierdzanie dokumentacji operacyjnej regulującej proces zarządzania ryzykiem, ubezpieczeniami, ciągłością działania wraz z akceptacją zmian aktualizacyjnych (strategie, procedury, metodyki, narzędzia, instrukcje, wytyczne itp.).
7. Podejmowanie decyzji w szczególności w sprawach:
  - Wynikających z dokumentacji regulującej obszar zarządzania ryzykiem, ciągłością działania, ubezpieczeniami;
  - Wyrażania zgody na odstąpienia od zasad opisanych w dokumentacji regulującej obszary, wskazane w pkt. wyżej;
  - Wyrażania zgody na zawieranie przez Spółki Grupy ENEA umów opartych o prawo obce lub walutę rozliczeniową inną, niż złoty polski z wyłączeniem:
    - umów ramowych opartych o standard EFET i powiązanych z nimi umów poręczenia, w przypadku, gdy będą one spełniały łącznie następujące warunki: będą oparte na prawie niemieckim, językiem wiążącym będzie angielski, spory będą rozstrzygane przed sądem arbitrażowym, walutą obrotu będzie euro lub złoty polski;
    - umów ramowych opartych o standard SCoTA i powiązanych z nimi umów poręczenia, w przypadku, gdy będą one spełniały łącznie następujące warunki: będą oparte na prawie niemieckim lub angielskim, językiem wiążącym będzie angielski, spory będą rozstrzygane przed sądem arbitrażowym, walutą obrotu będzie euro lub dolar amerykański lub złoty polski;
    - umów zakupu biomasy i powiązanych z nimi umów poręczenia, gwarancji lub akredytywy, gdy będą one spełniały łącznie następujące warunki: będą oparte na prawie niemieckim, angielskim lub polskim, językiem wiążącym będzie język angielski lub język polski, walutą obrotu będzie euro, dolar amerykański lub złoty polski;
    - pozostałych umów na kwotę nie przekraczającą równowartości 10 000 EUR, z zastrzeżeniem, że suma takich umów zawartych przez Spółkę w roku kalendarzowym bez uzyskiwania zgody Komitetu Ryzyka nie może przekroczyć równowartości 50 000 EUR; po przekroczeniu limitu równowartości 50 000 EUR zawarcie każdej kolejnej umowy spełniającej kryteria prawa obcego oraz waluty rozliczeniowej innej niż złoty polski wymaga pozyskania zgody Komitetu Ryzyka;

Dla Obszaru Regulacji Rynkowych:

1. Wydawanie wytycznych dotyczących zajmowania stanowiska oraz podejmowania działań negocjacyjnych, regulacyjnych i lobbingsowych dla spółek Grupy ENEA w zakresie regulacji rynkowych.
2. Wyznaczanie kierunku i zakresu analizy wpływu regulacji rynkowych na plany rozwojowe i inwestycyjne oraz strategię Grupy Kapitałowej ENEA.
3. Przyjmowanie i analiza informacji z Obszaru Regulacji Rynkowych wpływających od Jednostek Merytorycznych.

4.5.1. Członkowie Komitetu Ryzyka Grupy ENEA

Skład osobowy Komitetu Ryzyka tworzą dedykowani członkowie zarządu ENEA S.A. oraz Spółek Zależnych w Grupie, a także dyrektorzy właściwych merytorycznie departamentów ENEA S.A.

4.6. Model ryzyk Grupy ENEA

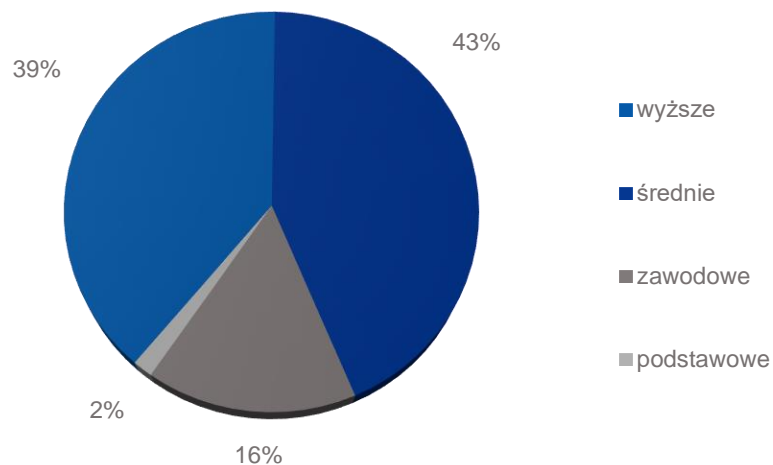
MODEL RYZYK	RYZYKA GŁÓWNE, NA KTÓRE NARAŻONA JEST GRUPA ENEA W OKREŚLONYCH KATEGORIACH	PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA MITYGUJĄCE DLA RYZYK W OKREŚLONYCH KATEGORIACH
STRATEGICZNE	<ul style="list-style-type: none"> Ryzyko naruszenia przepisów prawa i regulacji wewnętrznych dotyczących ochrony danych osobowych Ryzyko opóźnień we wdrożeniu/brak wdrożenia opomiarowania stacji Sn/nn w określonym przepisami prawa terminie Ryzyko wynikające z otoczenia regulacyjnego wpływające na poziom kosztów i przychodów Ryzyko przyjęcia błędnych założeń dla długoterminowych projekcji finansowych Ryzyko niewłaściwego zarządzania informacją w sytuacji kryzysowej Ryzyko braku realizacji restrykcyjnych założeń polityki klimatycznej UE Ryzyko luki pokoleniowej Ryzyko braku osiągnięcia celu gospodarczego planowanej budowy elektrowni Ostrołęka C 	<ul style="list-style-type: none"> Przeprowadzanie szkoleń wstępnych i okresowych dla pracowników i współpracowników Udział w pracach zespołów tematycznych oraz we władzach Towarzystwa Obrotu Energią oraz innych towarzystw branżowych Zabezpieczenie systemów przetwarzających dane osobowe poprzez zabezpieczenia systemowe Monitorowanie i weryfikacja prognoz kursów walutowych, stóp procentowych i innych założeń makroekonomicznych Utrzymywanie sprawnych kanałów komunikacji z kluczowymi jednostkami biznesowymi Udział w pracach nad regulacjami dla branży energetycznej i węglowej Wdrożenie rozwiązań mających na celu uzupełnienie, podniesienie, wzmocnienie kompetencji i wiedzy organizacji, m.in. poprzez programy płatnych staży i praktyk Zapewnienie transparentnego, konkurencyjnego i motywacyjnego systemu wynagrodzeń Monitoring działań legislacyjnych
FINANSOWE	<ul style="list-style-type: none"> Ryzyko naruszenia umów o finansowanie Ryzyko pogorszenia ratingu Ryzyko utraty płynności finansowej Ryzyko poniesienia strat z tytułu niewywiązania się kontrahentów ze zobowiązań umownych (w tym ryzyko kredytowe) Ryzyko niezrealizowania lub wystąpienia opóźnień w realizacji inwestycji 	<ul style="list-style-type: none"> Monitorowanie kowenantów bankowych w GK ENEA Bieżące konsultacje z agencją ratingową Prowadzenie usystematyzowanych działań w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym i windykacji, określonych formalnie wdrożoną dokumentacją Monitorowanie realizacji zadań inwestycyjnych
OPERACYJNE	<ul style="list-style-type: none"> Ryzyko niespełnienia wymogów konkluzji BAT Ryzyko nadmiernego zużycia niektórych elementów majątku wytwórczego Ryzyko opóźnienia procesów przetargowych Ryzyko naruszenia przepisów prawa i regulacji wewnętrznych dotyczących przetwarzania informacji i bezpieczeństwa teleinformatycznego w Grupie ENEA Ryzyko powodzi Ryzyko ubytków mocy spowodowanych warunkami hydrologicznymi 	<ul style="list-style-type: none"> Projekty związane z dostosowaniem do wymogów BAT Analizy i badania stanu elementów majątku wytwórczego. Inicjowanie projektów remontowych w miarę potrzeb Regularne okresowe szkolenia pracowników Regularne okresowe przeglądy systemów i ich ocena pod względem zapewnienia bezpieczeństwa
RYNKOWE	<ul style="list-style-type: none"> Ryzyko zmienności cen towarów na rynku terminowym Ryzyko niedotrzymania ciągłości dostaw paliw Ryzyko wolumetryczne paliwa i transportu Ryzyko realizacji sprzedaży założonego wolumenu węgla do głównych odbiorców 	<ul style="list-style-type: none"> Doskonalenie metod i narzędzi optymalizacji portfeli towarowych Utrzymywanie i rozwój kompetencji wewnątrz Spółki do zarządzania ryzykiem towarowym Dywersyfikacja źródeł zaopatrzenia i realizacji usług Ciągła analiza rynku paliwowo-energetycznego Optymalizacja dostaw węgla w ramach Grupy do podmiotów wytwórczych Grupy uwzględniająca ograniczoną przepustowość tras objazdowych i wzrost kosztów transportu na trasach objazdowych dostaw węgla z LWB

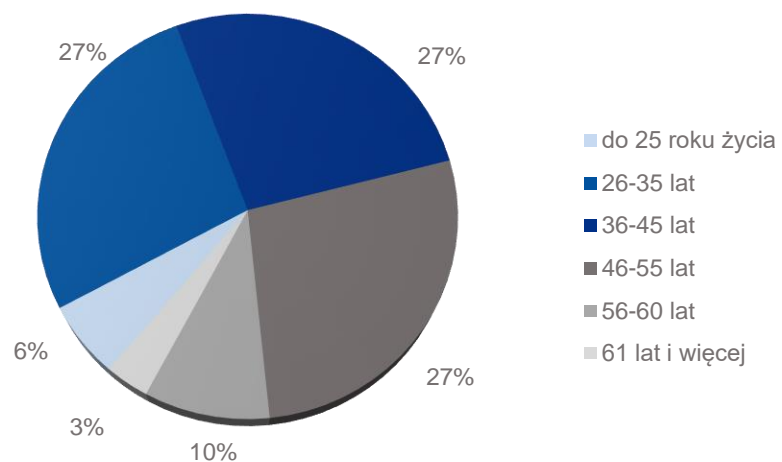
5. Zatrudnienie

Spółki z Grupy Kapitałowej ENEA według stanu zatrudnienia na ostatni dzień 2019 roku zatrudniały na umowę o pracę 17.291 osób, w tym 3.051 kobiet i 14.240 mężczyzn. Na 31 grudnia 2019 r. ENEA S.A. na umowę o pracę zatrudniała 398 osób.

Struktura zatrudnienia w GK ENEA wg wykształcenia stan na 31 grudnia 2019 r.

Struktura zatrudnienia w GK ENEA wg wieku stan na 31 grudnia 2019 r.

5.1. Realizacja Polityki HR w Grupie Kapitałowej ENEA w 2019 r.

1. Optymalizacja modelu organizacji pracy HR celem usprawnienia działalności Grupy.

Istotą nowego modelu jest:

- kreowanie polityki HR na poziomie ENEA S.A. oraz kaskadowanie założeń do realizacji poszczególnym spółkom Grupy, co w konsekwencji ma zapewnić spójność działań HR oraz wsparcie realizacji Strategii Grupy ENEA
  - zapewnienie wsparcia biznesu w spółkach Grupy poprzez HR Biznes Partnerów, odpowiedzialnych za wdrażanie rozwiązań HR, wspieranie Zarządów i kadry menadżerskiej w zarządzaniu zasobami ludzkimi, współpracę z zakładowymi organizacjami związkowymi
  - opracowanie i wdrożenie spójnych procesów i standardów HR w całej Grupie ENEA w takich obszarach jak: rekrutacja, adaptacja, zatrudnienie i zmiana warunków zatrudnienia, polityka rozwojowa, szkolenia, zarządzanie przez cele, systemy motywacyjne etc.
  - pozostawienie w ENEA Centrum, w Centrum Usług Wspólnych, wyłącznie działań operacyjnych w zakresie obsługi kadrowo-płacowej, ZFŚS oraz obsługi szkoleń, a także rozliczanie kosztów organizacji związkowych
2. Realizacja planu działań w oparciu o analizę wyników uzyskanych po przeprowadzonym badaniu satysfakcji Pracowników w wybranych Spółkach Grupy ENEA.
  3. Digitalizacja procesów HR – zapoczątkowanie działań mających na celu wprowadzenie elektronicznej teczki osobowej (e-teczka), elektronicznego obiegu dokumentów w zakresie procesów obsługiwanych przez HRBP (rekrutacja, zatrudniania, zmiany warunków zatrudnienia etc.).
  4. Działania z zakresu employer branding, mające na celu pozyskanie najlepszych kandydatów do pracy, w tym działania dedykowane dla studentów i absolwentów, jak np. promocja na uczelniach podczas targów pracy programu staży i praktyk „Zainstaluj się w Enei”, realizacja programu kształcenia dualnego, współpraca z organizacjami studenckimi oraz działania dedykowane dla uczniów szkół branżowych i technicznych poprzez realizację modelu współpracy ze szkołami patronackimi na terenie działania spółek, promowanie pracy w ENEA wśród uczniów- potencjalnych pracowników oraz wspieranie uczniów w procesie kształcenia. Do działań z zakresu promocji pracodawcy należy również udział w targach pracy w celu promocji ofert pracy wśród osób poszukujących pracy, fachowców i specjalistów, jak i prowadzenie profili pracodawcy w mediach społecznościowych. W tym obszarze podejmowane są również działania skierowane do obecnych pracowników poprzez prowadzenie Strefy pracownika w intranecie, organizowanie konkursów oraz promowanie wartości etycznych wynikających z Kodeksu Etyki Grupy ENEA.
  5. Stały przegląd systemów motywacyjnych i ich urynkowienie; wdrożenie narzędzia do zarządzania przez cele stanowiącego bazę do czytelnego i motywacyjnego wynagradzania za osiągnięte wyniki, w szczególności dla kadry zarządzającej oraz Pracowników z obszaru sprzedaży.

5.2. Informacja na temat zasad wynagradzania w ENEA S.A.

W roku 2019 r. w Spółce nie funkcjonowała sformalizowana polityka wynagrodzeń w odniesieniu do członków organów Spółki. W Spółce funkcjonuje natomiast szereg formalnych regulacji płacowych w stosunku do Pracowników. Podstawą określenia wynagrodzeń w ENEA S.A. jest zakładowy układ zbiorowy pracy, regulaminy premiowania i regulamin pracy. Zasady ustalenia wynagrodzeń w ENEA S.A. są powiązane z jej strategią, celami oraz interesami i wynikami. Ponadto, zasady ustalania wynagrodzeń uwzględniają kwestię braku dyskryminacji z jakichkolwiek przyczyn. Z zastrzeżeniem zmian w zasadach wynagradzania osób zarządzających i nadzorujących w 2019 r. nie miały miejsca istotne zmiany w stosowanych zasadach wynagradzania w Spółce.

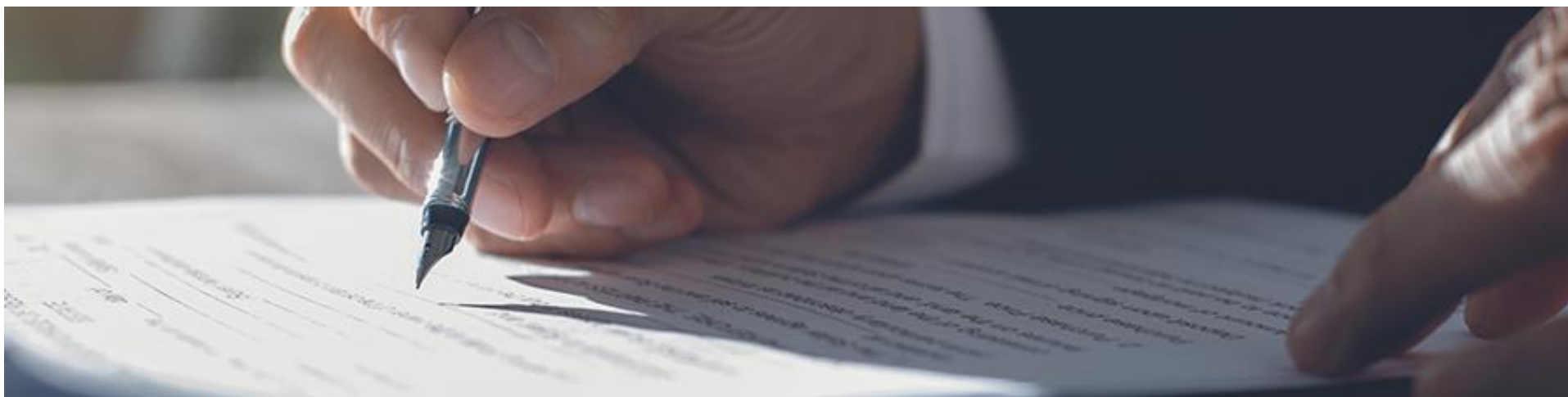
Do stosowanych w 2019 r. w ENEA S.A. pozafinansowych składników wynagrodzenia należały w szczególności: opieka medyczna, szkolenia, świadczenia socjalne (w ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, tj. dofinansowanie do wypoczynku pracowników, dofinansowanie do zajęć sportowo-rekreacyjnych i działalności kulturalno-oświatowej, nisko oprocentowane pożyczki na cele mieszkaniowe), dodatkowy dzień wolny, preferencyjna oferta ubezpieczeniowa, samochody służbowe z możliwością wykorzystania do celów prywatnych czy pracowniczy program emerytalny.

Jak wskazano powyżej, w 2019 r. nie funkcjonowała w ENEA S.A. sformalizowana polityka wynagrodzeń. Niemniej stosowane w Spółce zasady wynagradzania oceniane są pozytywnie z punktu widzenia realizacji jej celów w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa.

Na 31 grudnia 2019 r. Emitent, ani spółki z Grupy Kapitałowej ENEA nie posiadały zobowiązań (w tym zaciągniętych) wynikających z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze przypisanych indywidualnie do byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów.

5.3. Umowa społeczna

W kwietniu 2019 r. Pracodawcy i przedstawiciele Strony Społecznej kilkunastu spółek z Grupy Kapitałowej ENEA zawarli tzw. umowę społeczną. Dokument ten w szczególności reguluje kwestię stabilizacji zatrudnienia w spółkach Grupy Kapitałowej ENEA, które przystąpiły do przedmiotowej umowy, a także umożliwia pracownikom korzystanie na równych zasadach z dodatkowych świadczeń. Porozumienie dotyczy takich zagadnień jak stabilizacja zatrudnienia, taryfa pracownicza, abonamentowe świadczenie medyczne, odpis na ZFŚS czy uroczyste dni branżowe traktowane jako dni wolne od pracy.

6. Opis branży

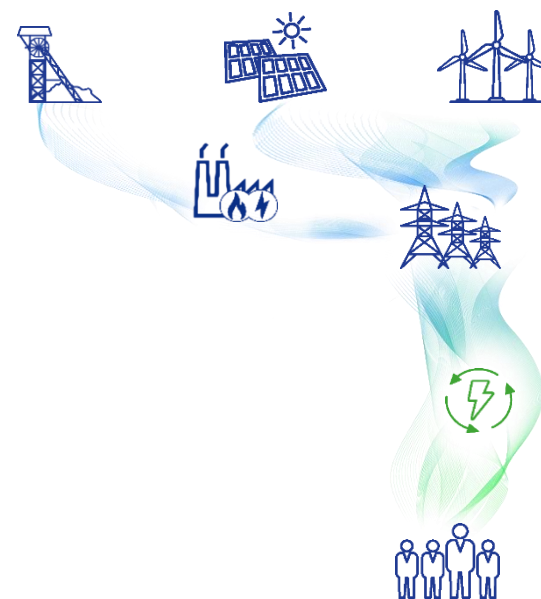
Bazowym aktem prawnym polskiego rynku energetycznego jest ustawa Prawo Energetyczne jak również powiązane z nią rozporządzenia/akty wykonawcze, wprowadzane najczęściej przez Ministrów Gospodarki bądź Środowiska. Za moment najistotniejszy w procesie tworzenia się rodzimego rynku uznaje się wejście w życie ustawy Prawo Energetyczne z kwietnia 1997 roku. W tym samym czasie powołano również Urząd Regulacji Energetyki (URE). Urząd do dziś odpowiada za ustalanie cen za przesył energii elektrycznej jak również prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej i prawa do emisji dwutlenku węgla. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej, krajowe prawodawstwo musiało dostosować się do przepisów UE. Od tego czasu to prawodawstwo europejskie stało się podstawą do tworzenia krajowych uregulowań prawnych odnoszących się do rynku energetycznego. Najważniejszym dokumentem europejskim była Dyrektywa o zasadach wspólnego rynku energii elektrycznej. Istotną zmianą dla polskiego rynku było również wejście w życie w 2007 r. przepisów liberalizujących rynek, które dawały odbiorcom indywidualnym możliwość zakupu energii elektrycznej od dowolnego operatora.

Dzisiaj energia elektryczna jest towarem, który jest przedmiotem obrotu na otwartym, konkurencyjnym rynku. Podobnie jak każde inne dobro, energia jest wytwarzana przez wytwórców, następnie odbierana przez rynkowych pośredników, a w efekcie końcowym trafia do klienta indywidualnego, jak również przedsiębiorstw czy instytucji. Energia, podobnie jak każde inne wytworzone dobro, musi być przetransportowana do końcowego odbiorcy, co odbywa się przez sieć przesyłową i dystrybucyjną.

Rynek energetyczny w Polsce opiera się o kilka grup energetycznych, z których najważniejsze poza ENEA to: PGE, Tauron, Energa, ZE PAK oraz Innogy (działa tylko na obszarze Warszawy). Zgodnie z Prawem Energetycznym, wykonywanie działalności przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej wymaga specjalnych zezwoleń (koncesji), wydawanych przez Prezesa URE. Wiodącymi dystrybutorami energii elektrycznej w Polsce są: ENEA Operator Sp. z o.o., PGE Dystrybucja S.A., TAURON Dystrybucja S.A. oraz Energa Operator S.A.

Nieustanne dążenie do budowy otwartego i konkurencyjnego rynku opiera się na założeniu, że zarówno wytwarzanie jak i sprzedaż energii elektrycznej nie podlegają naturalnemu monopolowi. Co więcej, mechanizmy rynkowe, rozumiane jako konkurencja pomiędzy grupami energetycznymi są gwarantem wysokiej jakości świadczonych usług, niezawodności krajowego systemu energetycznego jak również niskich cen energii. Dostęp do taniej energii elektrycznej jest konieczny dla gospodarki, zwłaszcza aby lokalne wyroby przemysłowe mogły konkurować na rynkach międzynarodowych i tym samym tworzyły przewagę konkurencyjną Polski.

Ponad połowa energii elektrycznej obecnie wytwarzanej w kraju pochodzi ze źródeł konwencjonalnych (głównie węgiel kamienny i brunatny). Ich udział jednak systematycznie spada, zwłaszcza po nasileniu się w ostatnim czasie wzrostów cen praw do emisji CO₂ jak również w wyniku zobowiązań europejskich, m.in. pakietu klimatycznego 3x20, w którym Polska zobowiązała się do 2020 r. zużywać co najmniej 15% ogółu energii elektrycznej z odnawialnych źródeł. Zmiana zasilania energetycznego jest procesem niezwykle kosztownym i czasochłonnym, jednak z roku na rok zwiększa się wielkość zainstalowanej mocy pochodzącej z OZE. Pod koniec 2018 r. ogłoszony został projekt polityki energetycznej Polski do 2040 r. w ramach którego ustalono, że w 2030 r. Polska będzie mieć udział OZE w bilansie energetycznym na poziomie 21%, a produkcja z OZE wyniesie 27%. Niewątpliwym wsparciem dla rozwoju nowych projektów energetycznych w kraju będzie ogłoszony w styczniu 2020 r. mechanizm Sprawiedliwej Transformacji Energetycznej, w ramach którego Unia Europejska przeznaczy 100 mld EUR na wsparcie regionów w których nastąpi transformacja energetyczna. Celem Polski jest, aby udział węgla kamiennego do 2040 r. spadł poniżej 30% w ogóle produkowanej energii.

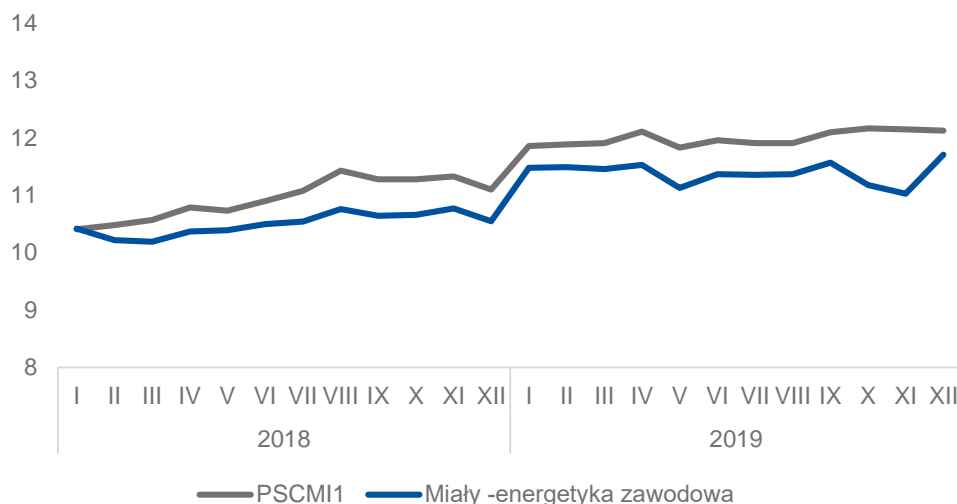
Główne grupy energetyczne w Polsce

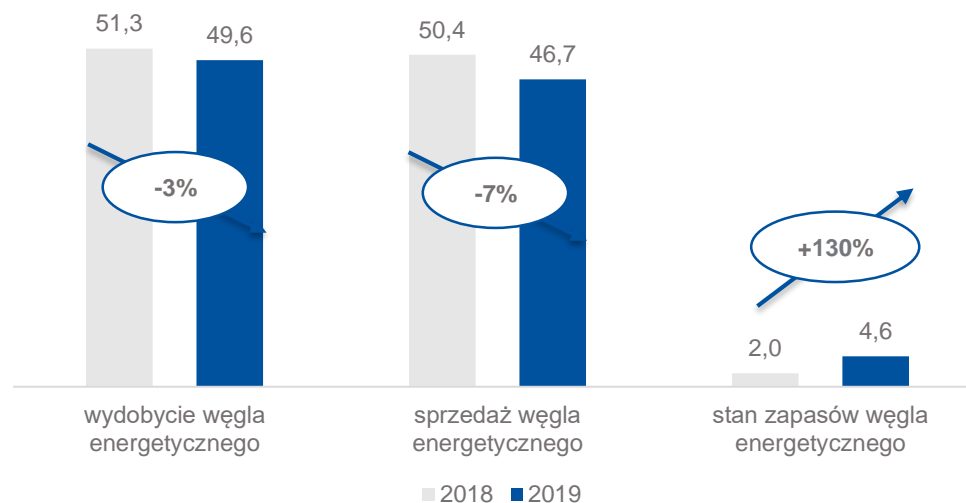
6.1. Otoczenie rynkowe

Ceny węgla na rynku polskim i światowym

zł/GJ

mln ton

Od początku roku 2019 polski rynek węgla pozostawał w trendzie wzrostowym. Roczny wskaźnik PSCMI1 wyniósł średnio 11,99 zł/GJ, co przekłada się na poprawę jego wartości o 9,5% r/r. W roku 2019 cena mialów energetycznych utrzymywała się powyżej 11 zł/GJ lecz nie przekroczyła progu 12 zł/GJ. Średnia wartość 1 tony mialów wzrosła o 9,4% r/r i wyniosła 11,49 zł/GJ. Światowe ceny węgla poddane były w większości trendom spadkowym w całym obszarze jego działalności. Obniżające się zapotrzebowanie na obszarze Atlantyku, w tym głównie europejskiego rynku węgla energetycznego, skutkowało spadkami i niski notowaniami cen węgla w obszarze portów ARA.

Średnie, roczne ceny na rynkach światowych w 2019 r.:

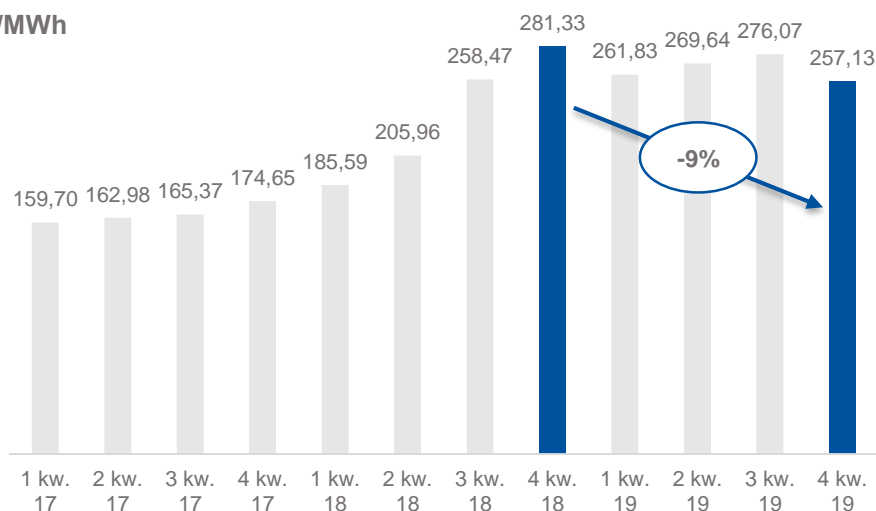
- Amsterdam - Rotterdam - Antwerpia: 66,69 USD/t
- Richards Bay: 74,24 USD/t

W roku 2019 roku polskie kopalnie wydobły łącznie 49,6 mln ton węgla. W tym samym okresie sprzedaż surowca wyniosła 46,7 mln ton. Stan zapasów węgla zwiększył się do rekordowego poziomu około 4,6 mln ton wobec niespełna 2,0 mln ton rok wcześniej. W roku 2019 polskie górnictwo borykało się z nadpodażą surowca oraz rekordowo wysokimi zwalami węgla przy kopalniach. Odczuwalne dla branży były silne spadki cen węgla na światowych rynkach, wzrost konkurencyjności węgla zagranicznego oraz restrykcyjne wymogi klimatyczne Unii Europejskiej. Dodatkową presję powodującą obniżenie generacji energii z węgla powodowała zwiększona produkcja energii z wiatru (OZE), nadpodaż gazu oraz słabe prognozy pogody na okres zimowy.

Ceny energii na rynku polskim

BASE_Y_18/19/20

zł/MWh

Źródło: TGE, ceny rozliczeniowe

Na hurtowym rynku terminowym energii elektrycznej cena produktu BASE Y-20 spadła o 9% do poziomu 257,13 zł/MWh w stosunku do analogicznego produktu (tj. BASE Y-19) w czwartym kwartale 2018 roku.

Ceny BASE Y-20 w 2019 roku, charakteryzowały się dużą zmiennością, a średnioważona wolumenem cena wzrosła w stosunku do analogicznego produktu w 2018 roku. Cena BASE Y-20 na początku roku kształtowała się na poziomie zbliżonym do 279,00 zł/MWh po czym wzrosła do poziomów 285,00 zł/MWh, by w końcowym okresie roku spaść do 240,00 zł/MWh.

Na kształtowanie się ceny BASE Y-20 w 2019 roku głównie wpływ miały zmiany cen uprawnień do emisji CO₂.

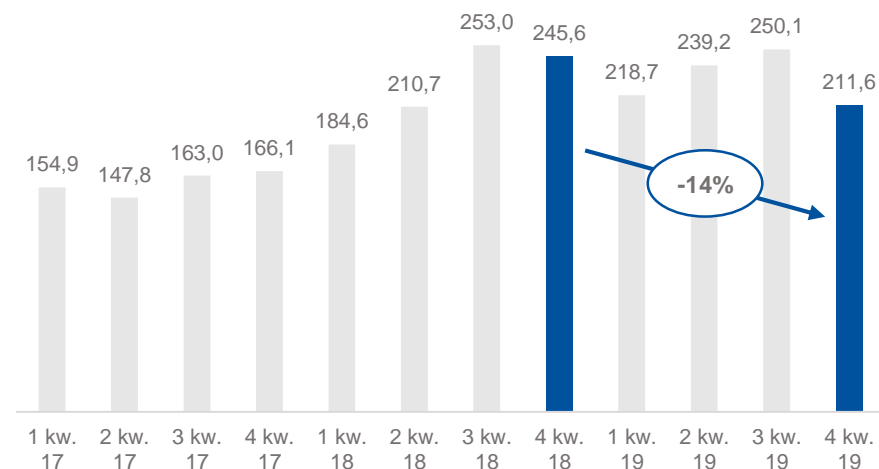
Średnia cena energii elektrycznej na rynku SPOT w czwartym kwartale 2019 roku była niższa o 14% w porównaniu do tego samego okresu w 2018 r. Do tego spadku głównie przyczyniła się znacząco niższa wycena wszystkich miesięcy w kwartale niż w analogicznym okresie w 2018 r.

Na poziom cen energii elektrycznej na rynku SPOT w całym 2019 roku wpływ miały następujące czynniki:

- wysokie ceny uprawnień do emisji CO₂ (czynnik pro-wzrostowy),
- wyższe niż planowane poziomy ubytków mocy w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym (KSE) (czynnik pro-wzrostowy),
- wysoka generacja wiatrowa (czynnik pro-sпадkowy),
- średnie zapotrzebowanie na moc w KSE na niższym poziomie w porównaniu do 2018 r. (czynnik ograniczający wzrost cen),
- wyższy niż w 2018 roku import energii z krajów sąsiadujących (czynnik pro-sпадkowy).

RDN BASE

zł/MWh

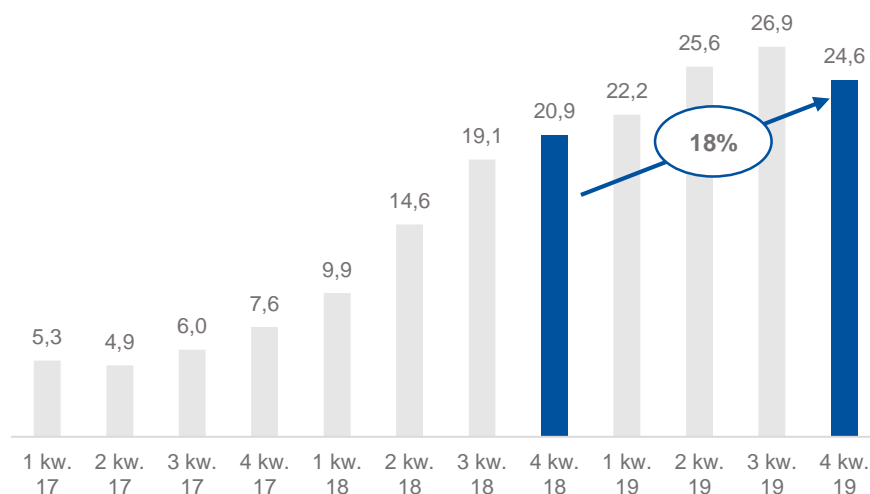

Źródło: TGE, ceny rozliczeniowe

Ceny uprawnień do emisji CO₂ oraz praw majątkowych „zielonych”

Uprawnienia do emisji CO₂ (Dec-19)

EUR/t

Źródło: ICE, ceny rozliczeniowe

Do końca czwartego kwartału 2019 r. nie odbyła się żadna aukcja uprawnień do emisji CO₂ przeznaczonych dla Wielkiej Brytanii (UK). Było to związane z decyzją KE o zawieszeniu przydziału darmowych uprawnień i aukcji dla Wielkiej Brytanii od początku 2019 roku. Niepewność w sprawie „brexitu” determinowała wysoką zmienność cen uprawnień do emisji CO₂. W lipcu 2019 r. wartość uprawnień do emisji osiągnęła historyczne maksimum 29,77 EUR/t, po czym nastąpiła silna korekta spadkowa. Po wyborze Borisa Johnsona na premiera UK coraz bardziej prawdopodobny wydawał się scenariusz bezumownego wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. We wrześniu 2019 r. rząd Niemiec przedstawił projekt nowej strategii klimatycznej służącej realizacji 55% celu redukcyjnego Niemiec (do 2030 r.).

Ceny uprawnień do emisji CO₂ w 2019 roku, charakteryzowały się dużą zmiennością, a średnia cena w czwartym kwartale wzrosła w stosunku do analogicznego produktu w 2018 roku o 18%. W przypadku całego roku ceny uprawnień do emisji CO₂ wzrosły o 59% w stosunku do roku 2018.

W przypadku praw majątkowych „zielonych” w czwartym kwartale 2019 r. ceny odbiły się w górę po utrzymującym się przez dwa ostatnie kwartały trendzie bocznym. Dynamiczny spadek cen praw majątkowych „zielonych” w pierwszym kwartale 2019 r. był związany z publikacją projektu nowelizacji ustawy o OZE, w którym powiązono opłatę zastępczą z ceną energii elektrycznej. Po wycofaniu się ME z proponowanych zmian w naliczaniu opłaty zastępczej rynek zareagował ponownie dynamiczną zmianą w przeciwnym kierunku – tj. znacznym wzrostem cen.

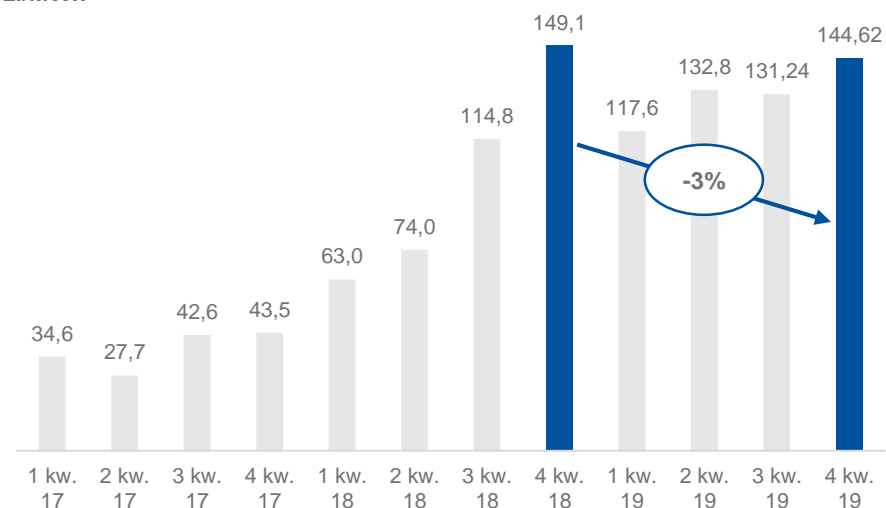
29 sierpnia weszła w życie ustawa z 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii, która umożliwiła m.in. przeprowadzenie jeszcze w 2019 r. kolejnych aukcji dla źródeł odnawialnych.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ogłosił kolejne w tym roku aukcje na zakup energii elektrycznej z OZE. W wyniku rozstrzygnięcia grudniowych aukcji sprzedano prawie połowę przewidzianej do zakontraktowania energii tj. ok. 91 TWh o łącznej wartości 20,6 mld zł. Zdecydowana większość wsparcia trafi do instalacji nowych.

Na koniec czwartego kwartału 2019 r. liczba nieumorzonych praw na rejestrze wyniosła 32,2 TWh.

Ceny praw majątkowych „zielonych” (PMOZE_A)

zł/MWh

Źródło: TGE, indeksy z rynku sesyjnego

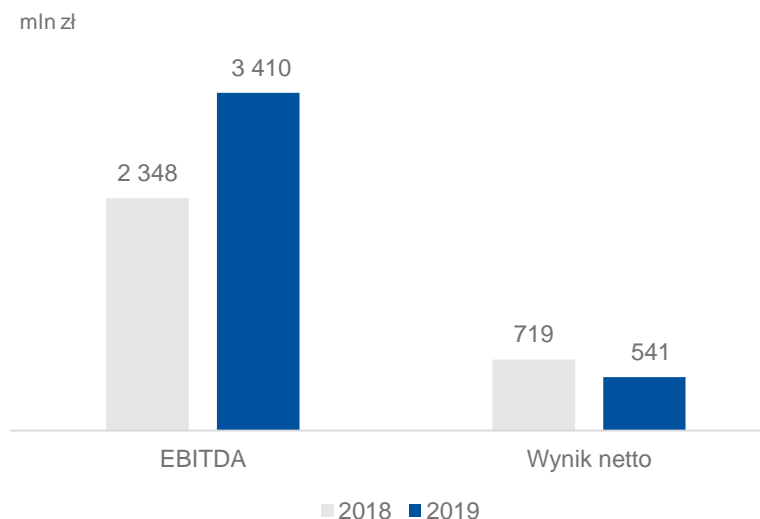
7. Sytuacja finansowa

7.1. Skonsolidowane wybrane dane finansowe

[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	12 672 770	16 401 298	3 728 528	29,4%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	1 037 086	1 856 520	819 434	79,0%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	868 701	871 271	2 570	0,3%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	719 250	540 697	-178 553	-24,8%
EBITDA	2 348 299	3 410 309	1 062 010	45,2%
Przepływy pieniężne netto z:				
działalności operacyjnej	2 435 239	2 144 615	-290 624	-11,9%
działalności inwestycyjnej	(2 310 127)	(2 312 818)	-2 691	-0,1%
działalności finansowej	(161 400)	1 279 312	1 440 712	892,6%
Stan środków pieniężnych na koniec okresu	2 650 838	3 761 947	1 111 109	41,9%
Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	686 739	423 205	-263 534	-38,4%
Średnioważona liczba akcji [szt.]	441 442 578	441 442 578	-	-
Zysk netto na akcję [zł]	1,56	0,96	-0,60	-38,5%
Rozwodniony zysk na akcję [zł]	1,56	0,96	-0,60	-38,5%

[tys. zł]	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	Zmiana	Zmiana %
Aktywa razem	29 965 625	32 843 854	2 878 229	9,6%
Zobowiązania razem	14 916 463	17 364 083	2 447 620	16,4%
Zobowiązania długoterminowe	10 109 857	10 855 419	745 562	7,4%
Zobowiązania krótkoterminowe	4 806 606	6 508 664	1 702 058	35,4%
Kapitał własny	15 049 162	15 479 771	430 609	2,9%
Kapitał zakładowy	588 018	588 018	-	-
Wartość księgową na akcję [zł]	34,09	35,07	0,98	2,9%
Rozwodniona wartość księgową na akcję [zł]	34,09	35,07	0,98	2,9%

[tys. zł]	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	3 288 572	4 232 509	943 937	28,7%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	116 838	427 877	311 039	266,2%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	104 921	(405 839)	-510 760	-486,8%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	98 961	(449 214)	-548 175	-553,9%
EBITDA	374 960	854 693	479 733	127,9%
Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	102 622	(468 332)	-570 954	-556,4%
Średnioważona liczba akcji [szt.]	441 442 578	441 442 578	-	-
Zysk netto na akcję [zł]	0,23	-1,06	-1,29	-560,9%
Rozwodniony zysk na akcję [zł]	0,23	-1,06	-1,29	-560,9%

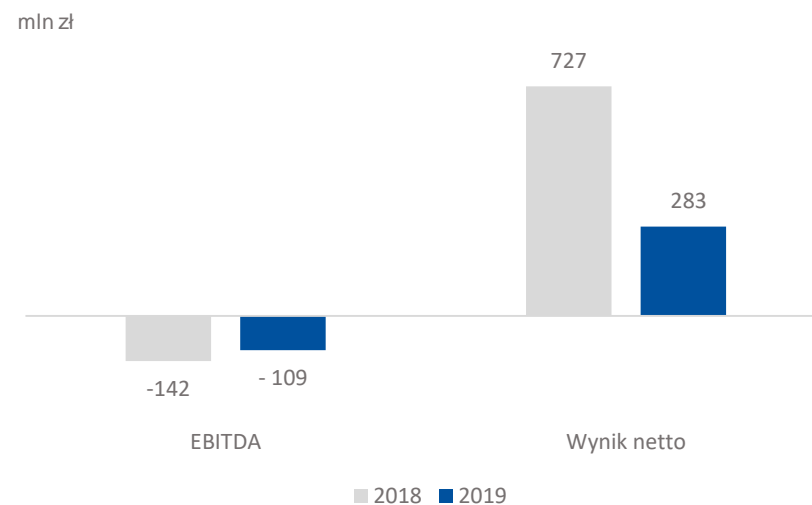

7.2. Jednostkowe wybrane dane finansowe

[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	4 701 689	5 697 448	995 759	21,2%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	(144 577)	(113 831)	30 746	21,3%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	702 815	287 294	-415 521	-59,1%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	727 136	283 331	-443 805	-61,0%
EBITDA	-142 343	-108 589	33 754	23,7%
Przepływy pieniężne netto z:				
działalności operacyjnej ¹⁾	(308 733)	(30 933)	277 800	90,0%
działalności inwestycyjnej	142 485	429 197	286 712	201,2%
działalności finansowej	142 750	1 318 154	1 175 404	823,4%
Stan środków pieniężnych na koniec okresu ¹⁾	999 193	2 715 611	1 716 418	171,8%
Średnioważona liczba akcji [szt.]	441 442 578	441 442 578	-	-
Zysk netto na akcję [zł]	1,65	0,64	-1,01	-61,2%
Rozwodniony zysk na akcję [zł]	1,65	0,64	-1,01	-61,2%

[tys. zł]	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	Zmiana	Zmiana %
Aktywa razem	22 943 794	24 696 633	1 752 839	7,6%
Zobowiązania razem	9 647 948	11 122 454	1 474 506	15,3%
Zobowiązania długoterminowe	7 976 020	7 936 568	-39 452	-0,5%
Zobowiązania krótkoterminowe	1 671 928	3 185 886	1 513 958	90,6%
Kapitał własny	13 295 846	13 574 179	278 333	2,1%
Kapitał zakładowy	588 018	588 018	-	-
Wartość księgowa na akcję [zł]	30,12	30,75	0,63	2,1%
Rozwodniona wartość księgowa na akcję [zł]	30,12	30,75	0,63	2,1%

[tys. zł]	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	1 279 173	1 487 487	208 314	16,3%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	(125 104)	(77 781)	47 323	37,8%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	21 817	(439 379)	-461 196	-2113,9%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	14 818	(416 439)	-431 257	-2910,4%
EBITDA	-124 558	-76 498	48 060	38,6%
Średnioważona liczba akcji [szt.]	441 442 578	441 442 578	-	-
Zysk netto na akcję [zł]	0,03	-0,94	-0,97	-3233,3%
Rozwodniony zysk na akcję [zł]	0,03	-0,94	-0,97	-3233,3%

¹⁾ od 2019 r. zobowiązania z tytułu cash pooling'u grupowego ujęto jako ekwiwalenty środków pieniężnych na potrzeby rachunku przepływów pieniężnych. Dane porównawcze zostały odpowiednio zmienione

7.3. Kluczowe dane operacyjne i wskaźniki dla Grupy Kapitałowej ENEA¹⁾

	J.m.	2018	2019	Zmiana	Zmiana %	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	tys. zł	12 672 770	16 401 298	3 728 528	29,4%	3 288 572	4 232 509	943 937	28,7%
EBITDA	tys. zł	2 348 299	3 410 309	1 062 010	45,2%	374 960	854 693	479 733	127,9%
EBIT	tys. zł	1 037 086	1 856 520	819 434	79,0%	116 838	427 877	311 039	266,2%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	tys. zł	719 250	540 697	-178 553	-24,8%	98 961	(449 214)	-548 175	-553,9%
Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	tys. zł	686 739	423 205	-263 534	-38,4%	102 622	(468 332)	-570 954	-556,4%
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	tys. zł	2 435 239	2 144 615	-290 624	-11,9%	(399 009)	(823 281)	-424 272	-106,3%
CAPEX	tys. zł	2 306 800	2 181 120	-125 680	-5,4%	851 997	689 714	-162 283	-19,0%
Dług netto / EBITDA ¹⁾	-	2,41	1,95	-0,46	-19,1%	2,41	1,95	-0,46	-19,1%
Rentowność aktywów (ROA) ¹⁾	%	2,4%	1,6%	-0,8 p.p.	-	1,3%	-5,5%	-6,8 p.p.	-
Rentowność kapitału własnego (ROE) ¹⁾	%	4,8%	3,5%	-1,3 p.p.	-	2,6%	-11,6%	-14,2 p.p.	-
Obrót									
Sprzedaż energii elektrycznej i paliwa gazowego odbiorcom detalicznym	GWh	21 457	20 339	-1 118	-5,2%	5 595	5 243	-352	-6,3%
Liczba odbiorców (Punkty Poboru Energii)	tys.	2 486	2 535	49	2,0%	2 486	2 535	49	2,0%
Dystrybucja									
Sprzedaż usług dystrybucji odbiorcom końcowym	GWh	19 877	19 764	-113	-0,6%	4 941	4 986	45	0,9%
Liczba klientów (stan na koniec okresu sprawozdawczego)	tys.	2 589	2 626	37	1,4%	2 589	2 626	37	1,4%
Wytwarzanie									
Całkowite wytwarzanie energii elektrycznej netto, w tym:	GWh	26 503	25 931	-572	-2,2%	6 563	6 053	-510	-7,8%
ze źródeł konwencjonalnych	GWh	24 478	23 653	-825	-3,4%	5 987	5 390	-597	-10,0%
z odnawialnych źródeł energii	GWh	2 025	2 278	253	12,5%	576	663	87	15,1%
Wytwarzanie ciepła brutto	TJ	7 609	7 207	-402	-5,3%	2 382	2 123	-259	-10,9%
Sprzedaż energii elektrycznej, w tym: ²⁾	GWh	35 938	30 584	-5 354	-14,9%	8 976	7 664	-1 312	-14,6%
ze źródeł konwencjonalnych	GWh	24 478	23 653	-825	-3,4%	5 987	5 390	-597	-10,0%
z odnawialnych źródeł energii	GWh	2 025	2 278	253	12,5%	576	663	87	15,1%
z zakupu	GWh	9 435	4 653	-4 782	-50,7%	2 413	1 611	-802	-33,3%
Sprzedaż ciepła	TJ	6 865	6 518	-347	-5,1%	2 163	1 944	-219	-10,1%
Wydobycie									
Produkcja netto	tys. t	9 007	9 451	444	4,9%	2 187	2 324	137	6,3%
Sprzedaż węgla	tys. t	8 943	9 359	416	4,7%	2 155	2 298	143	6,6%
Zapasy na koniec okresu	tys. t	88	179	91	103,4%	88	179	91	103,4%
Roboty chodnikowe	km	37,0	29,1	-7,9	-21,4%	8,4	7,4	-1,0	-11,9%

¹⁾ Definicje wskaźników zamieszczone zostały na str. 180

²⁾ Zmiana prezentacyjna

7.4. Wyniki finansowe GK ENEA w 2019 r.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat w 2019 r.

[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	9 060 134	11 865 052	2 804 918	31,0%
Przychody ze sprzedaży energii ciepłej	359 444	352 746	-6 698	-1,9%
Przychody ze sprzedaży gazu	106 160	179 699	73 539	69,3%
Przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych	2 660 785	2 823 514	162 729	6,1%
Przychody z tytułu świadectw pochodzenia	4 432	29 587	25 155	567,6%
Przychody ze sprzedaży praw do emisji CO ₂	27 584	0	-27 584	-100,0%
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	92 466	105 744	13 278	14,4%
Przychody ze sprzedaży pozostałych produktów i usług	167 647	170 810	3 163	1,9%
Przychody ze sprzedaży węgla	194 118	269 146	75 028	38,7%
Przychody ze sprzedaży netto	12 672 770	15 796 298	3 123 528	24,6%
Rekompensaty	0	597 278	597 278	100,0%
Przychody z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego	0	7 722	7 722	100,0%
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	12 672 770	16 401 298	3 728 528	29,4%
Amortyzacja	1 477 667	1 548 268	70 601	4,8%
Koszty świadczeń pracowniczych	1 711 414	1 904 022	192 608	11,3%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	2 560 489	3 333 521	773 032	30,2%
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	4 272 930	6 090 506	1 817 576	42,5%
Usługi przesyłowe	411 712	447 154	35 442	8,6%
Inne usługi obce	908 949	925 799	16 850	1,9%
Podatki i opłaty	411 184	414 439	3 255	0,8%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	11 754 345	14 663 709	2 909 364	24,8%
Pozostałe przychody operacyjne	245 122	320 076	74 954	30,6%
Pozostałe koszty operacyjne	168 690	148 454	-20 236	-12,0%
Zmiana rezerwy dotyczącej umów rodzących obciążenia	-78 981	10 415	89 396	113,2%
Strata na zmianie, sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych oraz prawa do korzystania ze składnika aktywów	45 244	57 585	12 341	27,3%
Odpis / (odwrócenie odpisu) z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	(166 454)	5 521	171 975	103,3%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	1 037 086	1 856 520	819 434	79,0%
Koszty finansowe	302 980	441 858	138 878	45,8%
Przychody finansowe	78 743	64 121	-14 622	-18,6%
Przychody z tytułu dywidend	430	201	-229	-53,3%
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe wycenione w zamortyzowanym koszcie	0	65 771	65 771	100,0%
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	55 422	-482 165	-537 587	-970,0%
Odpis / (odwrócenie odpisu) z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach współkontrolowanych	0	59 777	59 777	100,0%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	868 701	871 271	2 570	0,3%
Podatek dochodowy	149 451	330 574	181 123	121,2%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	719 250	540 697	-178 553	-24,8%
EBITDA	2 348 299	3 410 309	1 062 010	45,2%

2019 r.:

Czynniki zmiany EBITDA GK ENEA (wzrost o 1 062 mln zł):

- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej o 2 805 mln zł wynika głównie z wyższego wolumenu sprzedaży o 3 347 GWh, wzrostu średniej ceny sprzedaży o 19% oraz wyższych przychodów z Regulacyjnych Usług Systemowych
- (-) spadek przychodów ze sprzedaży energii ciepłej o 7 mln zł wynika z niższego wolumenu sprzedaży o 346 TJ, przy jednoczesnym wzroście średniej ceny sprzedaży o 3%
- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży gazu ziemnego o 74 mln zł głównie w wyniku wyższego wolumenu sprzedaży o 673 GWh oraz wyższej średniej ceny sprzedaży o 7%
- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży usług dystrybucyjnych o 163 mln zł w efekcie wyższych stawek w zatwierdzonej taryfie na 2019 rok
- (+) wzrost przychodów z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia o 25 mln zł w efekcie wyższego wolumenu transakcji zewnętrznogrupowych przy wyższej cenie
- (-) spadek przychodów ze sprzedaży praw do emisji CO₂ o 28 mln zł wynika głównie z braku realizacji sprzedaży na rynku SPOT w 2019 r.
- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów o 13 mln zł wynika z większego popytu na towary i urządzenia elektrotechniczne u kontrahentów zewnętrznych
- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży węgla o 75 mln zł wynika głównie z wyższej ceny
- (+) kwota różnicy ceny za 1 półrocze 2019 r. i rekompensaty za 2 półrocze 2019 r. w łącznej wysokości 597 mln zł, stanowiąca wartość pokrycia różnicy cen między cenami stosowanymi w rozliczeniach z Klientami w 2019 roku, a cenami określonymi jako wartości referencyjne do kwoty różnicy cen, wynikającymi ze stosowania zapisów ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz aktów wykonawczych do niej
- (+) przychody z tyt. leasingu i subleasingu operacyjnego 8 mln zł – zmiana prezentacji leasingu (wdrożenie MSSF16 od 1 stycznia 2019 r.)
- (-) wzrost kosztów świadczeń pracowniczych o 193 mln zł spowodowany głównie wzrostem średniego zatrudnienia oraz wyższymi kosztami wynagrodzeń wraz z narzutami
- (-) wzrost kosztów zużycia materiałów i surowców oraz wartości sprzedanych towarów o 773 mln zł wynika głównie z wyższych kosztów zakupu węgla, biomasy i uprawnień do emisji CO₂ dla całego Segmentu Wytwarzanie
- (-) wzrost kosztów zakupu energii elektrycznej i gazu o 1 818 mln zł wynika głównie z:
  - (-) energia elektryczna: cena +30%; wolumen +1 736 GWh
  - (-) gaz ziemny: cena +8%; wolumen +75 GWh
- (-) wzrost kosztów usług przesyłowych o 35 mln zł głównie w wyniku wyższych stawek w zatwierdzonej taryfie na 2019 rok
- (-) wzrost kosztów usług obcych o 17 mln zł wynika głównie ze wzrostu kosztów usług remontowych i obsługi urządzeń biomasowych
- (+) zmiana stanu rezerw dotyczących umów rodzących obciążenia w kwocie 89 mln zł - wykorzystanie rezerwy dotyczącej 2019 roku w wysokości 79 mln zł, dotyczącej skutków finansowych związanych z wejściem w życie Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 grudnia 2018 r. (rezerwa zawiązana została w kosztach w grudniu 2018 r. w wysokości 79 mln zł) oraz zawiązanie w grudniu 2019 r. rezerwy na stratę na Taryfie G w wysokości 69 mln zł
- (+) wzrost wyniku na pozostałej działalności operacyjnej o 83 mln zł:
  - (+) niższe rezerwy na potencjalne roszczenia o 108 mln zł (w tym: rozwiązanie rezerwy dotyczącej farmy wiatrowej Skoczylody 129 mln zł)
  - (+) aktualizacja wyceny kontraktów CO₂ o 54 mln zł¹⁾
  - (+) spadek odpisów aktualizujących wartość należności przeterminowanych oraz należności nieściągalnych o 18 mln zł
  - (-) niższe saldo zwrotów od ubezpieczyciela o 21 mln zł
  - (-) niższe przychody z tytułu odszkodowań, kar i grzywien o 17 mln zł
  - (-) wyższa strata na likwidacji rzeczowych aktywów trwałych o 12 mln zł
  - (-) zmiana pozostałych przychodów operacyjnych i kosztów operacyjnych (w tym: nadwyżka inwentaryzacyjna zapasu materiałów i węgla w 2018 r. -59 mln zł, utworzenie w 2018 r. odpisu aktualizującego wartość zapasów +12 mln zł)

2019 r.:

Istotne zmiany wpływające na wynik netto GK ENEA

Rozliczenie odpisu z tytułu utraty wartości udziałów i udzielonych pożyczek spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.:

- (-) odpis aktualizujący wartość udziałów spółki -435 mln zł
- (-) odpis aktualizujący wartość udzielonych pożyczek wraz z odsetkami -66 mln zł

¹⁾ wycena kontraktów CO₂ prezentowana jest częściowo w: pozostałej działalności operacyjnej (w zależności od wyniku jest to pozostały przychód operacyjny albo pozostały koszt operacyjny), w działalności finansowej (w zakresie zrealizowanych i zarachowanych różnic kursowych) oraz w kosztach uzyskania przychodów ze sprzedaży (w pozycji zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat w 4 kwartale 2019 r.

[tys. zł]	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	2 342 228	3 061 782	719 554	30,7%
Przychody ze sprzedaży energii ciepłej	110 900	106 625	-4 275	-3,9%
Przychody ze sprzedaży gazu	28 533	74 610	46 077	161,5%
Przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych	674 620	739 787	65 167	9,7%
Przychody z tytułu świadectw pochodzenia	1 193	14 151	12 958	1 086,2%
Przychody ze sprzedaży praw do emisji CO ₂	1 607	0	-1 607	-100,0%
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	31 295	27 081	-4 214	-13,5%
Przychody ze sprzedaży pozostałych produktów i usług ²⁾	55 733	38 701	-17 032	-30,6%
Przychody ze sprzedaży węgla	42 463	74 216	31 753	74,8%
Przychody ze sprzedaży netto	3 288 572	4 136 953	848 381	25,8%
Rekompensaty	0	90 701	90 701	100,0%
Przychody z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego ²⁾	0	4 855	4 855	100,0%
Przychody ze sprzedaży netto i inne dochody	3 288 572	4 232 509	943 937	28,7%
Amortyzacja	373 211	417 016	43 805	11,7%
Koszty świadczeń pracowniczych	475 916	569 309	93 393	19,6%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	715 326	827 011	111 685	15,6%
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	1 185 735	1 670 675	484 940	40,9%
Usługi przesyłowe	103 387	117 045	13 658	13,2%
Inne usługi obce	272 545	266 915	-5 630	-2,1%
Podatki i opłaty	101 082	83 178	-17 904	-17,7%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	3 227 202	3 951 149	723 947	22,4%
Pozostałe przychody operacyjne	104 442	218 081	113 639	108,8%
Pozostałe koszty operacyjne	61 995	-9 734	-71 729	-115,7%
Zmiana rezerwy dotyczącej umów rodzących obciążenia	-78 981	-50 287	28 694	36,3%
Strata na zmianie, sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych oraz prawa do korzystania ze składnika aktywów	23 087	21 211	-1 876	-8,1%
Odpis/ (odwrócenie odpisu) z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	(115 089)	9 800	124 889	108,5%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	116 838	427 877	311 039	266,2%
Koszty finansowe	47 935	197 998	150 063	313,1%
Przychody finansowe	30 300	-27 865	-58 165	-192,0%
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe wycenione w zamortyzowanym koszcie	0	65 771	65 771	100,0%
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych	5 718	-482 305	-488 023	-8534,9%
Odpis / (odwrócenie odpisu) z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostkach współkontrolowanych	0	59 777	59 777	100,0%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	104 921	(405 839)	-510 760	-486,8%
Podatek dochodowy	5 960	43 375	37 415	627,8%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	98 961	(449 214)	-548 175	-553,9%
EBITDA	374 960	854 693	479 733	127,9%

4 kw. 2019 r.:

Czynniki zmiany EBITDA GK ENEA (wzrost o 480 mln zł):

- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej o 720 mln zł wynika głównie z wyższego wolumenu sprzedaży o 1 762 GWh, wzrostu średniej ceny sprzedaży o 10% oraz wyższych przychodów z Regulacyjnych Usług Systemowych
- (-) spadek przychodów ze sprzedaży energii ciepłej o 4 mln zł wynika z niższego wolumenu sprzedaży o 222 TJ oraz spadku średniej ceny sprzedaży
- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży gazu ziemnego o 46 mln zł głównie w wyniku wyższego wolumenu sprzedaży o 511 GWh, przy jednocześnie niższej średniej cenie sprzedaży o 6%
- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży usług dystrybucyjnych o 65 mln zł w efekcie wyższych stawek w zatwierdzonej taryfie na 2019 rok
- (+) wzrost przychodów z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia o 13 mln zł w efekcie wyższego wolumenu transakcji zewnątrzgrupowych przy wyższej cenie
- (-) spadek przychodów ze sprzedaży praw do emisji CO₂ o 2 mln zł wynika głównie z braku realizacji sprzedaży na rynku SPOT w 2019 r.
- (-) spadek przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów o 4 mln zł wynika z niższego popytu na towary u kontrahentów zewnętrznych
- (-) spadek przychodów ze sprzedaży pozostałych produktów i usług o 17 mln zł wynika z wyższej wartości transakcji wewnątrzgrupowych
- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży węgla o 32 mln zł wynika z wyższego wolumenu dostaw zewnątrzgrupowych przy wyższej cenie
- (+) wartość rekompensaty w wysokości 91 mln zł stanowiąca wartość pokrycia różnicy cen między cenami stosowanymi w rozliczeniach z Klientami w 4 kw. 2019 r. a cenami określonymi jako wartości referencyjne do kwoty różnicy cen, wynikającymi ze stosowania zapisów ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz aktów wykonawczych do niej
- (+) przychody z tyt. leasingu i subleasingu operacyjnego 5 mln zł – zmiana prezentacji leasingu (wdrożenie MSSF16 od 1 stycznia 2019 r.)
- (-) wzrost kosztów świadczeń pracowniczych o 93 mln zł spowodowany głównie wzrostem średniego zatrudnienia oraz wyższymi kosztami wynagrodzeń wraz z narzutami
- (-) wzrost kosztów zużycia materiałów i surowców oraz wartości sprzedanych towarów o 112 mln zł wynika głównie z wyższych kosztów zakupu węgla, biomasy i uprawnień do emisji CO₂ dla całego Segmentu Wytwarzanie
- (-) wzrost kosztów zakupu energii elektrycznej i gazu o 485 mln zł wynika głównie z:
  - (-) energia elektryczna: cena +31%; wolumen +254 GWh
  - (-) gaz ziemny: cena -6%; wolumen +505 GWh
- (-) wzrost kosztów usług przesyłowych o 14 mln zł głównie w wyniku wyższych stawek w zatwierdzonej taryfie na 2019 rok
- (+) spadek kosztów podatków i opłat o 18 mln zł wynika głównie z niższych opłat za umieszczanie urządzeń w drodze (wdrożenie MSSF16 od 1 stycznia 2019 r.)
- (+) zmiana stanu rezerw dotyczących umów rodzących obciążenia w kwocie 29 mln zł - wykorzystanie rezerwy dotyczącej 4 kw. 2019 roku w wysokości 18,3 mln zł, która zawiązana była w 4 kw. 2018 r. w wysokości 79 mln zł i dotyczyła skutków finansowych związanych z wejściem w życie Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 grudnia 2018 r. oraz zawiązanie w grudniu 2019 r. rezerwy na stratę na Taryfie G w wysokości 69 mln zł
- (+) wzrost wyniku na pozostałej działalności operacyjnej o 187 mln zł:
  - (+) niższe rezerwy na potencjalne roszczenia o 127 mln zł (w tym: rozwiązanie rezerwy dotyczącej farmy wiatrowej Skoczykłydy 129 mln zł)
  - (+) aktualizacja wyceny kontraktów CO₂ o 89 mln zł¹⁾
  - (-) zmiana pozostałych przychodów operacyjnych i kosztów operacyjnych (w tym: nadwyżka inwentaryzacyjna zapasu materiałów i węgla w 2018 r. -59 mln zł, utworzenie w 2018 r. odpisu aktualizującego wartość zapasów +12 mln zł)

4 kw. 2019 r.:

Istotne zmiany wpływające na wynik netto GK ENEA

Rozliczenie odpisu z tytułu utraty wartości udziałów i udzielonych pożyczek spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o.:

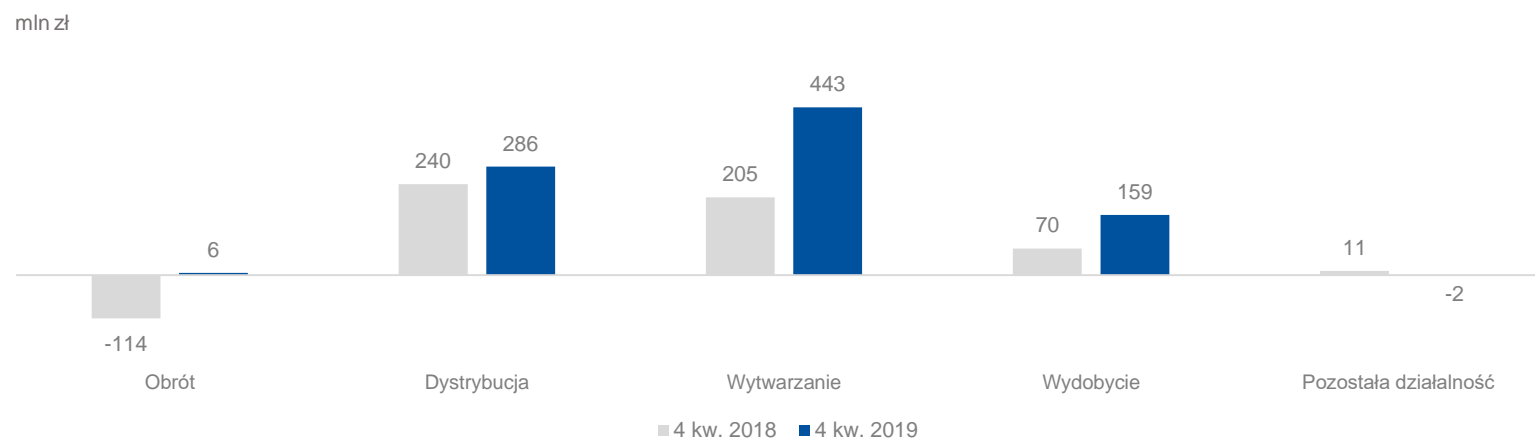
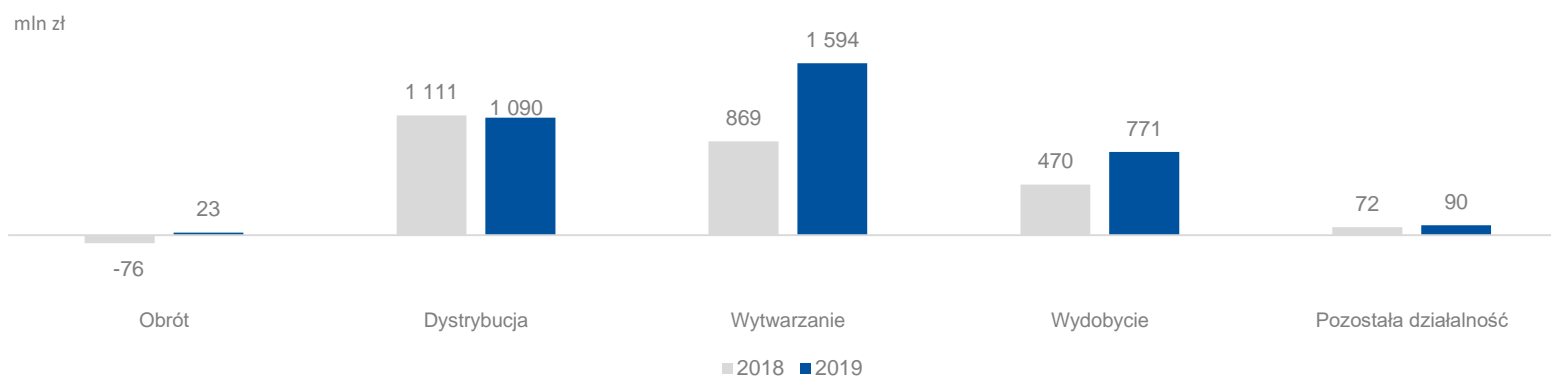
- (-) odpis aktualizujący wartość udziałów spółki -435 mln zł
- (-) odpis aktualizujący wartość udzielonych pożyczek wraz z odsetkami -66 mln zł

¹⁾ wycena kontraktów CO₂ prezentowana jest częściowo w pozostałej działalności operacyjnej (w zależności od wyniku jest to pozostały przychód operacyjny albo pozostały koszt operacyjny), w działalności finansowej (w zakresie zrealizowanych i zarachowanych różnic kursowych) oraz w kosztach uzyskania przychodów ze sprzedaży (w pozycji zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów)

²⁾ zmiana prezentacyjna danych dotyczących przychodów z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego za 9M 2019 r.

Wyniki finansowe GK ENEA w 2019 r. i w 4 kwartale 2019 r.

EBITDA [tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Obrót	-76 316	22 724	99 040	129,8%	-114 138	5 665	119 803	105,0%
Dystrybucja	1 111 248	1 090 217	-21 031	-1,9%	239 531	285 927	46 396	19,4%
Wytwarzanie	868 662	1 594 142	725 480	83,5%	205 168	442 699	237 531	115,8%
Wydobycie	469 720	770 927	301 207	64,1%	69 871	158 799	88 928	127,3%
Pozostała działalność	72 352	89 820	17 468	24,1%	10 545	-1 829	-12 374	-117,3%
Pozycje nieprzypisane i wyłączenia	-97 367	-157 521	-60 154	-61,8%	-36 017	-36 568	-551	-1,5%
EBITDA Razem	2 348 299	3 410 309	1 062 010	45,2%	374 960	854 693	479 733	127,9%

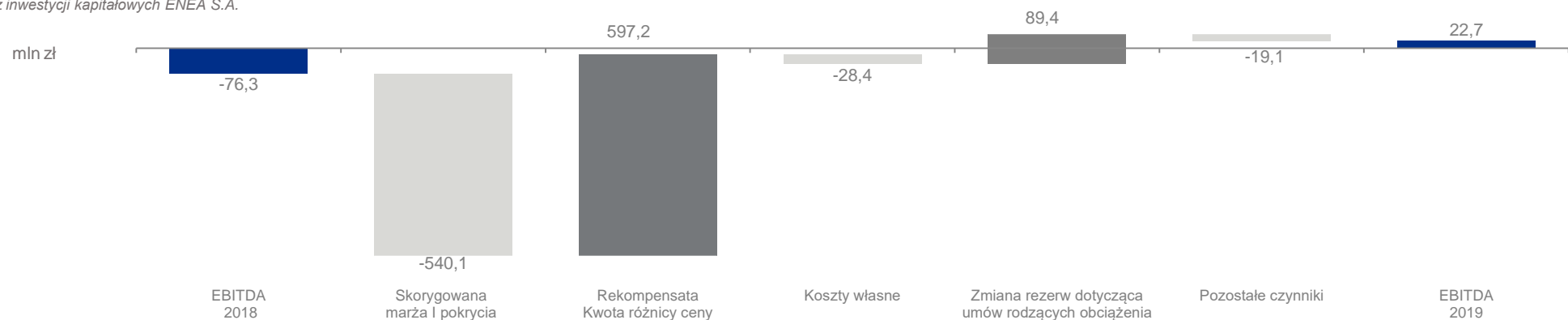

Obszar Obrotu w 2019 r. i 4 kwartałe 2019 r.

Sprzedaż detaliczna energii elektrycznej realizowana jest przez ENEA S.A. Handel hurtowy realizowany jest przez ENEA Trading Sp. z o.o.

[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży	8 968 988	9 637 774	668 786	7,5%	2 624 225	3 617 068	992 843	37,8%
Rekompensaty	0	597 163	597 163	100,0%	0	90 586	90 586	100,0%
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	8 968 988	10 234 937	1 265 949	14,1%	2 624 225	3 707 654	1 083 429	41,3%
EBIT	-76 982	21 013	97 995	127,3%	-114 319	5 214	119 533	104,6%
Amortyzacja	666	1 711	1 045	156,9%	181	451	270	149,2%
EBITDA	-76 316	22 724	99 040	129,8%	-114 138	5 665	119 803	105,0%
CAPEX ¹⁾	1 815	727	-1 088	-59,9%	9	691	682	7 577,8%
Udział przychodów ze sprzedaży obszaru w przychodach ze sprzedaży netto Grupy	42%	43%	1 p.p.	-	45%	51%	6 p.p.	-

¹⁾ Bez inwestycji kapitałowych ENEA S.A.

2019 r. Czynniki zmiany EBITDA:

Skorygowana marża i pokrycia

- (-) wzrost średniej ceny zakupu energii o 32,8%
- (-) wzrost kosztów obowiązków ekologicznych o 3,0%
- (-) spadek wolumenu sprzedaży energii o 5,9%
- (+) wzrost średniej ceny sprzedaży energii o 10,0%
- (+) wzrost wyniku na obrocie paliwem gazowym
- (+) aktualizacja częściowej wyceny kontraktów CO₂²⁾

Rekompensaty i kwota różnicy ceny

- (+) kwota różnicy ceny za 1 półrocze 2019 r. i rekompensaty za 2 półrocze 2019 r. w łącznej wysokości 597,2 mln zł, stanowiąca wartość pokrycia różnicy cen między cenami stosowanymi w rozliczeniach z klientami w 2019 roku, a cenami określonymi jako wartości referencyjne do kwoty różnicy cen, wynikającymi ze stosowania zapisów ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz aktów wykonawczych do niej

Koszty własne

- (-) wyższe koszty bezpośrednie sprzedaży o 16,7 mln zł
- (-) wyższe koszty usług wspólnych o 8,2 mln zł
- (-) wyższe koszty ogólnego zarządu o 3,5 mln zł

Zmiana rezerw dotycząca umów rodzących obciążenia

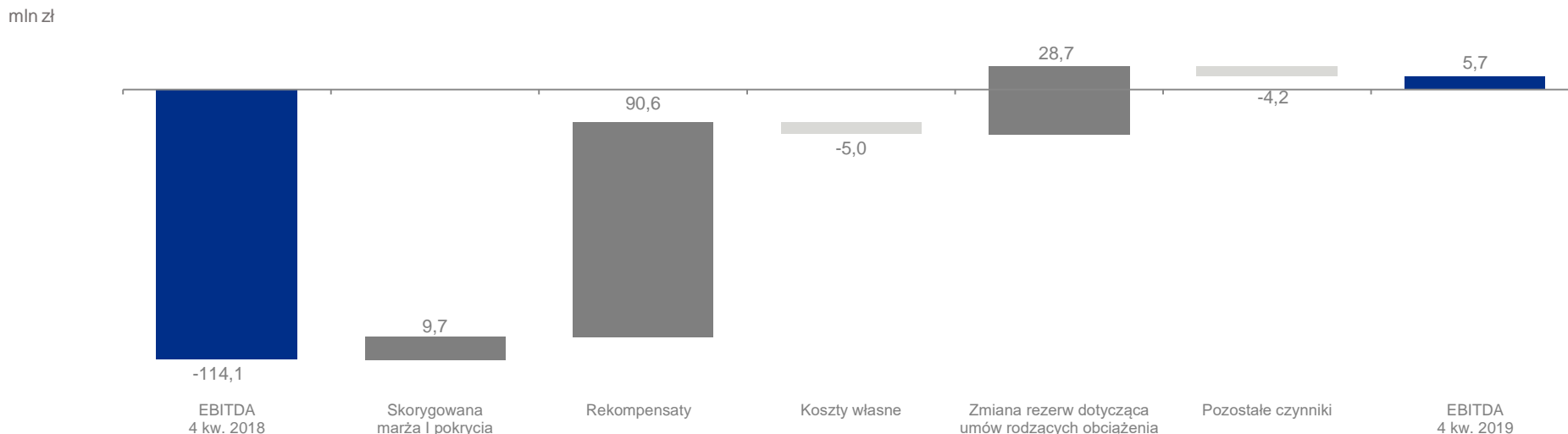
- (+) wykorzystanie rezerwy dotyczącej 2019 roku w wysokości 79,0 mln zł, dotyczącej skutków finansowych związanych z wejściem w życie Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 grudnia 2018 r. (rezerwa zawiązana została w kosztach w grudniu 2018 r. w wysokości 79 mln zł) oraz zawiązanie w grudniu 2019 r. rezerwy na stratę na Taryfie G w wysokości 68,6 mln zł.

Pozostałe czynniki

- (-) wyższe koszty rezerw na przewidywane straty i potencjalne roszczenia o 9,2 mln zł
- (-) niższe przychody z tyt. odwróconych niewykorzystanych odpisów aktualizujących należności o 0,5 mln zł
- (-) niższe przychody z opłat licencyjnych związanych z marką ENEA o 3,6 mln zł
- (-) niższe przychody w tytułu świadczenia usług w zakresie handlu hurtowego o 3,3 mln zł
- (-) niższy wynik na dystrybucji wynikający z rozliczenia usługi dystrybucji z EO w ramach sprzedaży na rzecz prosumentów o 4,4 mln zł
- (-) wyższe koszty składek na rzecz instytucji, do których przynależność nie jest obowiązkowa o 0,6 mln zł
- (+) niższe odpisane należności o 5,2 mln zł

²⁾ W skorygowanej marży i pokrycia prezentowana jest częściowa wycena praw do emisji CO₂ wykazywana w działalności operacyjnej. Należy jednak zaznaczyć, że wycena CO₂ w zakresie zrealizowanych i zarachowanych różnic kursowych prezentowana jest w działalności finansowej i w tej części zmniejsza wynik finansowy

Obszar Obrotu w 4 kwartale 2019 r.

4 kw. 2019 r. Czynniki zmiany EBITDA:

Skorygowana marża I pokrycia

- (-) wzrost średniej ceny zakupu energii o 25,8%
- (-) spadek wolumenu sprzedaży energii o 7,4%
- (-) wzrost kosztów obowiązków ekologicznych o 1,4%
- (+) wzrost średniej ceny sprzedaży energii o 13,0%
- (+) wzrost wyniku na obrocie paliwem gazowym
- (+) spadek kosztów rezerw z tytułu roszczeń wypowiedzianych umów PM OZE
- (+) aktualizacja częściowej wyceny kontraktów CO₂¹⁾

Rekompensaty

- (+) wartość rekompensaty w wysokości 90,6 mln zł stanowiąca wartość pokrycia różnicy cen między cenami stosowanymi w rozliczeniach z klientami w 4 kw. 2019 r. a cenami określonymi jako wartości referencyjne do kwoty różnicy cen, wynikającymi ze stosowania zapisów ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz aktów wykonawczych do niej

Koszty własne

- (-) wyższe koszty bezpośrednie sprzedaży o 1,0 mln zł
- (-) wyższe koszty usług wspólnych o 2,6 mln zł
- (-) wyższe koszty ogólnego zarządu o 1,4 mln zł

Zmiana rezerw dotycząca umów rodzących obciążenia

- (+) wykorzystanie rezerwy dotyczącej 4 kw. 2019 roku w wysokości 18,3 mln zł, która zawiązana była w 4 kw. 2018 r. w wysokości 79,0 mln zł i dotyczyła skutków finansowych związanych z wejściem w życie Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 grudnia 2018 r. oraz zawiązanie w grudniu 2019 r. rezerwy na stratę na Taryfie G w wysokości 68,6 mln zł.

Pozostałe czynniki

- (-) wyższe koszty rezerw na przewidywane straty i potencjalne roszczenia o 3,6 mln zł
- (-) niższe przychody z opłat licencyjnych związanych z marką ENEA o 2,1 mln zł
- (-) niższe przychody w tytułu świadczenia usług w zakresie handlu hurtowego o 1,7 mln zł
- (-) niższy wynik na dystrybucji wynikający z rozliczenia usługi dystrybucji z ENEA Operator w ramach sprzedaży na rzecz prosumentów o 3,4 mln zł
- (+) wyższe przychody z tyt. odwróconych niewykorzystanych odpisów aktualizujących należności o 1,8 mln zł
- (+) niższe odpisane należności o 5,3 mln zł.

¹⁾ W skorygowanej marży I pokrycia prezentowana jest częściowa wycena praw do emisji CO₂ wykazywana w działalności operacyjnej. Należy jednak zaznaczyć, że wycena CO₂ w zakresie zrealizowanych i zarachowanych różnic kursowych prezentowana jest w działalności finansowej i w tej części zmniejsza wynik finansowy

Obszar Wytwarzania w 2019 r. i 4 kwartale 2019 r.

[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży	7 171 146	8 071 890	900 744	12,6%	1 869 057	2 045 747	176 690	9,5%
energia elektryczna	6 517 190	7 356 618	839 428	12,9%	1 659 097	1 839 116	180 019	10,9%
świadcstwa pochodzenia	237 927	302 156	64 229	27,0%	90 293	89 412	-881	-1,0%
sprzedaż uprawnień do emisji CO ₂	27 626	21 780	-5 846	-21,2%	1 607	0	-1 607	-100,0%
ciepło	353 768 ¹⁾	346 540	-7 228	-2,0%	108 972 ¹⁾	105 044	-3 928	-3,6%
pozostałe	34 635 ¹⁾	44 796	10 161	29,3%	9 088 ¹⁾	12 175	3 087	34,0%
Rekompensaty	0	115	115	100,0%	0	115	115	100,0%
Przychody z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego ²⁾	0	340	340	100,0%	0	96	96	100,0%
Przychody ze sprzedaży netto i inne dochody	7 171 146	8 072 345	901 199	12,6%	1 869 057	2 045 958	176 901	9,5%
EBIT	498 804	1 030 558	531 754	106,6%	191 007	291 466	100 459	52,6%
Amortyzacja	540 592	553 534	12 942	2,4%	133 530	141 183	7 653	5,7%
Odpis/ (odwrócenie odpisu) z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	(170 734)	10 050	180 784	105,9%	(119 369)	10 050	129 419	108,4%
EBITDA	868 662	1 594 142	725 480	83,5%	205 168	442 699	237 531	115,8%
CAPEX	430 216	491 737	61 521	14,3%	208 904	203 303	-5 601	-2,7%
Udział przychodów ze sprzedaży obszaru w przychodach ze sprzedaży netto Grupy	34%	34%	-	-	32%	28%	-4 p.p.	-

¹⁾ zmiana prezentacyjna danych - przesunięcie pomiędzy przychodami z ciepła a pozostałymi przychodami

²⁾ zmiana prezentacyjna danych dotyczących przychodów z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego za 9M 2019 r.

2019 Czynniki zmiany EBITDA:

Segment Elektrownie Systemowe - wzrost o 695 mln zł

Rozwiązanie rezerwy dotyczącej farmy wiatrowej Skoczyczkody w wysokości 129,0 mln zł

Pozostałe czynniki:

(+) wzrost marży na wytwarzaniu o 355,9 mln zł, głównie w wyniku wzrostu globalnego CDS (wzrost jednostkowego CDS, przy jednoczesnym spadku produkcji energii) rozumiany jako różnica pomiędzy osiągniętymi ceną ze sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej, a kosztami zmiennymi dotyczącymi wytworzenia tej energii.

(+) wzrost marży na obrocie i na Rynku Bilansującym o 257,8 mln zł

(+) wyższe przychody z Regulacyjnych Usług Systemowych o 22,0 mln zł

(-) wzrost kosztów stałych o 74,2 mln zł

Segment Ciepło - spadek o 35 mln zł

(+) wzrost przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej (z uwzględnieniem podatku akcyzowego) o 26,2 mln zł

(-) spadek przychodów ze sprzedaży ciepła o 7,2 mln zł

(+) wzrost przychodów ze świadczeń pochodzenia o 5,8 mln zł

(-) wzrost kosztów zużycia materiałów i surowców o 19,9 mln zł, w tym wzrost kosztów zużycia mączki wapiennej i wapna o 1,6 mln zł, zużycia biomasy o 20,6 mln zł., zużycia gazu o 2,0 mln zł, zużycia materiałów remontowych o 1,7 mln zł przy jednoczesnym spadku kosztów emisji CO₂ o 6,0 mln zł

(-) wzrost kosztów świadczeń pracowniczych o 10,9 mln zł, w tym 8,1 mln zł wynika ze zmiany stanu rezerw

(-) wzrost kosztów usług obcych o 4,2 mln zł

(-) wzrost kosztów podatków i opłat o 1,8 mln zł

(-) spadek pozostałych przychodów operacyjnych o 4,5 mln zł (w 2018 rozwiązanie rezerwy na odbiór gazu 5,8 mln zł)

(+) spadek pozostałych kosztów operacyjnych o 0,6 mln zł

(-) ENEA Elektrownia Połaniec 11,6 mln zł

(-) MEC Piła 6,9 mln zł

(-) ENEA Ciepło Serwis 0,5 mln zł

(-) PEC Oborniki 0,4 mln zł

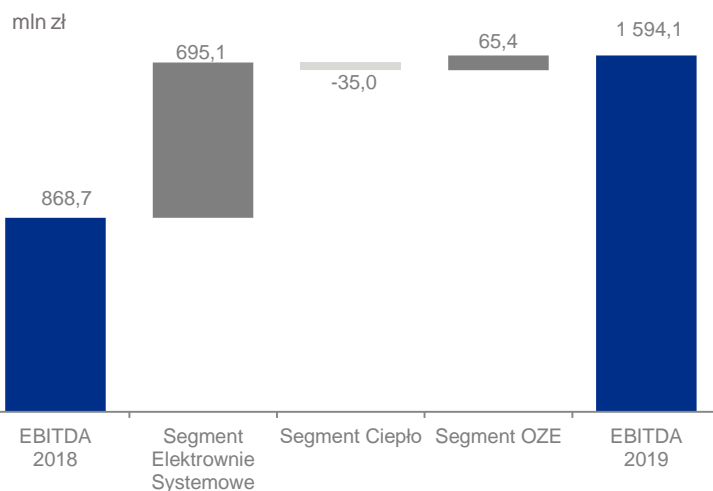
Segment OZE - wzrost o 65 mln zł

(+) Obszar Biomasa (Zielony Blok) +54,6 mln zł (w tym 1,5 mln zł ENEA Bioenergia sp. z o.o.): wyższa marża na produkcji energii z OZE o 70,5 mln zł, niższa marża ZB na sprzedaży/ aktualizacji zapasu zielonych certyfikatów -1,1 mln zł, wyższe koszty stałe -16,3 mln zł

(+) Obszar Wiatr (+14,7 mln zł): wzrost przychodów z energii elektrycznej o 11,4 mln zł, wzrost przychodów ze świadczeń pochodzenia o 10,2 mln zł, niższy o 3,7 mln zł wynik na pozostałej działalności operacyjnej, wzrost kosztów stałych o 3,1 mln zł

(-) Obszar Woda (-3,1 mln zł): spadek przychodów z energii elektrycznej o 3,8 mln zł, wzrost przychodów ze świadczeń pochodzenia o 0,7 mln zł

(-) Obszar Biogaz (-0,7 mln zł): spadek wyniku na pozostałej działalności operacyjnej o 0,6 mln zł, spadek przychodów ze świadczeń pochodzenia o 0,4 mln zł, wzrost wyniku na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych o 0,3 mln zł, wzrost przychodów z energii elektrycznej o 0,2 mln zł, wzrost pozostałych kosztów o 0,2 mln zł

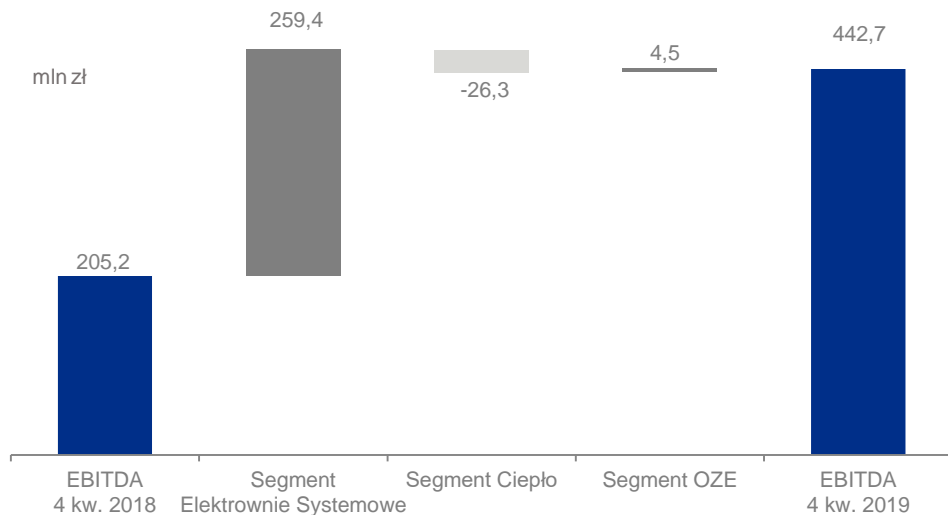
W obszarze Wytwarzania prezentowane są dane finansowe ENEA Wytwarzanie sp. z o.o. wraz z jej spółkami zależnymi, ENEA Ciepło Sp. z o.o., ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o., ENEA Elektrownia Połaniec S.A., ENEA Połaniec Serwis Sp. z o.o. i ENEA Bioenergia Sp. z o.o.

ENEA Wytwarzanie posiada m.in. 11 wysokosprawnych i zmodernizowanych bloków energetycznych w Elektrowni Kozienice. Natomiast ENEA Elektrownia Połaniec posiada 7 bloków węglowych o łącznej mocy brutto 1.657 MW oraz największy na świecie blok opalany wyłącznie biomasa o zainstalowanej mocy brutto 225 MW.

Roczne zdolności produkcyjne w tym obszarze wynoszą ok. 38 TWh energii elektrycznej.

Obszar Wytwarzania w 4 kwartale 2019 r.

4 kw. 2019 Czynniki zmiany EBITDA:

Segment Elektrownie Systemowe - wzrost o 259 mln zł

Rozwiązanie rezerwy dotyczącej farmy wiatrowej Skoczylody w wysokości 129,0 mln zł

Pozostałe czynniki:

- (+) wzrost marży na wytwarzaniu o 24,5 mln zł
- (+) wzrost marży na obrocie i na Rynku Bilansującym o 147,0 mln zł
- (+) wyższe przychody z Regulacyjnych Usług Systemowych o 11,6 mln zł
- (-) wzrost kosztów stałych o 46,2 mln zł
- (+) korekta kontraktów terminowych na zakup CO₂ na potrzeby alokacji ceny nabycia +9,5 mln zł

Segment Ciepło - spadek o 26 mln zł

- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej o 2,6 mln zł
- (-) spadek przychodów ze sprzedaży ciepła o 3,7 mln zł
- (-) spadek przychodów z tytułu świadectw pochodzenia o 6,2 mln zł
- (+) spadek kosztów zużycia materiałów i surowców o 2,3 mln zł, w tym spadek kosztów emisji CO₂ o 6,1 mln zł, zużycia węgla o 5,5 mln zł przy jednoczesnym wzroście kosztów zużycia biomasy o 7,5 mln zł i gazu o 1,4 mln zł
- (-) wzrost kosztów świadczeń pracowniczych o 8,0 mln zł głównie z tytułu zmiany stanu rezerw o 7,4 mln zł
- (-) wzrost kosztów usług obcych o 0,9 mln
- (-) wzrost kosztów podatków i opłat o 2,3 mln
- (-) spadek pozostałych przychodów operacyjnych o 6,1 mln zł (w 2018 rozwiązanie rezerwy na odbiór gazu 5,8 mln zł)
- (+) spadek pozostałych kosztów operacyjnych o 0,6 mln zł
- (+) MEC Piła 1,1 mln zł
- (-) ENEA Elektrownia Połaniec 3,3 mln zł
- (-) ENEA Ciepło Serwis 2,0 mln zł
- (-) PEC Oborniki 0,3 mln zł

Segment OZE - wzrost o 5 mln zł

- (+) Obszar Biomasa (Zielony Blok) +14,7 mln zł (w tym -0,9 mln zł ENEA Bioenergia sp. z o.o.): wyższa marża na produkcji energii z OZE o 18,7 mln zł, wyższe koszty stałe o 3,1 mln zł
- (-) Obszar Wiatr (-9,4 mln zł): niższy o 7,2 mln zł wynik na pozostałej działalności operacyjnej (w 4 kw. 2018 r. odszkodowanie z tytułu awarii), spadek przychodów z energii elektrycznej o 1,0 mln zł, wzrost kosztów stałych o 0,8 mln zł, spadek przychodów ze świadectw pochodzenia o 0,3 mln zł
- (-) Obszar Woda (-1,1 mln zł): spadek przychodów z energii elektrycznej o 0,7 mln zł, wzrost kosztów stałych o 0,4 mln zł
- (+) Obszar Biogaz (+0,2 mln zł): wzrost wyniku na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych o 0,3 mln zł, spadek wyniku na pozostałej działalności operacyjnej o 0,1 mln zł

Obszar Dystrybucji w 2019 r. i 4 kwartale 2019 r.

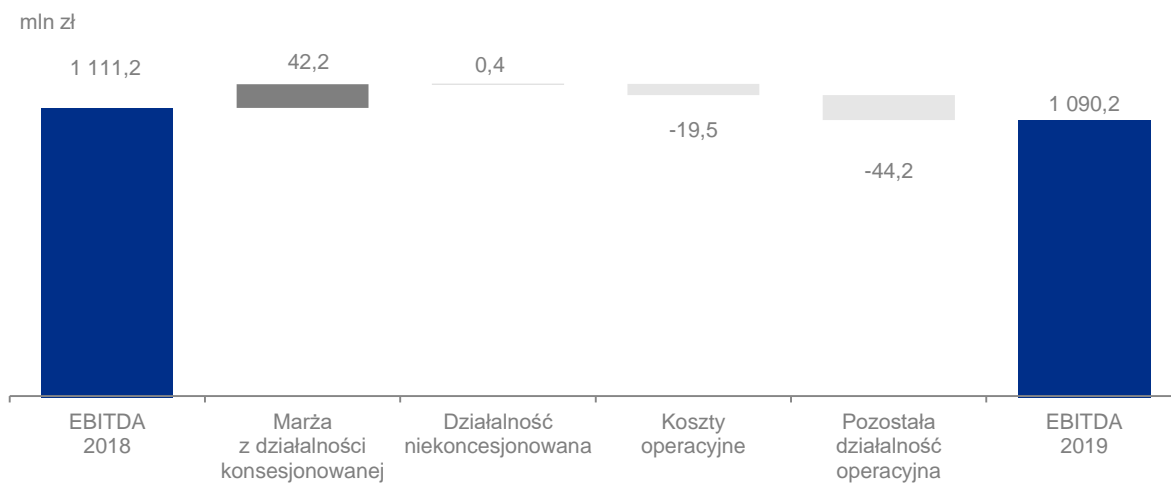
[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży	2 727 891	2 881 690	153 799	5,6%	695 833	759 209	63 376	9,1%
<i>usługi dystrybucyjne do odbiorców końcowych</i>	2 564 541	2 697 577	133 036	5,2%	644 017	697 104	53 087	8,2%
<i>opłaty za przyłączenie do sieci</i>	54 659	68 533	13 874	25,4%	13 323	21 647	8 324	62,5%
<i>pozostałe</i>	108 691	115 580	6 889	6,3%	38 493	40 458	1 965	5,1%
EBIT	574 865	492 106	-82 759	-14,4%	95 298	126 431	31 133	32,7%
Amortyzacja	532 103	602 390	70 287	13,2%	139 953	159 496	19 543	14,0%
Odpis/ (odwrócenie odpisu) z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	4 280	(4 279)	-8 559	-200,0%	4 280	0	-4 280	-100,0%
EBITDA	1 111 248	1 090 217	-21 031	-1,9%	239 531	285 927	46 396	19,4%
CAPEX	1 000 330	1 013 248	12 918	1,3%	430 062	334 978	-95 084	-22,1%
Udział przychodów ze sprzedaży segmentu w przychodach ze sprzedaży netto Grupy	13%	12%	-1 p.p.	-	12%	11%	-1 p.p.	-

ENEA Operator Sp. z o.o. odpowiada za dystrybucję energii elektrycznej do 2,6 mln Klientów w zachodniej i północno-zachodniej Polsce na obszarze 58,2 tys. km².

Podstawowym zadaniem ENEA Operator jest dostarczanie energii w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu odpowiednich parametrów jakościowych.

W obszarze Dystrybucji prezentowane są dane finansowe Spółek:

- ENEA Operator Sp. z o.o.
- ENEA Serwis Sp. z o.o.
- ENEA Pomiary Sp. z o.o.
- Annacond Enterprises Sp. z o.o.

2019 Czynniki zmiany EBITDA:

Marża z działalności koncesjonowanej

- (+) wyższe przychody ze sprzedaży usług dystrybucji odbiorcom końcowym o 133 mln zł
- (+) wyższe przychody z tyt. opłat za przyłączenie do sieci o 14 mln zł
- (-) wyższe koszty zakupu usług przesyłowych i dystrybucyjnych (saldo) o 35 mln zł
- (-) wyższe koszty zakupu energii elektrycznej na pokrycie różnicy bilansowej (saldo) o 68 mln zł

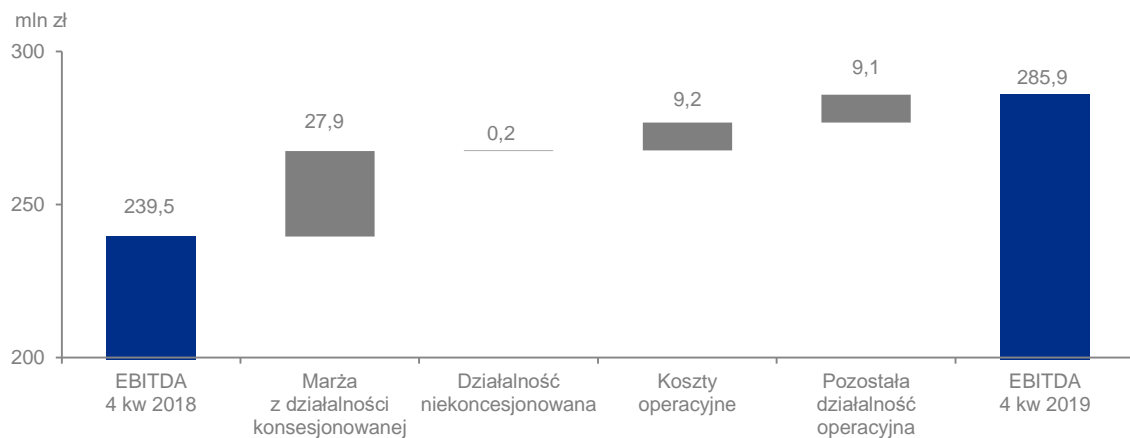
Koszty operacyjne

- (-) wyższe koszty świadczeń pracowniczych o 25 mln zł
- (+) niższe koszty podatków i opłat o 4 mln zł
- (+) niższe koszty usług obcych o 1 mln zł

Pozostała działalność operacyjna

- (-) niższe przychody od ubezpieczyciela z tytułu usuwania skutków szkód losowych o 25 mln zł
- (-) zmiana stanu rezerw dotyczących majątku sieciowego o 33 mln zł
- (+) wyższe przychody z tytułu kolizji o 6 mln zł
- (+) wyższe przychody z tytułu kar umownych i odszkodowań oraz zwrot kosztów sądowych i egzekucyjnych o 7 mln zł

Obszar Dystrybucji w 4 kwartale 2019 r.

4 kw. 2019 Czynniki zmiany EBITDA:

Marża z działalności koncesjonowanej

- (+) wyższe przychody ze sprzedaży usług dystrybucji odbiorcom końcowym o 53 mln zł
- (+) wyższe przychody z tyt. opłat za przyłączenie do sieci o 8 mln zł
- (-) wyższe koszty zakupu usług przesyłowych i dystrybucyjnych (saldo) o 13 mln zł
- (-) wyższe koszty zakupu energii elektrycznej na pokrycie różnicy bilansowej (saldo) o 20 mln zł

Koszty operacyjne

- (-) wyższe koszty świadczeń pracowniczych o 12 mln zł
- (+) niższe koszty podatków i opłat o 14 mln zł
- (+) niższe koszty usług obcych o 9 mln zł
- (-) wyższe koszty zużytych materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów o 1 mln zł

Pozostała działalność operacyjna

- (+) niższe koszty likwidacji o 4 mln zł
- (+) wyższe przychody z tytułu kar umownych i odszkodowań o 4 mln zł
- (+) wyższe przychody z tytułu kolizji o 1 mln zł

Obszar Wydobywania w 2019 r. i 4 kwartale 2019 r.

[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży	1 756 673	2 155 556	398 883	22,7%	421 033	529 445	108 412	25,7%
<i>węgiel</i>	1 707 797	2 109 275	401 478	23,5%	407 942	519 256	111 314	27,3%
<i>pozostałe produkty i usługi</i>	30 000	28 805	-1 195	-4,0%	8 099	6 537	-1 562	-19,3%
<i>towary i materiały</i>	18 876	17 476	-1 400	-7,4%	4 992	3 652	-1 340	-26,8%
Przychody z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego	0	2 302	2 302	100,0%	0	2 302	2 302	100,0%
Przychody ze sprzedaży netto i inne dochody	1 756 673	2 157 858	401 185	22,8%	421 033	531 747	110 714	26,3%
EBIT	105 448	418 193	312 745	296,6%	-19 554	66 848	86 402	441,9%
Amortyzacja	364 272	352 984	-11 288	-3,1%	89 425	92 201	2 776	3,1%
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	0	250	250	100,0%	0	250	250	100,0%
EBITDA	469 720	770 927	301 207	64,1%	69 871	158 799	88 928	127,3%
CAPEX	463 113	410 407	-52 706	-11,4%	167 060	115 719	-51 341	-30,7%
Udział przychodów ze sprzedaży obszaru w przychodach ze sprzedaży netto Grupy	8%	9%	1 p.p.	-	7%	7%	-	-

2019 Czynniki zmiany EBITDA:

- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży węgla: większa sprzedaż ilościowa (+416 tys. t; 4,7%) oraz wyższa cena
- (+) niższe o 153 tys. ton wydobycie urobku (-1,0%) – spadek kosztów produkcji
- (-) wzrost średniego zatrudnienia w Kopalni, wprowadzenie PPE oraz dodatkowego pakietu medycznego
- (-) wyższa opłata eksploatacyjna w związku z wyższą produkcją węgla handlowego
- (-) wzrost stawek za usługi świadczone przez firmy obce oraz zmiana zakresu zleczanych prac firmom obcym
- (-) w 2019 roku spadek wartości zapasów o 15,3 mln zł (wzrost kosztów), w 2018 roku spadek wartości zapasów o 7,7 mln zł (wzrost kosztów)

Istotne zdarzenia jednorazowe:

- w 2018 - rozliczenie umowy zawartej pomiędzy LWB a konsorcjum firm Mostostal Warszawa SA oraz Acciona Infraestructuras (+28,7 mln zł) oraz rozliczenie umowy z firmą Wonam (+2,5 mln zł);
- w 2019 rozwiązanie rezerwy na sporne roszczenia ZUS (+16,4 mln zł)
- wyższa wartość likwidacji rzeczowych aktywów trwałych - głównie wartość netto zlikwidowanych wyrobisk (ostatnie metry)

Różnice prezentacyjne dot. sprawozdawczości finansowej GK ENEA i GK LW Bogdanka w zakresie amortyzacji.

4 kw. 2019 Czynniki zmiany EBITDA:

- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży węgla: większa sprzedaż ilościowa (+143 tys. t; 6,6%) oraz wyższa cena
- (-) wyższe o 188 tys. ton wydobycie urobku (+5,2%) – wzrost kosztów produkcji
- (-) wzrost średniego zatrudnienia w Kopalni, wprowadzenie PPE oraz dodatkowego pakietu medycznego
- (-) wyższa opłata eksploatacyjna w związku z wyższą produkcją węgla handlowego
- (+) wzrost stawek za usługi świadczone przez firmy obce przy niższym zakresie zleczanych prac firmom obcym
- (+) w 4 kw. 2019 roku spadek wartości zapasów o 4,9 mln zł (wzrost kosztów), w 4 kw. 2018 roku spadek wartości zapasów o 5,8 mln zł (wzrost kosztów)

Istotne zdarzenia jednorazowe:

- wyższa wartość likwidacji rzeczowych aktywów trwałych - głównie wartość netto zlikwidowanych wyrobisk (ostatnie metry)

Różnice prezentacyjne dot. sprawozdawczości finansowej GK ENEA i GK LW Bogdanka w zakresie amortyzacji.

W obszarze Wydobywania prezentowane są wyniki finansowe GK LW Bogdanka z jednostką dominującą – Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. oraz jej spółkami zależnymi.

LW Bogdanka dzieli swój asortyment sprzedaży na miał energetyczny, który stanowi 99%, oraz na groszek i orzech.

Głównymi odbiorcami jest energetyka zawodowa i przemysłowa.

Obszar Pozostałej działalności w 2019 r. i 4 kwartałe 2019 r.

[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży	603 504	633 302	29 798	4,9%	161 846	153 071	-8 775	-5,4%
Przychody z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego ¹⁾	0	5 151	5 151	100,0%	0	2 475	2 475	100,0%
Przychody ze sprzedaży netto i inne dochody	603 504	638 453	34 949	5,8%	161 846	155 546	-6 300	-3,9%
EBIT	19 510	27 251	7 741	39,7%	-3 191	-19 047	-15 856	-496,9%
Amortyzacja	52 842	62 569	9 727	18,4%	13 736	17 218	3 482	25,3%
EBITDA	72 352	89 820	17 468	24,1%	10 545	-1 829	-12 374	-117,3%
CAPEX	80 008	83 402	3 394	4,2%	35 744	34 669	-1 075	-3,0%
Udział przychodów ze sprzedaży segmentu w przychodach ze sprzedaży Grupy	3%	3%	-	-	3%	2%	-1 p.p.	-

¹⁾ zmiana prezentacyjna danych dotyczących przychodów z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego za 9M 2019 r.

W obszarze Pozostałej działalności prezentowane są spółki z obszarów:

- wsparcia dla pozostałych spółek w Grupie Kapitałowej:**

ENEA Centrum Sp. z o.o. – stanowiąca Centrum Usług Wspólnych w Grupie w zakresie księgowości, kadr, informatyki, obsługi klienta
ENEA Logistyka Sp. z o.o. – spółka wyspecjalizowana w zakresie działalności logistycznej, magazynowej, zaopatrzeniowej

- działalności towarzyszącej:**

ENEA Oświetlenie Sp. z o.o. – spółka wyspecjalizowana w oświetleniu wewnątrz i na zewnątrz budynków; projektuje, buduje oświetlenie drogowe, iluminacje przestrzeni miejskich, podświetlanie budynków zabytkowych i użyteczności publicznej.

Analiza wskaźnikowa ²⁾

	2018	2019	4 kw. 2018	4 kw. 2019
Wskaźniki rentowności				
ROE -rentowność kapitału własnego	4,8%	3,5%	2,6%	-11,6%
ROA -rentowność aktywów	2,4%	1,6%	1,3%	-5,5%
Rentowność netto	5,7%	3,3%	3,0%	-10,6%
Rentowność operacyjna	8,2%	11,3%	3,6%	10,1%
Rentowność EBITDA	18,5%	20,8%	11,4%	20,2%
Wskaźniki płynności i struktury finansowej				
Wskaźnik bieżącej płynności	1,4	1,4	1,4	1,4
Pokrycie majątku trwałego kapitałami własnymi	65,3%	65,1%	65,3%	65,1%
Wskaźnik zadłużenia ogólnego	49,8%	52,9%	49,8%	52,9%
Dług netto / EBITDA	2,41	1,95	2,41	1,95
Wskaźniki aktywności gospodarczej				
Cykl rotacji należności krótkoterminowych w dniach ³⁾	59	51	56	50
Cykl rotacji zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych w dniach ⁴⁾	95	74	86	70
Cykl rotacji zapasów w dniach	43	42	39	40

²⁾ Definicje wskaźników zamieszczone zostały na str. 180

³⁾ Należności z tyt. dostaw i usług – handlowe, aktywa z tyt. umów z klientami i koszty doprowadzenia do zawarcia umowy

⁴⁾ Zobowiązania z tyt. dostaw i usług – handlowe, zobowiązania z tyt. umów z klientami

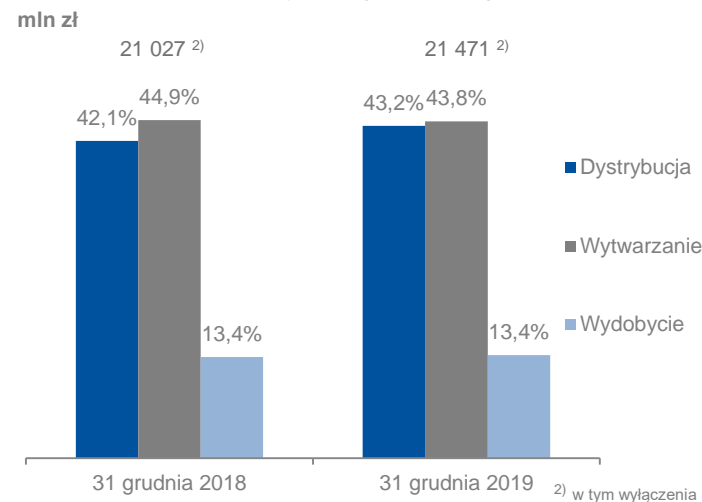

Sytuacja majątkowa – struktura aktywów i pasywów Grupy Kapitałowej ENEA

Aktywa [tys. zł]	Na dzień:			
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	Zmiana	Zmiana %
Aktywa trwałe	23 037 274	23 792 019	754 745	3,3%
Rzeczowe aktywa trwałe	21 027 393	21 470 804	443 411	2,1%
Użytkowanie wieczyste gruntów	105 141	0	-105 141	-100,0%
Prawo do korzystania ze składnika aktywów ¹⁾	0	719 948	719 948	100,0%
Wartości niematerialne	435 712	379 024	-56 688	-13,0%
Nieruchomości inwestycyjne	25 864	23 109	-2 755	-10,7%
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współkontrolowane	734 268	373 016	-361 252	-49,2%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	487 272	569 369	82 097	16,8%
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	49 442	40 172	-9 270	-18,7%
Dłużne aktywa finansowe wycenione w zamortyzowanym koszcie	7 741	48 649	40 908	528,5%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	23 257	20 862	-2 395	-10,3%
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	12 905	12 749	-156	-1,2%
Należności z tytułu leasingu i subleasingu finansowego ¹⁾	0	319	319	100,0%
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	128 279	133 998	5 719	4,5%
Aktywa obrotowe	6 928 351	9 051 835	2 123 484	30,6%
Prawa do emisji CO ₂	586 236	1 375 128	788 892	134,6%
Zapasy	1 264 870	1 376 295	111 425	8,8%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 874 505	2 123 567	249 062	13,3%
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	16 948	12 646	-4 302	-25,4%
Aktywa z tytułu umów z klientami	327 980	330 447	2 467	0,8%
Należności z tytułu leasingu i subleasingu finansowego ¹⁾	0	950	950	100,0%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	93 659	59 746	-33 913	-36,2%
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	112 536	7 056	-105 480	-93,7%
Dłużne aktywa finansowe wycenione w zamortyzowanym koszcie	234	3 576	3 342	1428,2%
Inne inwestycje krótkoterminowe	545	477	-68	-12,5%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 650 838	3 761 947	1 111 109	41,9%
Razem aktywa	29 965 625	32 843 854	2 878 229	9,6%

¹⁾ Nowe pozycje bilansowe wynikające z wprowadzenia MSSF 16 od 1 stycznia 2019 r.

Struktura rzeczowych aktywów trwałych

Czynniki zmian aktywów trwałych (wzrost o 755 mln zł):

- 615 mln zł wpływ nowego ujęcia leasingu (wdrożenie MSSF 16 od 1 stycznia 2019 r.), w tym: -105 mln zł użytkowanie wieczyste gruntów, +720 mln zł prawo do korzystania ze składników aktywów (nowa pozycja bilansowa)
- 443 mln zł wzrost rzeczowych aktywów trwałych - w tym: wzrost wartości środków trwałych o 1 618 mln zł, przy jednoczesnym wzroście wartości umorzenia o 1 176 mln zł
- 82 mln zł wzrost aktywów z tyt. odroczonego podatku dochodowego - spowodowany głównie wyższą rezerwą na CO₂
- 361 mln zł spadek inwestycji w jednostkach zależnych i współkontrolowanych - wynika głównie z spadku wartości inwestycji w wyniku dokonanego odpisu Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. oraz Polskiej Grupy Górniczej S.A.

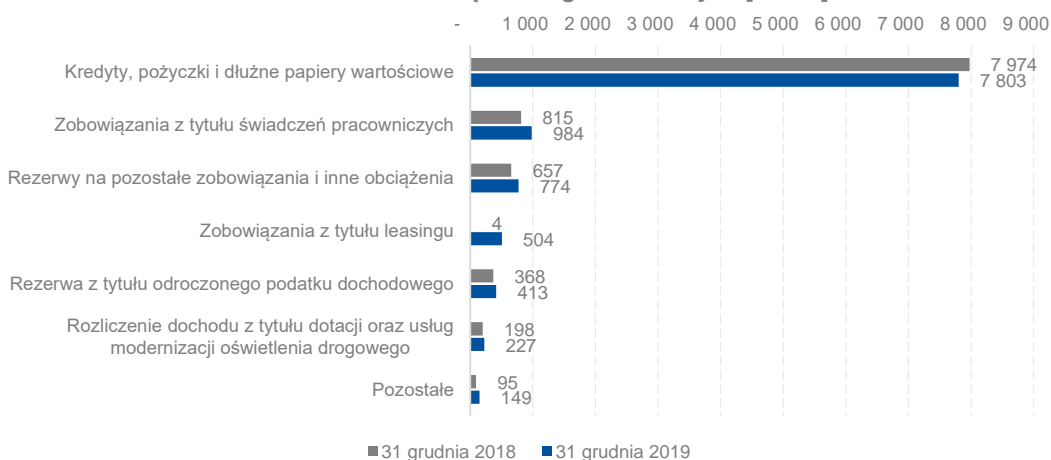
Czynniki zmian aktywów obrotowych (wzrost o 2 123 mln zł):

- 1 111 mln zł wzrost środków pieniężnych i ich ekwiwalentów - emisja obligacji o wartości 2 mld zł oraz zmiana wysokości depozytów zabezpieczających na rynku uprawnień do emisji CO₂
- 789 mln zł wzrost wartości praw do emisji CO₂ - w tym: 1 424 mln zł zakup uprawnień w 2019 r., 83 mln zł sprzedaż praw, 546 mln zł umorzenie praw za rok 2018
- 249 mln zł wzrost należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałych należności - głównie na skutek zmiany przepisów podatkowych od listopada 2019 r. (zaliczki oraz zakup praw do emisji CO₂ został objęty podatkiem VAT)
- 111 mln zł wzrost wartości zapasów - głównie wyższe zapasy węgla oraz biomasy, przy jednoczesnym spadku wartości zapasów pochodzenia

Sytuacja majątkowa – struktura aktywów i pasywów Grupy Kapitałowej ENEA

Pasywa [tys. zł]	Na dzień:		Zmiana	Zmiana %
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019		
Razem kapitał własny	15 049 162	15 479 771	430 609	2,9%
Kapitał zakładowy	588 018	588 018	-	-
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	3 632 464	3 632 464	-	-
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	-16 295	-16 295	-	-
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających	-16 024	-17 356	-1 332	-8,3%
Zyski zatrzymane	9 908 842	10 268 882	360 040	3,6%
Udziały niekontrolujące	952 157	1 024 058	71 901	7,6%
Razem zobowiązania	14 916 463	17 364 083	2 447 620	16,4%
Zobowiązania długoterminowe	10 109 857	10 855 419	745 562	7,4%
Zobowiązania krótkoterminowe	4 806 606	6 508 664	1 702 058	35,4%
Razem pasywa	29 965 625	32 843 854	2 878 229	9,6%

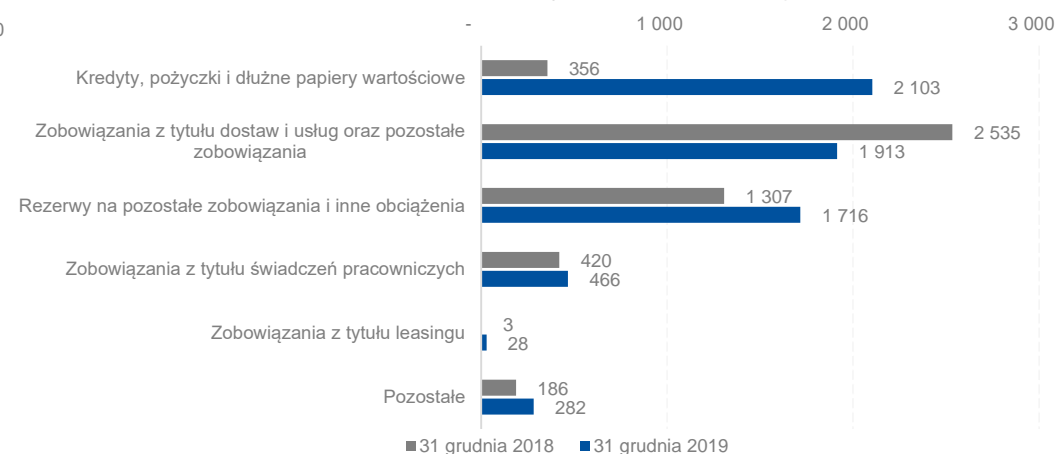
Struktura zobowiązań długoterminowych [mln zł]

Czynniki zmian zobowiązań długoterminowych (wzrost o 746 mln zł)

- 501 mln zł wzrost zobowiązań leasingowych - zmiana prezentacji ujęcia leasingu operacyjnego oraz prawa wieczystego użytkowania gruntów, w związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2019 r. MSSF 16
- 169 mln zł wzrost zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych
- 117 mln zł wzrost rezerw na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia - głównie wzrost rezerwy na bezumowne korzystanie z gruntów, rezerwy na likwidację zakładu górniczego oraz rezerwy na rekultywację środowiska
- 171 mln zł spadek pozycji kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe - emisja obligacji o wartości 2 mld zł, przy jednoczesnej reklasifikacji zobowiązań długoterminowych na krótkoterminowe

Struktura zobowiązań krótkoterminowych [mln zł]

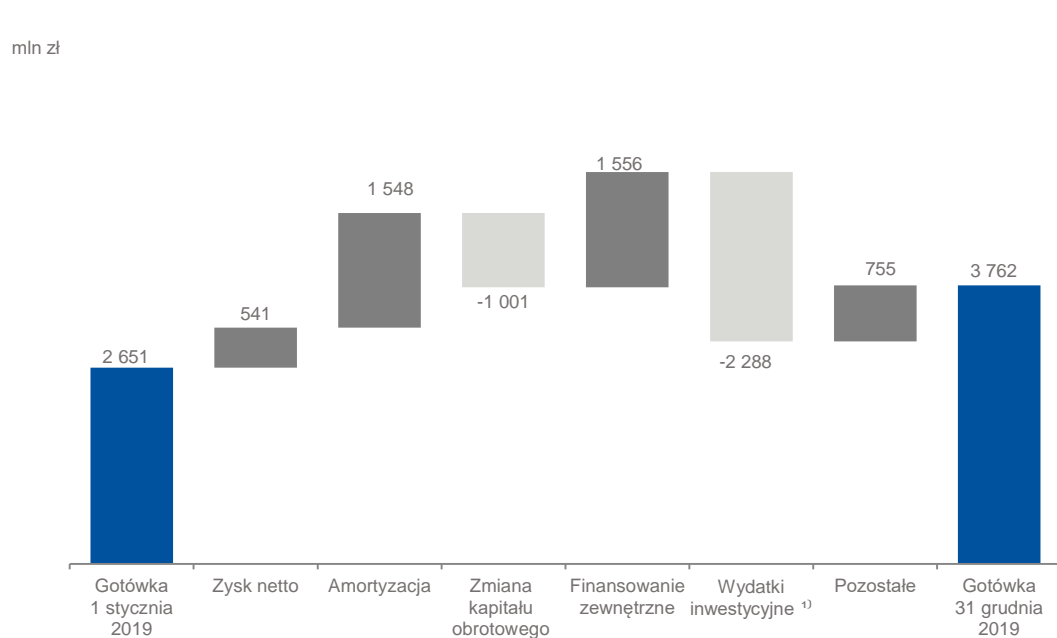
Czynniki zmian zobowiązań krótkoterminowych (wzrost o 1 702 mln zł)

- 1 747 mln zł wzrost pozycji kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe - głównie reklasifikacja zobowiązań długoterminowych na krótkoterminowe
- 410 mln zł wzrost rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia - głównie wzrost rezerwy na zakup praw do emisji CO₂ oraz rozwiązanie rezerwy dotyczącej farmy wiatrowej Skoczylody
- 46 mln zł wzrost zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych
- 621 mln zł spadek zobowiązań z tytułu dostaw i usług: -851 mln zł spadek zobowiązań dotyczących depozytów na transakcje futures na prawa do emisji CO₂, +303 mln zł wzrost zobowiązań z tytułu podatków (z wyłączeniem podatku dochodowego), -119 mln zł spadek zobowiązań z tytułu zakupu rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych, -54 mln zł spadek zobowiązań handlowych,

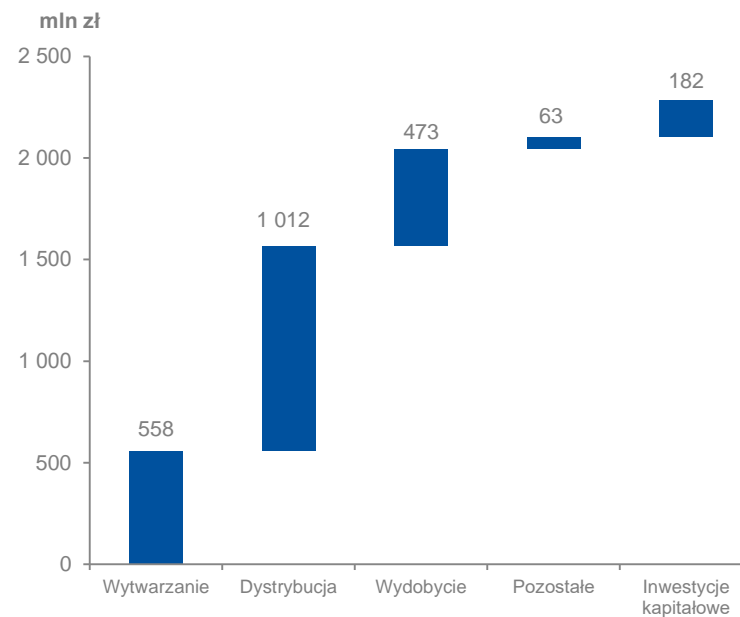
Sytuacja pieniężna Grupy Kapitałowej ENEA

Rachunek przepływów pieniężnych [tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 435 239	2 144 615	-290 624	-11,9%
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 310 127)	(2 312 818)	-2 691	-0,1%
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(161 400)	1 279 312	1 440 712	892,6%
Zwiększenie / (Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych	(36 288)	1 111 109	1 147 397	3 161,9%
Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego	2 687 126	2 650 838	-36 288	-1,4%
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	2 650 838	3 761 947	1 111 109	41,9%

Przepływy pieniężne w 2019 r.

Wydatki inwestycyjne¹⁾ GK ENEA w 2019 r.

¹⁾ Nabywanie rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych oraz nabywanie jednostek zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych skorygowane o nabyte środki pieniężne

Wyniki finansowe ENEA S.A. w 2019 r. i 4 kwartale 2019 r.

Rachunek zysków i strat ENEA S.A. w 2019 r.

[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %
Sprzedaż energii elektrycznej odbiorcom detalicznym	4 687 448	4 852 493	165 045	3,5%
Sprzedaż paliwa gazowego odbiorcom detalicznym	87 538	119 649	32 111	36,7%
Sprzedaż energii i paliwa gazowego innym podmiotom	175 045	195 638	20 593	11,8%
Sprzedaż usług	4 345	4 972	627	14,4%
Pozostałe przychody	-524	-1 367	-843	-160,9%
Podatek akcyzowy	252 163	71 170	-180 993	-71,8%
Przychody ze sprzedaży netto	4 701 689	5 100 215	398 526	8,5%
Rekompensaty	0	597 163	597 163	100,0%
Przychody z tytułu leasingu	0	70	70	100,0%
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	4 701 689	5 697 448	995 759	21,2%
Amortyzacja	2 234	5 242	3 008	134,6%
Koszty świadczeń pracowniczych	63 285	74 078	10 793	17,1%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	2 981	2 437	-544	-18,2%
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	4 461 790	5 462 752	1 000 962	22,4%
Usługi przesyłowe i dystrybucyjne	1 973	6 331	4 358	220,9%
Inne usługi obce	196 764	217 439	20 675	10,5%
Podatki i opłaty	3 165	4 139	974	30,8%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	4 732 192	5 772 418	1 040 226	22,0%
Pozostałe przychody operacyjne	35 016	16 591	-18 425	-52,6%
Pozostałe koszty operacyjne	70 218	66 298	-3 920	-5,6%
Zmiana rezerwy dotyczącej umów rodzących obciążenia	-78 981	10 415	89 396	113,2%
Zysk / (strata) na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	109	431	322	295,4%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	(144 577)	(113 831)	30 746	21,3%
Koszty finansowe	258 714	285 835	27 121	10,5%
Przychody finansowe	259 951	264 845	4 894	1,9%
Przychody z tytułu dywidend	645 293	781 507	136 214	21,1%
Odpisy/ (odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych	(200 862)	293 621	494 483	246,2%
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie	0	65 771	65 771	100,0%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	702 815	287 294	-415 521	-59,1%
Podatek dochodowy	-24 321	3 963	28 284	116,3%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	727 136	283 331	-443 805	-61,0%
EBITDA	-142 343	-108 589	33 754	23,7%

2019

Czynniki zmiany EBITDA ENEA S.A. (wzrost o 34 mln zł):

- (-) spadek marży I pokrycia o 602,8 mln zł:
  - (-) wyższe koszty obowiązków ekologicznych o 1,3%
  - (-) wzrost średniej ceny zakupu energii o 33,0%
  - (+) wzrost średniej ceny sprzedaży energii o 10,0%
  - (-) spadek wolumenu sprzedaży energii o 5,9%
  - (+) wzrost wyniku na obrocie paliwem gazowym
- (+) kwota różnicy ceny za 1 półrocze 2019 r. i rekompensaty za 2 półrocze 2019 r. w łącznej wysokości 597,2 mln zł, stanowiąca wartość pokrycia różnicy cen między cenami stosowanymi w rozliczeniach z klientami w 2019 roku, a cenami określonymi jako wartości referencyjne do kwoty różnicy cen, wynikającymi ze stosowania zapisów ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz aktów wykonawczych do niej
- (-) wyższe koszty świadczeń pracowniczych o 11 mln zł:
  - (-) wyższe koszty wynagrodzeń z pochodnymi o 7 mln zł
  - (-) wyższe koszty rezerw na świadczenia pracownicze o 4 mln zł
- (-) wyższe koszty usług obcych o 21 mln zł:
  - (-) wyższe koszty sprzedaży i obsługi klienta o 11 mln zł
  - (-) wyższe koszty usług wspólnych o 7 mln zł
  - (-) wyższe koszty związane z reklamą i reprezentacją o 4 mln zł
  - (-) wyższe koszty usług doradczych o 1 mln zł
  - (+) niższe koszty czynszów i innych opłat związanych z najmem i dzierżawą o 3 mln zł
- (-) spadek wyniku na pozostałej działalności operacyjnej o 14 mln zł spowodowany jest:
  - (-) wyższymi rezerwami na sprawy sądowe o 9 mln zł
  - (-) niższymi przychodami z opłaty licencyjnej związanej z marką ENEA o 9 mln zł
  - (-) niższym odwróceniem odpisu aktualizującego należności w przychodach o 1 mln zł
  - (+) niższymi należnościami odpisanymi w koszty o 5 mln zł
- (+) zmiana rezerwy dotyczącej umów rodzących obciążenia o 89 mln zł - wykorzystanie rezerwy dotyczącej 2019 roku w wysokości 79,0 mln zł, związanej w kosztach w grudniu 2018 r. dotyczącej skutków finansowych związanych z wejściem w życie Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 grudnia 2018 r. oraz zawiązanie w grudniu 2019 r. w kosztach rezerwy na stratę na Taryfie G w wysokości 68,6 mln zł.

2019

Istotne zmiany wpływające na wynik netto:

- (-) wyższe odpisy z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych oraz odpisy aktualizujące aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie łącznie o 560 mln zł, w tym:
  - (-) odpis aktualizujący wartość udziałów spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. w wysokości 455 mln zł,
  - (-) odpis aktualizujący wartość udzielonych spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. pożyczek wraz z odsetkami w wysokości 66 mln zł

Rachunek zysków i strat ENEA S.A. w 4 kwartale 2019 r.

[tys. zł]	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Sprzedaż energii elektrycznej odbiorcom detalicznym	1 250 619	1 309 373	58 754	4,7%
Sprzedaż paliwa gazowego odbiorcom detalicznym	25 728	34 984	9 256	36,0%
Sprzedaż energii i paliwa gazowego innym podmiotom	66 810	68 041	1 231	1,8%
Sprzedaż usług	1 983	2 435	452	22,8%
Pozostałe przychody	-586	-534	52	8,9%
Podatek akcyzowy	65 381	17 468	-47 913	-73,3%
Przychody ze sprzedaży netto	1 279 173	1 396 831	117 658	9,2%
Rekompensaty	0	90 586	90 586	100,0%
Przychody z tytułu leasingu	0	70	70	100,0%
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	1 279 173	1 487 487	208 314	16,3%
Amortyzacja	546	1 283	737	135,0%
Koszty świadczeń pracowniczych	18 340	21 413	3 073	16,8%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	1 059	827	-232	-21,9%
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	1 251 794	1 430 820	179 026	14,3%
Usługi przesyłowe i dystrybucyjne	374	3 776	3 402	909,6%
Inne usługi obce	50 198	52 485	2 287	4,6%
Podatki i opłaty	402	383	-19	-4,7%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	1 322 713	1 510 987	188 274	14,2%
Pozostałe przychody operacyjne	19 528	8 605	-10 923	-55,9%
Pozostałe koszty operacyjne	22 072	12 593	-9 479	-42,9%
Zmiana rezerwy dotyczącej umów rodzących obciążenia	-78 981	-50 287	28 694	36,3%
Zysk / (strata) na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	(39)	(6)	33	84,6%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	(125 104)	(77 781)	47 323	37,8%
Koszty finansowe	64 648	75 353	10 705	16,6%
Przychody finansowe	62 072	73 381	11 309	18,2%
Odpisy / (odwrócenie odpisów) z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych	(149 497)	293 855	443 352	296,6%
Odpisy aktualizujące aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie	0	65 771	65 771	100,0%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	21 817	(439 379)	-461 196	-2113,9%
Podatek dochodowy	6 999	-22 940	-29 939	-427,8%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	14 818	(416 439)	-431 257	-2910,4%
EBITDA	-124 558	-76 498	48 060	38,6%

4 kw. 2019:

Czynniki zmiany EBITDA ENEA S.A. (wzrost o 48 mln zł):

- (-) spadek marży I pokrycia o 61,8 mln zł:
  - (-) wzrost średniej ceny zakupu energii o 25,5%
  - (-) spadek wolumenu sprzedaży energii o 7,4%
  - (-) wzrost kosztów obowiązków ekologicznych o 1,2%
  - (+) wzrost średniej ceny sprzedaży energii o 13,0%
  - (+) wzrost wyniku na obrocie paliwem gazowym
- (+) rekompensaty w wysokości 90,6 mln zł - wartość pokrycia różnicy cen między cenami stosowanymi w rozliczeniach z klientami w 4 kw. 2019 r. a cenami określonymi jako wartości referencyjne do kwoty różnicy cen, wynikającymi ze stosowania zapisów ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz aktów wykonawczych do niej
- (-) wyższe koszty świadczeń pracowniczych o 3 mln zł:
  - (-) wyższe koszty wynagrodzeń z pochodnymi o 2 mln zł
  - (-) wyższe koszty rezerw na świadczenia pracownicze o 1 mln zł
- (-) wyższe koszty usług obcych o 2 mln zł:
  - (-) wyższe koszty usług doradczych o 1 mln zł
  - (-) wyższe koszty usług wspólnych o 2 mln zł
  - (+) niższe koszty czynszów i innych opłat związanych z najmem i dzierżawą o 1 mln zł
- (-) spadek wyniku na pozostałej działalności operacyjnej o 1 mln zł spowodowany jest:
  - (-) wyższymi rezerwami na sprawy sądowe o 3 mln zł
  - (-) niższymi przychodami z opłaty licencyjnej związanej z marką ENEA o 5 mln zł
  - (+) niższymi odpisami aktualizującymi należności o 2 mln zł
  - (+) niższymi należnościami odpisanymi w koszty o 5 mln zł
- (+) zmiana rezerwy dotyczącej umów rodzących obciążenia o 28,7 mln zł - wykorzystanie rezerwy dotyczącej 4 kw. 2019 roku w wysokości 18,3 mln zł, która zawiązana była w 4 kw. 2018 r. w wysokości 79,0 mln zł i dotyczyła skutków finansowych związanych z wejściem w życie Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw z dnia 28 grudnia 2018 r. oraz zawiązanie w grudniu 2019 r. rezerwy na stratę na Taryfie G w wysokości 68,6 mln zł.

4 kw. 2019

Istotne zmiany wpływające na wynik netto:

- (-) wyższe odpisy z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych oraz odpisy aktualizujące aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie łącznie o 509 mln zł, w tym:
  - (-) odpis aktualizujący wartość udziałów spółki Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. w wysokości 455 mln zł
  - (-) odpis aktualizujący wartość udzielonych spółce Elektrownia Ostrołęka Sp. z o.o. pożyczek wraz z odsetkami w wysokości 66 mln zł

Sytuacja majątkowa – struktura aktywów i pasywów ENEA S.A.

Aktywa [tys. zł]	Na dzień:			
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	Zmiana	Zmiana %
Aktywa trwałe	19 578 834	17 685 534	-1 893 300	-9,7%
Rzeczowe aktywa trwałe	25 791	24 070	-1 721	-6,7%
Użytkowanie wieczyste gruntów	1 504	0	-1 504	-100,0%
Prawo do korzystania ze składnika aktywów ¹⁾	0	33 249	33 249	100,0%
Wartości niematerialne	4 501	4 376	-125	-2,8%
Nieruchomości inwestycyjne	14 305	13 755	-550	-3,8%
Inwestycje w jednostki zależne, stowarzyszone i współkontrolowane	12 794 956	12 892 612	97 656	0,8%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	98 432	95 395	-3 037	-3,1%
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej	46 357	38 848	-7 509	-16,2%
Dłużne aktywa finansowe wycenione w zamortyzowanym koszcie	6 578 980	4 567 870	-2 011 110	-30,6%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 103	0	-1 103	-100,0%
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	12 905	12 749	-156	-1,2%
Należności z tytułu leasingu i subleasingu finansowego ¹⁾	0	2 610	2 610	100,0%
Aktywa obrotowe	3 364 960	7 011 099	3 646 139	108,4%
Zapasy	333 578	217 460	-116 118	-34,8%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	970 657	962 730	-7 927	-0,8%
Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	16 948	12 646	-4 302	-25,4%
Aktywa z tytułu umów z klientami	227 480	215 223	-12 257	-5,4%
Należności z tytułu leasingu i subleasingu finansowego ¹⁾	0	3 083	3 083	100,0%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	77 098	30 680	-46 418	-60,2%
Dłużne aktywa finansowe wycenione w zamortyzowanym koszcie	593 221	2 801 067	2 207 846	372,2%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 145 978	2 768 210	1 622 232	141,6%
Razem aktywa	22 943 794	24 696 633	1 752 839	7,6%

¹⁾ Dane za 2019 r. uwzględniają nowe kategorie aktywów, wynikające z wprowadzenia MSSF 16 "Leasing"

Czynniki zmian aktywów trwałych (spadek o 1 893 mln zł):

- 98 mln zł wzrost inwestycji w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych, w tym nabycie inwestycji w wysokości 392 mln zł (dokapitalizowania ENEA Centrum w wysokości 162 mln zł, nabycia udziałów w Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o. w wysokości 181 mln zł i ENEA Ciepło Sp. z o.o. w wysokości 35 mln zł, dokapitalizowania ENEA Innowacje w wysokości 13,3 mln zł) oraz zmiany odpisu aktualizującego w wysokości -294 mln zł
- 2 011 mln zł spadek obligacji wewnątrzgrupowych - głównie zmiana stanu nabytych obligacji w wyniku: reklasyfikacji części obligacji do aktywów obrotowych, udzielenia pożyczek oraz spłat kapitału obligacji
- 33 mln zł uwzględnienia w 2019 r. wartości praw do użytkowania aktywów z tytułu umów leasingowych, wieczystego użytkowania gruntów, dzierżawy, najmu jako skutku wdrożenia MSSF 16

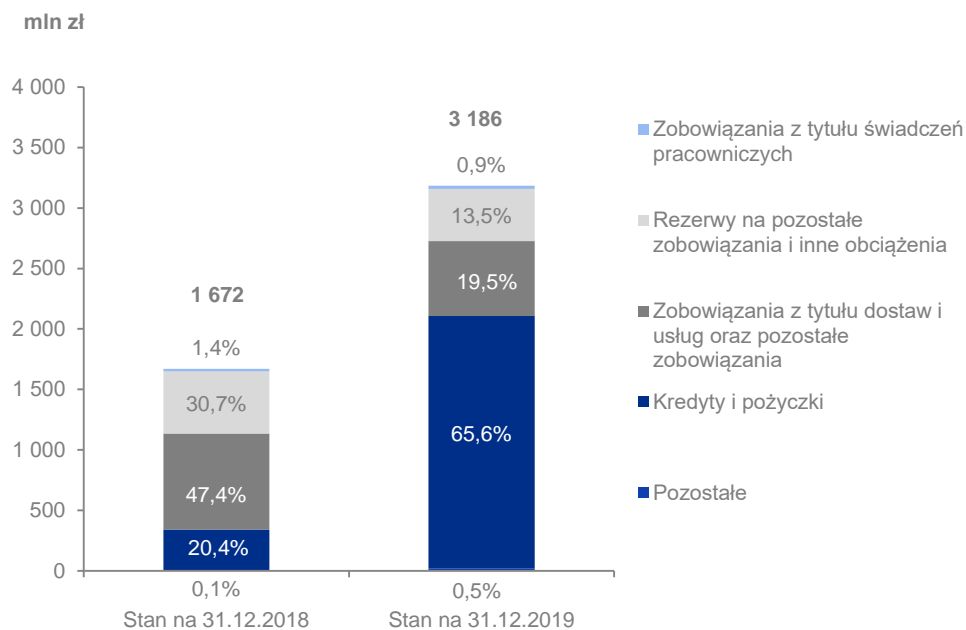
Czynniki zmian aktywów obrotowych (wzrost o 3 646 mln zł):

- 2 208 mln zł wzrost obligacji wewnątrzgrupowych - głównie reklasyfikacja aktywów trwałych do części krótkoterminowej oraz wykup obligacji
- 116 mln zł spadek zapasów - dotyczy świadczeń pochodzenia energii elektrycznej
- 1 622 mln zł wzrost środków pieniężnych – głównie w wyniku emisji obligacji o wartości 2 mld zł w ramach Programu Obligacji Krajowych do maksymalnej kwoty 5 mld zł, spłat kapitału obligacji, działalności inwestycyjnej ENEA SA oraz z faktu funkcjonowania ENEA SA jako Pool Leadera w strukturze poolowej obejmującej również inne Spółki Grupy, co powoduje konsolidację środków pieniężnych Grupy na rachunku ENEA SA; w analizowanym okresie łączne saldo wzajemnych rozliczeń pomiędzy ENEA SA, a pozostałymi Spółkami - uczestnikami struktury cash poolowej zmniejszyło się o około 88 mln zł
- 46 mln zł spadek należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego

Sytuacja majątkowa – struktura aktywów i pasywów ENEA S.A.

Pasywa [tys. zł]	Na dzień:		Zmiana	Zmiana %
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019		
Razem kapitał własny	13 295 846	13 574 179	278 333	2,1%
Kapitał zakładowy	588 018	588 018	-	-
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	4 627 673	4 627 673	-	-
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	-17 036	-17 036	-	-
Kapitał rezerwowany z wyceny instrumentów zabezpieczających	-15 986	-17 356	-1 370	-8,6%
Kapitał rezerwowany	4 963 564	5 690 700	727 136	14,6%
Zyski zatrzymane	3 149 613	2 702 180	-447 433	-14,2%
Razem zobowiązania	9 647 948	11 122 454	1 474 506	15,3%
Zobowiązania długoterminowe	7 976 020	7 936 568	-39 452	-0,5%
Zobowiązania krótkoterminowe	1 671 928	3 185 886	1 513 958	90,6%
Razem pasywa	22 943 794	24 696 633	1 752 839	7,6%

Struktura zobowiązań krótkoterminowych

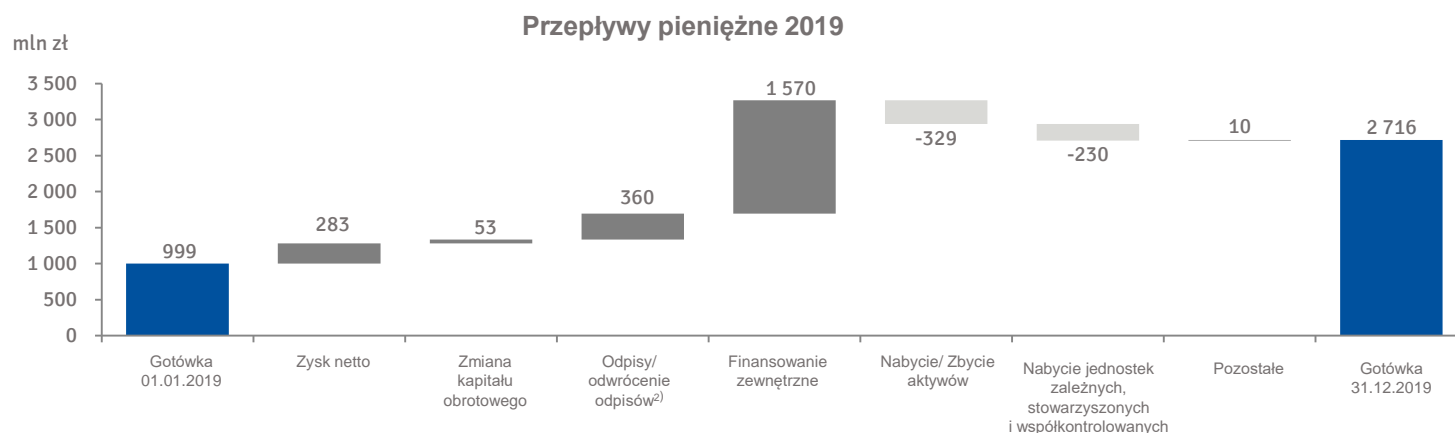
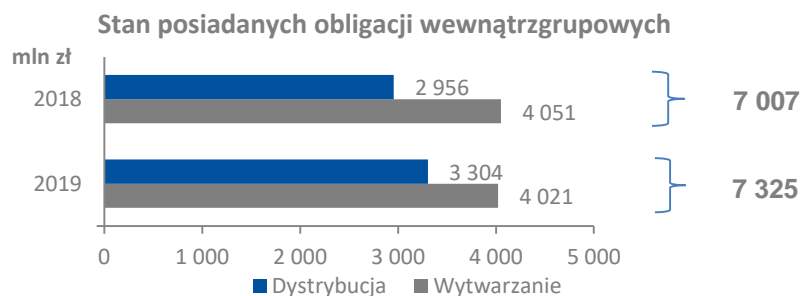

Główne czynniki zmian zobowiązań (wzrost o 1 475 mln zł):

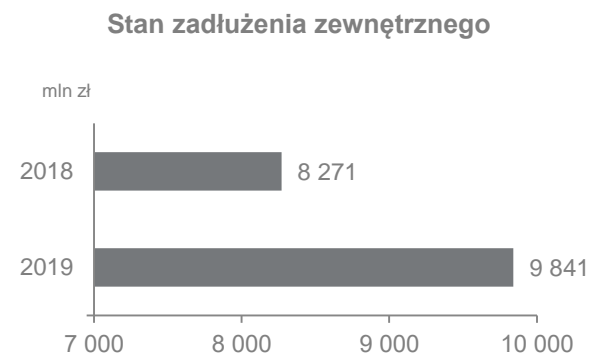
- 2 000 mln zł emisja obligacji - Program Obligacji Krajowych do maksymalnej wartości 5 000 mln zł
- 152 mln zł spłaty ratalne kredytów
- 278 mln zł wykup obligacji
- 80 mln zł zobowiązanie wobec Energa S.A. z tytułu przejęcia pożyczki dla Elektrowni Ostrołęka Sp. z o.o.
- 21 mln zł spadek poziomu zobowiązań z tytułu dostaw i usług
- 35 mln zł wzrost zobowiązań z tytułu leasingu finansowego
- 53 mln zł spadek zobowiązań z tytułu rozliczeń PGK (od 01 stycznia 2019 r. PGK ENEA straciła status podatkowej grupy kapitałowej)
- 83 mln zł spadek rezerw na pozostałe zobowiązania
- 94 mln zł spadek zobowiązań z tytułu cash pooling

Sytuacja pieniężna ENEA S.A.

Rachunek przepływów pieniężnych [tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej ¹⁾	(308 733)	(30 933)	277 800	90,0%
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	142 485	429 197	286 712	201,2%
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	142 750	1 318 154	1 175 404	823,4%
Zwiększenie / (Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych ¹⁾	(23 498)	1 716 418	1 739 916	7 404,5%
Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego ¹⁾	1 022 691	999 193	-23 498	-2,3%
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego¹⁾	999 193	2 715 611	1 716 418	171,8%

Wskaźniki	2018	2019	4 kw. 2018	4 kw. 2019
Wskaźniki rentowności				
ROE -rentowność kapitału własnego	5,5%	2,1%	0,4%	-12,3%
ROA -rentowność aktywów	3,2%	1,1%	0,3%	-6,7%
Rentowność netto	15,5%	5,0%	1,2%	-28,0%
Rentowność operacyjna	-3,1%	-2,0%	-9,8%	-5,2%
Rentowność EBITDA	-3,0%	-1,9%	-9,7%	-5,1%
Wskaźniki płynności i struktury finansowej				
Wskaźnik bieżącej płynności	2,0	2,2	2,0	2,2
Pokrycie majątku trwałego kapitałami własnymi	67,9%	76,8%	67,9%	76,8%
Wskaźnik zadłużenia ogólnego	42,1%	45,0%	42,1%	45,0%
Wskaźniki aktywności gospodarczej				
Cykl rotacji należności krótkoterminowych w dniach	90	76	86	78
Cykl rotacji zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych w dniach	53	38	42	36
Cykl rotacji zapasów w dniach	20	17	21	20

¹⁾ od 2019 r. zobowiązania z tytułu cash pooling grupowego ujęto jako ekwiwalenty środków pieniężnych na potrzeby rachunku przepływów pieniężnych. Dane porównawcze zostały odpowiednio zmienione

²⁾ odpisy/ (odwrócenie odpisów) aktualizujące wartość udziałów i odpisy aktualizujące aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie

8. Akcje i akcjonariat

8.1. Struktura kapitału i akcjonariatu

Wysokość kapitału zakładowego ENEA S.A. na dzień sporządzenia raportu za 2019 r. wynosi 441.442.578 zł i dzieli się na 441.442.578 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1 zł każda. Ogólna liczba głosów wynikających ze wszystkich wyemitowanych akcji Emitenta odpowiada liczbie akcji i wynosi 441.442.578 głosów.

Wszystkie akcje Spółki są akcjami zdematerializowanymi na okaziciela zarejestrowanymi w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych.

Od dnia publikacji poprzedniego raportu okresowego nie miały miejsca zmiany w strukturze akcjonariuszy Emitenta.

Poniższa tabela przedstawia strukturę akcjonariatu ENEA S.A. na dzień sporządzenia raportu okresowego za 2019 r.

Akcjonariusz	Liczba akcji / liczba głosów na WZ	Udział w kapitale zakładowym / udział w ogólnej liczbie głosów
Skarb Państwa	227 364 428	51,5%
Pozostali	214 078 150	48,5%
RAZEM	441 442 578	100,0%

8.2. Notowania akcji ENEA S.A. na Gieldzie Papierów Wartościowych

Akcje ENEA S.A. notowane są na Gieldzie Papierów Wartościowych (GPW) od 17 listopada 2008 r. Udział akcji Spółki w indeksach na 31 grudnia 2019 r.:

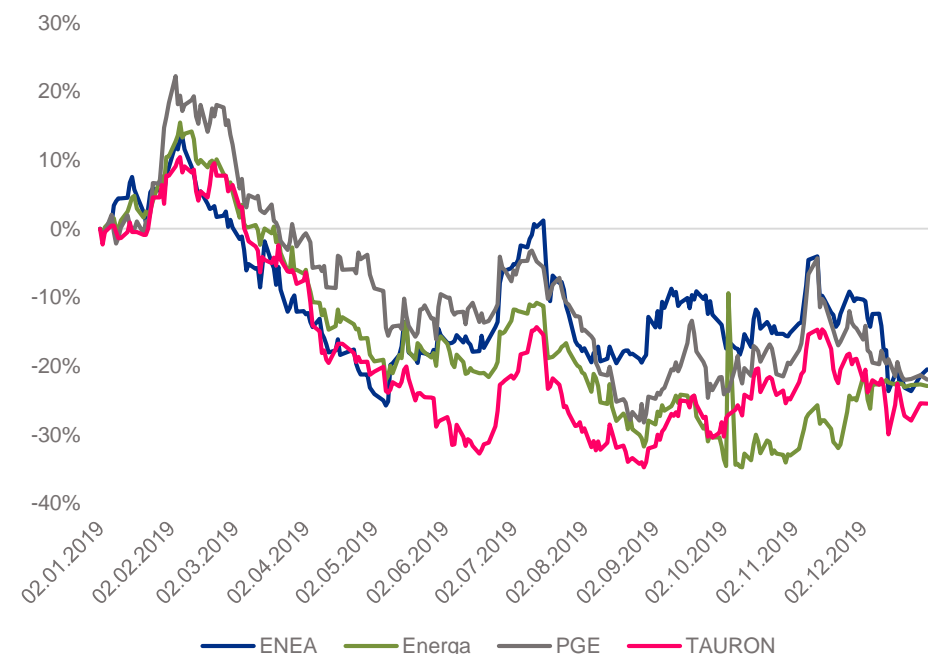

W 2019 r. kurs akcji ENEA S.A. spadł z 9,95 zł do 7,915 zł, tj. o 2,035 zł, czyli o 20,5%. Najwyższy kurs zamknięcia w badanym okresie 2019 r. akcje ENEA S.A. osiągnęły 7 lutego 2019 r. (11,28 zł), natomiast najniższy - 7 maja 2019 r. (7,39 zł).

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące akcji Spółki w 2019 r.

Dane	2019
Liczba akcji [szt.]	441 442 578
Minimum [zł]	7,39
Maximum [zł]	11,28
Kurs na koniec okresu [zł]	7,915
Kurs na koniec poprzedniego okresu [zł]	9,95
Średni wolumen [szt.]	534 871

Zmiana kursu akcji ENEA S.A. w porównaniu z innymi spółkami

8.3. Potencjalne zmiany w strukturze akcjonariatu

Spółce nie są znane umowy oraz zdarzenia, w wyniku których w przyszłości mogłyby nastąpić zmiany w proporcjach akcji posiadanych przez dotychczasowych Akcjonariuszy. Tym niemniej specyfika procesu nieodpłatnego nabywania od Skarbu Państwa akcji pracowniczych przez uprawnionych pracowników i ich spadkobierców może spowodować nieznaczne zmiany w liczbie akcji posiadanych przez Skarb Państwa.

8.4. Akcje własne

ENEA S.A. ani spółki z Grupy Kapitałowej ENEA nie nabywały w 2019 r. akcji własnych Spółki.

8.5. System kontroli akcji pracowniczych

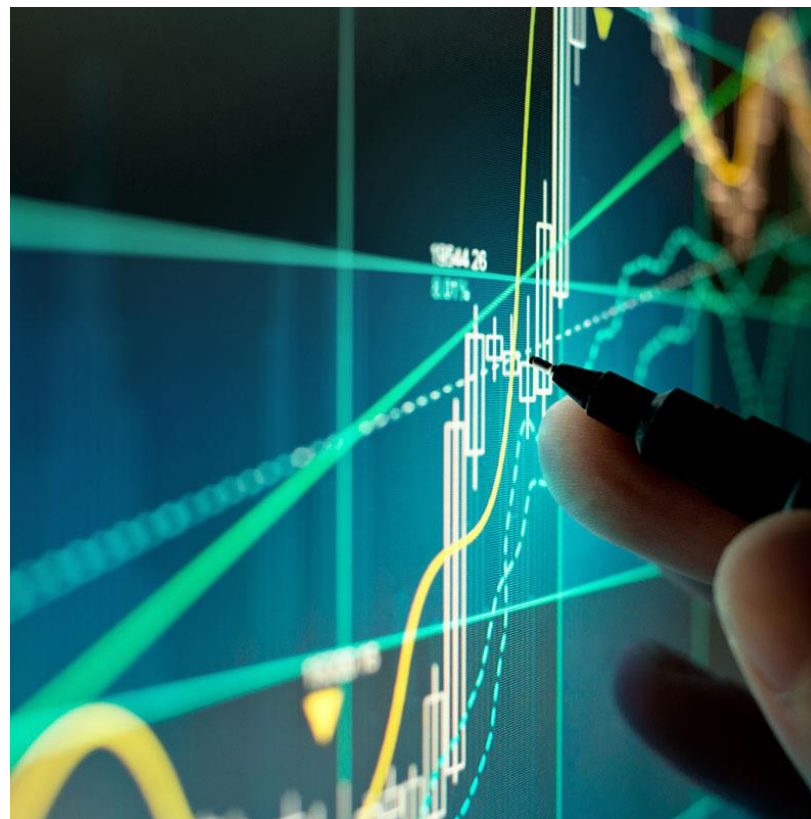
Statut ENEA S.A. przewiduje pakiet tzw. akcji pracowniczych. Na ten cel przeznaczone były wszystkie akcje zwykłe imienne serii B ENEA S.A. w liczbie 41 638 955 sztuk.

Na podstawie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji pracownicy Grupy Kapitałowej ENEA nabyli 16 maja 2010 r. prawo do bezpłatnego nabycia od Skarbu Państwa akcji Spółki. Uprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji ENEA było 8 818 osób, dla których przewidziano 33 239 235 akcji.

Prawo do nieodpłatnego nabycia przez osoby uprawnione od Skarbu Państwa akcji ENEA wygasło 16 maja 2012 r. Po tym terminie zawarte mogą być jedynie umowy przez spadkobierców osób uprawnionych w szczególnych przypadkach określonych w ww. ustawie.

Zgodnie z § 6 ust. 3 Statutu ENEA S.A. akcje imienne serii B należące do Skarbu Państwa przeznaczone na cele określone w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji oraz ustawie o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego, stały się akcjami na okaziciela z chwilą wygaśnięcia zakazu zbywania albo z chwilą wygaśnięcia prawa do nieodpłatnego nabycia akcji. Zgodnie z wiedzą Spółki, ilość akcji ENEA S.A. pozostała do nieodpłatnego udostępnienia uprawnionym pracownikom Spółki wynosiła 1 969 793, wg stanu na 31 grudnia 2018 r.

ENEA S.A. nie uruchamiała w 2019 r. standardowych systemów kontroli programów akcji pracowniczych.

9. Władze

9.1. Skład osobowy Zarządu ENEA S.A.

16 maja 2019 r. Rada Nadzorcza ENEA S.A. powołała na nową, wspólną kadencję, z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia ENEA S.A. zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2018 rok, tj. od dnia 21 maja 2019 r. następujących Członków Zarządu:

- Mirosława Kowalika na stanowisko Prezesa Zarządu,
- Jarosława Ołowskiego na stanowisko Członka Zarządu ds. Finansowych,
- Piotra Adamczaka na stanowisko Członka Zarządu ds. Handlowych,
- Zbigniewa Piętkę na stanowisko Członka Zarządu ds. Korporacyjnych.

Ww. skład Zarządu jest aktualny na dzień przekazania niniejszego Sprawozdania.

9.2. Skład osobowy Rady Nadzorczej ENEA S.A.

20 maja 2019 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. powołało ze skutkiem od dnia 21 maja 2019 r. następujących Członków Rady Nadzorczej na wspólną, X kadencję:

- Stanisław Kazimierz Hebda - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Paweł Jabłoński – Członek Rady Nadzorczej,
- Michał Dominik Jaciubek – Członek Rady Nadzorczej,
- Paweł Korobłowski - Członek Rady Nadzorczej,
- Ireneusz Kulka - Członek Rady Nadzorczej,
- Maciej Mazur – Członek Rady Nadzorczej,
- Piotr Mirkowski - Członek Rady Nadzorczej,
- Mariusz Pliszka – Członek Rady Nadzorczej,
- Roman Stryjski - Członek Rady Nadzorczej.

2 grudnia 2019 roku do Spółki wpłynęła datowana na 27 listopada 2019 roku rezygnacja Pana Pawła Jabłońskiego z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej ENEA S.A., a także z funkcji wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej oraz Przewodniczącego Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

12 grudnia 2019 r. Rada Nadzorcza dokonała wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej ENEA S.A. w osobie Mariusza Pliszki.

3 lutego 2020 r. do Spółki wpłynęło oświadczenie Ministra Aktywów Państwowych z tego samego dnia o skorzystaniu przez Ministra Aktywów Państwowych z uprawnienia do powołania na podstawie § 24 ust. 1 Statutu Spółki członka Rady Nadzorczej ENEA S.A. Zgodnie z ww. uprawnieniem z dniem 3 lutego 2020 r. do składu Rady Nadzorczej Spółki powołany został Pan Bartosz Nieścior.

6 lutego 2020 r. Pan Mariusz Pliszka złożył z tym dniem rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej ENEA S.A.

6 lutego 2020 r. Rada Nadzorcza dokonała wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej ENEA S.A. w osobie Pana Bartosza Nieściora.

6 lutego 2020 r. Pan Stanisław Hebda złożył z tym dniem rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej ENEA S.A.

19 marca 2020 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powołało ze skutkiem od dnia 19 marca 2020 r. Panią Izabelę Felczak-Poturnicką, której powierzono funkcję Przewodniczącej Rady Nadzorczej oraz Pana Mariusza Fistka.

27 maja 2020 r. do Spółki wpłynęło oświadczenie Ministra Aktywów Państwowych z tego samego dnia o skorzystaniu przez Ministra Aktywów Państwowych z uprawnienia do odwołania na podstawie § 24 ust. 1 Statutu Spółki członka Rady Nadzorczej ENEA S.A. Zgodnie z ww. uprawnieniem z dniem 27 maja 2020 r. Pan Bartosz Nieścior został odwołany ze składu Rady Nadzorczej ENEA S.A.

27 maja 2020 r. do Spółki wpłynęło oświadczenie Ministra Aktywów Państwowych z tego samego dnia o skorzystaniu przez Ministra Aktywów Państwowych z uprawnienia do powołania na podstawie § 24 ust. 1 Statutu Spółki członka Rady Nadzorczej ENEA S.A. Zgodnie z ww. uprawnieniem z dniem 27 maja 2020 r. do składu Rady Nadzorczej Spółki powołany został Pan Paweł Szczeszek.

Na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania Rada Nadzorcza Spółki X kadencji składa się z dziesięciu członków i działa w następującym składzie:

- Izabela Felczak-Poturnicka – Przewodnicząca Rady Nadzorczej
- Michał Dominik Jaciubek – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Mariusz Fistek – Członek Rady Nadzorczej,
- Paweł Koroblowski – Członek Rady Nadzorczej,
- Ireneusz Kulka – Członek Rady Nadzorczej,
- Maciej Mazur – Członek Rady Nadzorczej,
- Piotr Mirkowski – Członek Rady Nadzorczej,
- Mariusz Pliszka – Członek Rady Nadzorczej,
- Roman Stryjski – Członek Rady Nadzorczej,
- Paweł Szczeszek – Członek Rady Nadzorczej.

Zasady powoływania oraz opis zakresu uprawnień władz jednostki dominującej

Szczegółowe informacje znajdują się w Rozdziale 11 Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego.

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Rady Nadzorczej w ramach Rady Nadzorczej funkcjonują następujące komitety stałe: Komitet ds. Audytu oraz Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

Skład Komitetu ds. Audytu przedstawia się następująco:

Komitet ds. Audytu	
Imię i nazwisko	Funkcja
Ireneusz Kulka ^{1) 2) 3)}	Przewodniczący
Maciej Mazur	Członek
Piotr Mirkowski ^{1) 3)}	Członek
Mariusz Pliszka ³⁾	Członek
Roman Stryjski ¹⁾	Członek

¹⁾ Członek niezależny w rozumieniu art. 129 ust. 3 Ustawy z 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym i w rozumieniu zasad ładu korporacyjnego ujętych w zbiorze Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016.

²⁾ Członek posiadający wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych,

³⁾ Członek posiadający wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa emitent.

Skład Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń przedstawia się następująco:

Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń	
Imię i nazwisko	Funkcja
Izabela Felczak-Poturnicka	Członek
Michał Dominik Jaciubek	Członek
Paweł Koroblowski	Członek
Piotr Mirkowski ¹⁾	Członek

¹⁾ Członek niezależny w rozumieniu zasad ładu korporacyjnego ujętych w zbiorze Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016.

9.3. Wykaz akcji i uprawnień do akcji ENEA S.A. w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Imię i nazwisko	Funkcja	Liczba akcji	
		ENE A S.A. na 21 listopada 2019 r.	ENE A S.A. na 4 czerwca 2020 r.
Michał Dominik Jaciubek	Członek Rady Nadzorczej	5 020	5 020
Mariusz Pliszka	Członek Rady Nadzorczej	3 880	3 880

Na dzień przekazania niniejszego Sprawozdania pozostałe osoby zarządzające oraz nadzorujące nie posiadają akcji ENEA S.A. Na dzień przekazania niniejszego Sprawozdania osoby zarządzające i nadzorujące nie posiadają uprawnień do akcji ENEA S.A. Na dzień przekazania niniejszego Sprawozdania osoby zarządzające i nadzorujące nie posiadają akcji lub udziałów w podmiotach zależnych ENEA S.A.

9.4. Zasady wynagradzania członków Zarządu ENEA S.A.

Zasady wynagradzania Członków Zarządu ENEA S.A., obowiązujące w 2019 r. zostały wprowadzone na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ENEA S.A. z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu, uchwalonej w związku z wejściem w życie ustawy z 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. Na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Rada Nadzorcza Uchwałą z 17 stycznia 2017 r. określiła zasady wynagradzania Członków Zarządu ENEA S.A.

Od dnia 1 stycznia 2017 r. do 20 maja 2019 r. Członków Zarządu łączyły ze Spółką Umowy o świadczenie usług zarządzania (Umowa), przewidujące, że:

- a. w okresie obowiązywania Umowy Członkom Zarządu przysługuje wynagrodzenie stałe miesięczne oraz wynagrodzenie zmienne, uzależnione od poziomu realizacji celów zarządczych, które nie może przekroczyć 65% wynagrodzenia stałego rocznego
- b. w zamian za przestrzeganie przez Członków Zarządu zobowiązań wynikających z zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej w okresie zakazu konkurencji, Członkom Zarządu przysługuje odszkodowanie w łącznej wysokości obliczonej jako iloczyn 0,5-krotności miesięcznego wynagrodzenia stałego i liczby 6. W przypadku naruszenia przez Członków Zarządu zakazu konkurencji po ustaniu pełnienia funkcji, Członkowie Zarządu tracą prawo do odszkodowania z dniem doręczenia Członkowi Zarządu oświadczenia o wypowiedzeniu. Ponadto, Spółka ma prawo żądać zapłaty przez Członka Zarządu kary umownej
- c. w przypadku wygaśnięcia Umowy o świadczenie usług zarządzania na skutek wygaśnięcia mandatu Członka Zarządu, Spółka ma prawo przez okres 1 miesiąca od daty wygaśnięcia Umowy, żądać od Członków Zarządu świadczenia usług dotyczących przekazania spraw związanych z prowadzeniem Spółki osobie wskazanej przez Radę Nadzorczą, na warunkach określonych w Umowie. Z tego tytułu Członkom Zarządu przysługuje wynagrodzenie w wysokości równej miesięcznemu wynagrodzeniu stałemu
- d. Członkom Zarządu przysługuje odprawa w wysokości równej 3-krotności wynagrodzenia stałego za wyjątkiem następujących sytuacji:
  - wypowiedzenia, rozwiązania lub zmiany Umowy wskutek zmiany funkcji pełnionej przez Członka Zarządu w składzie Zarządu
  - wypowiedzenia, rozwiązania lub zmiany Umowy wskutek powołania Członka Zarządu na kolejną kadencję Zarządu
  - objęcia funkcji Członka Zarządu w spółce w ramach grupy kapitałowej w rozumieniu art. 4. pkt 14 ustawy z 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów
  - rezygnacji z pełnienia funkcji

Powyższe warunki zostały uwzględnione również w nowych Umowach, które zostały zawarte z Członkami Zarządu z mocą obowiązującą od dnia 21 maja 2019 r.

W dniu 19 grudnia 2019 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. podjęło uchwałę w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu uchylając tym samym dotychczas obowiązującą uchwałę w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu z dnia 15 grudnia 2016 r. Uchwalone przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie nowe zasady wynagradzania Członków Zarządu ENEA S.A. przewidują, że:

- a. w okresie obowiązywania Umowy Członkom Zarządu przysługuje:
  - wynagrodzenie stałe miesięczne, ustalone w przedziale kwotowym mieszczącym się od 7 do 15 – krotności podstawy wymiaru, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami,
  - wynagrodzenie zmienne, uzależnione od poziomu realizacji celów zarządczych, nie może przekroczyć 100% wynagrodzenia stałego w poprzednim roku obrotowym;
- b. Rada Nadzorcza może zawrzeć z Członkiem Zarządu umowę o zakazie konkurencji obowiązującą po ustaniu pełnienia funkcji przy czym może być ona zawarta jedynie w przypadku pełnienia funkcji przez Członka Zarządu przez okres co najmniej 6 miesięcy, a wysokość odszkodowania za każdy miesiąc obowiązywania zakazu konkurencji nie może przekraczać 50 % miesięcznego stałego wynagrodzenia, otrzymanego przez Członka Zarządu przed ustaniem pełnienia funkcji. Okres zakazu konkurencji nie może przekraczać 6 miesięcy po ustaniu pełnienia funkcji przez Członka Zarządu. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania przez Członka Zarządu umowy o zakazie konkurencji będzie on zobowiązany do zapłaty kary umownej na rzecz Spółki, nie niższej niż wysokość odszkodowania przysługującego za cały okres zakazu konkurencji.
- c. W razie rozwiązania albo wypowiedzenia przez Spółkę Umowy, Członkowi Zarządu może być przyznana odprawa, w wysokości nie wyższej niż 3 (trzy) – krotność części stałej wynagrodzenia, pod warunkiem pełnienia przez niego funkcji przez okres co najmniej 12 (dwunastu) miesięcy przed rozwiązaniem tej umowy. Odprawa nie przysługuje Członkowi Zarządu w przypadku:
  - wypowiedzenia, rozwiązania lub zmiany Umowy wskutek zmiany funkcji pełnionej przez Członka Zarządu w składzie Zarządu
  - wypowiedzenia, rozwiązania lub zmiany Umowy wskutek powołania Członka Zarządu na kolejną kadencję Zarządu
  - objęcia funkcji Członka Zarządu w spółce w ramach Grupy Kapitałowej
  - rezygnacji z pełnienia funkcji.

Zasady wynagradzania Członków Zarządu wynikające z Uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 19 grudnia 2019 r. powinny zostać uwzględnione w nowej wersji Umowy, której przyjęcie pozostaje w kompetencjach Rady Nadzorcza Spółki.

9.5. Zasady wynagradzania Członków Rady Nadzorczej ENEA S.A.

Zasady wynagradzania Członków Rady Nadzorczej ENEA S.A., obowiązujące w 2019 r. zostały wprowadzone na mocy uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z 15 grudnia 2016 r. Zgodnie z postanowieniami tejże uchwały NWZ miesięczne wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ustalono jako iloczyn przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego oraz mnożnika:

- dla Przewodniczącego Rady Nadzorczej – 1,7
- dla pozostałych Członków Rady Nadzorczej – 1,5

Uchwała Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w § 1 ust. 2-3 przewiduje także, że:

- a. Członkom Rady Nadzorczej przysługuje wynagrodzenie, o którym mowa powyżej bez względu na liczbę zwołanych posiedzeń
- b. wynagrodzenie nie przysługuje za ten miesiąc, w którym Członek Rady Nadzorczej nie był obecny na żadnym z prawidłowo zwołanych posiedzeń, a nieobecność nie została usprawiedliwiona

W dniu 19 grudnia 2019 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę w sprawie zmiany uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 15 grudnia 2016 w sprawie ustalenia zasad kształtowania wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej i ustaliło miesięczne wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej, jako iloczyn podstawy wymiaru, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami oraz mnożnika:

- a. dla przewodniczącego rady nadzorczej – 1,7;
- b. dla pozostałych członków rady nadzorczej – 1,5.

Uchwała weszła w życie z dniem jej podjęcia.

9.6. Wysokość wynagrodzeń

Wynagrodzenie osób wchodzących w skład Zarządu ENEA S.A. pobierane w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r., z którymi Spółka zawarła umowę o świadczenie usług w zakresie zarządzania przedstawia poniższa tabela:

Imię i Nazwisko	Funkcja	Wynagrodzenie z kontraktu w zł [bez VAT] ¹⁾	Świadczenia dodatkowe
Mirosław Kowalik	Prezes Zarządu	1 226 833,33	-
Piotr Adamczak	Członek Zarządu	1 089 000,00	-
Piotr Olejniczak ²⁾	Członek Zarządu	641 666,66	-
Jarosław Ołowski ³⁾	Członek Zarządu	405 166,67	-
Zbigniew Piętka	Członek Zarządu	660 000,00	-

¹⁾ W wynagrodzeniu zawarte są wszelkie tytuły wynikające z zawartych kontraktów i ujęte w kosztach Spółki, w tym także wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji oraz premia za rok 2017

²⁾ Funkcja pełniona do 20 maja 2019 r.

³⁾ Funkcja pełniona od 21 maja 2019 r.

W okresie sprawowania funkcji zarządczych w 2019 r. Członkowie Zarządu ENEA S.A. nie pobierali wynagrodzenia z tytułu pełnienia w tym czasie funkcji w spółkach zależnych ENEA S.A. Wynagrodzenie otrzymane przez osoby zarządzające nie obejmowało składników pozafinansowych.

Wynagrodzenie osób wchodzących w skład Rady Nadzorczej ENEA S.A. w roku obrotowym 2019 przedstawia poniższa tabela:

Imię i Nazwisko	Wynagrodzenie [zł]
Sławomir Brzeziński ¹⁾	35 498,92
Stanisław Hebda	96 645,36
Paweł Jabłoński ²⁾	79 168,73
Michał Jaciubek ³⁾	50 030,17
Wojciech Klimowicz ¹⁾	35 498,92
Paweł Korobłowski	85 275,30
Ireneusz Kulka	85 275,30
Maciej Mazur ³⁾	50 030,17
Tadeusz Mikłosz ¹⁾	35 498,92
Piotr Mirkowski	85 275,30
Mariusz Pliszka ³⁾	50 030,17
Roman Stryjski	85 275,30

¹⁾ Funkcja pełniona do 20 maja 2019 r.

²⁾ Funkcja pełniona do 2 grudnia 2019 r.

³⁾ Funkcja pełniona od 21 maja 2019 r.

Osoby wchodzące w skład Rady Nadzorczej ENEA S.A. w roku obrotowym 2019 pobierały wynagrodzenia z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej w kwocie zgodnej z obowiązującymi przepisami.

10. Inne informacje istotne dla oceny sytuacji emitenta

10.1. Otoczenie regulacyjne

Działalność ENEA S.A. oraz jej spółek zależnych prowadzona jest w otoczeniu podlegającym szczególnej regulacji prawnej, zarówno na poziomie krajowym, jak również Unii Europejskiej (regulowana działalność gospodarcza). Szereg regulacji prawnych dotyczących przedsiębiorstw energetycznych jest pochodną decyzji o charakterze politycznym. Z tego powodu regulacje te są przedmiotem częstych zmian, których Spółka nie jest w stanie przewidzieć, a co za tym idzie ustalić ich skutków dla prowadzonej działalności gospodarczej. Niezależnie od powyższego ENEA S.A. oraz jej spółki zależne („Grupa ENEA”) podlegają regulacjom prawnym w zakresie systemu podatkowego, ochrony konkurencji i konsumentów, prawa pracowniczego czy ochrony środowiska. Nie można wykluczyć, iż zmiany w ww. obszarach tak na gruncie konkretnych aktów prawnych, jak i indywidualnych interpretacji odnoszących się do istotnych obszarów działalności Grupy Kapitałowej ENEA, mogą stać się źródłem potencjalnych ryzyk dla tej działalności.

10.1.1. Wewnętrzny rynek energii elektrycznej

W dniu 14 czerwca 2019 r. weszło w życie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej. Przedmiotowe rozporządzenie wchodzi w skład regulacji tzw. „Pakietu Zimowego” oraz stanowi zasadniczy akt prawny wymuszający wprowadzenie nowych rozwiązań w obszarze funkcjonowania rynków energii elektrycznej i usług systemowych, tak w Polsce jak i w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Główne zmiany w regulacji krajowych obejmują konieczności dostosowania zasad funkcjonowania krajowego Rynku Bilansującego. W ostatnim kwartale 2019 r. została przedstawiona przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., jako Operatora Systemu Przesyłowego odpowiedzialnego za funkcjonowanie Rynku Bilansującego, koncepcja zmian Rynku Bilansującego. Szczegółowy opis projektowanych zmian w funkcjonowaniu Rynku bilansującego został przedstawiony przez Operatora Systemu Przesyłowego w dokumencie „Koncepcja zmian zasad funkcjonowania rynku bilansującego w Polsce” opublikowanym na stronie internetowej Operatora pod adresem: <https://www.pse.pl/konsultacje-aktywne/konsultacje-dotyczace-koncepcji-zmian-zasad-funkcjonowania-ryнку-bilansujacego>. W tym samym czasie, zainicjowane zostały również prace nad zmianami w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy, dostosowującymi rynek mocy w Polsce głównie do art. 22 ust. 4 oraz ust. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej, które to postanowienia regulują brak możliwości wsparcia z rynku mocy dla jednostek wytwórczych niespełniających tzw. standardu emisyjności 550 g CO₂/kWh, jednakże z zachowaniem wsparcia z rynku mocy dla jednostek niespełniających wskazanego standardu emisyjnego, jeżeli wsparcie takie wynika z umów mocowych zawartych przed dniem 31 grudnia 2019 r.

Z końcem roku 2018 (21 grudnia 2018 r.) weszło w życie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013. Przedmiotowym rozporządzeniem wprowadzono obowiązek sporządzania Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu jako elementu realizacji unii energetycznej obejmującej 5 wymiarów: bezpieczeństwo energetyczne, wewnętrzny rynek energii, efektywność energetyczną, obniżenie emisyjności, a także badania naukowe, innowacje i konkurencyjność. Głównym celem mechanizmu zarządzania unią energetyczną jest umożliwienie osiągnięcia celów unii energetycznej, a zwłaszcza celów polityki klimatyczno-energetycznej do 2030 r., jeśli chodzi o ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, energię ze źródeł odnawialnych i efektywność energetyczną. Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu został przekazany Komisji Europejskiej z końcem roku 2019, co stanowiło wypełnienie obowiązku nałożonego na Polskę w tym zakresie. Dokument został sporządzony w oparciu o krajowe strategie rozwoju przy uwzględnieniu projektu Polityki energetycznej Polski do 2040 r. Wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.: 7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005, 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (z zastrzeżeniem, iż cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007, redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

10.1.2. Zapotrzebowanie na energię elektryczną

Według prognoz ujętych w dokumencie „Aktualizacja prognozy zapotrzebowania na paliwa i energię do 2030” zapotrzebowanie na energię elektryczną w najbliższych latach będzie rosło we wszystkich sektorach gospodarki. Zgodnie z ww. dokumentem produkcja energii elektrycznej netto w Polsce wzrośnie do 2030 r. do 193,3 TWh.

Jednocześnie zgodnie z dokumentem „Wnioski z analiz prognostycznych dla sektora energetycznego”¹⁾ stanowiącym załącznik do projektu „Polityki energetycznej Polski do 2040 roku” krajowe zapotrzebowanie na energię elektryczną sięgnie blisko 200 TWh w 2030 r. i 230 TWh w 2040 r. Jednocześnie całkowity wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną w latach 2020-2040 wynosi 40,4%. Zapotrzebowanie na moc szczytową w tym okresie wzrośnie o 35,5%.

¹⁾ [https://www.gov.pl/documents/33372/436746/Wnioski_z_analiz_prognostycznych_dla_sektora_energetycznego_1\)stanowiącym_zalącznik_do_projektu_„Polityki_energetycznej_Polski_do_2040_roku”_krajowe_zapotrzebowanie_na_energię_elektryczną_sięgnie_bliżko_200_TWh_w_2030_r._i_230_TWh_w_2040_r._Jednocześnie_całkowity_wzrost_zapotrzebowania_na_energię_elektryczną_w_latach_2020-2040_wynosi_40,4%._Zapotrzebowanie_na_moc_szczytową_w_tym_okresie_wzrośnie_o_35,5%](https://www.gov.pl/documents/33372/436746/Wnioski_z_analiz_prognostycznych_dla_sektora_energetycznego_1)stanowiącym_zalącznik_do_projektu_„Polityki_energetycznej_Polski_do_2040_roku”_krajowe_zapotrzebowanie_na_energię_elektryczną_sięgnie_bliżko_200_TWh_w_2030_r._i_230_TWh_w_2040_r._Jednocześnie_całkowity_wzrost_zapotrzebowania_na_energię_elektryczną_w_latach_2020-2040_wynosi_40,4%._Zapotrzebowanie_na_moc_szczytową_w_tym_okresie_wzrośnie_o_35,5%)

10.1.3. Europejski system EU ETS

8 kwietnia 2018 r. weszła w życie Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/410 wprowadzająca zmiany w systemie handlu uprawnieniami do emisji CO₂.

W ramach powyższego dyrektywa ustanawia m.in. dwa mechanizmy finansowe:

Fundusz Modernizacyjny – dla celów modernizacji systemów energetycznych w krajach członkowskich o niskim dochodzie. Z założenia ma być on finansowany wpływami z aukcji uprawnień w latach 2021 do 2030. Fundusz ma służyć przede wszystkim wspieraniu rozwoju efektywności energetycznej i inwestycji w OZE.

Fundusz Innowacyjny – dla zapewnienia wsparcia finansowego rozwoju OZE, wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz innowacyjnych projektów niskoemisyjnych. Ma być zasilany środkami z uprawnień, które w przeciwnym razie miałyby być przydzielone bezpłatnie bądź sprzedane poprzez aukcje.

Ponadto zostały ustanowione ramy funkcjonowania IV fazy systemu EU ETS, a także nowe zasady działania mechanizmu stabilizacji rynkowej (MSR). Zgodnie z nimi od początku 2019 r. wskaźnik redukcji uprawnień znajdujących się w obiegu wzrósł z 12% do 24%. Uprawnienia są stopniowo przenoszone z systemu aukcyjnego do rezerwy stabilności rynkowej. Począwszy od 2024 r. przywrócony zostanie wskaźnik 12%. W IV fazie systemu EU ETS, która rozpocznie się z początkiem 2021 r. i potrwa do roku 2030, zostanie także zwiększony liniowy współczynnik redukcji z dotychczasowych 1,74% do 2,2%. Oba te elementy mają wpływ na zmniejszenie podaży na rynku EU ETS, a tym samym na obserwowane w 2019 r. wysokie poziomy cen uprawnień do emisji CO₂. Wzrost zmienności na rynku uprawnień do emisji CO₂ wpłynął także znacząco na zwiększoną zmienność na rynkach energii w całej Europie, także w Polsce.

10.1.4. Nowelizacja ustaw w zakresie prawa podatkowego

Ważnym aspektem w zakresie posadowienia infrastruktury na nieruchomości osób trzecich było wprowadzenie od dnia 01 stycznia 2019 roku nowelizacji do ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz ustawy o podatku rolnym i ustawy o podatku leśnym. W nowelizacji ww. ustaw doprecyzowano zasady opodatkowania gruntów, z których korzystają przedsiębiorcy w związku z posadowieniem na nich infrastruktury służącej do przesyłania albo dystrybucji płynów, pary, gazów lub energii elektrycznej oraz infrastruktury telekomunikacyjnej. Jednoznacznie wskazano, że umieszczenie takiej infrastruktury na gruntach nie należących do przedsiębiorstw dysponujących tą infrastrukturą nie będzie wpływać na sposób ich opodatkowania (głównie terenów leśnych). Posadowienie takiej infrastruktury nie oznacza więc zajęcia gruntu na prowadzenie działalności gospodarczej, co zabezpiecza interesy Spółki w zakresie zmiany kwalifikacji podatkowej gruntów na których posadowione są urządzenia należące do ENEA Operator.

10.1.5. Nowelizacja ustawy o OZE

29 sierpnia 2019 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii (ustawa o OZE) oraz niektórych innych ustaw. Wprowadziła ona zmianę w ustawie o OZE i w Prawie energetycznym nazwy prosumenta na prosumenta energii odnawialnej. Obecnie prosumentem energii odnawialnej może być każdy odbiorca końcowy wytwarzający energię elektryczną wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby w mikroinstalacji (o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW albo mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW) pod warunkiem, że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, nie stanowi to przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej, określonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej. Zmieniono definicję i zasady rozliczeń ze spółdzielniami energetycznymi – obecnie spółdzielnie energetyczne będą rozliczane podobnie jak prosumenci energii odnawialnej, jednak przy zastosowaniu współczynnika energii wprowadzonej do sieci do energii pobranej z sieci, wynoszącym 1:0,6.

Nowelizacja ustawy o OZE umożliwi objęcie publicznymi mechanizmami wsparcia także większe instalacje. W aukcjach przeprowadzonych w 2019 r., wsparciem mogły zostać objęte odnawialne źródła energii o mocy do 3,4 GW – w tym 2,5 GW ma przypaść energetyce wiatrowej w koszyku wiatrowo-fotowoltaicznym dla projektów o mocy ponad 1 MW, natomiast około 0,7 GW ma przypaść inwestorom planującym zgłoszenie ofert w koszyku wiatrowo-fotowoltaicznym o jednostkowej mocy do 1 MW. Nowelizacja wydłużyła maksymalny czas na uruchomienie produkcji energii z elektrowni wiatrowych, objętych wsparciem w tegorocznej aukcji, z 24 do 33 miesięcy, a z elektrowni fotowoltaicznych – z 18 do 24 miesięcy. W przypadku innych technologii stosowany będzie okres wynoszący teraz 42 miesiące, a nie 36 jak przed nowelizacją ustawy o OZE.

Ustawa nałożyła na przedsiębiorstwa energetyczne obowiązek dostosowania postanowień umów zawartych z prosumentami energii odnawialnej do zmienionych przepisów ustawy o OZE oraz umów zawartych z prosumentami energii odnawialnej i wytwórcami energii elektrycznej w instalacjach odnawialnego źródła energii do zmienionych przepisów Prawa energetycznego, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej, tj. do 29 listopada 2019 r.

W nowelizacji ustawy o OZE wprowadzono przepisy dla taryfy gwarantowanej FIP, zgodnie z którymi górna granica mocy dla instalacji odnawialnego źródła energii, która będzie mogła korzystać z taryfy FIP, została podniesiona z 1 MW do 2,5 MW, z zastrzeżeniem, że przepisów tych nie stosuje się do dnia wydania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w tych przepisach z rynkiem wewnętrznym albo uznania przez Komisję Europejską, że zmiany w tych przepisach nie stanowią nowej pomocy publicznej

10.1.6. Taryfa dla usług dystrybucji energii elektrycznej 2020

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (URE) zatwierdził „Taryfę dla usług dystrybucji energii elektrycznej” Enei Operator. Decyzja opublikowana została w Biuletynie Branżowym URE – Energia Elektryczna Nr 304 (2939) z dnia 17 grudnia 2019 r. Nowa Taryfa zatwierdzona została na okres do dnia 31 grudnia 2020 roku. Taryfa spowoduje średni wzrost opłat w dystrybucji dla wszystkich grup taryfowych o 4,6%, natomiast dla odbiorców z grup taryfowych G przewidziano mniejszy wzrost, na poziomie 4,0%. Taryfa obowiązuje od 1 stycznia 2020 r.

10.1.7. Rynki finansowe (EMIR Refit)

Z dniem 17 czerwca 2019 r. weszło w życie Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/834 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 w odniesieniu do obowiązku rozliczania, zawieszania obowiązku rozliczania, wymogów dotyczących zgłaszania, technik ograniczania ryzyka związanego z kontraktami pochodnymi będącymi przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, które nie są rozliczane przez kontrahenta centralnego, rejestracji repozytoriów transakcji i nadzoru nad nimi, a także wymogów dotyczących repozytoriów transakcji (EMIR Refit). W wyniku wprowadzonych zmian, wprowadzono jako zasadę obowiązek raportowania transakcji na instrumentach pochodnych zawieranych poza rynkiem regulowanym (przewidując jednakże wyjątek od tej zasady dla transakcji wewnątrzgrupowych dotyczących instrumentów pochodnych, w postaci możliwości uzyskania stosownego zwolnienia z obowiązku raportowania).

10.1.8. Limity Praw Majątkowych

ZIELONE

W obszarze PMOZE_A (świadectw pochodzenia energii wytworzonej w odnawialnych źródłach) panuje utrzymująca się nadwyżka praw na rynku, która spowodowała osiągnięcie niskich poziomów cenowych w 2016 i w 1 pół. 2017. Na dzień 27 kwietnia 2018 szacuje się, że po realizacji obowiązku za rok 2017 na rejestrach pozostanie około 25 TWh aktywnych PMOZE_A. Rozporządzenie Ministra Energii z 11 sierpnia 2017 r. określające poziom obowiązku na lata 2018-2019 (odpowiednio 17,5% i 18,5%) poprawiło perspektywę długoterminowego rozładowania nadwyżki. Dodatkowo zmiana Ustawy OZE (nowelizacja z 20 lipca 2017 r.) oraz interpretacja Ministra Energii w zakresie braku możliwości wnoszenia opłaty zastępczej, dopóki „jOz” nie osiągnie maksymalnego poziomu (300,03 zł/MWh), spowodowały silny wzrost cen PMOZE_A powyżej poziomu 70 zł/MWh i ustanowiły utrzymujący się obecnie trend wzrostowy. W 2019 r. cena PMOZE_A ustaliła się stabilnie w okolicach poziomu 130 zł/MWh, która w czwartym kwartale 2019 roku podniosła się na poziom około 150 zł/MWh. Pierwszy kwartał roku 2019 ze spadkami do poziomu do około 100 zł/MWh, był odstępstwem od trendu, który był spowodowany zapowiadany zmianami legislacyjnymi. Zmiany te miały być prospadkowe dla ceny PMOZE_A, jednak na koniec pierwszego kwartału 2019 zaprezentowano projekt ustawy, który ostatecznie potwierdził, że znaczących zmian dla systemu PMOZE_A jednak nie będzie, co spowodowało powrót cen do trendu. Na koniec roku 2019 na rejestrach pozostało ok 32 TWh aktywnych PMOZE_A.

BŁĘKITNE

W obszarze PMOZE-BIO (świadectw pochodzenia energii z biogazu rolniczego) sytuacja diametralnie zmieniła się w stosunku do obowiązku umorzeniowego dla 2016 r. W pierwszej połowie roku 2017 ceny osiągały poziom nawet 470 zł/MWh. Wycena instrumentu zbliżyła się do poziomu „jOz” (300,03 zł/MWh) dopiero po publikacji pierwszego projektu nowelizacji Ustawy o OZE w czerwcu 2017 r. odblokowująca warunkowo wnoszenie „Oz”. Od tamtego momentu ceny praw majątkowych „błękitnych” utrzymują się w dalszym ciągu powyżej opłaty zastępczej, ale są do niej bardziej zbliżone (ponad 317 zł/MWh), uwzględniając korzyść kupującego z tytułu możliwości odliczenia akcyzy (20 zł/MWh) dla realizacji obowiązku poprzez umorzenie świadectw pochodzenia. Trend cenowy jest utrzymany z powodu spełnienia warunków pozwalających na uiszczenie „Oz” od początku 2018 roku. Stan ten powinien się utrzymywać dopóki średnia trzymiesięczna cena PMOZE-BIO będzie powyżej poziomu „jOz”. W 2019 roku cena delikatnie spadła, oscylując wokół wartości jednostkowej opłaty zastępczej wynoszącej 300,03 zł/MWh. Spadek był spowodowany obniżeniem akcyzy z 20 na 5 zł/MWh

BIAŁE

Na rynku funkcjonują trzy instrumenty dla praw majątkowych „białych”, którymi można realizować obowiązek w 2019 roku:

- PMEF – świadectwa efektywności energetycznej wydawane w oparciu o system przetargów na podstawie poprzedniej podstawy prawnej;
- PMEF-2019 – świadectwa efektywności energetycznej wydawane dla zakończonych inwestycji dla wniosków składanych w 2019 r. (poza systemem przetargowym);
- PMEF_F – świadectwa efektywności energetycznej wydawane dla nierozpoczętych inwestycji zgodnie z Ustawą z dnia 20 maja 2016 r., nie mające daty wygaśnięcia.

W dniu 20 lipca 2017 r. opublikowane zostały wyniki ostatniego przetargu dla inwestycji w zakresie efektywności energetycznej ogłoszonego przez URE 21 września 2016 r. W ramach poszczególnych kategorii wybrano projekty opiekujące łącznie na prawie 55% puli (w sumie 806,743 toe). Wzrost ilości PMEF na rynku spowodował załamanie cen instrumentu w 2 pół. 2017 r. Ostatecznie jednak ceny indeksów wróciły do poziomu średnio 712 zł/toe w związku z pojawieniem się informacji pochodzącej z Ministerstwa Energii, że jeżeli pojawi się zagrożenie, iż po realizacji obowiązku za rok 2018, tj. po 30 czerwca 2019 r. na rejestrach pozostaną niewykorzystane PMEF, wówczas mogą zostać podjęte działania mające na celu zmianę terminu ich umarzania, tj. wydłużenie ich obowiązywania. Ostatnia nowelizacja Ustawy o efektywności energetycznej choć ułatwiła proces starania się o wsparcie dla proefektywnościowych działań, w związku z pominięciem procedury przetargowej, jednocześnie ograniczyła podaż PMEF_F poprzez limitację wsparcia projektu do jednokrotnej średniorocznej oszczędności energetycznej. Przełożyło się to na wycenę PMEF_F na poziomie 1 500 zł/toe (zbliżonej do „iOz”). Przez pierwszą połowę roku cena PMEF w związku z końcem życia produktu przy jego jednoczesnej dużej nadpodaży spadała z niskiego poziomu około 300 zł/toe na poziom nawet 30 zł/toe. Jednak po decyzji o przedłużeniu życia tego produktu o kolejne dwa lata, jego cena wzrosła szybko na poziom obowiązującej jednostkowej opłaty zastępczej, tj. około 1 650 zł/toe za rok 2019.

10.1.9. Rynek Mocy

W 2018 r. w oparciu o przepisy:

- ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy,
- Regulamin rynku mocy zatwierdzony decyzją Prezesa URE z dn. 30 marca 2018 r.,
- Rozporządzenia Ministra Energii:
  - z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie wykonania obowiązku mocowego, jego rozliczania i demonstrowania oraz zawierania transakcji na rynku wtórnym,
  - z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie parametrów aukcji głównych dla okresów dostaw przypadających na lata 2021–2023,
  - z dnia 3 września 2018 r. w sprawie zabezpieczenia finansowego wnoszonego przez dostawców mocy oraz uczestników aukcji wstępnych

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. przeprowadziły następujące procesy rynku mocy:

- certyfikację ogólną,
- certyfikację do aukcji głównych na lata 2021–2023,
- aukcję główną na rok 2021 – 15 listopada 2018 r.,
- aukcję główną na rok 2022 – 5 grudnia 2018 r.,
- aukcję główną na rok 2023 – 21 grudnia 2018 r.
- aukcję główną na rok 2024 – 6 grudnia 2019 r.

10.1.9.1. Zakontraktowane obowiązki mocowe ENEA Wytwarzanie i ENEA Elektrownia Połaniec

[MW]	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Umowa na 1 rok (istniejące)	37	37	37	67	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umowa na 5 lat (modernizowane)	2 711	2 711	2 711	2 711	2 711	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umowa na 15 lat (nowe)	915	915	915	915	915	915	915	915	915	915	915	915	915	915	915
Razem	3 663	3 663	3 663	3 693	3 626	915	915	915	915	915	915	915	915	915	915

10.1.9.2. Szacowane przychody z rynku mocy ENEA Wytwarzanie i ENEA Elektrownia Połaniec

[mln zł] ¹⁾	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Umowa na 1 rok (istniejące)	9	7	8	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umowa na 5 lat (modernizowane)	651	651	651	651	651	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umowa na 15 lat (nowe)	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220
Razem	880	878	879	889	871	220	220	220	220	220	220	220	220	220	220

ENEA Elektrownia Połaniec S.A. uczestniczyła we wszystkich ww. procesach i w ich wyniku zawarła 2 umowy mocowe na 5-letnie okresy 2021-2025, dla bloków nr 2 i 7. Wynika to ze strategii Grupy ENEA zatwierdzonej decyzjami Zarządu ENEA S.A. przed poszczególnymi aukcjami głównymi. Pozostałe bloki za wyjątkiem bloku nr 9 zostały zgłoszone do udziału w rynku wtórnym. Decyzją Komitetu Sterującego Rynku Mocy GK ENEA zostanie zawarta pomiędzy ENEA Wytwarzanie a ENEA Elektrownia Połaniec umowa ws. wspólnego działania na rynku mocy i wzajemnego rezerwowania.

ENEA Wytwarzanie Sp. o.o. uczestniczyła we wszystkich ww. procesach i w ich wyniku zawarła:

1. dziewięć umów mocowych na 5-letnie okresy dostaw 2021-2025, dla bloków nr 1-10 bez bloku 3,
2. jedną Umowę mocową na 15 letni okres dostaw 2021-2035 dla bloku 11,
3. umowy jednoroczne dostaw na lata 2021, 2022 i 2023, dla trzech jednostek Rynku Mocy z Segmentu OZE (wodne) o łącznej mocy 37,1 MW

Założenia te wynikały ze strategii Grupy ENEA zatwierdzonej decyzjami Zarządu ENEA S.A. przed poszczególnymi aukcjami głównymi. Blok nr 3 oraz jednostki węglowe w Elektrociepłowni Białystok oraz MEC Piła zostały zgłoszone do udziału w rynku wtórnym.

Jednostki z Segmentu OZE ENEA Wytwarzanie oraz Elektrociepłowni Białystok zawarły umowy jednoroczne o łącznej mocy 67 MW na rok dostaw 2024.

¹⁾ Wartość nieindeksowana

10.1.9.3. Zakontraktowane obowiązki mocowe ENEA Ciepło

[MW]	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Umowa na 1 rok (istniejące)	-	-	-	29,241	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umowa na 5 lat (modernizowane)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umowa na 15 lat (nowe)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	-	-	-	29,241	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

10.1.9.4. Szacowane przychody z rynku mocy ENEA Ciepło

[mln zł] ¹⁾	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Umowy kwartalne (istniejące)	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umowa na 1 rok (istniejące)	-	-	-	7,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umowa na 5 lat (modernizowane)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umowa na 15 lat (nowe)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	3,6	-	-	7,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Wartość nieindeksowana

ENEA Ciepło Sp. z o.o. uczestniczyła we wszystkich ww. procesach i w ich wyniku zawarła dwie kwartalne umowy mocowe na rok dostaw 2021 (na 1 i 4 kwartał) dla bloku nr 2 oraz jedną jednoroczną umowę mocową na rok dostaw 2024 dla bloku nr 3.

Wynika to z dokumentów: „Strategia udziału JRM ENEA Ciepło w aukcji głównej rynku mocy na rok dostaw 2024” oraz „Strategia udziału JRM Grupy ENEA w aukcjach dodatkowych na rok dostaw 2021” opracowanych pod przewodnictwem ENEA Trading Sp. z o.o. zatwierdzonych decyzjami Zarządu ENEA Ciepło przed aukcjami. Do udziału w rynku wtórnym na rok 2021 został zgłoszony blok nr 3, natomiast na rok 2024 zostały zgłoszone bloki nr 1, 2 i 4.

10.1.10. Wypowiedzenie/ odstąpienie przez ENEA S.A. od umów dotyczących zakupu praw majątkowych

28 października 2016 r. ENEA złożyła oświadczenia o wypowiedzeniu lub odstąpieniu od długoterminowych umów na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł (tzw. zielonych certyfikatów). Umowy te uległy rozwiązaniu. Przyczyną wypowiedzenia/ odstąpienia od poszczególnych umów przez Spółkę było wyczerpanie możliwości przywrócenia równowagi kontraktowej i ekwiwalentności świadczeń stron wywołanych zmianami prawa. Skutkiem finansowym wynikającym z rozwiązania umów będzie uniknięcie przez Spółkę straty stanowiącej różnicę między cenami umownymi a ceną rynkową zielonych certyfikatów. Aktualnie przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczą się trzy sprawy o ustalenie bezskuteczności wypowiedzenia (odstąpienia) przez ENEA S.A. od umów sprzedaży praw majątkowych. Dodatkowo toczą się postępowania przeciwko ENEA S.A. o zapłatę tytułem wynagrodzenia za prawa majątkowe, które wynikały z potrącenia płatności za szkodę wyrządzoną ENEA S.A. powstałą wskutek niewykonania przez kontrahentów obowiązku kontraktowego przystąpienia w dobrej wierze do renegocjacji kontraktów długoterminowych na sprzedaż praw majątkowych zgodnie z obowiązującą strony klauzulą adaptacyjną. Szacowana całkowita wartość zobowiązań umownych Enei wynosiła ok. 1 187 mln zł netto.

10.1.11. Kluczowe cele i ustalenia Pakietu Zimowego:

Dekarbonizacja:

- w oparciu o regulacje WP w dłuższej perspektywie tj. do roku 2050 UE planuje przejście na gospodarkę zeroemisyjną – w tym celu powstaje aktualizacja Energy Road Map dla UE do 2050 r.

Intensywny rozwój odnawialnych źródeł energii (nowelizacja Dyrektywy OZE tj. RED II):

- 14 czerwca 2018 r. ustalono porozumienie długo negocjowanych przepisów. W zakresie całkowitego wiążącego celu udziału OZE na rok 2030 – ustalono poziom 32% przy jednoczesnym braku wiążących celów krajowych. Dodatkowo ustalono rewizję wykonania celu w roku 2023.
- W kontekście pomocy publicznej, wskazano warunki kwalifikacji elektrowni biomasowych do uzyskania wsparcia finansowego. W przypadku instalacji od 50 do 100 MW – wsparcie uzależniono od spełnienia poziomów efektywności zgodnie z dokumentem referencyjnym BAT LCP (Najlepsze Dostępne Techniki). W przypadku jednostek o mocy powyżej 100 MW – w przypadku osiągnięcia sprawności elektrycznej na poziomie co najmniej 36%.
- Dla sektora transportu ustalono cel OZE na rok 2030 na poziomie 14% oraz do tego roku ustalono eliminację stosowania oleju palmowego.

Wzrost efektywności energetycznej (projekt Dyrektywy o Efektywności Energetycznej), powiązanej ze wsparciem (transformacji, modernizacji) w obszarze ciepłownictwa i chłodnictwa:

- 20 czerwca 2018 r. negocjacje dotyczące finalnego kształtu przepisów zakończyły się ustaleniem zwiększenia niewiążącego ogólnoeuropejskiego celu efektywności energetycznej o 32,5% w stosunku do prognoz zużycia energii z 2007 r.
- W ramach corocznych oszczędności energii sprzedawanej odbiorcom końcowym ustalono poziom 0,80%.

Rozwój i wsparcie elektromobilności w UE, w pierwszej kolejności w transporcie publicznym (opublikowane przez KE w listopadzie 2017 roku projekty stanowiące tzw. Clean Mobility Package);

Projekt jednolitego rynku energii elektrycznej (Market Design) - Szczegółowy opis znajduje się na stronie 85, w części: Wewnętrzny rynek energii elektrycznej.

System zarządzania Unią Energetyczną (EU Governance) – rozporządzenie, którego treść ustalono 20 czerwca 2018 r. reguluje między innymi:

- Obowiązek zgłoszenia przez każde państwo członkowskie do końca 2018 r. projektu pierwszego krajowego zintegrowanego planu w zakresie energii i klimatu („ZKPEiK”) na okres 2021 r. do 2030 r. – m.in. deklarowany udział OZE państwa członkowskiego.
- Zobowiązania państw członkowskich do równomiernego rozłożenia wzrostu OZE na 10 lat (trajektoria rozwoju – osiągnięcie punktów referencyjnych – w 2022 r. zostanie 18% wymaganego wzrostu, 2025 r. – 43%, 2027 r. – 65%.)
- Brak jednoznacznego określenia środków egzekwowania celów od państw członkowskich w przypadku niewywiązywania się z założonych celów – wydawanie nieobligatoryjnych zaleceń KE.

Obligatoryjny rozwój infrastruktury sieciowej (połączeń transgranicznych); docelowo utworzenie EU DSO, nowe uprawnienia i kompetencje ACER i ENTSO-e na poziomie UE.

10.1.12. Zmienność i płynność na rynku hurtowym

Podwojone obligo giełdowe, które obowiązuje od początku 2018 r. znacznie przyczyniło się do poprawy płynności na wszystkich parkietach Towarowej Giełdy Energii. I tak na frontowym kontrakcie rocznym w pierwszym kwartale 2018 roku zawarto transakcje w wolumenie 165,5% większym niż na analogicznym produkcie w pierwszym kwartale 2017 roku. Wysokie ceny jak na okres pierwszego kwartału występowały także na RDN, gdzie średnia cena z Fixingu 1 ukształtowała się na poziomie 184,83 zł/MWh, gdzie rok wcześniej był to poziom 155,11 zł/MWh. Wzrost ceny na rynku spot w dużej mierze wynikał ze zmian struktury wytwarzania wśród elektrowni konwencjonalnych, droższych paliw produkcyjnych oraz ponoszonych wyższych kosztów środowiskowych. Droższe uprawnienia do emisji przeniosły także nastroje na parkiet terminowy TGE gdzie transakcje na kontrakt roczny BASE Y-19 w pierwszym kwartale były zawierane średnio w cenie o 25,75 zł wyższej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego na produkcie BASE Y-18. W dniu 11 października 2018 r. został skierowany do prac sejmowych projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, który m. in. nakłada na wytwórców energii elektrycznej obowiązek sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej na giełdach towarowych, na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany lub na zorganizowanej platformie obrotu prowadzonej przez spółkę prowadzącą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej giełdę towarową w rozumieniu ustawy o giełdach towarowych. Opisane powyżej zmiany w zakresie obliwa giełdowego zawarte zostały w treści ustawy z dnia 9 listopada 2018 roku o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw. Wprowadzone zmiany skutkują objęciem całości wytwarzanej energii elektrycznej tzw. obliwem giełdowym od wejścia w życie wspomnianej ustawy, tj. od dnia 1 stycznia 2019 r.

10.1.13. REMIT

REMIT – rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1227/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (ang. Regulation on wholesale Energy Market Integrity and Transparency). Na mocy rozporządzenia rynek energii elektrycznej podlega ścisłym, restrykcyjnym zasadom publikacji i jawności wszystkich informacji, które mogą mieć wpływ na ceny produktów energetycznych na hurtowym rynku energii, w tym bezwzględemu zakazowi manipulacji rynkowej. Z REMIT wynika obowiązek rejestracji każdego uczestnika rynku w krajowym rejestrze uczestników rynku. Uczestnik rynku zobowiązany jest do raportowania danych na temat transakcji zawieranych na hurtowych rynkach energii, w tym składanych zleceń. Raportowaniu podlegają dane podstawowe dotyczące zdolności i wykorzystania infrastruktury wytwórczej. Z REMIT wynika obowiązek podania informacji wewnętrznej do publicznej wiadomości, w formie komunikatu. Rozporządzenie REMIT zakazuje manipulacji oraz prób manipulacji na rynku i zakazuje wykorzystywania informacji wewnętrznych. Rozporządzenie REMIT wyposaża organy regulacyjne w uprawnienia związane z prowadzeniem dochodzeń i egzekwowaniem przepisów rozporządzenia.

10.1.14. Ustawa o elektromobilności i paliwach alternatywnych

„Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych nakłada na wybrane gminy obowiązek realizacji budowy na swoim terenie ogólnodostępnych punktów ładowania pojazdów o napędzie alternatywnym. W przypadku jego niezrealizowania do końca 2019 roku, obowiązek ten przechodzi na poszczególnych operatorów systemów dystrybucyjnych, zgodnie z ich obszarem działalności. Z uwagi na fakt, że na obszarze działania ENEA Operator, obowiązek ten nie został przez samorządy zrealizowany, na spółce tej spoczywa obecnie obowiązek budowy maksymalnie 750 liczby ogólnodostępnych punktów ładowania, który dotyczy 5 aglomeracji - Poznania, Szczecina, Bydgoszczy, Gorzowa Wielkopolskiego i Zielonej Góry. Zastrzec jednak należy, że sukcesywnie budowane przez podmioty trzecie punkty ładowania pomniejszają tę liczbę. Z tego też względu ENEA Operator realizuje obecnie projekt pod nazwą „Implementacja obowiązków ustawowych ENEA Operator w zakresie elektromobilności”.

10.1.15. Wpływ Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw

28 grudnia 2018 r. została uchwalona Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw („Ustawa”) obowiązująca od 1 stycznia 2019 r.

Powyższa regulacja wprowadziła między innymi:

- obniżenie stawki akcyzy dla energii elektrycznej sprzedanej odbiorcy końcowemu z 20 zł/MWh do 5 zł/MWh,
- zasady wyznaczania na 2019 r. cen i stawek opłat za energię elektryczną dla odbiorcy końcowego do stosowania przez sprzedawców energii elektrycznej,
- możliwość ubiegania się przez sprzedawców energii elektrycznej o kwotę na pokrycie różnicy przychodów za obrót energią elektryczną na rzecz odbiorców końcowych od Zarządcy Rozliczeń określonego w Ustawie („Kwota różnicy ceny”/”Rekompensata finansowa”).

Z treści Ustawy i jej uzasadnienia wynika, iż ustawodawca zakłada równoważenie interesów odbiorców energii elektrycznej oraz spółek energetycznych, co pozwala stwierdzić, iż co do zasady utracone, w skutek obniżenia cen, przychody powinny być sprzedawcom energii zwrócone.

Ustawa w dalszej części roku 2019 była nowelizowana, kluczowa zmiana (opublikowana 28 czerwca 2019 r.) dotyczyła zawężenia w 2 półroczu 2019 r. grona odbiorców końcowych uprawnionych do skorzystania z ustawowych mechanizmów stabilizacji cen do klientów z zespołu grup taryfowych G oraz mikroprzedsiębiorców, małych przedsiębiorców, szpitali, jednostek sektora finansów publicznych, państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej szczegółowo zdefiniowanych w Ustawie.

Na podstawie znowelizowanej Ustawy 23 lipca 2019 r. opublikowano Rozporządzenie Ministra Energii w sprawie sposobu obliczania Kwoty różnicy ceny i Rekompensaty finansowej oraz sposobu wyznaczania cen odniesienia („Rozporządzenie”).

10.1.15.1. Ustalenie wielkości rezerwy na kontrakty rodzące obciążenie na dzień 31 grudnia 2018 r.

W wyniku uchwalenia Ustawy i opublikowania Rozporządzenia Spółka dokonała na koniec 2018 r. analizy zagadnienia pod kątem aktualizacji rezerw i ujęcia ewentualnych zwrotów w kontekście zapisów MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa. Zgodnie z przepisami sprawozdawczymi, jeżeli dany kontrakt lub grupa kontraktów przynoszą straty, to spółka powinna rozpoznać odpowiednią rezerwę w okresie, w którym ta strata stała się nieunikniona, chyba że nie jest w stanie wiarygodnie ustalić kwoty tej rezerwy, a aktywa z tytułu zwrotów ujmuje się gdy są one prawie pewne w kwocie nie wyższej niż rozpoznane rezerwy.

Spółka dokonała wyceny rezerwy wyłącznie w zakresie sprzedaży realizowanej w oparciu o taryfę regulowaną przez Prezesa URE dla klientów w zespołach grup taryfowych G. Wycena obejmowała aktualny na dany moment stan prawny. Przyjmując ceny obowiązujące w 2018 r. dla klientów z grup taryfowych G w taryfie regulowanej przez Prezesa URE, Spółka oszacowała tzw. stratę na kontrakcie na poziomie 79 mln zł. Strata ta wynika z przyjęcia modelowych kosztów nabycia energii elektrycznej w 2019 r. (kosztów energii elektrycznej i praw majątkowych oraz stawki podatku akcyzowego na poziomie określonym jako uzasadnione przez Prezesa URE w procesie taryfowym na 2019 r.) i równoczesnego stosowania cen sprzedaży z 2018 r. Rezerwa ta w trakcie 2019 r. została wykorzystana (rozwiązana).

Zgodnie z zapisami Ustawy oraz Rozporządzenia Spółka wystąpiła do Zarządcy Rozliczeń S.A. z wnioskiem o wypłatę Kwoty różnicy ceny za 1 półrocze 2019 r. oraz z wnioskami o rekompensatę finansową za miesiące od lipca do grudnia 2019 r. na łączną kwotę 597,2 mln zł. Kwoty różnicy ceny oraz Rekompensaty finansowe stanowią przychody Spółki i zostały ujęte w pozycji Rekompensaty w Sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Na dzień 31 grudnia 2019 r. Spółka otrzymała 545,0 mln zł tytułem zwrotu Kwoty różnicy ceny i Rekompensaty finansowej. Pozostała część z kwoty 597,2 mln zł, tj. 52,2 mln zł ujęta jest w pozycji Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania Spółka otrzymała tytułem zwrotu kwoty różnicy ceny i Rekompensaty finansowej kwotę 597,2 mln zł.

Zgodnie z art. 9 Ustawy Spółka, po uzyskaniu potwierdzenia danych od operatorów systemów dystrybucyjnych o wolumenie sprzedanej i zużytej energii elektrycznej za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2019 r., dokona korekty otrzymanej Kwoty różnicy ceny oraz Rekompensaty finansowej. Wniosek korygujący złożony będzie do Zarządcy Rozliczeń jednorazowo w terminie do 30 września 2020 r. i po jego rozpatrzeniu będzie znana ostateczna wartość uzyskanych z tego tytułu przychodów związanych z Ustawą.

10.1.15.2. Wpływ na kolejne okresy sprawozdawcze

Ustalenie wielkości rezerwy na kontrakty rodzące obciążenie na dzień 31 grudnia 2019 r.

W dniu 30 grudnia 2019 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki ("Prezes URE") podjął decyzję o zatwierdzeniu taryfy dla energii elektrycznej dla zespołu grup taryfowych G na okres od dnia 14 stycznia do dnia 31 marca 2020 roku ("Taryfa").

Prezes URE zatwierdził cenę sprzedaży energii elektrycznej dla odbiorców w grupach taryfowych G dla ENEA S.A., na poziomie niepokrywającym ponoszonych przez Spółkę kosztów.

Zgodnie z przepisami sprawozdawczymi, jeżeli dany kontrakt lub grupa kontraktów przynoszą straty, to spółka powinna rozpoznać odpowiednią rezerwę w okresie, w którym ta strata stała się nieunikniona, chyba że nie jest w stanie wiarygodnie ustalić kwoty tej rezerwy, a aktywa z tytułu zwrotów ujmuje się gdy są one prawie pewne w kwocie nie wyższej niż rozpoznane rezerwy.

Mając powyższe na uwadze oraz działając zgodnie z MSR 37, Spółka zidentyfikowała konieczność utworzenia w 4 kwartale 2019 roku rezerwy na umowy rodzące obciążenia w segmencie obrotu.

Na 31 grudnia 2019 r. w wyniku przyjęcia powyższych założeń ustalono co następuje:

1. przyjmując ceny obowiązujące w pierwszym kwartale 2020 r. dla klientów z grup taryfowych G w taryfie regulowanej przez Prezesa URE, Spółka oszacowała tzw. stratę na kontrakcie. Strata ta wynika z przyjęcia modelowych kosztów nabycia energii elektrycznej w 2020 r. (kosztów energii elektrycznej i praw majątkowych oraz stawki podatku akcyzowego na poziomie uznanym za uzasadniony w warunkach rynkowych przez Spółkę w procesie taryfowym na 2020 r.) i równoczesnego stosowania cen sprzedaży zatwierdzonych przez Prezesa URE w Taryfie na pierwszy kwartał 2020 r.
2. dodatkowo uwzględniając, że w okresie pierwszych 13 dni 2020 roku obowiązywały ceny sprzedaży stosowane w 2019 roku (de facto ceny z 2018 roku).
3. wolumen sprzedaży wynika z planowanego na 2020 r. poziomu sprzedaży do klientów w Taryfie G.

W efekcie poziom rezerwy oszacowany został w wysokości 68,6 mln zł.

Spółka wystąpiła do Prezesa URE z wnioskiem o zatwierdzenie Taryfy na okres od dnia 1 kwietnia do dnia 31 grudnia 2020 r.

10.1.16. Sytuacja w krajowym sektorze górnictwa węgla kamiennego

Ścieżka cenowa energii elektrycznej będzie silnie uzależniona od kosztów pozyskania paliwa produkcyjnego. Konieczność restrukturyzacji sektora górniczego w średnim terminie bez wątplenia przełoży się na zmianę cen dostarczanych miałów energetycznych. Kierunek zmian nie jest jednoznaczny, niemniej jednak jako podstawowy składnik kosztu generacji krajowej energii elektrycznej wprowadza dodatkowe ryzyka związane z procesem kontraktacji terminowej. Przewiduje się utrzymanie dotychczasowego poziomu wydobycia w kraju w terminie średnim oraz jego sukcesywny spadek w horyzoncie transformacji energetycznej.

10.1.17. Budowa portfela twórczego

Niezależnie od uruchomienia w Elektrowni Kozienice bloku o mocy 1 075 MW, ENEA planuje swoje zaangażowanie w budowę nowych źródeł lub akwizycje już istniejących. Część tych aktywności będzie realizować poprzez partnerstwa z innymi grupami energetycznymi. Realizacja tej strategii będzie oznaczała istotny wzrost znaczenia ENEA w wytwarzaniu energii elektrycznej na potrzeby Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

10.1.18. Koncesje

Grupy energetyczne działają na polskim rynku energii w oparciu o udzielone im koncesje. Poniższa tabela przedstawia koncesje posiadane przez Spółki GK ENEA:

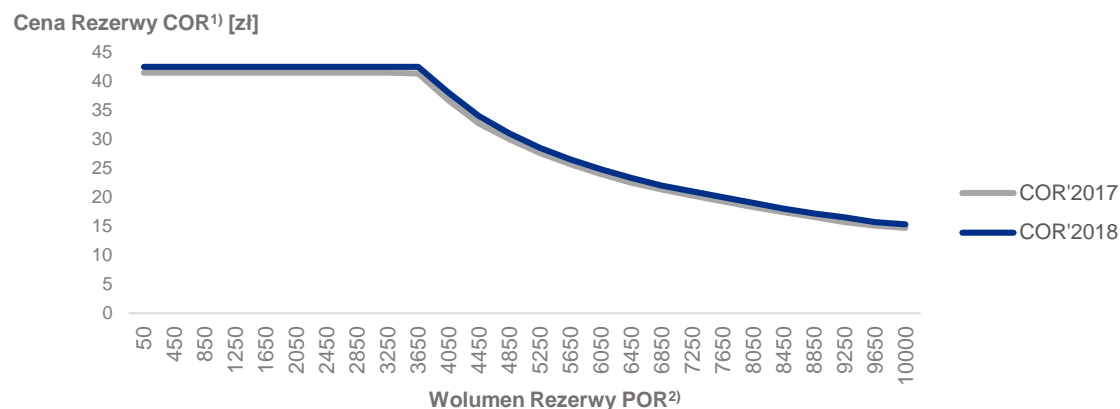
Spółka	Koncesja na:
ENEA S.A.	<ul style="list-style-type: none"> • obrót energią elektryczną - ważna do 31 grudnia 2025 r.
ENEA Operator Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> • obrót paliwami gazowymi - ważna do 31 grudnia 2030 r. • dystrybucję energii elektrycznej - ważna do 1 lipca 2030 r.
ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> • wytwarzanie energii elektrycznej - ważna do 31 grudnia 2030 r. • obrót energią elektryczną - ważna do 31 grudnia 2030 r. • wytwarzanie ciepła - ważna do 31 grudnia 2025 r. • przesyłanie i dystrybucję ciepła - ważna do 31 grudnia 2025 r.
ENEA Trading Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> • obrót energią elektryczną - ważna do 31 grudnia 2030 r. • obrót paliwami gazowymi - ważna do 31 grudnia 2030 r. • obrót gazem ziemnym z zagranicą - ważna do 31 grudnia 2030 r.
ENEA Ciepło Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> • obrót, wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucję energii cieplnej do 30 września 2028 r. • obrót energia elektryczną - ważna do 1 września 2028 r. • wytwarzanie energii elektrycznej - ważna do 30 listopada 2028 r. • obrót paliwami gazowymi - ważna do 10 stycznia 2029 r. • wytwarzanie ciepła - ważna do 31 grudnia 2025 r.
MEC Piła Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> • przesyłanie i dystrybucję ciepła - ważna do 31 grudnia 2025 r. • wytwarzanie energii elektrycznej - ważna do 31 grudnia 2030 r.
PEC Oborniki Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> • wytwarzanie ciepła - ważna do 31 grudnia 2025 r. • przesyłanie i dystrybucję ciepła - ważna do 31 grudnia 2025 r. • wytwarzanie energii elektrycznej - ważna do 1 listopada 2025 r.
ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	<ul style="list-style-type: none"> • obrót energią elektryczną - ważna do 31 grudnia 2030 r. • wytwarzanie ciepła - ważna do 1 listopada 2025 r. • przesyłanie i dystrybucję ciepła - ważna do 1 listopada 2025 r.
LW Bogdanka S.A.	<ul style="list-style-type: none"> • wydobywanie węgla kamiennego ze złoża Bogdanka objętego obszarem górniczym Puchaczów V - ważna do 31 grudnia 2031 r. • wydobywanie węgla kamiennego ze złoża Lubelskie Zagłębie Węglowe – obszar K-3 objętego obszarem górniczym Stręczyn - ważna do 17 lipca 2046 r. • wydobywanie węgla kamiennego ze złoża Ostrów położonego na terenie gmin: Ludwin, Łęczna, Ostrów Lubelski, Puchaczów, Sosnowica, Uścimów w województwie lubelskim - ważna do 31 grudnia 2065 r. • wydobywanie węgla kamiennego ze złoża "Lubelskie Zagłębie Węglowe - obszar K-6 i K-7" położonego na terenie gminy Cyców, ważna do 31 grudnia 2046 r.

10.1.19. Operacyjna Rezerwa Mocy (ORM)

- Mechanizm ORM prowadzony jest przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne - Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) w ramach katalogu usług systemowych
- Dla wytwórców energii jest bodźcem ekonomicznym do oferowania OSP mocy wytwórczych w godzinach szczytowego zapotrzebowania na moc
- ORM są objęte dyspozycyjne zdolności wytwórcze, stanowiące nadwyżkę mocy dostępnej dla OSP ponad zawarte kontrakty dla zapotrzebowania na energię elektryczną
- Cena jednostkowa za ORM zależy od ilości dostępnych dla OSP zdolności wytwórczych ponad zapotrzebowanie na energię elektryczną pokryte:
  - w ramach umów sprzedaży energii
  - na Rynku Bilansującym w ramach zmiany swobodnej

Cena jednostkowa za ORM zależy od ilości dostępnych dla OSP zdolności wytwórczych ponad zapotrzebowanie i nie może być wyższa niż cena referencyjna, która dla roku 2016 wyniosła 41,20 zł/MWh, dla roku 2017 - 41,79 zł/MWh, dla roku 2018 – 42,58 zł/MWh a w roku 2019 ten poziom to 43,73 zł/MWh.

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się ceny jednostkowej za ORM w zależności od ilości mocy wytwórczych dostępnych dla OSP:

Parametry modelu rozliczeń ORM dla lat 2018-2019:

Parametr	2018	2019
Budżet godzinowy [zł]	151 815,81	151 415,67
Cena referencyjna [zł/MWh]	42,58	43,73
Wielkość godzinowa wymaganej ORM [MWh]	3 541,94	3 650,36
Liczba godzin szczytu zapotrzebowania	3 780	3 765
Budżet roczny ORM [mln zł]	570	601

W 2016 r. zmieniono obowiązujące zasady rozliczania ORM, które we wcześniejszych okresach powodowały, że w godzinach, w których cena jednostkowa za ORM osiągała wartość maksymalną, OSP nie wykorzystywał w pełni budżetu przeznaczanego na tę usługę. Od roku 2016 zostały wprowadzone dodatkowe rozliczenia korekcyjne (miesięczne i roczne), które weryfikują ponownie rozliczenie i ewentualne niewykorzystane środki z ORM są rozdysponowywane na jednostki uczestniczące w rezerwie. Od roku 2017 w ramach wolumenu ORM (POR) są uwzględniane jednostki odbiorcze z możliwością redukcji zapotrzebowania (DSR). W kolejnych latach 2018 i 2019 następuje wzrost kosztów PSE S.A.

¹⁾ Cena za operacyjną rezerwę mocy

²⁾ Zdolności wytwórcze. Jednostki Grafikowej Wytwórczej aktywnej stanowiące operacyjną rezerwę mocy

10.1.20. Wzrost liczby klientów korzystających z możliwości zmiany sprzedawcy w 2019 roku

W 2019 roku klienci decydowali się na zmianę sprzedawcy energii, ale dynamika tych zmian była mniejsza niż w 2018 roku. Liczba przedsiębiorstw, które w 2019 r. skorzystały z możliwości zmiany sprzedawcy (grupy taryfowe A, B, C) wg stanu na koniec 2019 r. wyniosła 209 935, a więc zwiększyła się r/r o 4,4% (w 2018 roku wzrost r/r wyniósł 6,8%). Natomiast wśród gospodarstw domowych (grupa taryfowa G) z tej możliwości skorzystało 657 223 klientów, co oznacza wzrost r/r o 8,7% (w 2018 roku wzrost o 10,6%)¹⁾. Na spadek dynamiki zmian sprzedawcy energii w 2019 roku miała zapewne wpływ Ustawa z 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz zmianie niektórych innych.

10.1.21. Zwolnienie z obowiązku taryfowania gospodarstw domowych

Na podstawie Art. 49 Ustawy – prawo energetyczne Prezes URE może zwolnić przedsiębiorstwo energetyczne z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia, jeżeli stwierdzi, że działa ono w warunkach konkurencji. Ewentualne zwolnienie z taryfowania może pozytywnie wpłynąć na marżę ze sprzedaży energii w przyszłości.

10.1.22. Istotne trendy w obszarze Dystrybucji

Coraz istotniejszy wpływ na funkcjonowanie ENEA Operator mają przepisy prawa unijnego, w szczególności pakietu energetycznego pod nazwą *Czysta Energia dla Wszystkich Europejczyków*. Wspiera on realizację celów UE dotyczących osiągnięcia bardziej konkurencyjnego, bezpiecznego i zrównoważonego systemu energetycznego oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. Zobowiązania w tym zakresie przewidują zmniejszenie emisji przynajmniej o 40% w stosunku do poziomu z 1990 r., przy równoczesnym zwiększeniu efektywności energetycznej o 32,5% i zwiększeniu udziału energii ze źródeł odnawialnych do poziomu 32% końcowego zużycia. Efektem realizacji tych zobowiązań będzie stały, już obecnie obserwowany, wzrost zainstalowanych mocy w OZE, co tworzy miejsce dla nowych uczestników rynku energii i powoduje zmiany w rolach pełnionych przez obecnych uczestników, w tym OSD.

Szybki rozwój rozproszonych zasobów energii połączony z nowymi technologiami, również w zakresie ICT w sposób istotny oddziałuje na sieć dystrybucyjną, jednocześnie kształtując nową rolę OSD na rynku energii. Nowe wyzwania w tym obszarze dla ENEA Operator to między innymi: nowa rola OSD jako podmiotu wspierającego rozwój rynku (w szczególności rynków lokalnych), wykorzystanie elastyczności rozproszonych źródeł energii, zarządzanie danymi, współpraca z OSP/OSD, nowe technologie informatyczne i teleinformatyczne, rozwój inteligentnych sieci, aktywizacja odbiorców, pojawienie się społeczności energetycznych (klastry i spółdzielnie energetyczne), cyberbezpieczeństwo oraz rozwój działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej.

10.1.23. Operator Usługi Kluczowej

W myśl zapisów Ustawy o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa z dnia 5 lipca 2018 r. spółki z Grupy Kapitałowej ENEA tj. ENEA S.A., ENEA Operator Sp. z o.o., ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., ENEA Elektrownia Połaniec S.A., ENEA Ciepło Sp. z o.o. i MEC Piła Sp. z o.o. zostały uznane za Operatorów Usługi Kluczowej. ENEA Operator przystąpiła do projektu zainicjowanego przez Ministerstwo Energii i podpisała porozumienie dotyczące współpracy sektora energetycznego na rzecz zwiększenia cyberbezpieczeństwa kraju. Dotyczy wspólnego działania w kierunku zwiększania bezpieczeństwa informatycznego obszaru dystrybucji energii oraz zabezpieczania go przed potencjalnymi atakami z zewnątrz. Porozumienie podpisały: ENEA Operator, Tauron Dystrybucja, PGE Dystrybucja oraz Energa Operator.

¹⁾ <https://www.ure.gov.pl/pl/energia-elektryczna/zmiana-sprzedawcy-monit>

10.1.24. Model regulacji jakościowej

W dniu 7 października 2019 roku Prezes URE wyznaczył ENEA Operator cele rozliczeniowe na lata 2018-2025, określone na podstawie dokumentu „Regulacja jakościowa w latach 2018-2025 dla Operatorów Systemów Dystrybucyjnych” w wersji z dnia 29 maja 2019 roku. Dokument ten kończy proces ewaluacji modelu regulacji jakościowej.

Wskaźnikami mającymi bezpośredni wpływ na przychód regulowany ENEA Operator w części dotyczącej zwrotu z kapitału, w okresie 2018-2025, są obecnie następujące kluczowe wskaźniki efektywności:

- CTPmd - wskaźnik regulacyjny czasu trwania przerwy na obszarze: duże miasta,
- CTPmp - wskaźnik regulacyjny czasu trwania przerwy na obszarze: miasta na prawach powiatu,
- CTPm - wskaźnik regulacyjny czasu trwania przerwy na obszarze: miasta,
- CTPw - wskaźnik regulacyjny czasu trwania przerwy na obszarze: wsie,
- CPmd - wskaźnik regulacyjny częstości przerw na obszarze: duże miasta,
- CPmp - wskaźnik regulacyjny częstości przerw na obszarze: miasta na prawach powiatu,
- CPm - wskaźnik regulacyjny częstości przerw na obszarze: miasta,
- CPw - wskaźnik regulacyjny częstości przerw na obszarze: wsie,
- CRP - Czas Realizacji Przyłączenia.

10.1.25 Analizy związane z projektem elektrowni złożonej z systemu zgazowania węgla i bloku gazowo-parowego (IGCC) w gminie Łęczna

Spółka ENEA Badania i Rozwój Sp. z o.o. w kwietniu 2020 r. złożyła w Gminie Łęczna wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia dotyczącego projektu elektrowni w technologii bloku gazowo-parowego ze zintegrowanym zgazowaniem paliwa (IGCC) w gminie Łęczna. Do wniosku załączony został raport oddziaływania na środowisko, będący jednym z wielu dokumentów służących badaniom i rozwojowi koncepcji projektu IGCC. Złożenie wniosku ma na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozwój projektu, w przypadku gdy po analizach, w przyszłości, zapadnie decyzja dotycząca rozwoju projektu IGCC. Decyzja o realizacji inwestycji uzależniona jest od zaawansowanych analiz, które są prowadzone przez Grupę ENEA z uwzględnieniem zmieniającego się otoczenia rynkowego i regulacyjnego.

10.2. Środowisko Naturalne

10.2.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń

Zgodnie z regulacjami unijnymi, a w szczególności Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych -IED (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola), od 1 stycznia 2016 r. obowiązują nowe, zaostrzone normy ochrony środowiska. W związku z powyższym wszyscy producenci energii elektrycznej w Polsce, którzy wykorzystują przede wszystkim wysokoemisyjne technologie węglowe, są zobligowani dostosować bloki energetyczne do nowych wymagań środowiskowych. Prawo, wychodząc naprzeciw problemom przedsiębiorców, przewiduje możliwość skorzystania z mechanizmów derogacyjnych. Złagodzenie wymagań dyrektywy IED w postaci derogacji pozwala zyskać dodatkowy czas na dostosowanie jednostek wytwórczych do zaostrzonych norm emisji zanieczyszczeń do powietrza. 17 sierpnia 2017 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowano tzw. konkluzje BAT (kBAT) dla dużych obiektów energetycznego spalania (Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/1442 z 31 lipca 2017 r. ustanawiająca konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE). Opublikowane kBAT wprowadzają m.in. bardziej restrykcyjne (niż w dyrektywie IED) wymogi dla takich zanieczyszczeń, jak: dwutlenek siarki, tlenki azotu i pył. Dopuszczalnymi poziomami emisji (BAT – AELs) objęte zostały także dodatkowe substancje: rtęć, chlorowódor, fluorowódor i amoniak. Konkluzje BAT będą obowiązywały od dnia 18 sierpnia 2021 r., po zakończeniu 4-letniego okresu dostosowawczego.

Elektrownia Koźienice – bloki 1-10

Lata	SO ₂			NO _x			Pył			CO ₂		Produkcja energii elektrycznej brutto [MWh]
	Emisja SO ₂ [Mg]	Wskaźnik emisji SO ₂ [kg/MWh]	Oplata za emisję SO ₂ [tys. zł]	Emisja NO _x [Mg]	Wskaźnik emisji NO _x [kg/MWh]	Oplata za emisję NO _x [tys. zł]	Emisja pyłu [Mg]	Wskaźnik emisji pyłu [kg/MWh]	Oplata za emisję pyłu [tys. zł]	Emisja CO ₂ [Mg]	Wskaźnik emisji CO ₂ [kg/MWh]	
2019	7 256,9	0,597	3 918,752	8 385,7	0,690	4 528,288	285,5	0,023	102,763	10 463 178	861	12 152 678
2018	7 442,2	0,659	3 944,4	7 644,8	0,677	4 051,8	246,7	0,022	86,4	9 728 131	862	11 291 279
Zmiana %	-2,5	-9,4	-0,7	9,7	1,9	11,8	15,7	4,6	19,0	7,6	-0,1	7,6

W 2019 r. nastąpił wzrost stawek opłat za emisję:

SO₂ : 0,53 zł/kg w 2018 r. » 0,54 zł/kg w 2019 r.
 NO_x : 0,53 zł/kg w 2018 r. » 0,54 zł/kg w 2019 r.
 Pył : 0,35 zł/kg w 2018 r. » 0,36 zł/kg w 2019 r.

¹⁾ Dane dla bloku 11 uwzględniają emisje i opłaty dla kotłowni rozruchowej.

²⁾ Zmiana w stosunku do informacji przekazanej w 2018 roku spowodowana jest przekazaniem informacji dotyczących 3 kw.

³⁾ Zmiana w stosunku do informacji przekazanej w 2018 roku wynika z zaokrągleń

Elektrownia Koźienice – blok 11 vs. bloki 1-10

Lata	SO ₂			NO _x			Pył			CO ₂		Produkcja energii elektrycznej brutto [MWh]
	Emisja SO ₂ [Mg]	Wskaźnik emisji SO ₂ [kg/MWh]	Oplata za emisję SO ₂ [tys. zł]	Emisja NO _x [Mg]	Wskaźnik emisji NO _x [kg/MWh]	Oplata za emisję NO _x [tys. zł]	Emisja pyłu [Mg]	Wskaźnik emisji pyłu [kg/MWh]	Oplata za emisję pyłu [tys. zł]	Emisja CO ₂ [Mg]	Wskaźnik emisji CO ₂ [kg/MWh]	
2019 Blok 11 ¹⁾	1 778,9	0,300	960,626	2 285,1	0,385	1 233,970	84,1	0,014	30,278	4 420 087	744	5 938 492
2018 Blok 11 ¹⁾	1 339,2	0,229	709,791 ²⁾	2 005,4 ³⁾	0,343	1 062,852 ²⁾	105,7	0,018	36,984 ²⁾	4 348 838	745	5 839 184
2019 Bloki 1-10	7 256,9	0,597	3 918,752	8 385,7	0,690	4 528,288	285,5	0,023	102,763	10 463 178	861	12 152 678
2018 Bloki 1-10	7 442,2	0,659	3 944,4	7 644,8	0,677	4 051,8	246,7	0,022	86,4	9 728 131	862	11 291 279

ENEA Elektrownia Połaniec

Lata	SO ₂			NO _x			Pył			CO ₂		Produkcja energii elektrycznej brutto [MWh]
	Emisja SO ₂ [Mg]	Wskaźnik emisji SO ₂ [kg/MWh]	Opłata za emisję SO ₂ [tys. zł]	Emisja NO _x [Mg]	Wskaźnik emisji NO _x [kg/MWh]	Opłata za emisję NO _x [tys. zł]	Emisja pyłu [Mg]	Wskaźnik emisji pyłu [kg/MWh]	Opłata za emisję pyłu [tys. zł]	Emisja CO ₂ [Mg]	Wskaźnik emisji CO ₂ [kg/MWh]	
2019	5 895,8	0,629	3 183,7	6 452,8	0,688	3 484,5	484,2	0,052	174,3	6 751 790,7	720,1	9 376 542,7
2018	8 876,9	0,806	4 704,8	7 759,5	0,705	4 112,6	617,7	0,056	216,2	8 219 329,0	746,3	11 012 854,3
Zmiana %	-33,6	-22,0	-32,3	-16,8	-2,4	-15,3	-21,6	-7,1	-19,4	-17,9	-3,5	-14,9

Elektrociepłownia Białystok

Lata	SO ₂			NO _x			Pył			CO ₂		Produkcja energii elektrycznej brutto [MWh]
	Emisja SO ₂ [Mg]	Wskaźnik emisji SO ₂ [kg/MWh]	Opłata za emisję SO ₂ [tys. zł]	Emisja NO _x [Mg]	Wskaźnik emisji NO _x [kg/MWh]	Opłata za emisję NO _x [tys. zł]	Emisja pyłu [Mg]	Wskaźnik emisji pyłu [kg/MWh]	Opłata za emisję pyłu [tys. zł]	Emisja CO ₂ [Mg]	Wskaźnik emisji CO ₂ [kg/MWh]	
2019	206,3	0,143	111,4	402,1	0,279	219,2	43,8	0,030	15,7	253,5	175,9	440 638
2018	167,7	0,114	88,9	365,5	0,249	193,7	34,3	0,023	13,1	280,1	191,1	424 184
Zmiana %	23,0	25,1	25,3	10,0	11,9	13,2	27,5	29,7	20,5	-9,5	-8,0	3,9

Ciepłownia Zachód Białystok

Lata	SO ₂			NO _x			Pył			CO ₂		Produkcja energii elektrycznej brutto [MWh]
	Emisja SO ₂ [Mg]	Wskaźnik emisji SO ₂ [kg/MWh]	Opłata za emisję SO ₂ [tys. zł]	Emisja NO _x [Mg]	Wskaźnik emisji NO _x [kg/MWh]	Opłata za emisję NO _x [tys. zł]	Emisja pyłu [Mg]	Wskaźnik emisji pyłu [kg/MWh]	Opłata za emisję pyłu [tys. zł]	Emisja CO ₂ [Mg]	Wskaźnik emisji CO ₂ [kg/MWh]	
2019	18,3	-	9,9	11,7	-	6,3	1,3	-	0,5	12 254	-	-
2018	21,8	-	11,5	21,0	-	11,1	3,0	-	1,1	19 753	-	-
Zmiana %	-16,1	-	-13,9	-44,3	-	-43,2	-56,7	-	-54,5	-38,0	-	-

10.2.2. Dotrzymanie wymogów formalno-prawnych

ENEA Wytwarzanie

ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. korzysta z derogacji wynikającej z dyrektywy IED jakim jest Przejściowy Plan Krajowy (PPK):

- w zakresie emisji dwutlenku siarki oraz pyłu: Elektrownia Kozienice (bloki 1-10) - wspólnie z Elektrociepłownią Białystok,
- w zakresie emisji NOx: Elektrociepłownia Białystok - samodzielnie.

W okresie obowiązywania PPK, tj. od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2020 r., obowiązują roczne, malejące z roku na rok, pułapy emisyjne. Pułap emisyjny w ostatnim roku obowiązywania PPK określony jest na poziomie odpowiadającym standardowi emisyjnemu danego zanieczyszczenia, wynikającemu z dyrektywy IED (dla Elektrowni Kozienice $200 \text{ mg/m}^3_{\text{usr}}$ dla SO_2 i $20 \text{ mg/m}^3_{\text{usr}}$ dla pyłu).

ENEA Ciepło

ENEA Ciepło Sp. z o.o. korzysta z derogacji wynikającej z dyrektywy IED jakim jest Przejściowy Plan Krajowy (PPK):

- w zakresie emisji dwutlenku siarki oraz pyłu: - Elektrociepłownią Białystok - wspólnie z Elektrownią Kozienice (bloki 1-10) ,
- w zakresie emisji NOx: Elektrociepłownia Białystok - samodzielnie.

W okresie obowiązywania PPK, tj. od 1 stycznia 2016 r. do 30 czerwca 2020 r., obowiązują malejące z roku na rok, roczne masowe pułapy emisyjne, jak również obowiązują standardy emisyjne wg stanu na 31 grudnia 2015 roku.

ENEA Elektrownia Połaniec

ENEA Elektrownia Połaniec S.A. korzysta z derogacji wynikającej z dyrektywy IED – derogacja naturalna 17 500 godzin, którą objęty jest kocioł nr 1.

Do końca roku 2019 r. z limitu 17 500 godzin wykorzystano łącznie 9 307 godzin, w tym w 2019 r., wykorzystano 943 godziny (263 godziny w I kwartale, 250 godzin w II kwartale, 320 godzin w III kwartale oraz 110 godzin w IV kwartale 2019 roku).

Emisję zanieczyszczeń w ramach PPK za 2019 r. oraz stopień wykorzystania rocznych pułapów emisyjnych zestawiono w tabeli poniżej.

Instalacja		SO ₂		Pył		NO _x	
		[Mg]	% wykorzystania	[Mg]	% wykorzystania	[Mg]	% wykorzystania
Elektrownia Kozienice	emisja	6 150,06	81,9	156,70	20,9	nd.	nd.
	roczny pułap	7 513,50		751,30			
Elektrociepłownia Białystok	emisja	193,86	27,3	33,45	47,1	384,76	65,6
	roczny pułap	710,13		71,04		586,24	
Razem	emisja	6 343,92	77,1	190,15	23,1	384,76	65,6
	roczny pułap	8 223,63		822,34		586,24	

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 marca 2018 roku w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz.U. z 2018 r., poz. 680), w odniesieniu do bloku 11 w zakresie emisji wszystkich zanieczyszczeń oraz w odniesieniu do bloków 1-10 w zakresie emisji NO_x, obowiązują następujące warunki uznania standardów emisji za dotrzymane:

- żadna z zatwierdzonych średnich miesięcznych wartości stężeń substancji nie przekracza 100% standardu emisyjnego,
- żadna z zatwierdzonych średnich dobowych wartości stężeń substancji nie przekracza 110% standardu emisyjnego,
- 95% wszystkich zatwierdzonych średnich jednogodzinnych wartości stężeń substancji w ciągu roku kalendarzowego nie przekracza 200% standardu emisyjnego.

W przypadku niedotrzymania nawet jednego z warunków określonych w punktach a), b), c) zachodzi ryzyko naliczenia kary za każde godzinowe przekroczenie liczone od początku roku.

W 2019 roku nie stwierdzono przekroczenia standardów emisyjnych i innych wymogów formalno-prawnych.

Elektrownia Kozienice realizuje cele nakreślone przez prawodawstwo krajowe i wspólnotowe (dyrektywa IED, konkluzje BAT). W Elektrowni funkcjonuje pięć instalacji odsiarczania spalin, które gwarantują wymaganą redukcję emisji SO₂ ze spalin wszystkich bloków. Wszystkie bloki Elektrowni wyposażone są w wysokosprawne elektrofiltry, poddawane modernizacjom w celu utrzymania wysokiej skuteczności odpylania. Bloki (z wyłączeniem bloku nr 3) są także wyposażone w instalacje do selektywnej katalitycznej redukcji NO_x (SCR).

10.2.3. Zagadnienie dotyczące obszaru Wydobycia – LW Bogdanka:

Rekultywacja

- w 2019 r. zakończono roboty rekultywacyjne na terenach objętych szkodami górnictwymi w miejscowości Nadrybie Wieś. Prace polegały na wykonaniu stawu rybnego oraz podwyższeniu terenu odpadami górnictwymi, przykryciu masami ziemnymi, zadrzewieniu i zagospodarowaniu rekreacyjnego. Prace zakończono w sierpniu 2019 r.
- na bieżąco prowadzona jest pielęgnacja zorganizowanej zieleni, obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz zrekultywowanych w latach ubiegłych terenów przemysłowych w rejonie Pola Bogdanka, Nadrybie i Stefanów oraz zaplecza kolejowego w Zawadowie.

Ochrona powierzchni

- wpływ prowadzonej w 2019 r. eksploatacji górnictwowej na powierzchnię ujawniał się, tak jak dotychczas, głównie w postaci powiększenia się powierzchniowego zasięgu dotychczasowych oddziaływań
- maksymalne osiadania w granicach OG „Puchaczów V” utrzymują się w rejonie wsi Bogdanka i Nadrybie Wieś gm. Puchaczów i wynoszą ok. 5,0 m w centralnej części niecki osiadań w tym rejonie
- szkody w obiektach budowlanych w 2019 r., tak jak dotychczas, w większości przypadków dotyczyły wiejskiej zabudowy, zgłoszone uszkodzenia w tych budynkach nie stwarzały zagrożenia dla użytkowników i były usuwane na bieżąco
- w 2019 roku prowadzono prace związane z odwadnianiem gruntów rolnych na szkodach górnictwowych poprzez przebudowę sieci melioracyjnej oraz budowę pompowni ze zbiornikami wyrównawczymi.

Sankcje i opłaty grożące Spółce z tytułu ochrony środowiska

- działalność górnicza pociąga za sobą opłatę eksploatacyjną, z tytułu korzystania ze środowiska naturalnego, korzystania z usług wodnych oraz szereg kosztów związanych z:
  - zagospodarowaniem odpadów pogórnicznych
  - rekultywacją terenów przemysłowych
  - monitoringiem środowiskowym
  - opracowaniem operatów i dokumentacji niezbędnych do właściwego funkcjonowania zakładu
- opłata eksploatacyjna jest wnoszona co pół roku na konta gmin, na terenie których prowadzi się eksploatację (60%) oraz na poczet Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (40%)
- LW Bogdanka S.A. spełnia standardy w zakresie ekologii i w 2019 r. nie poniosła kar z tytułu naruszenia warunków korzystania ze środowiska, określonych w obowiązujących przepisach prawnych.

Ochrona powietrza atmosferycznego

- LW Bogdanka S.A. nie posiada emitora zorganizowanego emitującego pyły i gazy do atmosfery
- niezorganizowanym emitorem jest obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych w Bogdancie, który może być źródłem pylenia w czasie suchych i wietrznych dni
- emisja niezorganizowana do powietrza pochodzi ze spalania paliw w silnikach spalinowych wykorzystywanych w spółce, procesów spawania oraz uzupełniania czynnika chłodniczego w klimatyzatorach

Gospodarka wodno-ściekowa

Dotyczy przede wszystkim wód dołowych, w tym:

- drenowania górotworu w obrębie wyrobisk górniczych
- gospodarczego wykorzystania wody dołowej do celów ppoż. i technologicznych
- wypompowywania wody na powierzchnię
- retencjonowania wody dołowej w zbiorniku - osadniku na powierzchni w celu redukcji zawiesiny
- zrzutu wód ze zbiornika poprzez system rowów odprowadzających oraz ciek - Rów Żelazny do rzeki Świnki w ilości ok. 14 738 m³/dobę
- wody dołowe charakteryzują się sumą chlorków i siarczanów w wysokości 1 075 mg/dm³
- gospodarczego wykorzystania wód dołowych na powierzchni (Zakład Przeróbki Mechanicznej Węgla, Łęczyńska Energetyka Sp. z o.o. - w ramach Stacji Uzdatniania Wody).

Gospodarka odpadami

- w 2019 r. łączny przychód odpadów górniczych wyniósł - 6 299,9 tys. ton
- około 49% odpadów poddanych było odzyskowi i zagospodarowaniu. Odzysk odpadów tj. wykorzystanie do rekultywacji terenów, utwardzania dróg, placów, produkcji cementu w Cementowni „Ożarów” i innych celów wyniósł – 3 061,8 tys. ton
- 47% odpadów wykorzystywane jest do wykonywania rekultywacji terenów zdegradowanych oraz terenów na szkodach górniczych. Polega ona na przywróceniu tym terenom pierwotnej rzeźby poprzez wypełnienie terenu odpadami górnictwem, a następnie przykryciu ich warstwą glebową i zagospodarowaniu w kierunku rolnym bądź zadrzewieniowym.
- pozostałe odpady wydobywcze (3 238,1 tys. t) są składowane na obiekcie unieszkodliwiania odpadów wydobywczych w Bogdancie.
- LW Bogdanka S.A. prowadzi zagospodarowanie innych odpadów przemysłowych przekazuje jednostkom uprawnionym odpady, które nadają się do wykorzystania (drewno, oleje przepracowane, złom, ścinki taśm przenośnikowych) lub unieszkodliwiania (zużyte źródła światła, opakowania po klejach, farbach itp.).

10.3. Pozostałe informacje

10.3.1 Przewidywana sytuacja finansowa

W 2019 roku wobec coraz bardziej wymagającej sytuacji na rynku energii, Grupa Kapitałowa ENEA musiała sprostać zdarzeniom, które w znaczny sposób wpływały na działalność spółek w sektorze energetyki i generowane przez nie wyniki. Pomimo wyzwań, takich jak m.in. wdrożenie Ustawy o cenach prądu, rosnące koszty emisji CO₂ na rynku, rozwój odnawialnych źródeł energii, Grupa wypracowała wyniki finansowe na oczekiwanym poziomie. Z uwagi na fakt, iż Grupa stanowi zamknięty łańcuch wartości od wydobycia węgla po sprzedaż energii elektrycznej do odbiorcy końcowego, możliwe jest ciągle elastyczne reagowanie na dynamiczną, zmienną sytuację rynkową i regulacyjną.

W obszarze Wydobycia osiągnięto wyższy wynik niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Pozytywnie na wynik segmentu wpływ miała zwiększona sprzedaż węgla (przy wyższym wydobyciu netto) oraz wyższa cena sprzedaży tego surowca. Porównując wynik z poprzednim rokiem, należy pamiętać, iż rok 2018 był dla tego obszaru okresem zmagania się z problemami geologiczno-hydrologicznymi, głównie w pierwszym kwartale. Pomimo tego, LW Bogdanka poradziła sobie z tymi trudnościami i już z początkiem roku 2019 pokazała lepsze wyniki niż w analogicznym okresie roku ubiegłego (w styczniu 2019 roku pobiła rekord miesięcznego wydobycia, produkując 903,5 tys. ton węgla handlowego). W LW Bogdanka trwają prace związane z umożliwieniem wydobycia z Pola „Ostrów”, więc można spodziewać się wzrostu nakładów inwestycyjnych związanych z przygotowaniem infrastruktury podziemnej. Zarząd LW Bogdanka zamierza skupiać się na jeszcze wyższej rentowności wydobycia węgla, poprzez optymalizację procesów, stabilizację kosztów stałych oraz testowanie innowacyjnych rozwiązań.

Prawie 47% wyniku EBITDA Grupy Kapitałowej ENEA, a także jednocześnie największy wzrost wyniku spośród wszystkich obszarów działalności, zrealizowano w obszarze Wytwarzania. Na wynik obszaru pozytywnie wpłynął wzrost rynkowych cen energii, spowodowany wzrostem cen CO₂ i paliwa produkcyjnego. Istotny wpływ miała także rozwiązana rezerwa dotycząca farmy wiatrowej Skoczycłody, która zawiązana została w roku 2016. Rok 2019 to wzrost obliża giełdowego, realizowanych kontraktów w ramach generacji z 30% udziału w produkcji (rok 2018) do 100% udziału sprzedaży energii elektrycznej poprzez giełdę. W 2019 roku spółki wytworzyły łącznie prawie 26 TWh energii, z czego udział odnawialnych źródeł energii wyniósł ponad 2 TWh. W kolejnych latach Grupa zamierza powiększać udział OZE w tzw. „miksie” źródeł wytwórczych, poprzez realizację inwestycji związanych m.in. z budową farm fotowoltaicznych na terenach LW Bogdanka. Celem jest osiągnięcie redukcji wartości wskaźnika jednostkowej emisji CO₂. W roku 2020 na wyniki Obszaru Wytwarzania wpływ będzie miała malejąca w stosunku do lat poprzednich ilość uzyskiwanych darmowych uprawnień do emisji CO₂. Należy wspomnieć również o rozstrzygniętych w 2018 r. aukcjach Rynku Mocy, które począwszy od roku 2021 w sposób istotny poprawią przepływy obszaru i umożliwią sfinansowanie niezbędnych inwestycji. Najbardziej istotne z punktu widzenia Obszaru Wytwarzania jest fakt uzyskania 15-letniego kontraktu na dostawy mocy pochodzącej z Bloku 11.

Stabilnym obszarem działalności Grupy jest obszar Dystrybucji, który zrealizował w raportowanym okresie wynik na porównywalnym poziomie co w roku ubiegłym (niewielki spadek r/r). W roku 2018 miały miejsce wypłaty odszkodowań z tytułu wicher, które wystąpiły w roku 2017, co wpłynęło wówczas na osiągnięcie wyższych przychodów. Dążąc do realizacji wskaźników wyznaczanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, GK ENEA konsekwentnie realizuje inwestycje, podnosząc bezpieczeństwo i stabilność realizowanych dostaw energii. Grupa planuje utrzymać nakłady inwestycyjne związane z rozwojem i modernizacją sieci na co najmniej niezmiennym poziomie w kolejnych latach, a ponadto zamierza kontynuować inwestycje dotyczące „inteligentnych sieci”, wdrożenia nowoczesnych narzędzi informatycznych pozwalających na szybkie wykrywanie awarii w sieci.

Obszar Obrotu odnotował istotną poprawę wyników w 2019 r. względem poprzedniego roku, pomimo „zamrożenia cen sprzedaży na poziomie 2018 roku” na mocy właściwej Ustawy. W roku 2020 obszar Obrotu pozostaje pod wpływem znaczącej niepewności związanej z ostateczną wielkością przychodu regulowanego w zakresie taryfy regulowanej dla gospodarstw domowych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Spółka posiada zatwierdzoną przedmiotową taryfę na I kwartał 2020. Poziom ten odbiega od uzasadnionego poziomu rynkowego, wobec czego Spółka zawiązała stosowną rezerwę. Spółka w celu dochowania należytej staranności wystąpiła do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z wnioskiem na okres II-IV kwartału 2020 r. w celu uzyskania przychodu regulowanego na poziomie rynkowym.

Należy zwrócić uwagę, że lata 2020-2023 to okres zapadalności dużej części finansowania zaciągniętego w poprzednich latach przez podmioty z branży energetycznej. GK ENEA kontynuuje działania związane z refinansowaniem zadłużenia przypadającego w kolejnych okresach do spłaty oraz finansowaniem procesu inwestycyjnego. Pewnym utrudnieniem może być malejąca liczba podmiotów gotowych finansować działalność związaną z wydobyciem węgla kamiennego lub produkcją energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych, opartych o węgiel. Mimo to, optymizmem napawa fakt, że przepływy Grupy w kolejnych latach zostaną wsparte w wyniku wygranych aukcji Rynku Mocy i zawartych w związku z tym kontraktów na dostawę mocy.

Pod koniec 2019 r. po raz pierwszy pojawiły się wiadomości z Chin dotyczące COVID-19 (koronawirusa). Obecnie trudno jest w sposób całościowy przewidzieć, jak wirus COVID-19 wpłynie na wynik finansowy GK ENEA i na całą gospodarkę. Wiadomo jednak, iż ostateczny wpływ tej epidemii na wynik przedsiębiorstw zależny będzie od tego jaka będzie skala i czas trwania tego zjawiska.

10.3.2. Wykorzystywane instrumenty finansowe

ENEA S.A. realizuje strategię zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej, której głównym celem jest zabezpieczenie przepływów pieniężnych wynikających z zawartych umów o finansowanie. Przyjęta strategia zakłada ograniczenie zagrożenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych wynikających z ryzyka zmian stóp procentowych na rynku w określonym horyzoncie czasu. Na dzień 31 grudnia 2019 r. łączna wartość ekspozycji dotycząca kredytów oraz obligacji zabezpieczona transakcjami IRS bądź zawartymi na stałej stopie procentowej wyniosła 5 851 mln zł. Wskaźnik zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej zarówno w GK ENEA jak i jednostkowo dla ENEA S.A. kształtuje się na poziomie 59%. W okresie sprawozdawczym ENEA S.A. nie zawierała transakcji FX FORWARD.

10.3.3. Zarządzanie zasobami finansowymi

Grupa Kapitałowa ENEA zarządza zasobami finansowymi w ujęciu krótko oraz długoterminowym. Nadrzędnym celem zarządzania zasobami finansowymi jest dążenie do zapewnienia płynności finansowej. Bieżące zarządzanie płynnością finansową Spółek z Grupy Kapitałowej ENEA koncentruje się na realizacji polityki współpracy z kontrahentami, planowaniu przepływów pieniężnych oraz monitorowaniu koncentracji środków pieniężnych na rachunkach bankowych. Gospodarowanie zasobami finansowymi odbywa się z wykorzystaniem mechanizmu Cash Poolingu. Usługa Cash Poolingu rzeczywistego umożliwia fizyczną konsolidację oraz bilansowanie sald na rachunkach spółek nią objętych. Powstające niedobory środków pieniężnych Spółek z Grupy Kapitałowej ENEA pokrywane są z wykorzystaniem przyznawanych limitów intraday. W przypadku braku wystarczającego salda środków pieniężnych na pokrycie niedoborów, Grupa Kapitałowa ENEA posiada możliwość wykorzystania dostępnych źródeł finansowania zewnętrznego w postaci kredytów w rachunkach bieżących. Z poziomu centralnego Grupa Kapitałowa ENEA zarządza także nadwyżkami finansowymi dokonując ich alokacji. Prowadzone działania uzupełniane są analizami ilościowymi ukierunkowanymi na sporządzanie analiz scenariuszowych oraz awaryjnego planu finansowania. W celu ujednoczenia procesu zarządzania płynnością i ryzykiem płynności finansowej Spółki Grupy ENEA zostały objęte regulacją pn. „Polityka zarządzania płynnością oraz ryzykiem płynności w Grupie ENEA”. Działania prowadzone w ramach zarządzania zasobami finansowymi w ujęciu długoterminowym skupia się głównie na identyfikacji zapotrzebowania na środki pieniężne w długim okresie, pozyskiwaniu finansowania w ramach powstających potrzeb gotówkowych oraz dystrybuowaniu go zgodnie z powstającym zapotrzebowaniem w ramach grupy.

10.3.4. Zasady sporządzenia sprawozdań finansowych

Niniejsze Sprawozdanie Zarządu z działalności zostało sporządzone zgodnie z § 70 - 71 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych (...). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej oraz jednostkowe sprawozdanie finansowe ENEA S.A. zawarte w ramach skonsolidowanego raportu ENEA S.A. za rok obrotowy 2019 sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości oraz Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSR/MSSF) zatwierdzonymi przez Unię Europejską. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej oraz jednostkowe sprawozdanie finansowe ENEA S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Emitenta oraz jego Grupę Kapitałową w dającej się przewidzieć przyszłości. Dane finansowe zaprezentowane w sprawozdaniach, jeżeli nie wskazano inaczej, zostały wyrażone w tys. zł.

10.3.5. Prognozy wyników finansowych

Zarząd ENEA S.A. nie publikował prognoz wyników finansowych na 2019 r.

10.3.6 Rating

19 marca 2020 r. w wydanym komunikacie agencja ratingowa Fitch Ratings potwierdziła dla ENEA S.A. długoterminowe ratingi w walucie krajowej i zagranicznej na poziomie „BBB” z perspektywą stabilną. Potwierdzenie ratingów odzwierciedla profil biznesowy ENEA S.A. jako zintegrowanego przedsiębiorstwa energetycznego z dużymi segmentami wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej oraz umiarkowaną dźwignią finansową. Ratingi ENEA S.A. wspiera wysoki udział w wynikach działalności regulowanej i quasi-regulowanej, odpowiednio z dystrybucji energii elektrycznej oraz płatności z tytułu rynku mocy. Główne czynniki ryzyka to prawie całkowite uzależnienie od węgla w segmencie wytwarzania energii elektrycznej, a także ekspozycja na bardziej ryzykowne segmenty górnictwa i obrotu.

10.3.7. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

Do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej za lata 2019 i 2018, o których mowa w tabeli poniżej, Rada Nadzorcza Spółki wybrała PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt Sp. K. (dalej PwC) Umowa z ww. podmiotem została podpisana 26 stycznia 2018 r. Umowa została zawarta na okres 3 lat.

Informacje nt. wynagrodzenia netto należnego podmiotom dokonującym czynności rewizji finansowej na rzecz ENEA S.A. w latach 2018-2019 zaprezentowane są w tabeli poniżej:

Dane w tys. zł				
W tym:	2019	2018		
		W tym:	KPMG	PWC
Wynagrodzenie z tytułu badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego ENEA S.A.	327	145	85	60
Wynagrodzenie z tytułu badania rocznych sprawozdań finansowych spółek zależnych	956	538	270	268
Wynagrodzenie z tytułu przeglądu śródrocznego sprawozdania finansowego i śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ENEA S.A. oraz przeglądu śródrocznych sprawozdań finansowych spółek zależnych	204	146		146
Wynagrodzenie za pozostałe usługi	78	54	14	40
RAZEM	1 565	882		

Wynagrodzenie za pozostałe usługi w latach 2018 i 2019 obejmowało wynagrodzenie za weryfikację sprawozdania regulacyjnego zgodnie z art. 44 Prawa energetycznego, weryfikację wskaźnika akcyzowego, weryfikację WRA oraz WRA AMI, badania sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań inwestycyjnych ujętych w Krajowym Planie Inwestycyjnym, weryfikację spełnienia warunków umów kredytowych.

Szczegółowe informacje dotyczące PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt Sp.k. oraz opis świadczonych usług opublikowany został raportem bieżącym nr 42/2017 z 19 grudnia 2017 r.

10.3.8. Rozporządzenie o Ochronie Danych Osobowych (RODO)

RODO jest unijnym aktem prawnym, który obowiązuje od 25 maja 2018 r. we wszystkich krajach członkowskich. Wprowadza nowe zasady przetwarzania danych osobowych i nakłada na administratorów danych nowe obowiązki. Grupa Kapitałowa ENEA w swojej działalności uwzględnia wymagania nowych przepisów, w tym zapewnia odpowiedni poziom bezpieczeństwa dla przetwarzanych danych osobowych, mając przede wszystkim na uwadze ochronę praw i wolności osób, których dane przetwarza.

10.3.9. Postępowania sądowe i administracyjne

Na dzień przekazania niniejszego Sprawozdania nie toczą się istotne postępowania dotyczące zobowiązań lub wierzytelności, których stroną byłaby ENEA S.A. lub jednostka zależna. Szczegółowy opis postępowań zamieszczony jest w notce 43 sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENEA za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.

10.3.10. Postępowania sądowe związane z powództwami o stwierdzenie nieważności, ewentualnie uchylenie uchwał walnego zgromadzenia

Spółka jest stroną trzech postępowań związanych z powództwami o stwierdzenie nieważności, ewentualnie uchylenie uchwały walnego zgromadzenia. Poniżej zamieszczono podsumowanie informacji nt. poszczególnych postępowań.

Powód	Przedmiot pozwu (literalne brzmienie)	Status postępowania
Międzyzakładowy Związek Zawodowy Synergia Pracowników Grupy Kapitałowej ENEA	Pozew o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia Spółki ewentualnie o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia Spółki wraz z wnioskiem o zabezpieczenie powództwa ¹⁾	<ol style="list-style-type: none"> 1. Postanowieniem z 20 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił wniosek o zabezpieczenie (postanowieniem z dnia 7 sierpnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił zażalenie Powoda na postanowienie o oddaleniu wniosku o zabezpieczenie.) 2. Wyrokiem z 26 marca 2019 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił powództwo. 3. 15 maja 2019 r. Powód złożył za pośrednictwem Sądu Okręgowego w Poznaniu apelację od wyroku z 26 marca 2019 r. 4. 3 grudnia 2019 r. doręczono Pozwanemu apelację Powoda (przedłużenie postępowania międzyinstancyjnego wynikało z konieczności rozpatrzenia przez Sąd wniosku powoda o zwolnienie od opłaty od apelacji). 5. 17 grudnia 2019 r. Pozwany wniósł odpowiedź na apelację do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. 6. aktualnie sprawa oczekuje na rozstrzygnięcie przez Sąd II Instancji (Sąd Apelacyjny w Poznaniu),
Fundacja "CLIENTEARTH Prawnicy dla Ziemi"	Pozew o stwierdzenie nieważności lub ewentualnie ustalenie nieistnienia lub ewentualnie o uchylenie uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki Akcyjnej ²⁾	31 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu wydał wyrok stwierdzający, że uchwała nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy pozwanej spółki ENEA S.A. w Poznaniu z dnia 24 września 2018 r. w sprawie wyrażenia kierunkowej zgody na przystąpienie do etapu budowy w ramach projektu Ostrołęka C jest nieważna. 17 września 2019 r. pełnomocnik ENEA S.A. złożył apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu. Sprawa na etapie II instancji, tocząca się obecnie przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu.
Międzyzakładowy Związek Zawodowy Synergia Pracowników Grupy Kapitałowej ENEA ²⁾	Pozew o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia Spółki, ewentualnie uchylenie uchwały walnego zgromadzenia Spółki ²⁾	postępowanie w I instancji- zawieszono

¹⁾ dotyczy uchwały nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ENEA S.A. z 28 maja 2018 roku w sprawie przyjęcia zmian w § 23 Statutu Spółki ENEA S.A.

²⁾ dotyczy uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ENEA S.A. z 24 września 2018 roku w sprawie wyrażenia kierunkowej zgody na przystąpienie do Etapu Budowy w ramach projektu Ostrołęka C.

10.3.11. Spory zbiorowe

Na dzień publikacji niniejszego raportu okresowego w żadnej z kluczowych spółek wchodzących w skład GK ENEA nie ma sporów zbiorowych. W drugim kwartale 2019 r. zakończono spory i podpisano porozumienia płacowe.

10.3.12. Polityka w obszarze działalności sponsoringowej i charytatywnej

Grupa Kapitałowa ENEA, jako podmiot odpowiedzialny społecznie, angażuje się w projekty sponsoringowe z obszaru sportu, kultury i społecznej odpowiedzialności biznesu zarówno w skali lokalnej i regionalnej, jak i ogólnopolskiej.

Podstawowymi dokumentami regulującymi zasady dotyczące sponsoringu w Grupie ENEA są:

- Zasady prowadzenia działań sponsoringowych w Grupie ENEA,
- Dobre praktyki w zakresie prowadzenia działalności sponsoringowej przez spółki z udziałem Skarbu Państwa.

Portfolio projektów sponsoringowych zakłada angażowanie się w dyscypliny szczególnie ważne dla kraju i jego mieszkańców, a także długofalowy i całościowy rozwój wybranej dyscypliny. Produkty sponsoringowe mają wyróżniać wizerunek ENEA na tle innych grup energetycznych. Grupa ENEA poprzez sponsoring realizuje cele takie jak budowanie pozytywnego wizerunku, umacnianie relacji z marką, budowanie rozpoznawalności marki oraz wsparcie działań handlowych. Zaangażowanie sponsorskie i działania społecznie odpowiedzialne mają na celu dostarczenie narzędzi ułatwiających dotarcie do obecnych i potencjalnych Klientów oraz wizerunkowe wsparcie prowadzonych działań biznesowych. W 2019 r. działania sponsoringowe skupiły się wokół budowania wizerunku marki ENEA w oparciu o angażowanie się we wspieranie inicjatyw o tematyce prorodzinnej. W 2019 r. w Grupie Kapitałowej ENEA przeprowadzonych zostało ponad 120 projektów sponsoringowych w ponad 1000 miejscowościach w Polsce.

Grupa Kapitałowa ENEA, jako podmiot odpowiedzialny społecznie realizuje szereg projektów autorskich wspierających kampanie i akcje społeczne oraz prośrodowiskowe, programy edukacyjne, konferencje integrujące społecznych interesariuszy Grupy ENEA, programy stypendialne, imprezy edukacyjne, sportowe, rekreacyjne lub kulturalne, w tym m.in.:

- Akcja edukacyjna „ENEA Akademia Talentów” - jest jednym z głównych projektów Fundacji ENEA. W ramach akcji najbardziej utalentowani uczniowie w jednej z następujących kategorii: sport, sztuka, nauka zdobywają stypendia w wysokości 3 000 zł. Natomiast organizacje z najciekawszymi projektami edukacyjnymi otrzymują na ich realizację granty w wysokości 10 000 zł.
- Program skierowany dla seniorów i rodzin wielopokoleniowych pn. *ENEA dla pokoleń. Wspólnie o bezpieczeństwie*, który skupia się wokół poszerzania świadomości konsumenckiej, edukacji antysmogowej oraz nauki pierwszej pomocy;
- ENEA EkoProjekty to działania prośrodowiskowe zapewniają zaangażowanie w ochronę środowiska naturalnego; edukację i promowanie odpowiedzialnego użytkownika obszarów leśnych. Działania prowadzone są z Nadleśnictwami z terenu na którym działają Spółki z Grupy ENEA;
- Konferencja pn. *Społecznie odpowiedzialni. Regionalnie o przyszłości* to projekt, którego celem było poszerzenie wiedzy na temat współpracy międzysektorowej, rozbudowanie i umocnienie relacji między partnerami społecznymi Grupy ENEA;
- Działania wolontariatu pracowniczego, który dzięki programom celowym Fundacji ENEA tj. Potęga poMocy – projekt grantowy dla pracowników, Biegamy-Zbieramy-Pomagamy - projekt nastawiony na sportowy rozwój dzieci i młodzieży angażuje pracowników Grupy do realizacji działań charytatywnych;
- Akcje prozdrowotne – realizowane przez Fundację ENEA na rzecz Pracowników Grupy;

W 2019 roku przy współudziale Fundacji ENEA zrealizowano 9 autorskich projektów społecznych, wsparto realizację dziesiątek projektów charytatywnych na terenie działania Grupy ENEA, w których uczestniczyło 234 wolontariuszy Grupy ENEA.

10.3.13 Zmiany w Zarządach Spółek kluczowych

ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. – od 28 czerwca 2019 r. Zarząd Spółki funkcjonuje w następującym składzie:

- Antoni Józwiowicz – Prezes Zarządu,
- Grzegorz Kotte – Wiceprezes Zarządu ds. Technicznych,
- Jan Mazurkiewicz – Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych,
- Tomasz Siwak – Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju
- Marcin Łukasiewicz – Wiceprezes Zarządu ds. Pracowniczych.

ENEA Operator Sp. z o.o. – od dnia 22 lipca 2019 r. Zarząd Spółki funkcjonuje w następującym składzie:

- Andrzej Kojro – Prezes Zarządu,
- Wojciech Drożdż – Wiceprezes Zarządu ds. Innowacji i Logistyki,
- Marek Szymankiewicz – Wiceprezes Zarządu ds. Infrastruktury Sieciowej,
- Józef Aleszczyk – Wiceprezes Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych,
- Michał Cebula – Wiceprezes Zarządu ds. Pracowniczych.

Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. – od dnia 19 czerwca 2019 r. Zarząd Spółki funkcjonuje w następującym składzie:

- Artur Wasil - Prezes Zarządu,
- Artur Wasilewski - Zastępca Prezesa Zarządu ds. Ekonomiczno-Finansowych,
- Adam Partyka - Zastępca Prezesa Zarządu ds. Pracowniczych i Społecznych,
- Dariusz Dumkiewicz - Zastępca Prezesa Zarządu ds. Rozwoju.

ENEA Trading Sp. z o.o. – od 21 lutego 2020 r. Zarząd Spółki funkcjonuje w następującym składzie:

- Cezary Szwed – Prezes Zarządu,
- Wojciech Jędrzyński – Członek Zarządu ds. Operacyjnych,
- Rafał Domaszewski – Członek Zarządu ds. Handlowych.

11. Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego

11.1. Określenie stosowanego zbioru zasad

Kreowanie wartości dla akcjonariuszy, również poprzez transparentność spółki jest jednym z priorytetów Grupy Kapitałowej ENEA. Mając to na uwadze, Zarząd ENEA S.A. oświadcza, że w 2019 r. w oparciu m.in. o postanowienia § 11 ust. 4 pkt. 2 Statutu ENEA S.A. Spółka stosowała zasady ładu korporacyjnego (ang. corporate governance) stanowiące Załącznik do Uchwały Nr 26/1413/2015 Rady Nadzorczej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z 13 października 2015 r., pn. „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” (DPSN, zasady ładu korporacyjnego), które zostały opublikowane w serwisie prowadzonym przez GPW pod adresem internetowym <https://www.gpw.pl/dobre-praktyki> w sekcji poświęconej zagadnieniom ładu korporacyjnego spółek notowanych.

11.2. Zasady i rekomendacje ładu korporacyjnego, od których odstąpiono

Intencją Zarządu ENEA S.A. jest stosowanie wszystkich zasad ładu korporacyjnego. Z uwagi jednak na fakt, że część zasad może stwarzać konieczność poniesienia przez Spółkę nadmiernych obciążeń, które mogłyby przewyższać ewentualne korzyści wynikające z potrzeb rynku, Spółka odstąpiła w 2019 r. od stosowania części zasad i rekomendacji ładu korporacyjnego wskazanych poniżej.

I. Zarząd i Rada Nadzorcza

II.Z.5. Członek rady nadzorczej przekazuje pozostałym członkom rady oraz zarządowi spółki oświadczenie o spełnianiu przez niego kryteriów niezależności określonych w zasadzie II.Z.4.

Komentarz spółki: Spółka wyjaśnia, że zgodnie ze Statutem Spółki, niezależny członek Rady Nadzorczej jest zobowiązany do złożenia Spółce pisemnego oświadczenia, co do spełniania wszystkich kryteriów niezależności – wraz ze zobowiązaniem do niezwłocznego informowania Spółki o zaprzestaniu spełniania tych kryteriów. Statut ENEA S.A. nie przewiduje natomiast obowiązku składania tego rodzaju oświadczeń pozostałym członkom Rady Nadzorczej. Jednakże Zarząd deklaruje, że okoliczności przytoczone w treści niniejszej zasady uznaje za dobrą praktykę korporacyjną. Dlatego też Zarząd deklaruje możliwość wystąpienia do właściwych organów Spółki z wnioskiem o rozważenie wprowadzenia odpowiednich zmian do aktów wewnętrznych Spółki wraz ze stosowną rekomendacją.

II.Z.7. W zakresie zadań i funkcjonowania komitetów działających w radzie nadzorczej zastosowanie mają postanowienia Załącznika I do Zalecenia Komisji Europejskiej, o którym mowa w zasadzie II.Z.4. W przypadku gdy funkcję komitetu audytu pełni rada nadzorcza, powyższe zasady stosuje się odpowiednio.

Komentarz spółki: Spółka wyjaśnia, że w odniesieniu do zadań i funkcjonowania komitetów działających w Radzie Nadzorczej co do zasady stosuje postanowienia Załącznika I do Zalecenia Komisji Europejskiej, o którym mowa w analizowanej zasadzie, z tym zastrzeżeniem, że akty wewnętrzne Spółki nie wymagają w sposób bezwzględny, aby większość członków Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń była niezależna. W skład Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń powinien wchodzić co najmniej jeden członek niezależny w rozumieniu Zalecenia KE, przy czym w przypadku powołania do Rady więcej niż jednej osoby spełniającej wskazane powyżej kryteria niezależności, w skład tego komitetu powinna wchodzić największa możliwa liczba członków niezależnych.

II.Z.8. Przewodniczący komitetu audytu spełnia kryteria niezależności wskazane w zasadzie II.Z.4.

Komentarz spółki: Spółka wyjaśnia, że zgodnie z obowiązującym w Spółce Regulaminem Rady Nadzorczej, większość członków Komitetu ds. Audytu, w tym jego Przewodniczący jest niezależna od Spółki w rozumieniu art. 129 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, natomiast dokumenty wewnętrzne Spółki nie przewidują wymogu, aby Przewodniczący komitetu audytu spełniał kryteria niezależności wskazane w zasadzie II.Z.4. Zarząd deklaruje przy tym, że okoliczności przytoczone w treści niniejszej zasady uznaje za dobrą praktykę korporacyjną i nie wyklucza możliwości wystąpienia w przyszłości do właściwych organów Spółki z wnioskiem o rozważenie wprowadzenia odpowiednich zmian do aktów wewnętrznych Spółki.

IV. Walne zgromadzenie i relacje z akcjonariuszami

IV.R.2. Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez:

1) transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,

- 2) *dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia,*
- 3) *wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.*

Komentarz spółki: Spółka wyjaśnia, że Statut Spółki nie przewiduje udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Niezależnie od powyższego, co do zasady, Zarząd Spółki odnosi się pozytywnie do umożliwienia w przyszłości akcjonariuszom Spółki udziału w Walnym Zgromadzeniu przy użyciu środków zapewniających transmisję danych na odległość w czasie rzeczywistym, w warunkach wprowadzenia odpowiednich regulacji prawnych.

IV.Z.2. Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu spółki, spółka zapewnia powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.

Komentarz spółki: Spółka wyjaśnia, że aktualnie nie udostępnia transmisji obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym. Z przebiegu obrad walnych zgromadzeń sporządzany jest jednak zapis obrazu i dźwięku, który następnie podlega udostępnieniu przez Spółkę za pośrednictwem korporacyjnej strony internetowej.

V. Konflikt interesów i transakcje z podmiotami powiązanymi

V.Z.5. Przed zawarciem przez spółkę istotnej umowy z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów w spółce lub podmiotem powiązanym zarząd zwraca się do rady nadzorczej o wyrażenie zgody na taką transakcję. Rada nadzorcza przed wyrażeniem zgody dokonuje oceny wpływu takiej transakcji na interes spółki. Powyższemu obowiązkowi nie podlegają transakcje typowe i zawierane na warunkach rynkowych w ramach prowadzonej działalności operacyjnej przez spółkę z podmiotami wchodzącymi w skład grupy kapitałowej spółki. W przypadku, gdy decyzję w sprawie zawarcia przez spółkę istotnej umowy z podmiotem powiązanym podejmuje walne zgromadzenie, przed podjęciem takiej decyzji spółka zapewnia wszystkim akcjonariuszom dostęp do informacji niezbędnych do dokonania oceny wpływu tej transakcji na interes spółki.

Komentarz spółki: Aktualne brzmienie Statutu Spółki nie przewiduje, aby przed zawarciem przez Spółkę istotnej umowy z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów w spółce lub podmiotem powiązanym Rada Nadzorcza wyraziła zgodę na taką transakcję. Możliwość powstania potencjalnego konfliktu interesów zabezpieczają natomiast m.in. postanowienia Statutu Spółki wymagające zgody Rady Nadzorczej na zwanie umów, o których mowa w § 20 ust. 3 Statutu Spółki.

VI. Wynagrodzenia

VI.R.1. Wynagrodzenie członków organów spółki i kluczowych menedżerów powinno wynikać z przyjętej polityki wynagrodzeń.

Komentarz spółki: Spółka wyjaśnia, że w ENEA S.A. nie przyjęto sformalizowanej polityki wynagrodzeń. W związku jednak z uchwaloną w październiku 2019 r. nowelizacją przepisów Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, walne zgromadzenie spółki, której co najmniej jedna akcja jest dopuszczona do obrotu na rynku regulowanym powinno przyjąć, w drodze uchwały, politykę wynagrodzeń członków zarządu i rady nadzorczej. Walne zgromadzenie spółki powinno podjąć uchwałę w sprawie polityki wynagrodzeń członków zarządu i rady nadzorczej do 30 czerwca 2020 r. wobec czego w najbliższym czasie Spółka podejmie stosowne działania w tym zakresie. Jednocześnie w związku z zapisami Ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. obradujące w dniu 19 grudnia 2019 roku dokonało zmian obowiązujących dotychczas aktów korporacyjnych dotyczących zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

VI.R.2. Polityka wynagrodzeń powinna być ściśle powiązana ze strategią spółki, jej celami krótko- i długoterminowymi, długoterminowymi interesami i wynikami, a także powinna uwzględniać rozwiązania służące unikaniu dyskryminacji z jakichkolwiek przyczyn.

Komentarz spółki: Z zastrzeżeniem komentarza do rekomendacji VI.R.1 Spółka wyjaśnia, że w ENEA S.A. na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania nie przyjęto polityki wynagrodzeń. Zarząd deklaruje dążenie do tego, aby praktyka wynagradzania realizowana przez Spółkę uwzględniała w możliwie daleko idącym stopniu okoliczności wymienione w treści rekomendacji.

VI.R.3. Jeżeli w radzie nadzorczej funkcjonuje komitet do spraw wynagrodzeń, w zakresie jego funkcjonowania ma zastosowanie zasada II.Z.7.

Komentarz spółki: Spółka wyjaśnia, że w odniesieniu do zadań i funkcjonowania komitetów działających w Radzie Nadzorczej co do zasady stosuje postanowienia Załącznika I do Zalecenia Komisji Europejskiej, o którym mowa w analizowanej zasadzie, z tym zastrzeżeniem, że akty wewnętrzne Spółki nie wymagają w sposób bezwzględny, aby większość członków Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń była niezależna. W skład Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń powinien wchodzić co najmniej jeden członek niezależny w rozumieniu Zalecenia KE, przy czym w przypadku powołania do Rady więcej niż jednej osoby spełniającej wskazane powyżej kryteria niezależności, w skład tego komitetu powinna wchodzić największa możliwa liczba członków niezależnych.

11.3. Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Zasady i procedura sporządzania sprawozdań finansowych uregulowane są w szczególności przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzone przez Unię Europejskiej, ustawę o rachunkowości oraz wewnętrzne procedury funkcjonujące w ENEA S.A.

Ustanowienie systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych ma na celu w szczególności zapewnienie kompletności i poprawności informacji finansowych zawartych w sprawozdaniach finansowych i raportach okresowych.

Zarząd ENEA S.A. jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej w Grupie Kapitałowej ENEA i jego skuteczność w procesie sporządzania sprawozdań finansowych i raportów okresowych. Zadaniem efektywnego systemu kontroli wewnętrznej w sprawozdawczości finansowej jest zapewnienie kompletności i poprawności informacji finansowych zawartych w sprawozdaniach finansowych i raportach okresowych.

Sprawozdania finansowe i raporty okresowe oraz stosowana przez ENEA S.A. („Spółka”) miesięczna sprawozdawczość zarządcza i operacyjna opierają się na danych pochodzących z systemu finansowo-księgowego Spółki. Po wykonaniu wszystkich, z góry określonych procesów zamknięcia ksiąg na koniec każdego miesiąca sporządzane są szczegółowe finansowo-operacyjne raporty zarządcze. Raporty te sporządzane są przez Departament Controllingu Grupy Kapitałowej przy współudziale kierownictwa średniego i wyższego szczebla poszczególnych komórek organizacyjnych. W odniesieniu do zakończonych okresów sprawozdawczych, szczegółowej analizie podlegają nie tylko wyniki finansowe Spółki ale również poszczególne obszary biznesowe. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przeglądów strategii i planów ekonomiczno-finansowych. Osobami szczególnie zaangażowanymi w proces szczegółowego planowania i budżetowania, obejmujący wszystkie obszary funkcjonowania Grupy Kapitałowej ENEA jest kierownictwo średniego i wyższego szczebla. Zarząd Spółki przyjmuje plan rzeczowo-finansowy przygotowany przez Departament Controllingu Grupy Kapitałowej, natomiast Rada Nadzorcza zatwierdza ten plan. Zarząd Spółki nadzoruje w trakcie roku realizację celów określonych w przyjętym planie rzeczowo-finansowym. Kokpit menedżerski wypracowany przez Departament Controllingu Grupy Kapitałowej we współpracy z innymi Departamentami stanowi cenne źródło informacji dla Rady Nadzorczej na temat aktualnej sytuacji finansowej, otoczenia oraz poziomu realizacji celów w krytycznych obszarach.

Spółka stosuje spójne zasady księgowe prezentując dane finansowe w sprawozdaniach finansowych, okresowych raportach finansowych i innych raportach przekazywanych akcjonariuszom.

Grupa Kapitałowa ENEA regularnie ocenia jakość systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych. Na podstawie przeprowadzonej oceny Zarząd ENEA S.A. stwierdza, że na 31 grudnia 2019 r. nie istniały żadne nieprawidłowości, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na skuteczność kontroli wewnętrznej w zakresie raportowania finansowego.

W ramach zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzenia sprawozdań finansowych jednym z podstawowych elementów kontroli zewnętrznej jest weryfikacja sprawozdania finansowego przez niezależnego audytora. Do zadań audytora należy w szczególności: przegląd półrocznego sprawozdania finansowego oraz badanie sprawozdania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego. Wyboru niezależnego audytora dokonuje Rada Nadzorcza. Sprawozdania finansowe po zakończeniu badania przez audytora przesyłane są członkom Rady Nadzorczej Spółki, która dokonuje oceny sprawozdania finansowego jednostkowego i skonsolidowanego w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym. Zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w tej ustawie.

Ważnym elementem systemu kontroli wewnętrznej jest również funkcja audytu wewnętrznego realizowana przez Pion Zarządczy Audytu. Audyt wewnętrzny w Grupie Kapitałowej ENEA jest niezależny i funkcjonalnie podległy Komitetowi ds. Audytu działającemu w ramach Rady Nadzorczej. Do podstawowych zadań audytu wewnętrznego należy m.in. wspieranie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem i systemu Compliance, poprzez: niezależną ocenę ww. systemów, badanie i ocena mechanizmów kontrolnych w procesach realizowanych przez Spółki Grupy Kapitałowej ENEA, rekomendowanie usprawnień m.in. w zakresie ładu korporacyjnego, monitorowanie efektywności wdrożenia wydanych rekomendacji. Podejmowane przez Spółkę działania kontrolne i monitorowanie procesu powodują, że przyjmowane jest niskie prawdopodobieństwo materializacji ryzyka sporządzenia nieterminowo lub błędnie informacji o wynikach finansowych Spółki.

11.4. Informacje o akcjach i akcjonariacie

Szczegółowy opis w zakresie struktury kapitału zakładowego, struktury akcjonariatu, zmian w jego strukturze w 2019 r. oraz potencjalnych zmian w jego strukturze został umieszczony w Rozdziale 8 - Akcje i akcjonariat.

11.5. Papiery wartościowe dające specjalne uprawnienia kontrolne

Do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania ENEA S.A. nie emitowała żadnych papierów wartościowych, które mogłyby dawać szczególne uprawnienia kontrolne wobec Emitenta.

11.6. Ograniczenia dotyczące wykonywania prawa głosu

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania w Spółce nie występują żadne ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu, poza tymi, które wynikają z powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

11.7. Ograniczenia dotyczące zbywalności papierów wartościowych

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania w Spółce nie występują ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Emitenta, inne niż wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących w tym m.in. ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, która przewiduje, że akcje ENEA S.A. należące do Skarbu Państwa nie mogą być zbyte.

11.8. Sposób działania i zasadnicze uprawnienia walnego zgromadzenia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Walne Zgromadzenia ENEA S.A. odbywają się na podstawie Kodeksu spółek handlowych i Statutu ENEA S.A. oraz Regulaminu Walnego Zgromadzenia, z uwzględnieniem, przyjętych przez Spółkę do stosowania zasad wynikających z „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016”.

Zgodnie ze Statutem ENEA S.A. Zarząd Spółki zwołuje Walne Zgromadzenie w przypadkach określonych w przepisach prawa oraz postanowieniach Statutu, a także w razie złożenia pisemnego żądania przez głównego akcjonariusza, tj. Skarbu Państwa, który tak długo, jak pozostaje akcjonariuszem Spółki, niezależnie od udziału w kapitale zakładowym, może żądać stosownie do art. 400 § 1 Kodeksu spółek handlowych zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, jak również umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia.

Skarb Państwa składa takie żądanie na piśmie Zarządowi, najpóźniej na miesiąc przed proponowanym terminem Walnego Zgromadzenia. Jeżeli żądanie zostanie złożone po ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia, wówczas zostanie potraktowane jako wniosek o zwołanie kolejnego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

Jak stanowi § 29 ust. 3 Statutu Spółki, w przypadku, gdy Walne Zgromadzenie nie zostanie zwołane w terminie dwóch tygodni od daty złożenia żądania, akcjonariusz Skarb Państwa może uzyskać prawo do zwołania Walnego Zgromadzenia stosownie do art. 354 § 1 Kodeksu spółek handlowych.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia, poza sprawami określonymi w bezwzględnie obowiązujących przepisach prawa oraz innych postanowieniach Statutu, należą w szczególności:

- powoływanie i odwoływanie członków Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem zapisów Statutu Spółki uprawniających akcjonariusza Skarb Państwa do powoływania i odwoływania jednego członka rady nadzorczej (stosownie do art. 354 § 1 Kodeksu spółek handlowych), w sytuacji, gdy Skarb Państwa przestanie być jedynym akcjonariuszem Spółki,
- uchwalanie regulaminu Walnego Zgromadzenia określającego szczegółowe zasady prowadzenia obrad i podejmowania uchwał,
- emisja obligacji zamiennych lub wymiennych oraz innych instrumentów uprawniających do nabycia albo objęcia akcji Spółki.

11.8.1. Prawo uczestniczenia w WZ

Zgodnie z art. 406¹ § 1 Kodeksu spółek handlowych prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki mają osoby będące akcjonariuszami spółki na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu). Ponadto, Prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu ENEA S.A. z prawem zabierania głosu przysługuje członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej w składzie umożliwiającym udzielenie merytorycznej odpowiedzi na pytania zadawane w trakcie obrad WZ.

11.8.2. Prawo uczestniczenia w WZ przez pełnomocnika

Akcjonariusz może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu ENEA S.A. oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

11.8.3. Prawa akcjonariuszy

Akcjonariuszowi lub akcjonariuszom spółki reprezentującym co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego przysługuje prawo żądania umieszczenia określonych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia ENEA S.A. Żądanie to, zawierające uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad, powinno być złożone Zarządowi ENEA S.A. nie później, niż 21 dni przed wyznaczonym terminem zgromadzenia.

Akcjonariusz lub akcjonariusze spółki reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą przed terminem Walnego Zgromadzenia ENEA S.A. zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad.

Każdy akcjonariusz może podczas Walnego Zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczących spraw wprowadzonych do porządku obrad. Projekty te powinny być przedstawione w języku polskim.

11.8.4. Zasady zmiany Statutu Spółki

Zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych, zmiana Statutu Spółki wymaga uchwały podjętej określoną większością głosów oraz wpisu do rejestru. Statut Spółki nie zawiera zapisów odmiennych od przepisów Kodeksu spółek handlowych, regulujących zmianę Statutu.

11.8.5. Polityka różnorodności

W roku 2019 w ENEA S.A. nie została wdrożona sformalizowana polityka różnorodności w odniesieniu do władz Spółki (członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej) oraz jej kluczowych menedżerów. Spółka dokłada starań, aby każdorazowy wybór jej władz oraz kluczowych menedżerów odbywał się zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i poprzedzony był dokładną analizą doświadczenia, kompetencji, umiejętności oraz merytorycznym przygotowaniem każdego z kandydatów, bez względu na inne pozamerytoryczne kryteria, takie jak, w szczególności płeć lub wiek. W ocenie Spółki wskazane powyżej kryteria oceny kandydatur na ww. stanowiska, pozwalają dokonać wyboru kandydatów zapewniających możliwość realizacji strategii oraz rozwoju działalności Spółki.

11.9. Zarząd ENEA S.A.

11.9.1. Skład osobowy

Zgodnie ze Statutem Spółki Zarząd Spółki składa się z 3 do 8 osób, w tym Prezesa Zarządu. Liczbę członków Zarządu określa Rada Nadzorcza. Obecnie Zarząd ENEA S.A. jest czteroosobowy. Skład Zarządu Spółki na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania przedstawiony został w Rozdziale 9 - Władze Grupy Kapitałowej.

11.9.2. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających

Zgodnie ze Statutem Spółki członków Zarządu lub cały Zarząd powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza, z zastrzeżeniem możliwości wyboru jednej osoby przez pracowników Spółki stosownie do postanowień § 14 Statutu Spółki. § 14 Statutu Spółki stanowi, że jeżeli średnioroczne zatrudnienie w Spółce wynosi powyżej 500 pracowników (sytuacja taka nie zachodzi obecnie w ENEA S.A.), Rada Nadzorcza powołuje w skład Zarządu jedną osobę wybraną przez pracowników Spółki na okres kadencji Zarządu. Przy powoływaniu Członków Zarządu Rada Nadzorcza stosuje się w szczególności do zasad zawartych w § 13 ust. 8 i 9 Statutu Spółki oraz zasad wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Zasady i tryb wyboru członka Zarządu wybieranego przez pracowników został wskazany w § 14 ust. 7 Statutu Spółki.

11.9.3. Kompetencje i uprawnienia Zarządu

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i ją reprezentuje. Uprawnienia, organizacja oraz zasady działania Zarządu określone są przez przepisy Kodeksu spółek handlowych, Statut oraz Regulamin Zarządu. Uchwały Zarządu wymagają wszystkie sprawy przekraczające zakres zwykłych czynności Spółki, a w szczególności:

- przyjęcie regulaminu organizacyjnego przedsiębiorstwa Spółki, z zastrzeżeniem zatwierdzenia go przez Radę Nadzorczą
- tworzenie i likwidacja oddziałów
- powołanie prokurenta i ustanowienie pełnomocnika, za wyjątkiem pełnomocnika procesowego, przy czym powołanie prokurenta wymaga zgody wszystkich członków Zarządu
- zaciąganie kredytów i pożyczek
- przyjęcie rocznych planów rzeczowo-finansowych, w tym planów inwestycyjnych, oraz strategicznych planów wieloletnich, z zastrzeżeniem zatwierdzenia ich przez Radę Nadzorczą
- zaciąganie zobowiązań warunkowych, w tym udzielanie przez Spółkę gwarancji, poręczeń oraz wystawianie weksli
- nabycie, zbycie lub obciążenie nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziałów w nieruchomości, na podstawie jednej albo wielu czynności prawnych w okresie 12 następujących po sobie miesięcy, o wartości równej lub przekraczającej równowartość 50.000 EUR
- oddanie w leasing, dzierżawę, najem, użyczenie, użytkowanie lub oddanie do jakiegokolwiek innego używania nieruchomości Spółki
- wzięcie w leasing, dzierżawę, najem, użytkowanie lub przyjęcie do jakiegokolwiek innego używania nieruchomości, na podstawie jednej albo wielu czynności prawnych w okresie 12 następujących po sobie miesięcy, o wartości czynszu za okres 12 następujących po sobie miesięcy równej lub przekraczającej równowartość 50.000 EUR
- nabycie, zbycie lub obciążenie składnika aktywów trwałych, z wyjątkiem nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziałów w nieruchomości, na podstawie jednej albo więcej czynności prawnych w okresie 12 następujących po sobie miesięcy, o wartości równej lub przekraczającej równowartość 50.000 EUR
- kwestie dot. leasingu, dzierżawy, najmu, użyczenia, użytkowania lub oddania do jakiegokolwiek innego używania aktywów trwałych,
- sprawy, o których rozpatrzenie Zarząd zwraca się do Rady Nadzorczej lub Walnego Zgromadzenia
- określenie sposobu wykonywania przez Spółkę prawa głosu na walnym zgromadzeniu lub na zgromadzeniu wspólników Istotnych Jednostek Zależnych
- przyjmowanie zasad i procedur ukierunkowanych na realizację wspólnego interesu ekonomicznego grupy kapitałowej, w tym w oparciu o segmenty działalności grupy (obszary biznesowe) oraz kształtowanie: struktur organizacyjnych, informacyjnych i decyzyjnych w ramach grupy kapitałowej oraz procedur zarządzania działalnością gospodarczą i wspólnymi przedsięwzięciami gospodarczymi w ramach grupy kapitałowej, w celu zapewnienia efektywności funkcjonalnej i ekonomicznej działalności grupy kapitałowej.

11.9.4. Zasady działania Zarządu

Zarząd reprezentuje Spółkę we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych, prowadzi sprawy Spółki.

Zarząd działa na podstawie przepisów Kodeksu spółek handlowych, Statutu Spółki i Regulaminu Zarządu ENEA S.A. Regulamin Zarządu jest przyjmowany uchwałą Zarządu i zatwierdzany przez Radę Nadzorczą. Obecnie obowiązuje w Spółce Regulamin Zarządu ENEA S.A., przyjęty uchwałą Zarządu z 22 czerwca 2010 r. z późn. zm.

Do składania oświadczeń woli w imieniu Spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków Zarządu albo jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem.

Zgodnie z Regulaminem Zarządu posiedzenia Zarządu odbywają się we wtorki w siedzibie Spółki, chyba że Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego Członek Zarządu postanowi inaczej.

Posiedzenia Zarządu Spółki zwołuje z własnej inicjatywy lub na wniosek dwóch Członków Zarządu Prezes Zarządu lub wyznaczony przez niego Członek Zarządu. Udział w posiedzeniach Zarządu jest obowiązkowy. Członek Zarządu podaje przyczyny swojej nieobecności na posiedzeniu Zarządu na piśmie lub przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość. Nieobecność na posiedzeniu Zarządu usprawiedliwia Przewodniczący posiedzenia. Na posiedzenia Zarządu mogą być zaproszeni pracownicy Spółki, eksperci i doradcy zewnętrzni. Program i niezbędne dokumenty na posiedzenie Zarządu dostarczane są przez Biuro Obsługi Organów Spółki co najmniej na dwa dni robocze przed posiedzeniem Zarządu. Z ważnych powodów posiedzenie może być zwołane w trybie natychmiastowym i bez przekazania materiałów. Warunkiem odbycia posiedzenia doraźnego jest skuteczne zawiadomienie wszystkich członków Zarządu o posiedzeniu.

Decyzje Zarządu związane z prowadzeniem spraw Spółki, o których mowa w § 11 ust. 2 Statutu Spółki, wymagają podjęcia uchwały przez Zarząd. Zarząd podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jego członków, a wszyscy członkowie zostali prawidłowo zawiadomieni o posiedzeniu. W przypadku równości głosów przy podejmowaniu uchwały przez Zarząd decyduje głos Prezesa Zarządu.

Zarząd może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Podjęcie uchwały w tym trybie wymaga uzasadnienia oraz uprzedniego przedstawienia projektu uchwały wszystkim członkom Zarządu. Uchwały podjęte w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość zostają przedstawione na najbliższym posiedzeniu Zarządu z podaniem wyniku głosowania.

Pełny tekst Statutu oraz Regulaminu Zarządu ENEA S.A., w których opis działania Zarządu został opisany szczegółowo, jest udostępniony na stronie www.enea.pl w zakładce „Relacje inwestorskie” -> „Ład korporacyjny”.

11.10. Rada Nadzorcza ENEA S.A.

11.10.1. Skład osobowy

Zgodnie ze Statutem Spółki Rada Nadzorcza składa się z 6 do 15 członków powoływanych przez: (i) Walne Zgromadzenie, (ii) pracowników Spółki oraz (iii) Skarb Państwa. W skład Rady Nadzorczej powinna wchodzić co najmniej jedna osoba powoływana przez Walne Zgromadzenie spośród osób spełniających kryteria niezależności określone w zasadach ładu korporacyjnego uchwalanych przez Radę GPW. Aktualnie Rada Nadzorcza ENEA S.A. jest dziesięcioosobowa i jest Radą X kadencji. Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania wraz z informacjami nt. zmian w 2019 r. oraz do dnia sporządzenia sprawozdania przedstawiony został w Rozdziale 9 - Władze Grupy Kapitałowej.

11.10.2. Zasady działania

Rada Nadzorcza działa na podstawie przepisów Kodeksu spółek handlowych, Statutu Spółki i Regulaminu Rady Nadzorczej ENEA S.A. uchwalonego uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 15 grudnia 2009 r., z późn. zm. Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Do szczególnych obowiązków Rady Nadzorczej należy ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym.

Ponadto do kompetencji Rady Nadzorczej należy ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty, a także składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników tej oceny. Rada Nadzorcza odbywa posiedzenia co najmniej raz na dwa miesiące. Posiedzenia Rady zwołuje Przewodniczący Rady lub Wiceprzewodniczący przedstawiając szczegółowy porządek obrad. Posiedzenie Rady powinno być zwołane na żądanie każdego z członków Rady lub na wniosek Zarządu. Udział w posiedzeniu Rady jest obowiązkiem członka Rady. Członek Rady podaje przyczyny swojej nieobecności na piśmie. Usprawiedliwienie nieobecności członka Rady wymaga uchwały Rady.

11.10.3. Opis działania Rady Nadzorczej ENEA S.A.

Posiedzenie Rady zwołuje się w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku. Do zwołania posiedzenia Rady wymagane jest pisemne zaproszenie wszystkich członków Rady na co najmniej 7 dni przed posiedzeniem Rady. Z ważnych powodów Przewodniczący Rady może skrócić ten termin do 2 dni określając sposób przekazania zaproszenia. W zaproszeniu na posiedzenie Rady Przewodniczący określa termin posiedzenia, miejsce obrad oraz szczegółowy projekt porządku obrad. Wraz z zaproszeniem przesyła się materiały dotyczące spraw objętych przedmiotem porządku obrad.

W przypadkach wskazanych w Regulaminie Rady Nadzorczej posiedzenia Rady mogą się odbywać również bez formalnego zwołania.

Posiedzenia Rady prowadzi Przewodniczący Rady, a w przypadku jego nieobecności Wiceprzewodniczący lub inny członek Rady Nadzorczej wybrany na posiedzeniu. Przewodniczący Rady, a w przypadku jego nieobecności Wiceprzewodniczący lub inny członek Rady Nadzorczej prowadzący posiedzenie, zapewnia sprawny i prawidłowy przebieg posiedzeń Rady Nadzorczej, zgodnie z przyjętym porządkiem obrad, przepisami prawa, Statutem i Regulaminem Rady Nadzorczej ENEA S.A., a w szczególności posiada wyłączne prawo do:

- otwierania, prowadzenia i zamykania posiedzeń Rady Nadzorczej
- udzielania i odbierania głosu członkom Rady Nadzorczej
- wydawania zarządzeń porządkowych
- zarządzania głosowań, czuwania nad ich prawidłowym przebiegiem i ogłaszania ich wyników
- rozstrzygania spraw porządkowych
- zarządzania przerw w posiedzeniach Rady Nadzorczej
- wydawania instrukcji osobie protokolującej przebieg posiedzenia Rady Nadzorczej
- dystrybucji uchwał pisemnych Rady Nadzorczej
- podejmowania innych działań koniecznych do sprawnego działania Rady Nadzorczej.

Przy rozpatrywaniu każdej przedłożonej sprawy członkowie Rady mają prawo w formie dyskusji ocenić projekty uchwał oraz zgłaszać poprawki do ich treści, przy czym dyskusja powinna przebiegać zgodnie z poniższymi zasadami:

- członek Rady Nadzorczej może zabierać głos wyłącznie w sprawach objętych porządkiem obrad w zakresie aktualnie rozpatrywanego punktu tego porządku
- przy rozpatrywaniu każdej sprawy z porządku obrad w zależności od jej tematu, Przewodniczący może wyznaczyć ilość czasu przypadającą na mówcę
- Przewodniczący może zwracać uwagę mówcy, który odbiega od rozpatrywanego tematu, przekracza przysługujący mu czas wystąpienia lub wypowiada się w sposób niedozwolony
- Przewodniczący ma prawo odebrać głos mówcom nie stosującym się do uwag Przewodniczącego lub zabierającym głos w sposób niezgodny z Regulaminem
- Przewodniczący decyduje o zakończeniu dyskusji po wysłuchaniu członków Rady, którzy zgłosili potrzebę zabrania głosu.

Zmiana zaproponowanego porządku obrad może nastąpić, gdy na posiedzeniu obecni są wszyscy członkowie Rady i nikt nie wnosi sprzeciwu co do porządku obrad. Sprawa nieuwzględniona w porządku obrad jest włączana do porządku obrad następnego posiedzenia.

Rada podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej członków, a wszyscy jej członkowie zostali zaproszeni. Rada podejmuje uchwały bezwzględną większością oddanych głosów.

W przypadku równości głosów przy podejmowaniu uchwały przez Radę Nadzorczą decyduje głos Przewodniczącego.

Z zastrzeżeniem przypadków opisanych w Kodeksie spółek handlowych, Rada Nadzorcza może podejmować uchwały bez odbywania posiedzenia w drodze zamieszczenia podpisów na tym samym egzemplarzu (egzemplarzach) projektu uchwały albo na odrębnych dokumentach o tej samej treści albo z wykorzystaniem telefonu lub za pomocą innych środków porozumiewania się na odległość, w sposób umożliwiający bezpośrednie porozumienie się wszystkich uczestniczących w nim Członków.

Podjęcie uchwały w tym trybie wymaga uprzedniego sporządzenia jej uzasadnienia oraz przedstawienia projektu uchwały wszystkim członkom Rady Nadzorczej wraz z uzasadnieniem. Uchwały podjęte w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość zostają przedstawione na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej z podaniem wyniku głosowania. Członkowie Rady Nadzorczej mogą brać udział w podejmowaniu uchwał Rady Nadzorczej oddając głosy na piśmie za pośrednictwem innego Członka Rady Nadzorczej (z zastrzeżeniem art. 388 § 2 i 4 Kodeksu spółek handlowych).

Pełny tekst Statutu oraz Regulaminu Rady Nadzorczej ENEA S.A. w których został zamieszczony szczegółowy opis działania Rady Nadzorczej, jest udostępniony na stronie www.enea.pl w zakładce „Relacje inwestorskie” -> „Ład korporacyjny”.

11.10.4. Komitety Rady Nadzorczej

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Rady Nadzorczej, w ramach Rady funkcjonują następujące komitety stałe:

- Komitet ds. Audytu
- Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń

W skład komitetu wchodzi co najmniej trzech członków powoływanych przez Radę spośród jej członków na okres odpowiadający długości kadencji Rady. Członkowie komitetu wybierają ze swojego grona przewodniczącego komitetu. Przewodniczący komitetu kieruje pracami komitetu, sprawuje nadzór nad pracą komitetu, w szczególności nad organizacją i przebiegiem posiedzeń komitetu.

11.10.4.1. Komitet ds. Audytu

Na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania Komitet ds. Audytu funkcjonuje w następującym składzie:

Komitet ds. Audytu	
Imię i nazwisko	Funkcja
Ireneusz Kulka ^{1) 2) 3)}	Przewodniczący
Roman Stryjski ¹⁾	Członek
Maciej Mazur	Członek
Piotr Mirkowski ^{1) 3)}	Członek
Mariusz Pliszka ³⁾	Członek

¹⁾ Członek niezależny w rozumieniu art. 129 ust. 3 Ustawy z 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym i w rozumieniu zasad ładu korporacyjnego ujętych w zbiorze *Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016*,

²⁾ Członek posiadający wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych,

³⁾ Członek posiadający wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa emitent.

11.10.4.1.1. Opis działania Komitetu ds. Audytu

Szczegółowy opis kompetencji Komitetu Audytu zawiera ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. 2017 poz. 1089, z późn. zm.) oraz Regulamin Rady Nadzorczej ENEA S.A.

W składzie Komitetu ds. Audytu, większość jego członków, w tym przewodniczący Komitetu Audytu powinni spełniać kryteria niezależności w rozumieniu art. 129 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, a ponadto w skład Komitetu ds. Audytu powinien wchodzić także przynajmniej jeden członek posiadający wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych. Członkowie komitetu audytu posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu branży, w której działa Emitent. Warunek ten uznaje się za spełniony, jeżeli przynajmniej jeden członek komitetu audytu posiada wiedzę i umiejętności z zakresu tej branży lub poszczególni członkowie w określonych zakresach posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu tej branży.

Zadaniem Komitetu ds. Audytu jest doradzanie Radzie w zakresie wewnętrznej polityki i procedur budżetowych przyjętych przez Spółkę oraz ich kontrola i doradztwo w zakresie kontaktów Spółki z biegłym rewidentem, w tym w szczególności:

1. monitorowanie:
  - procesu sprawozdawczości finansowej Spółki,
  - skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
  - wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej;
2. kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Spółki świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie;
3. informowanie Rady o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Spółce, a także jaka była rola Komitetu ds. Audytu w procesie badania;
4. dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem w Spółce;
5. opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
6. opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem;
7. określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez jednostkę zainteresowania publicznego;
8. przedstawianie Radzie rekomendacji dotyczącej powołania biegłych rewidentów lub firm audytorskich, zgodnie z politykami, o których mowa w pkt 5 i 6;
9. przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Spółce;
10. monitorowanie rzetelności informacji finansowych przedstawianych przez Spółkę, w szczególności w drodze przeglądu stosowności i konsekwencji stosowania metod rachunkowości przyjętych przez Spółkę i jej grupę (w tym kryteriów konsolidacji sprawozdań finansowych spółek w grupie);
11. opiniowanie i przedkładanie Radzie do zatwierdzenia rocznego planu audytu wewnętrznego;
12. opiniowanie i przedkładanie Radzie do zatwierdzenia rocznego budżetu komórki audytu wewnętrznego;
13. opiniowanie i przedkładanie Radzie do zatwierdzenia zmian zakresu czynności jednostki audytu wewnętrznego;
14. omawianie wszelkich problemów lub zastrzeżeń, które mogą wynikać z badania sprawozdań finansowych;
15. omawianie z biegłymi rewidentami Spółki, przed rozpoczęciem każdego badania rocznego sprawozdania finansowego, charakteru i zakresu badania oraz monitorowanie koordynacji prac między biegłymi rewidentami Spółki;
16. przegląd, przynajmniej raz w roku, systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, pod kątem zapewnienia, że główne ryzyka (w tym związane z przestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa i regulacji) są prawidłowo identyfikowane, zarządzane i ujawniane;

17. zapewnienie skuteczności funkcji audytu wewnętrznego w drodze wyrażenia opinii dotyczącej wyboru, powołania, odwołania szefa działu audytu wewnętrznego, a także monitorowanie reakcji Zarządu Spółki na jego ustalenia i zalecenia;
18. wyrażenie opinii w dotyczącej wypowiedzenia warunków płacy (obniżenie wynagrodzenia) Kierownikowi Biura Kontroli i Audytu;
19. analizowanie raportów audytorów wewnętrznych Spółki i głównych spostrzeżeń innych analityków wewnętrznych oraz odpowiedzi Zarządu na te spostrzeżenia, łącznie z badaniem stopnia niezależności audytorów wewnętrznych;
20. kontrolowanie charakteru i zakresu usług pozarewidenckich, w szczególności na podstawie ujawnienia przez rewidenta zewnętrznego sumy wszystkich opłat wniesionych przez Spółkę i jej grupę na rzecz firmy audytorskiej i jej sieci, pod kątem zapobieżenia istotnej sprzeczności interesów na tym tle;
21. prowadzenie przeglądu skuteczności procesu kontroli zewnętrznej i monitorowanie reakcji Zarządu Spółki na zalecenia przedstawione przez zewnętrznych rewidentów w piśmie do Zarządu;
22. badanie kwestii będących powodem rezygnacji z usług rewidenta zewnętrznego i wydawanie zaleceń w sprawie wymaganych czynności;
23. współpraca z komórkami organizacyjnymi Spółki odpowiedzialnymi za audyt i kontrolę oraz okresowa ocena ich pracy;
24. przegląd systemu rachunkowości zarządczej Spółki.

11.10.4.1.2. Współpraca z firmą audytorską

Główne założenia opracowanej Polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania w ENEA S.A.

Obowiązująca w ENEA S.A. polityka wyboru firmy audytorskiej przede wszystkim zakłada unikanie konfliktu interesów w ten sposób, że przed przyjęciem lub kontynuowaniem zlecenia badania, firma audytorska oświadcza, czy spełnione są wymogi w zakresie niezależności (zarówno jeżeli chodzi o firmę audytorską, jak i biegłego rewidenta), a w szczególności czy istnieją jakiegokolwiek zagrożenia dla niezależności w stosunku do ENEA S.A. Firma audytorska co roku potwierdza swoją niezależność Komitetowi ds. Audytu i przedstawia zagrożenia dla swojej niezależności, jak również zabezpieczenia stosowane dla ograniczenia tych zagrożeń. Dodatkowo przy wyborze firmy audytorskiej pod uwagę brane jest przede wszystkim doświadczenie zespołu audytowego w badaniu, kompetencje, kryterium finansowe oraz zasoby osobowe. Wybór firmy audytorskiej dokonywany jest z poszanowaniem zasady bezstronności i niezależności firmy audytorskiej, zgodnie z przepisami prawa w zakresie obowiązkowej rotacji firm audytorskich i kluczowych biegłych rewidentów, obowiązkowych okresów karencji oraz wyników kontroli firm audytorskich zawartych w sprawozdaniu rocznym publikowanym przez Komisję Nadzoru Audytowego. Polityka wyboru firmy audytorskiej zapewnia również zasady rotacji firm audytorskich i biegłych rewidentów zgodnie z przepisami Ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dnia 11 maja 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1089 z późn. zm. - Ustawa o biegłych).

Główne założenia opracowanej Polityki świadczenia usług dozwolonych niebędących badaniem przez firmę audytorską

ENEA S.A. oraz jej spółki zależne mogą korzystać z usług dozwolonych (zdefiniowanych zgodnie z art. 136 Ustawy o biegłych), które świadczone są przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie ENEA S.A.

Polityka świadczenia usług dozwolonych niebędących badaniem przez firmę audytorską zawiera zamknięty katalog usług dozwolonych, których świadczenie możliwe jest wyłącznie w zakresie niezwiązanym z polityką podatkową spółek z Grupy ENEA. Usługa dozwolona niebędąca badaniem może być świadczona przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie ENEA S.A. pod warunkiem, że została uprzednio zatwierdzona przez Komitet ds. Audytu po przeprowadzeniu oceny zagrożeń i zabezpieczeń niezależności firmy audytorskiej, kluczowego biegłego rewidenta oraz innych członków zespołu wykonującego badanie. Dodatkowo w przypadku gdy firma audytorska przeprowadzająca badanie ENEA S.A. świadczy usługi dozwolone niebędące badaniem przez okres co najmniej trzech kolejnych lat obrotowych, wówczas wynagrodzenie za świadczenie tych usług ogranicza się do 70% średniego wynagrodzenia z trzech kolejnych ostatnich lat obrotowych płaconego z tytułu badania ustawowego ENEA S.A. oraz, w stosownych przypadkach, jej spółek zależnych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych tej grupy przedsiębiorstw. W przypadku usług zabronionych, tzn. usług innych niż usługi dozwolone, zabronione jest bezpośrednio lub pośrednio ich świadczenie w ENEA S.A. oraz jej spółkach zależnych przez firmę audytorską, która przeprowadza badanie ENEA S.A., w czasie od rozpoczęcia badanego okresu do wydania sprawozdania z badania.

W roku 2019 r. na rzecz Grupy były świadczone przez firmę audytorską badającą sprawozdanie finansowe dozwolone usługi niebędące badaniem, a zatwierdzenie przez Komitet ds. Audytu Rady Nadzorczej ENEA S.A. usług dozwolonych niebędących badaniem odbyło się po przeprowadzeniu oceny zagrożeń i zabezpieczeń niezależności. Rekomendacja Komitetu ds. Audytu Rady Nadzorczej ENEA S.A. dotycząca wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania spełniała obowiązujące warunki i została sporządzona w następstwie zorganizowanej przez Spółkę procedury wyboru spełniającej obowiązujące kryteria.

11.10.4.1.3. Działalność Komitetu ds. Audytu w 2019 r.

Komitet ds. Audytu

Komitet ds. Audytu w 2019 r. odbył 9 posiedzeń i podjął 14 Uchwał, które dotyczyły, m.in.:

- przyjęcia informacji dla Rady Nadzorczej o wynikach badania sprawozdań finansowych ENEA S.A. i Grupy Kapitałowej ENEA za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018 roku,
- przyjęcia przez Komitet ds. Audytu Rady Nadzorczej ENEA S.A. raportu końcowego z audytu nr 1/2019 „Ogólna ocena systemu kontroli wewnętrznej w ENEA S.A.” i przekazania Radzie Nadzorczej ENEA S.A. informacji zarządczej dotyczącej ogólnej oceny systemu kontroli wewnętrznej w ENEA S.A.,
- przyjęcia Sprawozdania Komitetu ds. Audytu Rady Nadzorczej ENEA S.A. z działalności w 2018 roku,
- wyboru Przewodniczącego Komitetu ds. Audytu Rady Nadzorczej ENEA S.A.,
- przyjęcia Sprawozdania Komitetu ds. Audytu Rady Nadzorczej ENEA S.A. z działalności w I półroczu 2019 roku,
- oceny metod przeglądu Skróconego Śródrocznego Jednostkowego Sprawozdania finansowego ENEA S.A. za okres od 01 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku i Skróconego Śródrocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej ENEA za okres od 01 stycznia 2019 roku do 30 stycznia 2019 roku,
- wyrażenia zgody na świadczenie przez firmę PricewaterhouseCoopers Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audit Sp.k. (dawniej: PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o.) spółce Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. usługi dozwolonej niebędącej badaniem,
- zaopiniowania przez Komitet ds. Audytu Rady Nadzorczej ENEA S.A. zmienionej Polityki Audytu Wewnętrznego Grupy Kapitałowej ENEA oraz przekazania przedmiotowego dokumentu Radzie Nadzorczej ENEA S.A. do zatwierdzenia,
- wydania opinii do Rocznej Planu Audytu i Kontroli Wewnętrznych na 2020 rok dla Grupy ENEA i Budżetu Pionu Zarządczego Audytu w Grupie ENEA na 2020 rok i przedłożenia powyższych dokumentów wraz z opinią do Rady Nadzorczej ENEA S.A. do zatwierdzenia oraz w sprawie przyjęcia do wiadomości Planu Szkoleń dla zespołu Audytowego/Kontrolnego na rok 2020,

11.10.4.2. Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń

11.10.4.2.1. Opis działania Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń

W skład Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń, powinien wchodzić co najmniej jeden członek niezależny w rozumieniu Zalecenia KE, przy czym w przypadku powołania do Rady więcej niż jednej osoby spełniającej wskazane powyżej kryteria niezależności, w skład tego komitetu powinna wchodzić największa możliwa liczba członków niezależnych.

Zadaniem Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń jest wspomaganie osiągania celów strategicznych Spółki poprzez przedstawianie Radzie opinii i wniosków dotyczących struktury zatrudnienia oraz wynagradzania kadry Spółki, w tym w szczególności kadry kierowniczej. Opis zadań Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń został określony w Regulaminie Rady Nadzorczej ENEA S.A.

W szczególności do zadań Komitetu należy:

- analizowanie polityki Zarządu dotyczącej nominacji, wyboru i powoływania kadry kierowniczej wysokiego szczebla;
- przedstawianie Radzie propozycji dotyczących wynagrodzenia oraz form zatrudnienia członków Zarządu z uwzględnieniem ich dotychczasowych osiągnięć;
- przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii dotyczących uzasadnienia przyznania wynagrodzenia uzależnionego od wyników a także bodźców motywacyjnych w kontekście oceny stopnia realizacji określonych zadań i celów Spółki oraz propozycji we wskazanym powyżej zakresie;
- ocena systemu zarządzania zasobami ludzkimi w Spółce;
- okresowa ocena umiejętności, wiedzy i doświadczenia poszczególnych członków Zarządu i kadry kierowniczej i przedstawianie wyników oceny Radzie.

11.10.4.2.2. Działalność Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń w 2019 r.

Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń

Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń odbył 6 posiedzeń i podjął 28 Uchwał. Przedmiotem posiedzeń Komitetu było m.in. wypracowanie rekomendacji dla Rady Nadzorczej dotyczących:

- propozycji Celów Zarządczych dla członków Zarządu ENEA S.A. na rok 2019,
- zawarcia Umów o świadczenie usług zarządzania z Członkami Zarządu ENEA S.A.,
- wykonania Celów Zarządczych w roku 2018 i ustalenia wysokości należnej wypłaty Wynagrodzenia Zmiennego dla Zarządu ENEA S.A.,
- podjęcia uchwały w sprawie kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu ENEA S.A.,
- zawarcia z Członkami Zarządu ENEA S.A. aneksów do Umów o świadczenie usług zarządzania.

Na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń funkcjonuje w następującym składzie:

Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń	
Imię i nazwisko	Funkcja
Izabela Felczak-Poturnicka	Członek
Michał Dominik Jaciubek	Członek
Paweł Koroblowski	Członek
Piotr Mirkowski ¹⁾	Członek

¹⁾ Członek niezależny w rozumieniu zasad ładu korporacyjnego ujętych w zbiorze *Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016*.

Wobec obowiązku Zarządu Spółki do przedłożenia Radzie Nadzorczej sprawozdania ze stosowania dobrych praktyk określonych przez Prezesa Rady Ministrów wynikającego z § 11 ust. 4 pkt 2) Statutu Spółki oraz mając na względzie fakt stosowania przez ENEA S.A. postanowień DPSN, Spółka nie stosowała w roku 2019 innych dobrych praktyk niż „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016”.

12. Oświadczenie na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej ENEA za rok 2019

Spis treści

1. Metodyka opracowania Oświadczenia na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej ENEA za rok 2019.
2. Opis modelu biznesowego.
3. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności.
4. Ryzyka niefinansowe związane z działalnością GK ENEA.
5. Zagadnienia środowiskowe – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki.
6. Zagadnienia pracownicze – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki.
7. Zagadnienia społeczne – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki.
8. Zagadnienia praw człowieka – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki.
9. Zagadnienia przeciwdziałania korupcji i łapownictwu – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki.
10. Lista wskaźników i kluczowych informacji ujętych w Oświadczeniu.

12.1. Metodyka opracowania oświadczenia na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej ENEA za rok 2019

12.1.1. Podstawa prawna

Publikacja niniejszego oświadczenia (dalej zwanego „Oświadczeniem”), stanowiącego wyodrębnioną część *Sprawozdania Zarządu z działalności ENEA S.A. oraz Grupy Kapitałowej ENEA w 2019 r.*, stanowi wypełnienie obowiązku określonego w art. 49b i art. 55 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. 2019 poz. 351).

Treść Oświadczenia, sporządzonego z wykorzystaniem międzynarodowych standardów raportowania Global Reporting Initiative (wersja Standards) i odnoszącego się do okresu od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r., obejmuje dane niefinansowe na temat Grupy Kapitałowej ENEA dotyczące zagadnień, o których mowa w art. 49b ust. 2 ustawy o rachunkowości. Oświadczenie odnosi się również do Komunikatu Komisji Europejskiej (2019/C 209/01) z dnia 20 czerwca 2019 r. *Wytyczne dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych: Suplement dotyczący zgłaszania informacji związanych z klimatem*. W związku z ogłoszeniem wspomnianych wytycznych w połowie 2019 r. GK ENEA rozpoczęła proces ich wdrażania do swoich procesów raportowania. W Oświadczeniu uwzględniono te zalecenia, które zostały wdrożone do 31 grudnia 2019 r. Trwają prace planistyczne nad implementacją kolejnych wytycznych do procesu zbierania danych na potrzeby oświadczenia za 2020 r.

12.1.2. Zakres podmiotowy

Oświadczenie obejmuje wszystkie spółki zależne GK ENEA ujęte w *Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ENEA za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2019 r.*, a ponadto Energo-Tour Sp. z o.o. (znajdującą się w likwidacji). Dodatkowo, ENEA Nowa Energia Sp. z o.o. nie została objęta wspomnianym sprawozdaniem ani Oświadczeniem ze względu na brak prowadzenia istotnej działalności w 2019 r.

12.1.3. Proces budowy treści oświadczenia

Opracowanie Oświadczenia poprzedziła ocena istotności poszczególnych aspektów funkcjonowania GK ENEA w sferach: ekonomicznej, środowiskowej, pracowniczej i społecznej. Oceny tej dokonano na podstawie analizy oczekiwań interesariuszy zewnętrznych oraz kadry zarządzającej i Pracowników Grupy, a także trendów raportowania niefinansowego w branży energetycznej.

Badanie oczekiwań interesariuszy zostało przeprowadzone od 18 października do 12 listopada 2019 r. w formie ankiety internetowej. Otrzymali ją wybrani przedstawiciele różnych grup: Pracownicy spółek GK ENEA, ich Klienci, członkowie lokalnych społeczności, w których funkcjonują spółki Grupy, reprezentanci partnerów społecznych lub beneficjentów działań społecznych Grupy, analitycy giełdowi, dostawcy Grupy, reprezentanci organizacji branżowych, ekologicznych oraz mediów. Dodatkowo na analogiczne pytania odpowiedzieli Pracownicy spółek GK ENEA uczestniczący w spotkaniu warsztatowym, które odbyło się 13 listopada 2019 r. w siedzibie firmy ENEA S.A. w Poznaniu.

Badanie oczekiwań kadry zarządzającej miało formę ankiety internetowej, zrealizowanej od 21 października do 12 listopada 2019 r.

Wyniki powyższych ankiet, jak również analiza trendów raportowania niefinansowego w branży energetycznej, stały się podstawą do wyłonienia istotnych aspektów raportowania. W oparciu o te aspekty zespół w Biurze Społecznej Odpowiedzialności Biznesu, stanowiącym część Departamentu PR i Komunikacji ENEA S.A., zorganizował proces zbierania danych niefinansowych odnoszących się do poszczególnych spółek GK ENEA. Bezpośrednio zaangażowało się w niego ok. 200 Pracowników Grupy.

12.1.4. Istotne aspekty raportowania

Istotne aspekty raportowania
EKONOMICZNE
<ul style="list-style-type: none">
- Wpływ na polską gospodarkę (wysokość odprowadzanych podatków, generowana wartość dodana)
- Wkład w świadczenie usług dla społeczeństwa, rozwój infrastruktury, rozwój lokalnego rynku
- Aktywności podejmowane w celu eliminacji przypadków korupcji (szkolenia, identyfikowanie i rozwiązywanie ewentualnych incydentów)
ŚRODOWISKOWE
<ul style="list-style-type: none">
- Strategia i działania z zakresu zrównoważonego rozwoju
- Zużycie energii w firmie i sposoby jego redukcji; działania na rzecz efektywności energetycznej
- Wykorzystywane przez firmę surowce i materiały oraz ich recykling i ponowne wykorzystanie
- Pobór i zużycie wody, ponowne wykorzystanie wody, informacje na temat odprowadzanych ścieków
- Ilość produkowanych ścieków, odpadów i wycieków, a także odpadów niebezpiecznych powstałych w procesie produkcji
- Emisje gazów cieplarnianych oraz sposoby ich redukowania
- Produkcja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
- Ryzyka oraz szanse wynikające ze zmian klimatycznych
- Wpływ działalności na różnorodność biologiczną i krajobraz
- Zgodność z regulacjami środowiskowymi, zapobieganie nadużyciom, łamaniu prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska
- Wysokość inwestycji w obszarze ochrony środowiska
PRACOWNICZE
<ul style="list-style-type: none">
- Wielkość zatrudnienia, liczba nowych Pracowników, rotacja, benefity pracownicze, powroty do pracy po urloпах rodzicielskich
- Szkolenia i edukacja Pracowników, wspieranie rozwoju kariery, oceny pracownicze
- Inicjatywy wspierające rozwój pasji i talentów
- Różnorodność i równość szans w dostępie do stanowisk, w tym do zarządu; równe wynagrodzenie mężczyzn i kobiet
- Bezpieczeństwo i higiena pracy
SPOŁECZNE
<ul style="list-style-type: none">
- Satysfakcja Klientów
- Zachowanie poufności w relacjach z Klientami, działania zapobiegające utracie danych
- Zapobieganie negatywnemu wpływowi firmy na społeczności lokalne
- Działalność sponsoringowa i charytatywna
- Angażowanie społeczności lokalnych w działania społeczne prowadzone przez firmę
- Inicjatywy pracownicze i wolontariat
- Ocena okresowa zakładów pod kątem przestrzegania praw człowieka; szkolenia dla Pracowników nt. praw człowieka

12.2. Opis modelu biznesowego

Grupa Kapitałowa ENEA dostarcza kompleksowe produkty i usługi surowcowo-energetyczne szerokiemu gronu odbiorców indywidualnych oraz instytucjonalnych w całej Polsce. Głównym przedmiotem działalności Grupy jest:

- **produkcja energii elektrycznej i ciepłej** (ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., ENEA Elektrownia Połaniec S.A., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o., ENEA Ciepło Sp. z o.o.),
- **obrót energią elektryczną** (ENEA S.A., ENEA Trading Sp. z o.o.),
- **dystrybucja energii elektrycznej** (ENEA Operator Sp. z o.o., ENEA Pomiary Sp. z o.o., ENEA Serwis Sp. z o.o.),
- **dystrybucja ciepła** (Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o., ENEA Ciepło Sp. z o.o.),
- **wydobycie węgla kamiennego** (Grupa Kapitałowa Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.).

Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. jest jednym z liderów rynku producentów węgla kamiennego w Polsce, a ponadto zaspokaja część zapotrzebowania na surowiec spółek Grupy z Obszaru Wytwarzanie.

Produkcja energii odbywa się w elektrowniach w Kozienicach i Połańcu, elektrociepłowniach w Białymstoku i Pile, na farmach wiatrowych w miejscowościach Bardy, Darżyno i Baczyna, w 21 elektrowniach wodnych oraz w biogazowniach w Gorzesławiu i Liskowie.

Dystrybucją energii elektrycznej za pośrednictwem sieci dystrybucyjnej zajmuje się ENEA Operator Sp. z o.o., na podstawie koncesji udzielonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

Sprzedaż detaliczna energii elektrycznej jest realizowana za pośrednictwem Opiekunów Klientów i Partnerów handlowych na terenie całego kraju oraz w 32 nowoczesnych Biurach Obsługi Klienta.

12.2.1 Obszary działalności GK ENEA

WYDOBYCIE

- Produkcja węgla kamiennego
- Sprzedaż węgla kamiennego
- Zabezpieczenie bazy surowcowej dla Grupy

WYTWARZANIE

- Wytwarzanie energii elektrycznej w oparciu o węgiel kamienny, biomasę, gaz, wiatr, wodę i biogaz
- Wytwarzanie ciepła
- Przesyłanie i dystrybucja ciepła
- Obrót energią elektryczną

DYSTRYBUCJA

- Dostarczanie energii elektrycznej
- Planowanie i zapewnienie rozbudowy sieci dystrybucyjnej w tym przyłączanie nowych Klientów
- Eksploatacja, konserwacja i remonty sieci dystrybucyjnej
- Zarządzanie danymi pomiarowymi

OBRÓT

Obrót detaliczny:

- Obrót energią elektryczną i paliwem gazowym na rynku detalicznym
- Oferta produktowa i usługowa dostosowana do potrzeb Klientów
- Całościowa obsługa Klienta

Obrót hurtowy:

- Optymalizacja portfela kontraktów hurtowych energii elektrycznej i paliwa gazowego
- Działania na rynkach produktowych
- Zapewnienie dostępu do rynków hurtowych

12.2.2 Strategia GK ENEA

Grupa Kapitałowa ENEA, jako odpowiedzialny koncern energetyczny, chcąc sprostać globalnym wyzwaniom zakłada prowadzenie swojej działalności w sposób zrównoważony, przy jednoczesnym minimalizowaniu oddziaływania na środowisko naturalne. Grupa ENEA stawia na zrównoważoną i odpowiedzialną transformację zakładającą rozwój zero- i niskoemisyjnych źródeł wytwórczych oraz większą dywersyfikację obecnego łańcucha wartości, w tym inwestycje w nowe linie biznesowe.

MISJA:

ENEA dostarcza niezawodne produkty i usługi dla Klientów budując trwałe relacje oparte na poszanowaniu środowiska naturalnego oraz wzajemnych wartości.

WIZJA:

ENEA jest wiodącym dostawcą zintegrowanych produktów i usług cenionym za jakość, kompleksowość i niezawodność.

W związku ze zmianami w bliższym i dalszym otoczeniu firmy oraz sektora paliwowo-energetycznego (zarówno w zakresie regulacyjnym, jak i rynkowym), szybki postęp technologiczny we wszystkich obszarach łańcucha wartości, konieczność poszanowania środowiska naturalnego i wsparcia realizacji celów klimatycznych Unii Europejskiej, a także w reakcji na oczekiwania interesariuszy, 12 grudnia 2019 r. GK ENEA zaktualizowała swoją wieloletnią strategię rozwoju. Zgodnie ze *Strategią Rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA do 2030 roku z perspektywą 2035 roku*, Grupa koncentruje się na transformacji w kierunku koncernu niskoemisyjnego oraz na inwestycjach w nowe produkty i usługi, wykorzystujące zaawansowane rozwiązania informatyczne i cyfrowe. W dokumencie zapisano cele do osiągnięcia przez Grupę w krótkiej, średniej i długiej perspektywie (odpowiednio do 2025 r., 2030 r. i 2035 r.).

Kluczowe kierunki rozwoju Grupy:

1. Transformacja aktywów wytwórczych w oparciu o źródła zero- i niskoemisyjne;
2. Innowacyjne usługi dla Klientów;
3. Nowoczesna komunikacja i modele współpracy z Klientem;
4. Elektromobilność, technologie wodorowe;
5. Smart Grid – inteligentne rozwiązania dla Klientów;
6. Automatyzacja, robotyzacja i digitalizacja procesów;
7. Internet Rzeczy, sztuczna inteligencja, blockchain;
8. Magazynowanie energii;
9. Pozyskanie paliw zgodnie z najlepszymi praktykami i poszanowaniem środowiska.

Kierunki rozwoju stanowią fundament do określenia celów strategicznych dla Grupy.

CEL NADRZĘDNY REALIZACJI STRATEGII:

Systematycznie rosnąca wartość Grupy Kapitałowej ENEA przy zachowaniu zrównoważonego rozwoju.

GK ENEA identyfikuje pięć najważniejszych celów strategicznych wspierających jej transformację w kierunku koncernu niskoemisyjnego. Są to:

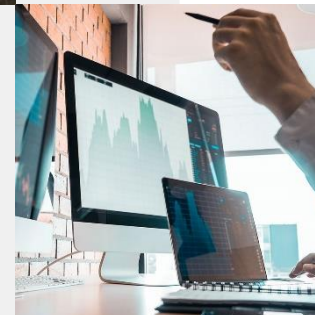
1. Dywersyfikacja portfela wytwórczego Grupy;
2. Niezawodność i ciągłość dostaw energii elektrycznej;
3. Odpowiedzialny partner w zrównoważonym zarządzaniu relacjami ze społecznościami lokalnymi, środowiskiem i Klientami;
4. Zachowanie bezpieczeństwa finansowego Grupy;
5. Innowacyjność we wszystkich aspektach działalności Grupy.

Realizacja Strategii będzie miała istotny pozytywny wpływ na polską gospodarkę, otoczenie społeczne i środowisko naturalne. GK ENEA zakłada, że w jej wyniku osiągnie m.in.:

1. redukcję wartości wskaźnika jednostkowej emisji CO₂ do 550 kg CO₂/MWh w 2030 r., z dążeniem do osiągnięcia poziomu 434 kg CO₂/MWh w perspektywie 2035 r.;
2. udział źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej na poziomie 22% do 2025 r. oraz 33% w 2030 r.;
3. udział zero- i niskoemisyjnych źródeł wytwórczych w całkowitej produkcji energii elektrycznej Grupy na poziomie 22% w 2025 r. oraz 41% w 2030 r., z dążeniem do osiągnięcia poziomu 60% w perspektywie 2035 roku.

Na początku 2020 r. jednostki ENEA odpowiadające za zarządzanie strategiczne, zarządzanie rozwojem, zarządzanie ryzykiem oraz odpowiedzialność społeczną rozpoczęły wewnętrzne konsultacje dotyczące możliwości przeprowadzenia analizy wpływu modelu biznesowego firmy na klimat oraz wpływu klimatu na model biznesowy, a także analizy odporności modelu biznesowego i Strategii z uwzględnieniem różnych scenariuszy związanych z klimatem. W momencie publikacji Oświadczenia nie zostały podjęte wiążące decyzje zarządcze w tej sprawie.

Dodatkowe informacje na temat Strategii można znaleźć na str. 23-25 niniejszego Sprawozdania, a także w materiałach dostępnych pod adresami <https://ir.ENEA.pl/prezentacje-inwestorskie> oraz <https://ir.ENEA.pl/pr/476441/zatwierdzenie-strategii-rozwoju-grupy-kapitalowej-ENEA-do-2030-roku-z-perspektywa-2035-roku>.

12.2.3. Łańcuch dostaw

Sercem procesów wytwórczych w Grupie Kapitałowej ENEA są elektrownie w Kozienicach i Połańcu, elektrociepłownia w Białymstoku oraz zakłady energetyki ciepłej w Pile i Obornikach. Procesy produkcyjne odbywające się w ramach łańcucha dostaw są regulowane wieloma procedurami. W wymienionych jednostkach wytwórczych wykorzystywany jest węgiel kamienny, biomasa, gaz oraz oleje opałowe.

Zakup surowców

Zapotrzebowanie na węgiel kamienny w większości zaspokaja Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., a pozostałe surowce Grupa kupuje u dostawców zewnętrznych. Zakupy dokonywane są w oparciu o wewnętrzne regulaminy ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., ENEA Elektrownia Połaniec S.A., ENEA Ciepło Sp. z o.o. i ENEA Trading Sp. z o.o. Proces kontraktacji w imieniu i na rzecz jednostek wytwórczych jest realizowany przez Departament Operacji Rynkowych oraz Departament Paliw Odnawialnych ENEA Trading Sp. z o.o.

Dostawa surowca

Węgiel z kopalni w Bogdancie do elektrowni w Kozienicach i Połańcu oraz elektrociepłowni w Białymstoku jest dostarczany transportem kolejowym. Jeżeli zgodnie z kontraktem obowiązek zorganizowania transportu i pokrycia jego kosztów jest po stronie odbiorcy paliwa, umowy na zakup usługi transportowej są zawierane zgodnie z Prawem zamówień publicznych. Surowiec do elektrociepłowni w Białymstoku jest dostarczany bezpośrednio przez kopalnię na podstawie posiadanej licencji na przewóz rzeczy i rozliczany na podstawie odrębnej umowy. W procesach wytwórczych realizowanych przez ENEA Elektrownia Połaniec S.A. oraz Elektrociepłownię Białystok wykorzystywana jest również biomasa, dostarczana transportem samochodowym oraz koleją. Dostawy oleju opałowego do elektrowni w Połańcu – paliwa rozpałkowego – realizowane są transportem kolejowym oraz transportem samochodowym. Elektrociepłownia w Białymstoku oprócz 4 kotłów węglowych posiada kocioł K1, w którym wytwarza ciepło w oparciu o paliwo gazowe.

Wielkość dostaw paliw w danym miesiącu odbywa się w oparciu o uzgodniony dzienny harmonogram dostaw.

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. produkuje ciepło i ciepłą wodę z węgla kupowanego od dostawcy spoza GK ENEA. Dostawy odbywają się transportem kolejowym z kopalni do stacji Oborniki, a następnie samochodami na terenie Obornik do kotłowni K1 i K4.

Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o. z węgla produkuje ciepło i ciepłą wodę, a ze spalania gazu ziemnego w silnikach gazowych – energię elektryczną oraz ciepło. Węgiel od dostawcy spoza GK ENEA dostarczany jest transportem kolejowym na bocznicę w Pile, gdzie jest rozładowywany i przy użyciu transportu samochodowego dostarczany do obiektów Spółki. Gaz do instalacji dostarczany jest gazociągiem, na podstawie umowy z ENEA S.A.

Kontrola jakości

Jakość węgla kamiennego dostarczanego do ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. kontrolowana jest przez własną jednostkę Spółki – Wydział Laboratoriów Chemicznych. Z kolei badania węgla kamiennego, mazutu i biomasy trafiających do elektrowni w Połańcu wykonywane są przez zewnętrzne laboratoria.

W przypadku rozbieżności w wynikach analiz, zamawiający i dostawca wymieniają się próbkami arbitrażowymi lub organizowane są pobory komisyjne. Wykonawca jest zobowiązany zapisać wyniki badań przeprowadzonych dla danej dostawy w odpowiednim rejestrze elektronicznym w czasie nie dłuższym niż 3 dni robocze od daty pobrania próbki.

Dostawcy biomasy zobowiązani są do stosowania praktyk zgodnych ze Zintegrowanym Systemem Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP, obowiązującym w spółkach wytwórczych. Dodatkowo, są oni audytowani przez niezależną firmę zewnętrzną. ENEA Elektrownia Połaniec S.A. dokonuje audytu każdego kontrahenta, w celu sprawdzenia jego wiarygodności biznesowej i etycznej.

Wydział Laboratoriów Chemicznych ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. stosuje następujące instrukcje, procedury i normy:

- *Instrukcja gospodarki paliwem produkcyjnym ZA-84-2015-1-I*
- *Procedura ogólna PO-15 postępowanie z obiektami badań: węgiel kamienny*
- *Norma PN-G-04502:2014-11 Węgiel kamienny i brunatny. Pobieranie i przygotowanie próbek do badań laboratoryjnych. Metody podstawowe (pobór i przygotowanie próbek)*
- *Norma PN-80/G-04511 Paliwa stałe. Oznaczanie zawartości wilgoci (badanie wilgoci całkowitej)*

- Norma PN-80/G-04511 Oznaczanie zawartości wilgoci
- Norma PN-80/G-04512+Az1:2002 Oznaczanie zawartości popiołu metodą wagową (z wyłączeniem pkt. 2.4.2)
- Norma PN-G-04560:1998 Oznaczanie zawartości wilgoci, części lotnych oraz popiołu analizatorem automatycznym
- Norma PN-81/G-04513 Oznaczanie ciepła spalania i obliczanie wartości opałowej
- Norma PN-G-04584:2001 Oznaczanie zawartości siarki całkowitej i popiołowej automatycznymi analizatorami
- Procedura badawcza PB-01/TECH Oznaczanie zawartości węgla całkowitego w węglu kamiennym

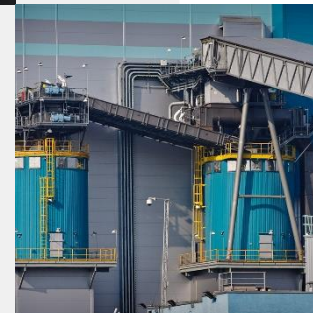
Laboratoria zewnętrzne do kontroli jakości paliw na rzecz ENEA Elektrownia Połaniec S.A. stosują następujące normy:

- PN-G-04502, PN-G-04511, PN-G-04512, PN-G-04584, PN-G-04513, PN-ISO 1928 (węgiel kamienny)
- PN-EN ISO 3170, PN-EN ISO 12185, PN-C-04357, PN-EN ISO 2719, PN-EN ISO 14596, PN-ISO 3733, PN-C-04062 (mazut)
- PN-EN ISO 18135, PN-EN ISO 18134-2, PN-EN ISO 18122, PN-EN ISO 16994, PN-EN ISO 18125, PN-EN ISO 17827-1 (biomasa)

Produkcja

Produkcja energii elektrycznej w obu elektrowniach GK ENEA rozpoczyna się od rozładunku węgla i/lub biomasy, które podawane są do zasobników przykotłowych. Z nich paliwo trafia do młynów, a następnie do kotła, w ilości zależnej od bieżącej mocy bloków. Para z kotła kierowana jest na turbinę, która napędza generator produkujący energię elektryczną. Paliwo zostaje spalone w kilka godzin. Proces produkcji jest ciągły, a jej wielkość zależy od sygnałów mocy zadanych przez Operatora Systemu Przesyłowego, zależnie od planów sprzedaży, zgłoszonych ograniczeń oraz bieżącej sytuacji w systemie elektroenergetycznym.

Kontrola jakości procesu produkcyjnego energii elektrycznej odbywa się online. Realizuje ją Operator Systemu Przesyłowego za pośrednictwem systemu LFC, pełniącego funkcję wymiany danych regulacyjnych dla jednostek wytwórczych, na podstawie *Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej*. Kontrolę jakości procesu produkcji energii cieplnej regulują zapisy umów zawartych z jej odbiorcami. Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła jest ponadto kontrolowane zgodnie z wewnętrznymi regulacjami.

12.3. Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności

Kluczowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej ENEA	Rok		
	2017	2018	2019
Zainstalowana moc elektryczna	6 256,6 MW _e	6 256,6 MW _e	6 256,5 ¹⁾ MW _e
Całkowite wytwarzanie energii elektrycznej (netto)	21,0 TWh	26,5 TWh	25,9 TWh
Segment Obrót: liczba Klientów indywidualnych (odbiorców energii) – stan na koniec okresu sprawozdawczego	2 422 tys.	2 486 tys.	2 535 tys.
Segment Obrót: sprzedaż energii elektrycznej i paliwa gazowego odbiorcom detalicznym	18,9 TWh	21,5 TWh	20,3 TWh
Segment Dystrybucja: liczba Klientów/odbiorców energii (stan na koniec okresu sprawozdawczego)	2 554 tys.	2 589 tys.	2 626 tys.
Segment Dystrybucja: długość linii dystrybucyjnych wraz z przyłączami	122,4 tys. km	122,8 tys. km	118,4 tys. km ²⁾
SAIDI – średni czas trwania wyłączenia zasilania ³⁾	619 min.	150 min.	115 min.
SAIFI – częstotliwość wyłączenia zasilania ³⁾	4,31	3,03	2,79
Produkcja węgla netto – Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.	9 050 tys. ton	9 007 tys. ton	9 451 tys. ton

¹⁾ Zgodnie z decyzją Prezesa URE o zmianie koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej (WEE), z dniem 9 maja 2019 r. uległa zmianie moc zainstalowana w OZE w Elektrociepłowni Białystok.

²⁾ Spadek długości przyłączy w stosunku do roku poprzedniego wynika z faktu, iż przedmiotowe dane za rok 2019 zaciągnięte zostały z systemu GIS, w którym zawarte są informacje o wielkości sieci ENEA Operator Sp. z o.o. po przeprowadzonej paszportyzacji, w której uwzględniono wszystkie długości przyłączy likwidowanych.

³⁾ Wskaźniki SAIFI i SAIDI dotyczą planowanych i nieplanowanych przerw w dostawach energii elektrycznej dla wysokiego i średniego napięcia. W 2017 r. znaczący wpływ na ich poziom miały rozległe zniszczenia sieci wywołane w szczególności orkanami Ksawery i Grzegorz. Dynamika poprawy wskaźników niezawodności dostaw energii elektrycznej jest efektem konsekwentnej realizacji szeroko zakrojonych działań w obszarach inwestycji, eksploatacji oraz organizacji pracy.

12.4. Ryzyka niefinansowe związane z działalnością Grupy Kapitałowej ENEA

Kluczowe spółki Grupy Kapitałowej ENEA w sposób systematyczny i skoordynowany zarządzają zidentyfikowanymi ryzykami związanymi ze swoją działalnością, zapewniając maksymalną ochronę przed skutkami ich zaistnienia.

Model zarządzania ryzykiem korporacyjnym w GK ENEA opiera się o koordynowanie tego procesu przez ENEA S.A. W strukturze Spółki funkcjonuje Departament Zarządzania Ryzykiem, składający się z dwóch biur odpowiedzialnych odpowiednio za zarządzanie ryzykiem finansowym oraz zarządzanie ryzykiem biznesowym, ciągłością działania kluczowych obszarów oraz ubezpieczeniami. Poszczególne spółki Grupy posiadają komórki odpowiedzialne za obszar zarządzania ryzykiem, które współpracują z Departamentem Zarządzania Ryzykiem ENEA S.A. Uzupełnieniem tego modelu jest funkcjonujący w Grupie system zarządzania ciągłością działania, który ma na celu identyfikację procesów krytycznych dla działalności spółek i wdrożenie takich mechanizmów i procedur, które zapewnią jej ciągłość w sytuacji awaryjnej.

Celem procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym jest maksymalna ochrona GK ENEA przed skutkami materializacji zidentyfikowanych ryzyk.

Proces zarządzania ryzykami korporacyjnymi (w tym ryzykami niefinansowymi) regulują odpowiednie polityki, procedury oraz metodyki. Dokumentem nadrzędnym, regulującym cały obszar zarządzania ryzykiem, jest *Polityka Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym w Grupie ENEA*.

Efektywność procesu zarządzania ryzykiem korporacyjnym zapewniają:

- identyfikacja ryzyk, w tym niefinansowych (m.in. związanych ze zmianami klimatu), na poziomie poszczególnych spółek Grupy, co pozwala uwzględnić specyfikę ich działalności;
- opracowanie polityk, procedur oraz metodyk dla wyróżnionych segmentów procesu;
- podzielenie procesu na trzy etapy, które stanowią: identyfikacja i ocena nowych ryzyk, monitorowanie istniejących ryzyk oraz raportowanie;
- operacyjne zarządzanie ryzykiem przez spółki w ramach przyznaných limitów, na zasadach zatwierdzanych przez Komitet Ryzyka Grupy ENEA;
- system zarządzania ciągłością działania.

Należy zaznaczyć, że stosowany system zarządzania ryzykiem pozwala identyfikować w ramach jednego ryzyka jego skutki finansowe i niefinansowe.

Dodatkowe informacje na temat modelu zarządzania ryzykiem w GK ENEA można znaleźć na str. 45-48 niniejszego sprawozdania.

W kluczowych spółkach GK ENEA, w procesie zarządzania ryzykiem korporacyjnym zidentyfikowano ryzyka niefinansowe, które mogą mieć znaczący negatywny wpływ na obszar pracowniczy, społeczny, środowiskowy, praw człowieka lub przeciwdziałania korupcji i łapownictwu.

Obszar pracowniczy

- ryzyko luki pokoleniowej,
- ryzyko niepokoju społecznego w przypadku nieosiągnięcia przez partnerów społecznych porozumienia przy okazji weryfikacji zapisów zakładowego układu zbiorowego pracy czy wprowadzania nowych metod zarządzania zasobami ludzkimi,
- ryzyko wypadków przy pracy lub chorób zawodowych,
- ryzyko sporów z Pracownikami, grupami Pracowników lub związkami zawodowymi.

Obszar społeczny

- ryzyko naruszenia obowiązków informacyjnych (np. przekazanie mediom informacji poufnych lub mogących wpłynąć na decyzje inwestorów, niedochowanie określonego przez prawo terminu przekazania danej informacji, sformułowanie informacji w taki sposób, że może ona wprowadzać w błąd),
- ryzyko niewłaściwego zarządzania informacją (w tym braku informacji) w sytuacji kryzysowej, podania do wiadomości publicznej sprzecznych informacji lub udzielenia informacji przez Pracowników nieuprawnionych,
- ryzyko wzrostu liczby roszczeń właścicieli nieruchomości w zakresie spłaty zaległych zobowiązań za służebność przesyłu/dzierżawę nieruchomości,
- ryzyko wyrządzenia szkód lub strat Klientom i osobom trzecim,
- ryzyko opóźnień w realizacji inwestycji kluczowych dla wykonania przyłączy,
- ryzyko opóźnień lub niewydania istotnych dla Klientów decyzji dotyczących przyłączy,
- ryzyko awarii lub uszkodzeń infrastruktury istotnej dla produkcji i dostaw energii elektrycznej,
- ryzyka towarowe związane z produkcją energii elektrycznej (np. spowodowane niewywiązywaniem się kontrahenta ze zobowiązań dotyczących dostaw paliw lub usług transportowych).

Obszar praw człowieka

- ryzyko naruszenia ochrony danych osobowych (np. w wyniku błędu ludzkiego, nieznajomości lub nieprzestrzegania przepisów prawa i regulacji wewnętrznych przez Pracowników lub współpracowników, awarii systemu informatycznego czy ataku hackerskiego).
- ryzyko naruszenia przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów.

Obszar środowiskowy

- ryzyko niedostosowania technologii do wymogów przepisów o ochronie środowiska (konkluzje BAT), którego skutkiem może być ograniczenie możliwości wykorzystania mocy wytwórczych,
- ryzyko niedostosowania technologii do wymogów przepisów o ochronie środowiska (Dyrektywa IED),
- ryzyko niedyspozycyjności IOS, SCR i/lub elektrofiltrów spowodowanej awarią tych urządzeń, co może skutkować zwiększeniem opłat w zakresie ochrony środowiska bądź ograniczeniem możliwości wykorzystania mocy wytwórczych,
- ryzyko niedotrzymania warunków obowiązujących pozwoleń w zakresie:
  - gospodarki wodno-ściekowej (w tym dotyczących przepływu nienaruszalnego i dopuszczalnej temperatury wód pochłoniczych),
  - gospodarki odpadami, w tym szlammem z instalacji odsiarczania spalin,
  - emisji do powietrza, w tym NO_x, SO₂ i pyłów,
- ryzyko ograniczenia lub konieczności zaprzestania działalności z powodu nieposiadania ważnych decyzji i pozwoleń z obszaru ochrony środowiska,
- ryzyko naliczenia kar ustawowych za niedotrzymanie obowiązku instalacji monitoringu wizyjnego na składowisku mieszanki popiołowo-żużlowej,
- ryzyko przekroczenia masy magazynowanych odpadów zapisanej w pozwoleniu środowiskowym (dotyczy pozostałych odpadów oprócz ubocznych produktów spalania),
- ryzyko pojawienia się zwiększonej ilości amoniaku w odpadach paleniskowych i gipsie,
- ryzyko wyrządzenia szkód w elementach środowiska naturalnego w związku z prowadzeniem prac eksploatacyjnych lub inwestycyjnych na sieci elektroenergetycznej lub w jej obrębie.

Obszar przeciwdziałania korupcji i łapownictwu

- ryzyko nadużyć przy okazji tzw. zamówień awaryjnych,
- ryzyko udzielenia przez Fundację ENEA pomocy finansowej, rzeczowej lub organizacyjnej podmiotom działającym niezgodnie z prawem lub podejmującym działania sprzeczne z interesem GK ENEA lub dobrem publicznym.

Departament Zarządzania Ryzykiem ENEA S.A. wyróżnił ryzyka związane z wpływem Grupy na klimat:

- ryzyko wyrządzenia szkód w elementach środowiska naturalnego w związku z prowadzeniem prac eksploatacyjnych lub inwestycyjnych na sieci elektroenergetycznej lub w jej obrębie,
- ryzyko niedotrzymania warunków obowiązujących pozwoleń w zakresie:
  - gospodarki wodno-ściekowej (w tym dotyczących przepływu nienaruszalnego i dopuszczalnej temperatury wód chłodniczych),
  - gospodarki odpadami, w tym szlamem z instalacji odsiarczania spalin,
  - emisji do powietrza, w tym NO_x, SO₂ i pyłów,

oraz ryzyka związane z wpływem klimatu na Grupę:

a) ryzyka związane z transformacją:

- ryzyko niedostosowania technologii do wymogów przepisów o ochronie środowiska (konkluzje BAT, Dyrektywa IED), czego skutkiem może być ograniczenie możliwości wykorzystania mocy wytwórczych,
- ryzyko trudności w przyciąganiu i zatrzymywaniu Pracowników w związku ze wzrostem świadomości ekologicznej (w ramach ryzyka luki pokoleniowej);

b) ryzyka fizyczne związane ze skutkami zmian klimatu:

- ryzyko częstszego zrywania sieci elektroenergetycznych w związku ze wzrostem intensywności burz i wiatru,
- ryzyko okresowych wyłączeń bloków energetycznych w związku ze spadkiem poziomu wód w rzekach,
- ryzyko ograniczenia możliwości chłodzenia bloków i zrzutu ścieków do rzek z powodu długotrwałych upałów,
- ryzyko zakłóceń w produkcji energii elektrycznej wskutek nasilenia powodzi.

W momencie publikacji Oświadczenia ryzyka związane ze zmianami klimatu nie zostały określone w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej. Nie dokonano również analizy ryzyka w całym łańcuchu dostaw. Obecnie system zarządzania ryzykiem korporacyjnym koncentruje się na zarządzaniu ryzykami. Trwają analizy związane z wprowadzaniem procesu identyfikacji szans związanych ze zmianami klimatu.

Poniższe tabele prezentują przykłady ryzyk i problemów zidentyfikowanych na poziomie poszczególnych spółek Grupy wraz z opisem działań podejmowanych w celu wyeliminowania lub ograniczenia ich negatywnych skutków.

Przykłady zidentyfikowanych ryzyk niefinansowych oraz sposobów zarządzania nimi w obszarze pracowniczym		
NAZWA SPÓŁKI	RYZYKO NIEFINANSOWE	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM
ENEA S.A.	Ryzyko luki pokoleniowej.	Aktualizacja systemów wynagradzania – zapewnienie motywacyjnego systemu wynagrodzeń, pozwalającego na przeciwdziałanie potencjalnemu odpływowi kluczowych kompetencji oraz przyciąganie nowej kadry o pożądanym poziomie kompetencji. Działania z zakresu employer branding, w tym adresowane do studentów i absolwentów. Ujednolicenie procesu działań rozwojowych, umożliwiające podnoszenie kompetencji Pracowników na tych samych zasadach.
ENEA S.A.	Ryzyko niepokoju społecznego	Cykliczne spotkania ze związkami zawodowymi, aktywny i otwarty dialog ze stroną społeczną w zakresie informacji dotyczących działalności Spółki, planowanych zmian, wyników finansowych, spraw ze sfery HR, BHP itp. Właściwy dobór środków komunikacji z Pracownikami Grupy w kwestiach związanych z ważnymi zmianami organizacyjnymi lub biznesowymi.
ENEA Bioenergia Sp. z o.o.	Ryzyko niedostatecznej liczby wykwalifikowanych Pracowników	Zawieranie umów na czas nieokreślony, a w przypadku kształcenia ustawicznego podpisywanie z Pracownikami umów lojalnościowych. Uzupełnianie wakatów w związku z przechodzeniem Pracowników na emeryturę.
ENEA Logistyka Sp. z o.o.	Ryzyko niedostatecznej liczby wykwalifikowanych Pracowników	Aktywne poszukiwanie Pracowników z odpowiednimi kompetencjami w GK ENEA oraz na rynku zewnętrznym.
ENEA Operator Sp. z o.o.	Ryzyko trudności z pozyskiwaniem wyspecjalizowanych Pracowników, wynikające z małego zainteresowania zawodem technik elektryk oraz niewystarczająco atrakcyjnego wynagrodzenia	Nawiązanie współpracy ze szkołami zawodowymi (obejmującej m.in. dostosowywanie programu nauczania do potrzeb Spółki), bieżące monitorowanie przez Zarząd poziomu wynagrodzeń w Spółce, udział w targach pracy.
ENEA Oświetlenie Sp. z o.o.	Ryzyko trudności z pozyskiwaniem wyspecjalizowanych Pracowników	Objęcie patronatem wybranych szkół technicznych, przyjmowanie praktykantów, uczestnictwo w programie „Zainstaluj się w ENEI”.
ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	Ryzyko niezapewnienia optymalnego poziomu kompetencji dla zachowania właściwej realizacji zadań Spółki w latach 2018-2022 (w okresie zmiany pokoleniowej)	Określanie potrzeb kadrowych Spółki, analiza uprawnień emerytalnych Pracowników i stały monitoring fluktuacji kadry, planowanie i efektywna realizacja procesów rekrutacyjnych, organizowanie szkoleń (w tym szkoleń na stanowiskach pracy), sporządzanie wieloletnich planów zatrudnienia.
ENEA Pomiar Sp. z o.o.	Ryzyko związane z brakiem chętnych do pracy na stanowiskach elektromonterskich	Objęcie patronatem wybranych szkół technicznych, uczestnictwo w programie studiów dualnych, kształtowanie potencjalnych Pracowników poprzez przyjmowanie praktykantów.
ENEA Serwis Sp. z o.o.	Ryzyko luki pokoleniowej	Wyrównywanie różnic w wysokości wynagrodzeń w różnych jednostkach organizacyjnych Spółki oraz działania zmierzające do przyjęcia tabeli płac ENEA Operator. Prowadzenie klas patronackich w szkołach technicznych oraz programu kształcenia praktycznego (dualnego) studentów.
ENEA Trading Sp. z o.o.	Ryzyko błędów w naliczaniu wynagrodzeń w związku z niejednorodnymi zasadami wynagradzania Pracowników w wyniku transferów pracowniczych na podstawie art. 23 ¹ k.p.	Rozpoczęcie ujednolicania zasad wynagradzania poprzez wprowadzenie jednego zakładowego układu zbiorowego pracy.
MR Bogdanka Sp. z o.o.	Ryzyko niedoboru Pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami, wynikające z ich małej podaży na rynku lokalnym oraz dużych wymagań finansowych kandydatów, związanych m.in. ze zwiększonymi kosztami dojazdu do pracy	Ścisła współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Łęcznej w zakresie podnoszenia lub zmiany kwalifikacji osób zatrudnionych w Spółce, współpraca ze szkołami w zakresie docierania z ofertą pracy do przyszłych absolwentów, motywacyjny system wynagrodzeń.
RG Bogdanka Sp. z o.o.	Ryzyko niewystarczającej liczby Pracowników lub braku Pracowników o określonych kwalifikacjach	Systematyczny nabór Pracowników, w tym zatrudnianie osób z podstawowymi kwalifikacjami w celu przyuczenia do zawodu, a także wspieranie rozwoju kadry zgodnie z opracowanymi ścieżkami karier.
ENEA Innowacje Sp. z o.o.	Ryzyko zatrudnienia Pracowników o nieodpowiednich kompetencjach	Uruchomienie programu stażowego, prowadzenie rekrutacji wewnątrz Grupy, szeroko zakrojony program współpracy z uczelniami.
ENEA Ciepło Sp. z o.o. Oddział Elektrociepłownia Białystok	Ryzyko luki pokoleniowej	Wspólne ze związkami zawodowymi badanie potrzeb kadrowych i planowanie zatrudnienia, w tym w kontekście nabywania przez Pracowników praw emerytalnych, przeprowadzanie przez kierowników jednostek organizacyjnych rozmów z Pracownikami na temat planowanego terminu przejścia na emeryturę, realizacja planów sukcesji, badanie i planowanie potrzeb szkoleniowych.

Przykłady zidentyfikowanych ryzyk niefinansowych oraz sposobów zarządzania nimi w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy

NAZWA SPÓŁKI	RYZYKO NIEFINANSOWE	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM
ENEA Bioenergia Sp. z o.o.	Ryzyko wypadków przy pracy i chorób zawodowych	Wprowadzenie instrukcji bezpiecznej obsługi poszczególnych urządzeń, zakup maszyn zmniejszających ryzyko zawodowe dotyczące drgań, zapewnienie właściwej temperatury w pojazdach, budowa boksu przeładunkowego dla odpadów, ograniczającego ryzyko związane z zapyleniem, uzyskanie świadectw kwalifikacyjnych do obsługi koparek wielonaczyniowych, zakup miernika gazu.
ENEA Centrum Sp. z o.o. ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	Ryzyko pożaru 1. Ryzyko niedostosowania regulacji wewnętrznych do zapisów nowego rozporządzenia w sprawie BHP przy urządzeniach energetycznych 2. Ryzyko niespełniania przez maszyny i urządzenia minimalnych wymagań dotyczących BHP 3. Ryzyko wynikające z niskiej świadomości i kompetencji Pracowników oraz wykonawców w zakresie BHP 4. Ryzyko braku aktualnych instrukcji obsługi i eksploatacji urządzeń 5. Ryzyko związane z barierą językową w odniesieniu do Pracowników wykonawców	Ćwiczenia ewakuacyjne, szkolenia. 1. Powołanie zespołu do opracowania nowego wydania <i>Instrukcji Organizacji Bezpiecznej Pracy w ENEA Elektrownia Połaniec S.A.</i> 2. Przeprowadzanie okresowych przeglądów maszyn i urządzeń pod tym kątem. 3. Przeprowadzanie szkoleń, instruktaży i konkursów wiedzy, bieżąca aktualizacja strony intranetowej o tematyce BHP. 4. Powołanie zespołów do przeglądu i aktualizacji instrukcji. 5. Egzekwowanie wymogu znajomości języka polskiego przez Pracowników wykonawców lub zatrudnienia przez wykonawcę przedstawiciela posługującego się biegle językiem polskim.
Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.	Ryzyko śmiertelnych, ciężkich oraz zbiorowych wypadków przy pracy oraz nadmiernej absencji chorobowej i wypadkowej	Ciągłe doskonalenie procesu szkolenia Pracowników, kontrolowanie posiadanej/nabytej wiedzy w zakresie BHP, stosowanie bezpiecznych metod pracy, stosowanie odpowiednich środków ochrony zbiorowej oraz indywidualnej, społeczne przeglądy warunków pracy na wytypowanych oddziałach.
ENEA Ciepło Sp. z o.o. Oddział Elektrociepłownia Białystok	Ryzyko wypadków przy pracy i chorób zawodowych	Okresowe: przeglądy instalacji ppoż., pomiary ochronne instalacji elektrycznych, przeglądy środków ochrony indywidualnej i pomiary środowiska pracy; hermetyzacja przesypów oraz instalacja systemów zraszania mgłą wodną; usuwanie pyłu osiadłego z powierzchni posadzek i urządzeń; wprowadzanie do instrukcji stanowiskowych obowiązku stosowania ochrony dróg oddechowych; opracowanie instrukcji postępowania z czynnikami rakotwórczymi oraz prowadzenie rejestru Pracowników narażonych na działanie substancji rakotwórczych; wyznaczanie dla wytypowanych stanowisk pracy stref ochronnych wynikających z pomiarów natężenia pola magnetycznego i elektrycznego; wykonywanie niektórych rodzajów pracy wyłącznie na polecenie pisemne; stosowanie detektorów gazów oraz aparatów ucieczkowych podczas usuwania awarii środowiskowych.
ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o. Oddział Elektrociepłownia Białystok	1. Ryzyko zdrowotne związane usuwaniem izolacji azbestowo-cementowej z sieci ciepłej 2. Ryzyko chorób zawodowych	1. Szkolenie dla Pracowników fizycznych i osób kierujących Pracownikami, którzy w związku z wykonywanymi pracami są lub mogą być narażeni na działanie pyłu azbestu. 2. Wykonanie pomiarów czynników szkodliwych, uciążliwych i niebezpiecznych na wybranych stanowiskach (spawacz, koordynator dostaw zrębków, obchodowy urządzeń biomasowych, mistrz biomasy, operatorzy sprzętu ciężkiego, kierowcy, Pracownicy usuwający izolację azbestowo-cementową, monterzy urządzeń i instalacji ciepłowniczych).

Przykłady zidentyfikowanych ryzyk niefinansowych oraz sposobów zarządzania nimi w obszarze społecznym		
NAZWA SPÓŁKI	RYZYKO NIEFINANSOWE	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM
ENEA S.A.	Ryzyko utraty reputacji marki w związku z nieprecyzyjnym komunikowaniem stanowiska Grupy	Stosowanie procedur komunikacji w sytuacjach kryzysowych. Utrzymywanie sprawnych kanałów komunikacji z kluczowymi jednostkami biznesowymi.
ENEA Operator Sp. z o.o.	Ryzyko protestów przeciwko realizowanym przez Spółkę inwestycjom (w szczególności liniowym)	Opracowanie dokumentu <i>Standardy budowania i realizacji strategii komunikacji i PR dla kluczowych inwestycji sieciowych ENEI Operator</i> , który zakłada włączenie do procesu komunikacji interesariuszy zewnętrznych, w tym społeczności lokalnych i samorządów. Zawiera on także katalog przykładowych działań CSR i PR pozwalających ograniczyć ryzyko protestów.
ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	Ryzyko protestów organizacji ekologicznych przeciwko realizowanym inwestycjom	Prowadzenie działań prozdrowotnych (np. „ENEA dla zdrowia”) oraz proekologicznych (np. „Zielone oblicze Elektrowni Kozienice”).
Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.	1. Ryzyko zaniechania komunikacji z przedstawicielami społeczności lokalnej 2. Ryzyko nieprawidłowej realizacji strategii społecznej odpowiedzialności (brak osiągnięcia założonych celów społecznych, brak zaangażowania interesariuszy w inicjatywy kreowane przez Spółkę)	1. Współpraca komórki koordynującej działania ze sfery CSR ze wszystkimi pionami i spółkami zależnymi, coroczne publikowanie raportów niefinansowych, podpisanie porozumień/umów z partnerami ze świata nauki, organizacji pozarządowych i biznesu, organizacja sesji dialogowych z interesariuszami, regularne spotkania z przedstawicielami związków zawodowych i Komisji Socjalnej, opracowanie <i>Polityki Zaangażowania Społecznego</i> , uruchomienie programu „Bogdanka Społecznie Zaangażowana”, w ramach którego realizowane są inicjatywy zaproponowane przez Pracowników. 2. Opracowanie <i>Strategii Społecznej Odpowiedzialności na lata 2018-2021</i> przez interdyscyplinarny zespół z uwzględnieniem wyników sesji dialogowych z przedstawicielami kluczowych grup interesariuszy, realizowanych w oparciu o standard AA1000.
ENEA Ciepło Sp. z o.o.	Ryzyko niezadowolenia społecznego i negatywnego odbioru marki ENEA w związku ze wzrostem cen ciepła	Przekazanie mediom komunikatu zawierającego jasne wyjaśnienie przyczyn wzrostu cen ciepła oraz przekazanie powiadomienia w tej sprawie, z wymaganym wyprzedzeniem, samym Klientom Spółki.

Przykłady zidentyfikowanych ryzyk niefinansowych oraz sposobów zarządzania nimi w obszarze klienckim

NAZWA SPÓŁKI	RYZYKO NIEFINANSOWE	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM
ENEA Operator Sp. z o.o.	Ryzyko konieczności wypłaty bonifikat z tytułu nieterminowego rozpatrywania zgłoszeń reklamacyjnych w związku ze zmianą aktu wykonawczego do Prawa energetycznego	Kontynuacja prac nad automatyzacją procesu udzielania bonifikat w systemie bilingowym, stały monitoring terminowości realizacji zgłoszeń podlegających systemowi udzielania bonifikat.
ENEA Pomiary Sp. z o.o.	<ol style="list-style-type: none"> Ryzyko naruszenia ochrony danych osobowych Klientów ENEA Operator Sp. z o.o. Ryzyko niedotrzymania harmonogramu dostaw urządzeń pomiarowych Ryzyko niedotrzymania terminów odczytów liczników energii elektrycznej Ryzyko niewykonania zleceń technicznych w wyznaczonym czasie. Ryzyko uszczerbku na zdrowiu monterów spowodowanego agresją Klientów 	<ol style="list-style-type: none"> Podpisanie umowy powierzenia danych osobowych, podpisywanie przez Pracowników i współpracowników spółki oświadczeń o zachowaniu poufności, szkolenia z RODO i ochrony danych osobowych, zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i organizacyjnego obiektów (monitoring wizyjny, karty obiektów). Podpisane umowy z wykonawcami zewnętrznymi na świadczenie usługi transportowej. Bieżąca kontrola procesów odczytowych, opracowanie <i>Instrukcji zarządzania zleceniami odczytowymi</i>. Bieżąca kontrola realizacji zleceń technicznych. Szkolenia podnoszące wiedzę oraz kulturę osobistą monterów, opracowanie <i>Instrukcji Pracy Elektromontera Urządzeń Pomiarowych</i>.
ENEA Centrum Sp. z o.o.	<ol style="list-style-type: none"> Ryzyko utraty dostępu do systemów bilingowych Ryzyko ataku na infrastrukturę informatyczną Ryzyko utraty ciągłości działania środowisk i infrastruktury teleinformatycznej Ryzyko braku łączności z siecią internet Ryzyko naruszenia przepisów prawa i regulacji wewnętrznych dotyczących ochrony danych osobowych 	<p>1-4. Odpowiednie działania mitygujące służb IT.</p> <p>5. Koordynacja działań przez inspektora ochrony danych, w tym szkoleń wstępnych i okresowych, planowanych sprawdzeń, zabezpieczenia systemów przetwarzających dane osobowe.</p>
ENEA S.A.	Ryzyko naruszenia przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów	Zmianianie procesów i edukowanie Pracowników na podstawie analizy reklamacji i zgłoszeń Klientów, standaryzacja szablonów umów z Klientami oraz odpowiedzi na powtarzające się zgłoszenia Klientów, współpraca z Towarzystwem Obrotu Energią w zakresie edukacji Klientów, stosowanie <i>Dobrych Praktyk Sprzedawców Energii Elektrycznej i Paliw Gazowych</i> .

Przykłady zidentyfikowanych ryzyk niefinansowych oraz sposobów zarządzania nimi w obszarze środowiskowym

NAZWA SPÓŁKI	RYZYKO NIEFINANSOWE	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM
ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	Ryzyko utraty zgody na współspalanie odpadów z uwagi na zmianę założeń biznesowych (zamrożenie projektu ciągłego współspalania paliw alternatywnych w blokach 2-7)	Planowane doposażenie oczyszczalni ścieków w baterie hydrocyklonów w celu ograniczenia ilości szlamów wytwarzanych w IOS, a następnie zabudowa prasy filtracyjnej. Realizacja badań zmierzających do udowodnienia, iż szlam z IOS posiada właściwości zapobiegające szlakowaniu kotłów EP 650. Dostosowanie warunków pozwolenia zintegrowanego do wymagań konkluzji BAT.
ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko ograniczenia lub zaprzestania działalności Elektrowni Kozienice z powodu nieposiadania ważnych decyzji i pozwoleń z obszaru ochrony środowiska, wskutek działań organizacji ekologicznych (zaskarżanie i żądanie unieważnienia posiadanych przez Elektrownię pozwoleń i decyzji, włączanie się do postępowań o zmianę pozwoleń zintegrowanych w celu ich rozciągnięcia w czasie itd.) 2. Ryzyko kar pieniężnych za nieprawidłowe lub nieterminowe rozliczenie wielkości emisji gazów cieplarnianych 3. Ryzyko niedostosowania pozwolenia zintegrowanego dla instalacji bloków 1-10 do zmian ustawy o odpadach i Prawa ochrony środowiska, związane z brakiem monitoringu wizyjnego na wydzielonym miejscu składowania osadów z oczyszczalni ścieków przemysłowych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z wiodącymi kancelariami prawnymi (reprezentowanie Spółki podczas spraw sądowych, jak również przed organami wydającymi stosowne decyzje i pozwolenia) oraz z Mazowiecko-Świętokrzyskim Towarzystwem Ornitologicznym (reprezentuje Spółkę w kontaktach z organizacjami ekologicznymi). 2. Skuteczny nadzór nad realizacją planu monitorowania, będącego integralną częścią decyzji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego zezwalającej na emisję gazów cieplarnianych; dwuetapowa weryfikacja rocznego raportu dla Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami, co daje możliwość jego korekty przed przesłaniem do weryfikatora. 3. Powołanie zespołu eksperckiego w celu wypracowania optymalnej koncepcji dostosowania.
Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko stworzenia zagrożenia dla środowiska wodnego 2. Ryzyko niewłaściwego postępowania z substancjami chemicznymi 3. Ryzyko niedostosowania organizacji do nowych regulacji związanych ochroną środowiska 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bieżący monitoring działalności w tym zakresie, stały nadzór i bieżące prowadzenie przeglądów i ewentualnych modernizacji poszczególnych instalacji, bieżące szkolenia podnoszące świadomość i kompetencje Pracowników. 2. Regularne zapoznawanie załogi z zasadami bezpiecznego stosowania środków chemicznych oraz zapewnienie stałego dostępu do tych zasad, bieżący monitoring przepisów dotyczących stosowania środków chemicznych. 3. Stały monitoring wprowadzanych i planowanych do wprowadzenia aktów prawnych oraz decyzji organów branżowych.
ENEA Ciepło Sp. z o.o. Oddział Elektrociepłownia Białystok	Ryzyko związane z emisją zanieczyszczeń (NO _x , pyły, SO ₂ , CO ₂ , CO, HCl, HF)	Konwersja kotła węglowego WR-25-014S Nr 1 do opalania gazem ziemnym w Ciepłowni „Zachód” w celu znacznego zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych; opracowanie <i>Instrukcji I-OŚ-15 „Analiza ryzyka monitorowania emisji CO₂”</i> ; kontrola poszczególnych etapów działań, począwszy od ustalania ilości zużytego paliwa, poprzez nadzorowanie procesu spalania, kontrolę zbierania i przetwarzania danych, a skończywszy na obliczaniu wielkości emisji poszczególnych zanieczyszczeń.
ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. Segment OZE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko przerwania ciągłości morfologicznej rzek, na których zlokalizowane są elektrownie wodne i stopnie piętrzące 2. Ryzyko negatywnego oddziaływania wiatraków na populację ptaków i nietoperzy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie analiz wariantowych w celu zastosowania dla poszczególnych elektrowni wodnych najkorzystniejszych rozwiązań w tym zakresie, współdziałanie z jednostkami państwowymi w celu budowy przepławek dla ryb w miejscach, gdzie jest to niezbędne (zrealizowano przepławki na rzece Redze oraz przepławkę na rzece Drawie). 2. Zlecenie i nadzorowanie monitoringu wpływu farm wiatrowych Spółki na wspomniane zwierzęta.
ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	Ryzyko okresowych wyłączeń bloków energetycznych w związku ze spadkiem poziomu wód w rzekach	Budowa elastycznego proggu piętrzącego na rzece Wiśle, uruchamianie obiegu mieszanego, odstawianie pomp w celu zapewnienia minimalnego przepływu.
ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	Ryzyko ograniczenia możliwości chłodzenia bloków i zrzuć ścieków do rzek z powodu długotrwałych upałów	Uruchamianie pompy bloku w postoju, uruchamianie chłodni rozbryzgowych, czasowe ograniczanie produkcji, budowa chłodni wentylatorowych.

Przykłady zidentyfikowanych ryzyk niefinansowych oraz sposobów zarządzania nimi w obszarze przeciwdziałania korupcji i łapownictwu

NAZWA SPÓŁKI	RYZYKO NIEFINANSOWE	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM
Enea Serwis Sp. z o.o.	Ryzyko związane z niewystarczającą świadomością kadry menadżerskiej i Pracowników w zakresie potrzeby monitorowania i raportowania zdarzeń korupcyjnych (w tym domniemanych) do odpowiednich jednostek/komórek organizacyjnych	Systematyczne prowadzenie szkoleń (e-learning, spotkania, warsztaty).

12.5. Zagadnienia środowiskowe – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki

12.5.1. Ochrona środowiska w strategii GK ENEA

Realizacja *Strategii Rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA do 2030 roku z perspektywą 2035 roku* zakłada transformację firmy w kierunku koncernu niskoemisyjnego. Zgodnie z dokumentem, w latach 2020-2035 nakłady inwestycyjne Grupy na nowe niskoemisyjne moce wytwórcze wyniosą 7,3 mld zł, zaś na moce wytwórcze oparte o odnawialne źródła energii (fotowoltaika, farmy wiatrowe, biogazownie, instalacje do spalania biomasy) – 14,7 mld zł. W efekcie w 2030 r. 41%, a w 2035 r. 60% energii elektrycznej Grupa będzie wytwarzać ze źródeł odnawialnych (od 2030 r. 33%; w 2018 r. 7,6%) oraz gazowych (8% w 2030 r. i 27% w 2035 r.; w 2018 r. 0,2%). Strategia przewiduje także zainteresowanie Grupy m.in. rozwojem czystych technologii węglowych, energetyki rozproszonej oraz elektromobilności.

Realizacja strategii, w tym zwłaszcza stopniowa rezygnacja z konwencjonalnych jednostek wytwórczych i rozwój jednostek zero- i niskoemisyjnych, przyniesie wymierne korzyści ekologiczne, w tym redukcję jednostkowej emisji CO₂, w 2018 r. wynoszącej 781 kg/MWh, o 30% do 2030 r. (550 kg/MWh) oraz aż o 56% do 2035 r. (434 kg/MWh). Transformacja Grupy będzie jednocześnie miała bezpośrednie przełożenie na osiągnięte wyniki ekonomiczne. Strategia przewiduje, że zysk przed potrąceniem kosztów finansowych (odsetek), podatków i amortyzacji (EBITDA), który w 2018 r. wyniósł 2,3 mld zł, w 2030 r. będzie większy o 39%, rentowność kapitału własnego (ROE) zwiększy się z 4,8% do 10%, a rentowność aktywów (ROA) – z 2,4% do 5%.

12.5.2. Zarządzanie wpływem na środowisko

Wytwarzanie i dostarczanie energii elektrycznej oraz ciepła w sposób bezpieczny dla środowiska i zgodny z przepisami jest dla Grupy Kapitałowej ENEA jednym z głównych priorytetów. Dąży ona również do racjonalnego zarządzania zasobami przyrody, a także do zachowania różnorodności biologicznej oraz trwałości procesów ekologicznych w swoim otoczeniu.

W GK ENEA funkcjonuje szereg polityk i procedur odnoszących się do kwestii środowiskowych. Zgodnie z *Zasadami postępowania Grupy ENEA*, określonymi w *Kodeksie Etyki Grupy ENEA*, Grupa:

- dba o środowisko naturalne i podejmuje wszelkie niezbędne działania w celu jego ochrony, niezależnie od miejsca i rodzaju wykonywanej pracy,
- w sposób racjonalny korzysta z zasobów naturalnych i energii,
- dąży do zapewnienia należytej ochrony środowiska naturalnego stosując się do przepisów prawa powszechnie obowiązującego, a także wewnętrznych regulacji,
- włącza się do działań i aktywnie uczestniczy w akcjach edukacyjnych na rzecz ochrony środowiska naturalnego i budowania świadomości ekologicznej,
- podejmuje działania mające na celu zapobieganie wystąpieniu awarii zagrażających środowisku naturalnemu.

Dbłość o zrównoważony rozwój i środowisko naturalne uwzględnia również *Polityka Compliance Grupy ENEA*, która nakazuje Grupie m.in.:

- działania minimalizujące emisję zanieczyszczeń i gwarantujące rozsądne gospodarowanie zasobami naturalnymi,
- inicjatywy na rzecz zachowania równowagi pomiędzy działalnością Grupy a środowiskiem naturalnym,
- prowadzenie inwestycji uwzględniających technologie przyjazne środowisku,
- wspieranie odnawialnych źródeł energii,
- współpracę z organizacjami odpowiedzialnymi za dbanie o środowisko naturalne.

W poszczególnych spółkach obowiązują, dopasowane do ich specyfiki, polityki, procedury, instrukcje oraz regulaminy, obligujące je do ochrony i zrównoważonego korzystania ze środowiska. Do wybranych zasad, np. określających sposób postępowania z wytworzonymi odpadami, muszą się ponadto stosować firmy zewnętrzne wykonujące prace na terenie i na rzecz spółek Grupy. Dodatkowo, w spółkach Grupy stosowane są metodyki monitorowania i dokumentowania określonych oddziaływań na środowisko oraz osiągniętych efektów działalności prośrodowiskowej.

Najważniejsze polityki, standardy i procedury należytej staranności z obszaru zarządzania środowiskowego w spółkach GK ENEA

<p>ENEA S.A.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Polityka środowiskowa</i>
<p>ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP</i> – <i>Księga Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskowego i BHP</i>, oparta o wymagania norm <i>PN-EN ISO 9001:2015, PN-EN ISO 14001:2015</i> oraz <i>PN-N-18001:2004/OHSAS 18001:2007</i> – <i>Procedura „Nadzór nad wymaganiami prawnymi i innymi”</i> – <i>Procedura „Identyfikacja i ocena aspektów środowiskowych”</i> – <i>Procedura „Monitorowanie środowiska”</i> – <i>Procedura „Identyfikacja potencjalnych wypadków i sytuacji awaryjnych oraz reagowanie w przypadku ich wystąpienia w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. w lokalizacji Świerże Górne”</i> – <i>Plan działań ratowniczych na wypadek zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi oraz mienia lub środowiska w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. w Świerżach Górnych (Elektrownia Kozienice)</i> – <i>Procedura gotowości i reagowania na awarie w lokalizacji Koronowo</i> – <i>Procedura „Zarządzanie celami”</i> – <i>Procedura „Przegląd zarządzania, analiza i doskonalenie”</i> – <i>Pozostałe szczegółowe procedury i instrukcje postępowania określające zasady prowadzenia działań oddziaływujących na środowisko, a także monitorowania, prowadzenia pomiarów oraz sprawowania nadzoru metrologicznego nad urządzeniami służącymi do monitorowania efektów działalności środowiskowej</i>
<p>ENEA Ciepło Sp. z o.o., ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Polityka Systemu Zarządzania Środowiskowego, a także oparte o nią procedury :</i> <ul style="list-style-type: none"> > <i>Nadzór nad dokumentacją (SZŚ)</i> > <i>Nadzór nad zapisami (SZŚ)</i> > <i>Monitorowanie procesu (SZŚ)</i> > <i>Zarządzanie celami (SZŚ)</i> > <i>Audyty wewnętrzne (SZŚ)</i> > <i>Postępowanie z niezgodnością – działania korygujące (SZŚ)</i> > <i>Okresowa ocena z wymaganiami prawnymi i innymi (SZŚ)</i> > <i>Przegląd zarządzania (SZŚ)</i> – <i>Procedura PŚ-4.3-01 „Identyfikacja aspektów środowiskowych”</i> – <i>Procedura PŚ-4.4-01 „Reagowanie na sytuacje niebezpieczne i awarie”</i> – <i>Procedura PŚ-4.4-02 „Gospodarka odpadami”</i> – <i>Procedura PŚ-4.5-01 „System monitorowania i pomiarów parametrów mających wpływ na środowisko”</i> – <i>Instrukcja jakości QI-7.5-11 „Program zapobiegania poważnym awariom przemysłowym związanych z magazynowaniem i użytkowaniem substancji i materiałów niebezpiecznych na terenie Ciepłowni Zachód”</i> – <i>Instrukcje wewnętrzne dotyczące monitorowania i raportowania emisji CO₂:</i> <ul style="list-style-type: none"> > <i>Instrukcja I-OŚ-01 „Zarządzanie zapisami i dokumentacją”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-02 „Określenie zmian mających wpływ na przydział uprawnień do emisji dla instalacji”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-03 „Obliczanie emisji CO₂”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-04 „Jakość systemu informatycznego wykorzystywanego w działaniach w zakresie przepływu danych”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-05 „Szacunkowe określenie zużycia paliwa w czasie uszkodzenia wagi taśmowej”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-06 „Kontrolowanie procesów zleczanych na zewnątrz”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-07 „Identyfikacja zainstalowanych przyrządów służących do wyznaczania wartości danych”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-08 „Zarządzanie personelem dla celów ETS”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-09 „Ocena adekwatności planu monitorowania”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-10 „Zarządzanie działaniami w zakresie przepływu danych”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-11 „Przeprowadzanie korekt i działań naprawczych”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-12 „Nadzór nad wyposażeniem pomiarowym do monitorowania emisji CO₂”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-13 „Wewnętrzne przeglądy i walidacja danych”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-14 „Ocena niepewności”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-15 „Analiza ryzyka monitorowania emisji CO₂”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-16 „Analiza ryzyka planu metodyki monitorowania PMM”</i> > <i>Instrukcja I-OŚ-17 „Monitorowanie danych podstawowych i działania kontrolne do wniosku o bezpłatny przydział uprawnień do emisji CO₂”</i>

Najważniejsze polityki, standardy i procedury należytej staranności z obszaru zarządzania środowiskowego w spółkach GK ENEA

<p>ENEA Ciepło Sp. z o.o., ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o. (cd.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Procedura „Monitorowanie emisji CO₂ w Elektrociepłowni Białystok ” – Instrukcja organizacji działań ratowniczych na terenie ENEA Ciepło Sp. z o.o. – Oddział Elektrociepłownia Białystok – Procedura „Identyfikacja zagrożeń i ustalanie sposobów reakcji na awarie środowiskowe ENEA Ciepło Sp. z o.o. – Oddział Elektrociepłownia Białystok” – Procedura „Zapobieganie i zmniejszanie wpływu sytuacji awaryjnych na środowisko ENEA Ciepło Sp. z o.o. – Oddział Elektrociepłownia Białystok” – Procedura „Działania w przypadku awarii środowiskowych Elektrociepłownia Białystok” – Instrukcja gospodarki substancjami i mieszaninami niebezpiecznymi i stwarzającymi zagrożenie – Instrukcja postępowania z odpadami na terenie Elektrociepłowni Białystok
<p>ENEA Ciepło Sp. z o.o. Oddział Elektrociepłownia Białystok</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskowego i BHP – Księga Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskowego i BHP – Procedura „Zarządzanie celami” – Procedura „Identyfikacja i ocena aspektów środowiskowych” – Procedura „Monitorowanie środowiska” – Procedura „Identyfikacja zagrożeń i ustalanie sposobów reakcji na awarie środowiskowe Elektrociepłownia Białystok” – Procedura „Zapobieganie i zmniejszanie wpływu sytuacji awaryjnych na środowisko Elektrociepłownia Białystok” – Procedura „Działania w przypadku awarii środowiskowych Elektrociepłownia Białystok”
<p>Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Instrukcja „Postępowanie z odpadami” – Procedury wymienione w planie monitorowania emisji CO₂
<p>Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Polityka środowiskowa
<p>ENEA Operator Sp. z o.o.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Program Zakładowy Bank Zanieczyszczeń Środowiska SOZAT – Procedura wypełniania obowiązków wobec podmiotów finansujących inwestycje ENEA Operator Sp. z o.o. – Procedura ewidencjonowania urządzeń elektroenergetycznych zawierających gaz SF₆ w ilości co najmniej 6 kg oraz czynności na nich wykonywanych
<p>ENEA Oświetlenie Sp. z o.o., ENEA Elektrownia Połaniec S.A., ENEA Bioenergia Sp. z o.o.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Gospodarka odpadami w ENEA Oświetlenie Sp. z o.o. – Procedura identyfikacji i oceny aspektów środowiskowych – Procedura monitorowania środowiska – Program zarządzania środowiskowego
<p>Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP oraz związane z nią procedury środowiskowe

W 2019 r. GK ENEA nie posiadała opracowanego osobnego dokumentu dotyczącego polityki klimatycznej wspólnego dla wszystkich spółek ani polityki adaptacji do zmian klimatu. Rozpoczęły się natomiast wewnętrzne konsultacje w kwestii ich opracowania oraz późniejszego optymalnego modelu koordynacji ich wdrażania. Do momentu publikacji Oświadczenia nie zostały podjęte wiążące decyzje zarządcze w tej sprawie.

W 2019 r. spółki GK ENEA nie poniosły żadnych istotnych kar ani sankcji pozafinansowych za nieprzestrzeganie prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska.

12.5.3. Wybrane działania proekologiczne w GK ENEA w 2019 r.

Grupa Kapitałowa ENEA w 2019 r. prowadziła liczne działania na rzecz zmniejszenia swojego negatywnego wpływu na środowisko. Miały one postać zarówno dużych inwestycji, jak i drobnych zmian w codziennym funkcjonowaniu poszczególnych spółek. Stale podejmowano także wysiłki na rzecz zwiększania świadomości ekologicznej Pracowników oraz ich wiedzy na temat racjonalnego korzystania ze środowiska. Co więcej, prowadzono edukację ekologiczną otoczenia Grupy oraz realizowano projekty z zakresu aktywnej ochrony przyrody.

Głównym priorytetem Grupy w kwestii efektywności energetycznej pozostawało ograniczanie strat energii elektrycznej powstających w procesie jej dystrybucji. ENEA Operator Sp. z o.o. realizowała założenia inicjatywy *Realizacja kompleksowych działań wpływających na ograniczenie różnicy bilansowej*, stanowiącej część *Strategii Obszaru Dystrybucji Grupy Kapitałowej ENEA*, jak również wdrażała *Program ograniczania różnicy bilansowej w ENEA Operator Sp. z o.o.* W ramach wspomnianych przedsięwzięć w 2019 r. w wybranych lokalizacjach Spółka dokonała m.in. modernizacji linii, zmiany przekrojów oraz zmiany konfiguracji pracy sieci. Innym działaniem zrealizowanym przez ENEA Operator Sp. z o.o. w 2019 r. była przebudowa stacji RS 110 kV Czarnków ZPP – zabezpieczono transformator olejowy szczelnymi misami w celu ochrony środowiska w przypadku jego uszkodzenia.

ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. przeprowadziła szereg inwestycji pozwalających ograniczyć wpływ Elektrowni Kozienice na środowisko. Najważniejsze z nich to modernizacja elektrofiltrów bloków 200 MW nr 2 i 7, dzięki której obniżono emisję pyłu do powietrza, oraz wprowadzenie ciągłego pomiaru NH₃, HCl, HF oraz Hg na kominie nr 5 bloku 9. Inwestycje te dostosowały wspomniane urządzenia wytwórcze do wymagań konkluzji BAT. Spółka była także aktywna w dziedzinie edukacji ekologicznej oraz czynnej ochrony przyrody. W ramach projektu „Zielone oblicze Elektrowni Kozienice – II etap”, realizowanego wspólnie z Mazowiecko-Świętokrzyskim Towarzystwem Ornitologicznym, m.in. przybliżyła szerokiemu gronu odbiorców bogactwo fauny i flory bytującej na terenie zakładu i wokół niego, wywieszała budki lęgowe dla ptaków, stworzyła łąkę kwiatną stanowiącą bazę pokarmową dla owadów zapylających oraz dokonała introdukcji różanki, ryby objętej gatunkową ochroną, do rzeki Zagożdżonki w Puszczy Kozienickiej.

ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. – Segment OZE przebudowała przepławkę przy Elektrowni Wodnej „Kamienna” na rzece Drawie na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego, w celu udrożnienia istniejącego korytarza ekologicznego. Ma to znaczenie dla zachowania populacji włosienicznika, rośliny objętej częściową ochroną gatunkową, oraz dla restytucji jesionu.

ENEA Ciepło Sp. z o.o. dokonała konwersji kotła węglowego WR-25-014S Nr 1 w Ciepłowni „Zachód”, umożliwiającej opalanie go gazem ziemnym. W efekcie emisja SO₂ zmniejszyła się o ok. 97%, emisja CO o ok. 99 %, emisja CO₂ o ok. 39%, a emisja pyłu o ok. 96% względem dotychczasowej produkcji opartej o paliwo węglowe. Z kolei w Oddziale Elektrociepłownia Białystok zmodernizowano elektrofiltr kotła OP-230 nr 8. Nowe urządzenie odpylające umożliwi osiągnięcie stężenia pyłu <30 mg/Nm³ (przed instalacją odsiarczania spalin).

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. połączyło sieć ciepłowniczą kotłowni K-1 z siecią ciepłowniczą kotłowni K-4. Skutkiem tej inwestycji jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, którego skala będzie znana po pełnym sezonie grzewczym.

ENEA Oświetlenie Sp. z o.o. we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego zmodernizowała infrastrukturę oświetleniową w wybranych miastach i gminach. Działania obejmowały wymianę starych, wyeksploatowanych opraw na nowe, energooszczędne i o lepszych parametrach oświetleniowych. Pozwoliły one na zmniejszenie zużycia energii elektrycznej w Rawiczu o 62,59%, w Kęsowie o 54,75%, zaś w Siedliszku o 52%.

ENEA Pomiary Sp. z o.o. zmodernizowała Rozdzielnię Główną w swojej siedzibie, co umożliwiło zmniejszenie strat energii elektrycznej podczas pracy na biegu jałowym, a dodatkowo wymieniła transformator olejowy na bezobsługowy suchy żywiczny, dzięki czemu wyeliminowała ryzyko zanieczyszczenia środowiska olejem.

ENEA Serwis Sp. z o.o. wymieniła oświetlenie w swojej siedzibie na oparte na diodach elektroluminescencyjnych. Oświetlenie LED jest energooszczędne, a czas eksploatacji lamp jest dłuższy niż w przypadku tradycyjnych świetlówek, co oznacza mniejszą ilość wytworzonych odpadów. Co więcej, świetlówki LED nie zawierają rtęci i mogą być umieszczane w obudowach ułatwiających demontaż i recykling. W 2019 r. Spółka pokryła 10% zapotrzebowania swojej siedziby na energię elektryczną z własnej mikroinstalacji fotowoltaicznej o całkowitej mocy 35,840 kW, oddanej do użytku w październiku 2018 r.

ENEA Elektrownia Połaniec S.A. zwiększyła efektywność energetyczną dzięki sfinalizowaniu termomodernizacji budynku biurowego F-12 oraz wymianie transformatorów. Ponadto firma uzyskała decyzję, na mocy której do kwietnia 2029 r. popioły lotne wytwarzane w procesie produkcji energii posiadają status produktu ubocznego.

Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. przebudował rów „C”, w tym zbudował na nim pompownię, dzięki czemu jest możliwa likwidacja szkód górniczych poprzez regulację stosunków wodnych. Firma zainwestowała także w wymianę licznych urządzeń, np. silników do napędów i wentylatorów głównych, na energooszczędne. Ponadto, wspólnie z Ogólnopolskim Towarzystwem Ochrony Ptaków realizowała projekt ochrony ekosystemów torfowiskowych, a wspólnie z Fundacją Krajobrazy – działania edukacyjne z zakresu ekologii i zrównoważonego rozwoju.

ENEA Centrum Sp. z o.o., działając na rzecz ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., znacznie zwiększyła efektywność pomiarów środowiskowych, co ma duże znaczenie m.in. z punktu widzenia działań na rzecz redukcji emisji spalin. Złożyły się na to przede wszystkim rozbudowa systemu STARLIMS (Wydział Laboratoriów Chemicznych ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. Lokalizacja Świerże Górne), wydzielenie systemu LABIX (Wydział Laboratoriów Chemicznych ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. lokalizacja Białystok) oraz modernizacja systemu ciągłego monitoringu emisji spalin MIKROS. Ponadto ENEA Centrum Sp. z o.o., działając na rzecz ENEA S.A., realizowała działania na rzecz ograniczenia zużycia papieru, takie jak: elektroniczne podpisywanie umów, umożliwienie przesyłania dokumentów przez czat oraz Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta (eBOK) (tj. bez konieczności wydruku i wysyłki pocztą tradycyjną), łączenie dokumentów (wysyłka w jednej kopercie faktur, korekt i not odsetkowych dla kontrahenta posiadającego ten sam adres do korespondencji na kilku umowach) czy promocja e-faktur. W 2019 r. zakończył się ponadto proces modernizacji wszystkich Biur Obsługi Klienta, które obecnie są wyposażone wyłącznie w energooszczędne oświetlenie, a także w kosze do selektywnej zbiórki odpadów.

ENEA Logistyka Sp. z o.o. kontynuowała optymalizację zakupów, której jednym z celów była redukcja ilości powstających odpadów.

W 2019 r. GK ENEA zainauguowała program „ENEA Eko Projekty”, w ramach którego we współpracy z Lasami Państwowymi zrealizowała 13 inicjatyw prośrodowiskowych, w tym dziewięć wydarzeń adresowanych do społeczności lokalnych. Były to m.in. akcja sadzenia drzew na 40-lecie Elektrowni Połaniec, festyn przyrodniczo-edukacyjny „Las na wyspie” w Pile, podczas którego w zamian za elektrośmieci rozdawano sadzonki, warsztaty z budowania hoteli dla owadów, które odbyły się w Zielonej Górze, a także budowa ścieżek edukacyjnych, tras biegowych i rekreacyjnych.

12.5.4. Efekty realizowanych polityk w obszarze ochrony środowiska*

Łączne zużycie energii elektrycznej w GK ENEA [MWh] ^{1) 2)}	2018	2019
Łączne zużycie energii elektrycznej przez spółki Grupy Kapitałowej ENEA	3 288 484	2 660 204

¹⁾ Suma zużycia energii elektrycznej nie uwzględnia danych dla części budynków administracyjnych/biurowych użytkowanych przez spółki, które regulują płatności za energię w formie ryczałtu na podstawie umowy z administratorami tych budynków i nie mają szczegółowych danych dotyczących zużywanej w nich energii.

²⁾ Podany wolumen nie obejmuje potrzeb sieciowych ENEA Operator.

Łączny pobór wody w GK ENEA [m ³] ³⁾	2018	2019
Łączne zużycie wody przez spółki GK ENEA:	2 912 857 179	2 851 674 557
w tym pobór wody z ujęć / wodociągów miejskich	241 504	231 654
w tym pobór wody powierzchniowej ⁴⁾	2 896 571 028	2 834 572 229
w tym pobór wody głębinowej	841 364	867 398
w tym pobór wody z drenażu	12 565 217	12 872 658
w tym pobór wody z innego źródła	2 638 066	3 130 618

³⁾ Suma zużycia wody nie uwzględnia danych dla części budynków administracyjnych/biurowych użytkowanych przez spółki, które regulują płatności za wodę w formie ryczałtu na podstawie umowy z administratorami tych budynków i nie mają szczegółowych danych dotyczących zużywanej w nich wody. Nie uwzględniono ENEA Trading Sp. z o.o., która nie raportuje danych nt. zużycia wody.

⁴⁾ Elektrownia Kozienice w największym stopniu wykorzystuje do produkcji wodę pochodzącą z rzeki Wisły. Należy podkreślić, że pobór zwrotny wody przeznaczony na cele chłodnicze stanowi ponad 99% całości wody pobranej przez Elektrownię.

Całkowita waga wygenerowanych w GK ENEA odpadów [Mg] ⁵⁾	2018	2019
Całkowita waga wygenerowanych w GK ENEA odpadów:	8 318 353	7 486 683
w tym odpady niebezpieczne	824	5 464 ⁶⁾
w tym odpady inne niż niebezpieczne	8 317 529	7 481 219

⁵⁾ Nie uwzględniono nieruchomości administracyjnych, które rozliczają się ryczałtowo w czynszu za wszystkie media. Ponadto ENEA Trading Sp. z o.o. oraz RG "Bogdanka" Sp. z o.o. nie raportują danych na temat odpadów.

⁶⁾ Uwzględniono odpady zbierane przez ENEA Logistyka Sp. z o.o. od innych jednostek GK ENEA oraz wynikające z przepisów ustawy o użytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

* Nie uwzględniono ENEA Połaniec Serwis Sp. z o.o., która nie gromadzi danych środowiskowych.

Emisja CO₂ [Mg]	2018	2019
Elektrownia Kozienice	14 076 969	14 883 265
Elektrownia Połaniec	8 219 329	6 751 791
Elektrociepłownia Białystok	280 147	253 522
Ciepłownia „Zachód” (Białystok)	19 753	12 254
Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.	84 107	80 450
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	14 576	13 597

Rozpoczynając proces raportowania niefinansowego za 2019 r., GK ENEA poszerzyła listę raportowanych wskaźników, także dotyczących emisji CO₂, aby ocenić, które spółki/jednostki organizacyjne będą w stanie przedstawić stosowne dane bez przeprowadzania zmian w systemie zarządzania oraz procedurach. W momencie publikacji Oświadczenia zapadały decyzje zarządcze w odniesieniu do poszerzenia zakresu raportowania emisji CO₂ w kolejnym okresie raportowania, w tym dotyczące harmonogramu wdrożenia pełnego raportowania emisji w GK ENEA oraz w jej łańcuchu dostaw (Zakres 1, Zakres 2, Zakres 3).

Produkcja energii z OZE w Grupie Kapitałowej ENEA [GWh]	2018	2019
Łączna produkcja z odnawialnych źródeł energii, w tym:	2 025	2 279
ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. – Segment OZE – elektrownie wodne	159	130
ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. – Segment OZE – farmy wiatrowe	130	185
ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. – Segment OZE – biogazownie	6	5
ENEA Ciepło Sp. z o.o. – spalanie biomasy	172	204
ENEA Elektrownia Połaniec S.A. – współspalanie biomasy	180	314
ENEA Elektrownia Połaniec S.A. – spalanie biomasy	1 378	1 441

12.6. Zagadnienia pracownicze – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki

12.6.1. Regulacje z obszaru pracowniczego

Podejście Grupy Kapitałowej ENEA do zatrudnionych Pracowników opiera się na:

- bezwzględnym przestrzeganiu praw pracowniczych,
- równym traktowaniu oraz jasnych kryteriach zatrudniania, wynagradzania i awansu,
- wspieraniu szeroko rozumianego rozwoju zatrudnionych,
- dbałości o przyjazną i sprzyjającą współpracy atmosferę.

Zagadnienia pracownicze na poziomie GK ENEA regulują przede wszystkim:

- zakładowe układy zbiorowe pracy;
- *Kodeks Etyki Grupy ENEA*, określający wartości Grupy;
- *Regulamin Komisji Etyki Grupy ENEA*, w którym opisano procedurę zgłaszania, przyjmowania i weryfikacji wątpliwości etycznych oraz informacji o naruszeniach *Kodeksu Etyki*;
- *Polityka Compliance Grupy ENEA*, która opisuje m.in. standardy w zakresie przestrzegania prawa, pożądane zachowania Pracowników, najważniejsze standardy etyczne uwzględniające interes Grupy oraz możliwe sposoby zgłaszania zidentyfikowanych naruszeń i nieprawidłowości;
- *Zasady adaptacji w Grupie ENEA*;
- *Procedura realizacji działań rozwoju kapitału ludzkiego w Grupie ENEA*, określająca formy i ujednolicająca postępowanie w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych Pracowników;
- *Preliminarze Wspólnej Działalności Socjalnej w Grupie ENEA*, wyznaczające zakres i zasady udzielania świadczeń socjalnych na rzecz Pracowników w danym roku;
- *Procedura Komitetu Zarządzania Grupy ENEA dotycząca polityki personalnej w zakresie obsady Zarządów i Rad Nadzorczych Spółek*.

Ponadto, w poszczególnych spółkach obowiązują polityki i procedury dostosowane do ich specyfiki. Określają one m.in. proces rekrutacji, zasady premiowania, ewidencjonowanie czasu pracy, ewidencjonowanie i rozliczanie podróży służbowych czy zasady realizacji rozstań z Pracownikami. Przyjęte regulacje wewnętrzne zapewniają zgodność funkcjonowania spółek z przepisami Kodeksu pracy, pozostałymi przepisami prawa odnoszącymi się do praw i obowiązków pracowniczych.

Dodatkowo, każdego roku kierownicy jednostek organizacyjnych, w konsultacji z Pracownikami, przygotowują zestawienia określające zapotrzebowanie na szkolenia rozwijające kompetencje kadry.

Regulacje wewnętrzne z zakresu zagadnień pracowniczych obowiązujące w wybranych spółkach GK ENEA

ENE A S.A.	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Przemysłu Energetycznego</i> – <i>Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników ENEA S.A. oraz Spółek zależnych wymienionych w załączniku nr 10 do Układu</i> – <i>Regulamin Pracy w ENEA S.A.</i> – <i>Programy szkoleń BHP dla ENEA S.A.</i> – <i>Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz innym nieakceptowalnym zachowaniom w ENEA S.A.</i> – <i>Regulamin Premiowania Pracowników ENEA S.A.</i> – <i>Regulamin premiowania Pracowników ENEA S.A. w oparciu o System Zarządzania przez Cele</i> – <i>Model Kompetencji ENEA S.A.</i> – <i>Procedura Rekrutacji w ENEA S.A.</i>
ENE A Operator Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Przemysłu Energetycznego</i> – <i>Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników ENEA S.A. oraz Spółek zależnych wymienionych w załączniku nr 10 do Układu</i> – <i>Regulamin Pracy Pracowników ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz innym nieakceptowalnym zachowaniom w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura Rekrutacji</i> – <i>Regulamin funkcjonowania systemu Zarządzanie Przez Cele w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Regulamin organizacji podróży służbowych w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura szkoleń okresowych BHP w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura szkoleń prac pod napięciem w ENEA Operator Sp. z o.o.</i>
Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Regulamin Pracy</i> – <i>Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy</i> – <i>Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych</i> – <i>Polityka Bezpieczeństwa Informacji w systemach teleinformatycznych</i> – <i>Polityka Ochrony Danych Osobowych</i>
ENE A Centrum Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Przemysłu Energetycznego</i> – <i>Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników ENEA S.A. oraz Spółek zależnych wymienionych w załączniku nr 10 do Układu¹⁾</i> – <i>Regulamin Pracy w ENEA Centrum Sp. z o.o.</i> – <i>Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz innym nieakceptowalnym zachowaniom w ENEA Centrum Sp. z o.o.</i> – <i>Regulamin Premiowania Pracowników ENEA Centrum Sp. z o.o. w oparciu o System Zarządzania przez Cele</i> – <i>Zasady realizacji rozstań z Pracownikami w ENEA Centrum Sp. z o.o.</i>

¹⁾ Obowiązuje na podstawie porozumienia o stosowaniu ZUZP dla Pracowników ENEA S.A., co oznacza, że Spółka może go samodzielnie zmieniać (jest jednak związana wykładnią jego interpretacji).

Regulacje wewnętrzne z zakresu zagadnień pracowniczych obowiązujące w wybranych spółkach GK ENEA

ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Regulamin Pracy dla Pracowników ENEA Elektrownia Połaniec S.A.</i> – <i>Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników ENEA Elektrownia Połaniec S.A.</i> – <i>Regulamin Wynagradzania Kadry Menedżerskiej</i> – <i>Program Ochrony Zdrowia oraz porozumienie w sprawie jego wykonywania</i> – <i>Procedura identyfikacji zagrożeń, oceny ryzyka zawodowego oraz innych ryzyk dla systemu zarządzania BHP</i> – <i>Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz innym nieakceptowalnym zachowaniom w ENEA Elektrownia Połaniec S.A.</i> – <i>Porozumienie ze Związkami Zawodowymi z dnia 30 grudnia 1999 r dotyczące zasad współpracy</i> – <i>Umowa dotycząca partycypacji w kosztach związanych z działalnością związkową zawarta ze Spółkami wydzielonymi w procesie restrukturyzacji</i> – <i>Umowa dotycząca partycypacji w kosztach związanych z prowadzeniem PKZP zawarta ze Spółkami wydzielonymi w procesie restrukturyzacji</i> – <i>Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych oraz Umowa o wspólnej działalności socjalnej</i> – <i>Instrukcja w sprawie przeprowadzania oceny Pracowników</i> – <i>Instrukcja w zakresie administracji kadrowej</i> – <i>Instrukcja w sprawie badań lekarskich</i> – <i>Instrukcja przeprowadzania i dokumentowania szkoleń w dziedzinie Bezpieczeństwa i Higieny Pracy</i> – <i>Umowa zakładowa dotycząca Pracowniczego Programu Emerytalnego</i> – <i>Regulamin przyznawania odznaczeń i wyróżnień w ENEA Elektrownia Połaniec S.A.</i>
ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Przemysłu Energetycznego</i> – <i>Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.; Umowa Społeczna dla Pracowników ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.</i> – <i>Regulamin pracy dla Pracowników ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.</i> – <i>Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych</i> – <i>Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz innym nieakceptowalnym zachowaniom w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura zarządzania personelem ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.</i> – <i>Regulamin premiowania Pracowników ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.</i> – <i>Regulamin premii rocznej dla Pracowników ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura Rekrutacji</i>

12.6.2. Motywacja Pracowników

Spółki Grupy Kapitałowej ENEA stosują finansowe i pozafinansowe formy motywacji Pracowników. Do najczęściej spotykanych benefitów należą:

- prawo do premii rocznej,
- dodatek stażowy,
- nagroda i dzień wolny z okazji Dnia Energetyka,
- nagroda jubileuszowa,
- dopłata do energii elektrycznej wykorzystywanej w gospodarstwie domowym (przysługuje po roku pracy oraz emerytowanym Pracownikom Grupy i jej poprzedników prawnych),
- prawo do opieki medycznej, z możliwością jej rozszerzenia na członków rodziny na preferencyjnych warunkach,
- prawo do ubezpieczenia grupowego,
- korzystniejsze od wynikających z Kodeksu pracy odpłaty emerytalno-rentowe,
- prawo do uczestnictwa w Pracowniczym Programie Emerytalnym (przysługuje po 12 miesiącach pracy),
- prawo skorzystania z Międzyzakładowej Pracowniczej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej (pożyczki, bezzwrotne lub zwrotne zapomogi dla Pracowników znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej lub zdrowotnej),
- finansowanie pobytów w sanatorium,
- finansowanie udziału w szkoleniach, zdobywania uprawnień i certyfikatów oraz dofinansowanie do studiów,
- możliwość zawarcia umowy z operatorem sieci komórkowej Plus na warunkach przedstawionych w ofercie partnerskiej dla Pracowników GK ENEA,

Następujące benefity przysługują Pracownikom do określonego progu dochodów:

- dofinansowanie do wypoczynku (przysługuje również emerytowanym pracownikom),
- dofinansowanie do pobytu w żłobku/przedszkolu oraz do wypoczynku dzieci i młodzieży,
- prawo do dofinansowania do Karty MultiSport lub dopłaty do aktywności sportowej,
- prawo do dofinansowania aktywności kulturalnej (bilety/karnety do kina, teatru, muzeum) i udziału w wydarzeniach sportowych,
- prawo do nisko oprocentowanej pożyczki na cele mieszkaniowe.

Charakter motywacyjny mają także m.in. następujące rozwiązania:

- Pomysłodajnia – program umożliwiający realizację przez pracodawcę propozycji zgłaszanych przez zatrudnionych, dotyczących usprawnień w codziennej pracy,
- możliwość wspólnego angażowania się Pracowników w zaproponowane przez nich działania na rzecz lokalnych społeczności, np. w ramach programu grantowego „Potęga poMocy”,
- konkursy dla zatrudnionych i ich dzieci,
- możliwość uczestnictwa dzieci Pracowników w zajęciach sportowych i teatralnych,
- uczestnictwo Grupy w kampanii na rzecz pogłębiania relacji rodzinnych „Dwie Godziny dla Rodziny”,
- ruchomy czas pracy.

W spółkach GK ENEA realizowane były, z różną regularnością, badania opinii pracowniczych dotyczące różnych obszarów. Pierwsze badanie, które objęło większość spółek Grupy jednocześnie, odbyło się w 2018 r. Będzie ono powtarzane co 2-3 lata, a czas pomiędzy badaniami – poświęcany na wdrażanie działań doskonalących.

W 2019 r. ENEA Ciepło Sp. z o.o. zainaugurowała program szkoleniowy dla kadry menadżerskiej oraz osób kierujących Pracownikami, poświęcony m.in. motywowaniu i wspieraniu Pracowników. Ponadto, motywująca komunikacja była jednym z tematów szkoleń dla kadry menadżerskiej w ENEA Serwis Sp. z o.o. oraz ENEA Centrum Sp. z o.o. (w tej drugiej spółce szkolenia objęły także motywujące prowadzenie spotkań rozwojowych). Z kolei w ENEA S.A. zainicjowano Forum Inspiracji Liderów, w ramach którego wymieniali oni doświadczenia m.in. z obszaru budowania zespołów opartych o wzajemne zaufanie i szacunek

12.6.3. Zatrudnienie

W 2019 r. GK ENEA zatrudniała na umowę o pracę 17 291 osób, w tym 3 051 kobiet i 14 240 mężczyzn.

Łączna liczba osób zatrudnionych na umowę o pracę	17 292^{1),2)}
w tym zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy – kobiety	3 027
w tym zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy – mężczyźni	14 216
w tym zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy – kobiety	24
w tym zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy – mężczyźni	25
w tym zatrudnieni na umowę o pracę na czas nieokreślony – kobiety	2 729
w tym zatrudnieni na umowę o pracę na czas nieokreślony – mężczyźni	12 115
w tym zatrudnieni na pozostałe umowy (w tym: na okres próbny, czas określony, stażową i zastępstwa) – kobiety	322
w tym zatrudnieni na pozostałe umowy (w tym: na okres próbny, czas określony, stażową i zastępstwa) – mężczyźni	2 126

Różnorodność grup stanowisk w podziale ze względu na płeć

najwyższa kadra zarządzająca – kobiety ³⁾	4
najwyższa kadra zarządzająca – mężczyźni ³⁾	47
dyrektorzy – kobiety ³⁾	39
dyrektorzy – mężczyźni ³⁾	150
kierownicy niższego szczebla – kobiety	215
kierownicy niższego szczebla – mężczyźni	891
Pracownicy operacyjni – kobiety	274
Pracownicy operacyjni – mężczyźni	10 220
Pracownicy administracyjni – kobiety	2 523
Pracownicy administracyjni – mężczyźni	2 980

¹⁾ Liczba wszystkich osób zatrudnionych na umowę o pracę w spółkach GK ENEA według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r., łącznie z Pracownikami czasowo zawieszonymi w zatrudnieniu, tj. przebywającymi na urloпах wychowawczych bądź urloпах bezpłatnych powyżej 30 dni lub otrzymującymi świadczenia rehabilitacyjne.

²⁾ Jeden z Pracowników został w niniejszym zestawieniu uwzględniony dwukrotnie, w związku z przebywaniem na urlopie bezpłatnym w jednej oraz zatrudnieniem na umowę o pracę w innej ze spółek GK ENEA.

³⁾ Dodatkowo uwzględniono osoby zatrudnione na innym typie umowy niż umowa o pracę, np. na tzw. kontrakcie menadżerskim.

Łączna liczba nowych Pracowników zatrudnionych w ciągu 2019 r. na umowę o pracę¹⁾	2 016
w tym kobiety	328
w tym mężczyźni	1 688
w tym Pracownicy poniżej 30. roku życia	872
w tym Pracownicy z przedziału wiekowego 30-50 lat	922
w tym Pracownicy powyżej 50. roku życia	222

¹⁾ Liczba nowo przyjętych do spółek GK ENEA Pracowników, zarówno z rekrutacji zewnętrznej, jak i wewnętrznej.

Łączna liczba odejść w ciągu 2019 r. Pracowników zatrudnionych na umowę o pracę²⁾	1 254
w tym kobiety	226
w tym mężczyźni	1 028
w tym Pracownicy poniżej 30. roku życia	353
w tym Pracownicy z przedziału wiekowego 30-50 lat	422
w tym Pracownicy powyżej 50. roku życia	479

²⁾ Liczba odejść Pracowników w ciągu roku dotyczy rozwiązań umów o pracę pomiędzy spółkami GK ENEA a ich Pracownikami.

12.6.4. Zarządzanie luką pokoleniową

Ważnym działaniem Grupy Kapitałowej ENEA na rzecz utrzymania ciągłości zatrudnienia jest przeciwdziałanie luce pokoleniowej. W tym celu realizowane są następujące inicjatywy:

- monitorowanie potencjalnych odejść Pracowników ze względu na osiągnięty wiek emerytalny lub możliwość skorzystania z tzw. wcześniejszej emerytury związanej z pracą w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze,
- współpraca spółek Grupy z lokalnymi szkołami zawodowymi i technicznymi, w tym ze szkołami o profilu energetycznym (program szkół patronackich),
- kształcenie zawodowe studentów we współpracy z uczelniami (studia dualne),
- program płatnych staży oraz bezpłatnych lub płatnych praktyk dla studentów „Zainstaluj się w ENEI”,
- organizacja spotkań i wycieczek dydaktycznych dla uczniów,
- promocja Grupy jako godnego zaufania pracodawcy, m.in. na uczelniach i targach pracy.

Szkoły branżowe, z którymi współpracuje GK ENEA:

- Technikum Energetyczne w Poznaniu,
- Zespół Szkół Technicznych – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Lesznie,
- Technikum Elektryczno-Energetyczne w Bydgoszczy,
- Zespół Szkół Elektrycznych w Gorzowie Wielkopolskim,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Elektryk” w Nowej Soli,
- Zespół Szkół w Chodzieży,
- Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych w Sulęcinie,
- Zespół Szkół Elektryczno-Elektronicznych w Szczecinie,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Złotowie,
- Technikum w Połańcu,
- Branżowa Szkoła I stopnia w Połańcu,
- Zespół Szkół nr 4 w Szczecinie,
- Zespół Szkół Technicznych w Gnieźnie,
- Zespół Szkół Elektrycznych nr 2 w Poznaniu,
- Zespół Szkół nr 1 w Koziencach.

W ramach współpracy finansowane są stypendia dla najzdolniejszych uczniów, dofinansowywany jest zakup wyposażenia dla pracowni dydaktycznych oraz organizowane wycieczki i konkursy. Uczniowie placówek odbywają w spółkach Grupy obowiązkowe praktyki zawodowe.

12.6.5. Wybrane działania spółek GK ENEA w zakresie zarządzania luką pokoleniową w 2019 r.

ENEA Operator Sp. z o.o. kontynuowała współpracę z 10 szkołami branżowymi. Ponadto, z początkiem roku szkolnego 2019/2020 pod jej patronatem w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Elektryk” w Nowej Soli została uruchomiona pilotażowa klasa w zawodzie technik elektryk, kształcąca uczniów z uwzględnieniem potrzeb firmy.

ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. podpisała umowę patronacką, w ramach której realizowane są praktyki zawodowe dla uczniów Zespołu Szkół nr 1 w Koziencach, a także indywidualne umowy na odbycie praktyk zawodowych ze studentami wyższych uczelni:

- Uniwersytetu Łódzkiego,
- Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie,
- Uniwersytetu Warszawskiego,
- Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego,
- Politechniki Wrocławskiej,
- Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu,
- Akademii Sztuki Wojennej,
- Politechniki Świętokrzyskiej,
- Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy,
- Akademii Górniczo-Hutniczej,
- Wojskowej Akademii Technicznej,
- Politechniki Warszawskiej.

Ponadto, Spółka współpracowała z Powiatowymi Urzędami Pracy w zakresie realizacji staży zawodowych dla osób długotrwale bezrobotnych oraz absolwentów szkół średnich i wyższych.

ENEA Oświetlenie Sp. z o.o. w ramach programu patronackiego kontynuowała współpracę z trzema szkołami prowadzącymi klasy o profilu elektroenergetycznym – Technikum Energetycznym w Poznaniu, Zespołem Szkół Elektryczno-Elektronicznych w Szczecinie i Technikum Elektryczno-Energetycznym w Bydgoszczy, oraz zawarła umowę z kolejną placówką – Zespołem Szkół nr 4 w Szczecinie. Ponadto Spółka kontynuowała współpracę z Politechniką Poznańską w zakresie kształcenia praktycznego (dualnego).

ENEA Serwis Sp. z o.o. również kontynuowała współpracę z Politechniką Poznańską w powyższym zakresie, a ponadto rozwijała program patronacki, w ramach którego podpisała umowę z ósmą placówką – Zespołem Szkół Technicznych w Gnieźnie.

ENEA Ciepło Sp. z o.o. Oddział Elektrociepłownia Białystok współpracowała z Politechniką Białostocką przy organizacji staży zawodowych w ramach projektu „Program stażowy dla młodych inżynierów E” oraz przy organizacji studenckich praktyk zawodowych i wycieczek dydaktycznych. Współpraca w zakresie praktyk studenckich była prowadzona również z Uniwersytetem Gdańskim.

ENEA Innowacje Sp. z o.o. uruchomiła program stażowy dla słuchaczy studiów inżynierskich, licencjackich oraz magisterskich. W jego ramach współpracowała z Politechniką Poznańską (program „Czas zawodowców BIS – zawodowa Wielkopolska”), Fundacją Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego.

Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. współpracował w zakresie praktycznej nauki zawodu z:

- Zespołem Szkół w Ostrowie Lubelskim,
- Zespołem Szkół Górniczych w Łęcznej,
- Zespołem Szkół Elektronicznych w Lublinie,
- Zespołem Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego w Lublinie.

Spółka współpracowała także z Akademią Górniczo-Hutniczą w zakresie organizacji studenckich praktyk zawodowych oraz zawarła umowy stażowe z Zespołem Szkół Górniczych w Łęcznej oraz Zespołem Szkół Energetycznych w Lublinie, w związku z realizacją projektu „Przejdź na zawodowstwo – dzisiaj szkoła jutro sukces”, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Firma podpisała także list intencyjny w sprawie współpracy z Zespołem Szkół Energetycznych i Transportowych w Chełmie w zakresie nagradzania uczniów klas o profilu górniczym za wyniki w nauce przedmiotów technicznych oraz w zakresie realizacji projektu zatrudniania absolwentów „Przepustka do pracy w Lubelskim Węglu »Bogdanka« Spółka Akcyjna w Bogdancie – potrzebujemy najlepszych”. W 2019 r. na podstawie listu intencyjnego z 2017 r. Spółka zatrudniła 2 absolwentów Akademii Górniczo-Hutniczej, a w ramach współpracy ze szkołami partnerskimi (Zespołem Szkół Górniczych w Łęcznej, Zespołem Szkół w Ostrowie Lubelskim, Zespołem Szkół Energetycznych i Transportowych w Chełmie) – 11 osób, a także wypłaciła w sumie 60 stypendiów.

ENEA Elektrownia Połaniec S.A. kontynuowała współpracę ze szkołą patronacką – Technikum w Połańcu. Spółka realizowała praktyki zawodowe dla uczniów oraz studentów, a także prowadziła programy stażowe, zarówno we współpracy z powiatowym urzędem pracy, jak i w ramach inicjatyw Grupy.

ENEA S.A. promuje GK ENEA jako atrakcyjnego pracodawcę, m.in.:

- podczas wydarzeń targowych (np. Akademia Rozwoju, targi pracy w Gorzowie Wlkp., targi pracy JOB SPOT, targi na Politechnice Poznańskiej, Dni Kariery w Poznaniu),
- organizując I edycję konkursu stypendialnego „Moc na start”, adresowanego do uczniów patronackich szkół ponadgimnazjalnych,
- pełniąc rolę partnera wydarzeń o charakterze naukowym (Ogólnopolskie Dni Młodego Elektryka we współpracy ze Stowarzyszeniem Elektryków Polskich, konferencja „Nowoczesne technologie w energetyce” na Politechnice Poznańskiej, Akademia Energii Fundacji im. Lesława A. Pagi, konkurs „Prawo z energią” we współpracy z Europejskim Stowarzyszeniem Studentów Prawa ELSA Poland, konferencja „Porażeni pracą” na Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym w Bydgoszczy),
- poprzez prowadzenie profili na portalach społecznościowych i rekrutacyjnych,
- pełniąc rolę koordynatora programu kształcenia praktycznego (dualnego) w GK ENEA we współpracy z Politechniką Poznańską,
- pełniąc rolę koordynatora programu płatnych staży i praktyk „Zainstaluj się w ENEI” w GK ENEA,
- pełniąc rolę koordynatora programu patronackiego Grupy, obejmującego 15 szkół na terenie jej działania (m.in. realizacja doradztwa zawodowego w szkołach, wycieczki edukacyjne, wsparcie w wyposażeniu pracowni szkolnych).

12.6.6. Różnorodność

Grupa Kapitałowa ENEA od lat dokłada starań, aby uwzględniać zróżnicowanie zatrudnionych Pracowników, m.in. wynikające z posiadanego doświadczenia, wiedzy czy zainteresowań. Przestrzegamy zasady równego traktowania bez względu na płeć, wiek, status majątkowy czy poglądy polityczne. Przestrzegana jest zasada równego traktowania bez względu na płeć, wiek, status majątkowy czy poglądy polityczne, a poświęcone jej zapisy uwzględniono w następujących dokumentach:

- *Kodeksie Etyki Grupy ENEA,*
- *zakładowych układach zbiorowych pracy,*
- *Polityce przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz innym nieakceptowalnym zachowaniom,*
- *Polityce Compliance Grupy ENEA.*

Formalny dokument dotyczący polityki zarządzania różnorodnością posiada w Grupie ENEA jedynie Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. Pozostałe spółki nie opracowały dotąd osobnych polityk w tym obszarze. W związku z tym, dane dotyczące różnorodności nie są obecnie raportowane do zarządów i rad nadzorczych spółek.

W 2019 r. Grupa podjęła współpracę z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach pilotażowego programu „Praca – Integracja”. W jego ramach spółki Grupy zadeklarowały gotowość prowadzenia działań zmierzających do podjęcia i utrzymania zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnością – łącznie 25 etatów w Grupie przez okres co najmniej 18 miesięcy.

Realizowane w 2019 r. w ENEA Elektrownia Połaniec S.A. szkolenia „Rola menadżera w procesie zmiany pokoleniowej” były poświęcone m.in. zarządzaniu różnorodnością Pracowników i wzmocnieniu działań ukierunkowanych na zabezpieczenie luki pokoleniowej.

12.6.7. Komunikacja

Grupa Kapitałowa ENEA dąży do zapewnienia wszystkim Pracownikom dostępu do pełnych i aktualnych informacji na temat podejmowanych działań oraz istotnych wydarzeń mających miejsce w ich spółkach, całej Grupie oraz jej otoczeniu. Sprawny przepływ informacji do Pracowników zapewniają w szczególności:

- intranet korporacyjny (aktualności dotyczące Grupy) oraz intranety spółek,
- Strefa Pracownika w intranecie GK ENEA (aktualności, informacje oraz dokumenty dotyczące spraw pracowniczych),
- newslettery „ENEA News” i „ENEA Flash” (aktualności, komunikaty dotyczące Grupy),
- gazetki zakładowe („Echo Elektrowni” w Elektrowni Połaniec, „Bogdanka”, „Paczka informacyjna Pracowników MEC Piła”, „Info Express” w ENEA Operator Sp. z o.o.),
- mailing (do wybranych grup lub do wszystkich Pracowników),
- tablice ogłoszeń, ulotki i plakaty,
- radiowęzeł.

Narzędziami dialogu w spółkach GK ENEA są m.in.:

- spotkania i wideokonferencje,
- okresowe rozmowy pomiędzy Pracownikami oraz ich bezpośrednimi przełożonymi,
- badania ankietowe (np. poziom satysfakcji ze współpracy z różnymi obszarami: IT, kadry, zakupy itd.; ocena poszczególnych działań spółek),
- badania satysfakcji (w 2018 r. połączone z elementami oceny bezpośrednich przełożonych),
- skrzynka mailowa Pomysłodajnia, inicjatywy@enea.pl (za jej pośrednictwem zatrudnieni przesyłają pomysły na usprawnienie pracy),
- skrzynka mailowa „HR napisz do nas”, HRnapiszdonas@enea.pl (za jej pośrednictwem zatrudnieni przesyłają pytania dotyczące spraw pracowniczych, na które odpowiedzi publikowane są w Strefie Pracownika),
- platforma Mam Pomysł, dostępna z poziomu intranetu GK ENEA.

W 2019 r. anonimowe badania opinii Pracowników (m.in. na temat warunków i organizacji pracy oraz współpracy z przełożonymi) przeprowadzono w Miejskiej Energetyce Ciepłej Piła Sp. z o.o. Ponieważ komunikacja okazała się jednym ze słabiej ocenionych obszarów działania firmy, Spółka stworzyła nowy kanał informowania załogi o istotnych wydarzeniach („Paczka informacyjna pracowników MEC Piła”).

12.6.8. Wolność zrzeszania się i współdecydowanie

Grupa Kapitałowa ENEA szanuje prawo swoich Pracowników do zrzeszania się i aktywnej działalności związkowej.

Związki zawodowe funkcjonujące w wiodących i zatrudniających największą liczbę pracowników Spółkach GK ENEA	
ENE A S.A.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” ENEA – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Energetyków w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Grupy Kapitałowej ENEA – Międzyzakładowy Związek Zawodowy „Synergia” Pracowników Grupy Kapitałowej ENEA – Międzyzakładowa Organizacja Związkowa Związku Zawodowego Inżynierów i Techników przy ENEA S.A.
ENE A Operator Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” ENEA – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Grupy Kapitałowej ENEA – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Ruchu Ciągłego Grupy Energetycznej ENEA S.A. – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Energetyków Zakładowa Organizacja Związkowa w ENEA Operator Sp. z o.o. – Międzyzakładowa Organizacja Związkowa Związku Zawodowego Inżynierów i Techników przy ENEA S.A. – Międzyzakładowy Związek Zawodowy „Synergia” Pracowników Grupy Kapitałowej ENEA
ENE A Elektrownia Połaniec S.A.	<ul style="list-style-type: none"> – Międzyzakładowy Związek Zawodowy przy Elektrowni Połaniec – Międzyzakładowa Organizacja Związkowa NSZZ „Solidarność” Pracowników Elektrowni Połaniec i Spółek – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Ruchu Ciągłego – Międzyzakładowa Organizacja Związkowa „Energetyk” – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Dozoru przy Elektrowni w Połańcu
ENE A Wytwarzanie Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Zmianowych w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. – Organizacja Zakładowa NSZZ „Solidarność” w ENEA Wytwarzanie – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Energetyków w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.
ENE A Centrum Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Grupy Kapitałowej ENEA – Międzyzakładowa Organizacja Związkowa Związku Zawodowego Inżynierów i Techników przy ENEA S.A. – Organizacja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” ENEA – Międzyzakładowy Związek Zawodowy „Synergia” Pracowników Grupy Kapitałowej ENEA – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Energetyków w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. – Międzyzakładowy Związek Zawodowy przy Elektrowni Połaniec S.A. w Zawadzie – Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Dozoru przy Elektrowni w Połańcu – Międzyzakładowa Organizacja Związkowa przy ENEA Ciepło Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku Krajowego Związku Zawodowego Ciepłowników
Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.	<ul style="list-style-type: none"> – Związek Zawodowy Górników w Polsce – NSZZ „Solidarność” – Związek Zawodowy „Kadra” – Związek Zawodowy Pracowników Zakładów Przeróbki Mechanicznej Węgla w Polsce „Przeróbka”

Pracownicy GK ENEA mają wpływ na jej funkcjonowanie oraz na funkcjonowanie zatrudniających ich spółek także poprzez wybieranie swoich przedstawicieli do rad nadzorczych (większość spółek Grupy¹⁾) oraz możliwość wyboru przedstawicieli Pracowników do rad Pracowników (obecnie w ENEA Elektrownia Połaniec S.A.).

Dialog społeczny w GK ENEA

Zarządy spółek GK ENEA prowadzą stały dialog ze związkami zawodowymi. W 2019 r. została podpisana umowa społeczna, która w szczególności określa zasady stabilizacji zatrudnienia. Ponadto, corocznie odbywają się negocjacje z zarządami poszczególnych spółek w zakresie wzrostu wynagrodzeń. Strona społeczna aktywnie współpracuje z pracodawcami przy wprowadzaniu zmian w zakresie wewnętrznych źródeł prawa pracy.

W Lubelskim Węglu „Bogdanka” S.A. funkcjonuje Komisja ds. Zmian w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy, za pośrednictwem której realizowany jest proces ciągłych negocjacji pracodawcy ze związkami zawodowymi. W pozostałych spółkach w przypadku potrzeby zmian w ZUZP powoływane są zespoły zadaniowe.

¹⁾ W ENEA S.A. i ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. uprawnienie to wynika wprost z ustawy o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach Pracowników.

12.6.9. Bezpieczeństwo i higiena pracy

Grupa Kapitałowa ENEA w obszarze BHP działa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Spółki Grupy dążą do eliminacji wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a także do zwiększania świadomości Pracowników w zakresie zagrożeń zawodowych (m.in. za pośrednictwem szkoleń i konkursów wiedzy) oraz ich odpowiedzialności i zaangażowania w poprawę bezpieczeństwa w miejscu pracy. Wprowadzają także kolejne udogodnienia w zakresie ergonomii pracy (np. doposażanie stanowisk pracy w podnóżki czy podkładki pod nadgarstki, wymiana foteli biurowych na posiadające regulację podłokietników).

Grupa śledzi nowe rozwiązania techniczne wpływające na poziom BHP, m.in. poprzez coroczny udział wyznaczonych osób w seminariach i wykładach organizowanych podczas Targów Ochrony Pracy. Stan BHP jest stale monitorowany i poprawiany, co gwarantują przyjęte polityki, procedury oraz instrukcje. W części spółek funkcjonują społeczni inspektorzy pracy, powoływani zgodnie z *Regulaminem wyborów Społecznych Inspektorów Pracy w GK ENEA S.A.*, którzy w imieniu Pracowników kontrolują stan BHP i zgłaszają postulaty w kwestii jego poprawy. Reprezentanci Pracowników biorą także udział w działających w niektórych spółkach Komisjach BHP.

Dokumenty dotyczące BHP w wiodących oraz kluczowych dla tego zagadnienia spółkach GK ENEA

ENEA S.A.	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Regulamin Pracy w ENEA S.A.</i> – Programy szkoleń BHP dla ENEA S.A. – Ocena ryzyka zawodowego – Inne instrukcje (<i>Instrukcja oceny i dokumentowania ryzyka zawodowego</i>, instrukcje pierwszej pomocy, instrukcje postępowania na wypadek pożaru)
ENEA Operator Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Procedura oceny i dokumentowania ryzyka zawodowego w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura ochrony przeciwpożarowej w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura określająca zasady współpracy w zakresie BHP pomiędzy ENEA Operator Sp. z o.o. a Wykonawcą</i> – <i>Procedura szkoleń okresowych BHP w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura szkoleń prac pod napięciem w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura asekuracji przy pracach na wysokości w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura obiegu dokumentów dla instruktora specjalistycznego z zasad asekuracji i ewakuacji przy pracach na wysokości w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura Środki pierwszej pomocy przedmedycznej w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Procedura Zasady organizacji ratownictwa przedmedycznego w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> – <i>Regulamin przygotowania zawodowego dla nowo zatrudnionych Pracowników Posterunków Energetycznych</i> – <i>Instrukcje (Instrukcja organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach elektroenergetycznych w ENEA Operator Sp. z o.o., Instrukcja organizacji pracy przy zabudowie i wymianie liczników bilansujących i zestawów modułów komunikacyjnych w stacjach transformatorowych SN/nn na potrzeby projektu AMI, instrukcje eksploatacyjne obiektów i urządzeń elektroenergetycznych, instrukcje stanowiskowe)</i> – <i>Inne instrukcje (Standard wyposażenia Posterunków Energetycznych oraz wozów brygad Posterunków Energetycznych, Metody i zasady asekuracji przy pracach na wysokości w ENEA Operator Sp. z o.o., Zawiadomienie do Państwowej Inspekcji Pracy / Prokuratury Rejonowej o wypadku śmiertelnym, ciężkim, zbiorowym, Zgłoszenie zdarzenia wypadkowego, Standaryzacja – tablice i znaki bezpieczeństwa oraz zasady ich stosowania w ENEA Operator Sp. z o.o.)</i>
ENEA Elektrownia Połaniec S.A.	<ul style="list-style-type: none"> – Zintegrowany System Zarządzania obejmujący System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy – <i>Instrukcja Organizacji Bezpiecznej Pracy w ENEA Elektrownia Połaniec S.A.</i> – <i>Instrukcja postępowania w razie wypadków i nagłych zachorowań oraz zasady postępowania powypadkowego</i> – <i>Instrukcja przeprowadzania i dokumentowania szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy</i> – <i>Instrukcja przydzielania pracownikom odzieży i obuwia roboczego, środków ochrony indywidualnej oraz środków czystości</i> – <i>Instrukcja ochrony przeciwpożarowej w ENEA Elektrownia Połaniec S.A.</i> – <i>Instrukcja w sprawie zakazu palenia wyrobów tytoniowych w tym palenia nowatorskich wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych</i> – <i>Procedura monitorowania bezpieczeństwa i higieny pracy</i> – <i>Procedura identyfikacji zagrożeń, oceny ryzyka zawodowego oraz innych ryzyk dla systemu zarządzania BHP</i>

Dokumenty dotyczące BHP w wiodących oraz kluczowych dla tego zagadnienia spółkach GK ENEA

ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskowego i BHP</i> - <i>Procedura Monitorowanie BHP</i> - <i>Procedura gotowości i reagowania na awarie w lokalizacji Koronowo</i> - <i>Procedura Identyfikacja zagrożeń i ocena ryzyka zawodowego</i> - <i>Instrukcje (Instrukcja oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, Instrukcja badania wypadków przy pracy, chorób zawodowych i zdarzeń potencjalnie wypadkowych, Instrukcja Organizacji Bezpiecznej Pracy, instrukcje stanowiskowe, instrukcje BHP, instrukcje BHP eksploatacji urządzeń)</i> - <i>Regulamin pracy dla Pracowników ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.</i> - <i>Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz innym nieakceptowalnym zachowaniom w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.</i> - <i>Zarządzenie w sprawie odpowiedzialności pracodawcy w zakresie BHP</i> - <i>Programy szkoleń wstępnych, stanowiskowych i okresowych dla Pracowników</i> - <i>Regulamin Jednostek Organizacyjnych ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.</i>
Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Strategia w zakresie obszaru bezpieczeństwa pracy</i> - <i>Dokument bezpieczeństwa Zakładu Górniczego</i> - <i>Procedury, regulaminy, wytyczne i instrukcje Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP</i> - <i>Regulamin Pracy</i> - <i>Zarządzenia Zarządu i Kierownika Ruchu Zakładu Górniczego</i>
ENEA Pomiary Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Procedura zgłaszania wypadków przy pracy</i> - <i>Instrukcje BHP w magazynie (Instrukcja przy użytkowaniu wózka widłowego, Instrukcja przy użytkowaniu podestu ruchomego, Instrukcja przy ręcznych pracach transportowych)</i> - <i>Instrukcja przy eksploatacji i konserwacji regałów półkowych</i> - <i>Instrukcja przy obsłudze plombownicy pneumatycznej stołowej</i> - <i>Instrukcja podczas malowania natryskowego liczników energii elektrycznej pistoletem natryskowym</i> - <i>Instrukcja postępowania w przypadku pożaru</i> - <i>Inne instrukcje (Instrukcja przy obsłudze komputera z monitorem ekranowym i drukarki, Instrukcja przy obsłudze niszczarki)</i>
ENEA Serwis Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Procedura zgłaszania wypadków przy pracy oraz wypadków w drodze do pracy lub z pracy w ENEA Serwis Sp. z o.o.</i> - <i>Procedura prac pod napięciem</i> - <i>Instrukcje (Instrukcja stanowiskowa biurowo-administracyjna, Instrukcja stanowiskowa elektromonter, inne instrukcje stanowiskowe)</i>
ENEA Oświetlenie Sp. z o.o.	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Regulamin Pracy Pracowników ENEA Oświetlenie Sp. z o.o.</i> - <i>Procedura prac pod napięciem przy urządzeniach elektroenergetycznych w ENEA Operator Sp. z o.o.</i> - <i>Instrukcje związane z BHP (m.in. Instrukcja organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach elektroenergetycznych w Eneos Sp. z o.o., Instrukcja stanowiskowa elektromontera, Instrukcja stanowiskowa nieelektryka, Instrukcja eksploatacji linii i urządzeń oświetlenia drogowego w ENEA Oświetlenie Sp. z o.o., Instrukcja stanowiskowa elektromontera pomiarów urządzeń energetycznych przewoźnego laboratorium pomiarowego, instrukcje oznakowania robót prowadzonych w pasie drogowym, Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy podczas transportu, rozładunku/załadunku, składowania oraz montażu słupów oświetleniowych, Instrukcja BHP magazynowania i składowania materiałów, Instrukcja BHP przy pracach transportowych, Instrukcja BHP przy pracach z drabiną, Instrukcja BHP na stanowisku pracy z komputerem i drukarką)</i> - <i>Instrukcje BHP przy obsłudze urządzeń biurowych (m.in. bindownicy oraz kserokopiarki) oraz instrukcje BHP przy obsłudze innych urządzeń (np. wiertarki, pilarki tarczowej do drewna, szlifiarki)</i> - <i>Zasady prowadzenia ruchu urządzeń elektroenergetycznych w ENEA Operator Sp. z o.o.</i>

Kwestie związane z BHP są uwzględnione również w zakładowych układach zbiorowych pracy.

12.6.10. Wybrane działania spółek GK ENEA w zakresie zarządzania BHP w 2019 r.

W ENEA Operator Sp. z o.o. w ramach prewencji BHP prowadzono kampanię edukacyjną „Nasz wybór – bezpieczna praca”, adresowaną do Pracowników spółek Obszaru Dystrybucja (obejmowała m.in. wydawanie miesięcznika „Bezpieczna Praca”, spotkania, comiesięczną wysyłkę newslettera elektronicznego, kolportaż plakatów). Ponadto w Spółce przyjęto dwie nowe procedury: *Środki pierwszej pomocy przedmedycznej w ENEA Operator Sp. z o.o.* oraz *Zasady organizacji ratownictwa przedmedycznego w ENEA Operator Sp. z o.o.* Rozpoczęto także wdrażanie procedur dotyczących standaryzacji apteczek pierwszej pomocy, organizacji służb ratowniczych oraz pracy pilarką łańcuchową, a także powołano zespół ds. opracowania nowej instrukcji organizacji pracy przy urządzeniach elektroenergetycznych.

W ENEA S.A. oraz ENEA Centrum Sp. z o.o. poszerzono program szkoleń wstępnych o praktyczne pokazy pierwszej pomocy z wykorzystaniem fantomów oraz defibrylatorów treningowych, realizowano szkolenia z zakresu pierwszej pomocy oraz zainicjowano szkolenia z zakresu praktycznego użycia gaśnic dla osób prowadzących ewakuację. Ponadto, doskonalono ergonomię stanowisk pracy, m.in. doposażając je w podkładki wspomagające zapobieganie zespołowi cieśni nadgarstka.

W ENEA Oświetlenie Sp. z o.o. dokonano wymiany części sprzętu asekurującego do prac na wysokości oraz sprzętu chroniącego przed porażeniem, a większość Pracowników wzięła udział w szkoleniu z pierwszej pomocy przedmedycznej. Wśród innych działań warto wymienić poprawę ergonomii na stanowiskach pracy biurowej, modernizację klimatyzatorów, wydawanie repelentów Pracownikom pracującym w terenie w okresie wzmożonej aktywności owadów oraz dystrybucję broszur dotyczących bezpieczeństwa pracy.

ENEA Bioenergia Sp. z o.o. powołała komisję BHP, a ponadto realizowała aktualizowany co kwartał plan poprawy warunków w tej sferze. Dział Produkcji Spółki zmienił system organizacji czasu pracy na 5-brygadowy, co znacznie poprawiło komfort pracy osób zabezpieczających ciągłość pracy urządzeń energetycznych. Ponadto firma zakupiła znaczną ilość maszyn, co poprawiło bezpieczeństwo osób przyjmujących biomasę.

W ENEA Elektrownia Połaniec S.A. realizowany był program poprawy warunków BHP, obejmujący m.in. poprawę bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz zmianę organizacji stanowisk pracy, program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia Pracowników na hałas, a we współpracy z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy przeprowadzono ocenę obciążenia psychicznego związanego z pracą na wybranych stanowiskach. Ponadto Spółka wdrożyła formalne wymagania dla potencjalnych wykonawców prac na jej rzecz, obejmujące m.in. dostarczenie kwestionariusza podsumowującego stan BHP w firmie, stanowiący jedno z kryteriów oceny ofert. W zakładowym intranecie została założona strona o tematyce bezpieczeństwa pracy, powołano zespół do opracowania nowego wydania *Instrukcji Organizacji Bezpiecznej Pracy w ENEA Elektrownia Połaniec S.A.* oraz zespoły do przeglądu i aktualizacji instrukcji eksploatacji.

Działania na rzecz BHP w ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o. Oddział Elektrociepłownia Białystok objęły m.in. szkolenie dla Pracowników fizycznych i osób kierujących Pracownikami, którzy w związku z wykonywanymi pracami są lub mogą być narażeni na działanie pyłu azbestu, pomiary czynników szkodliwych, uciążliwych i niebezpiecznych na wybranych stanowiskach, szczepienia przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu Pracowników pracujących przy biomasie oraz przy wycinie krzewów wzdłuż bocznicy kolejowej, a także zakup nowego wózka widłowego oraz likwidację dwóch starych o dużej awaryjności.

Na szczególną uwagę zasługuje program poprawy bezpieczeństwa pracy, realizowany w Lubelskim Węgłu „Bogdanka” S.A. od 2017 r. W jego ramach m.in. na ekranach, w miejscach gromadzenia się załogi przed zjazdem do kopalni, emitowane są rekonstrukcje wypadków oraz instrukcje prawidłowego wykonywania wybranych czynności.

W RG Bogdanka Sp. z o.o. – spółce z Grupy Kapitałowej LW „Bogdanka” – zakupiono nowy kombajn chodnikowy, uchwyty antywibracyjne oraz nowe urządzenia (m.in. klucze hydrauliczne oraz kotwiarki). Wprowadzono, w konsultacji z Pracownikami, nowe środki ochrony indywidualnej, a także nową odzież roboczą. Zmieniono program instruktazu stanowiskowego pod kątem zwiększenia poziomu bezpieczeństwa pracy, a także zmodyfikowano szkolenia wstępne, aby były bardziej zrozumiałe, zwłaszcza dla osób, które nigdy nie pracowały w górnictwie (ponadto wprowadzono do nich elementy ćwiczeń z zakresu udzielania pierwszej pomocy). Pracownicy otrzymywali materiały informacyjne z podstawowymi informacjami praktycznymi na temat BHP oraz pomocy przedmedycznej.

Więcej informacji na temat realizacji polityki HR w GK ENEA w 2019 r. znajduje się na str. 50-51 niniejszego Sprawozdania.

Wypadki przy pracy w GK ENEA w 2019 r.

	Liczba wypadków śmiertelnych	Liczba wszystkich raportowanych wypadków
Pracownicy	0	176
Podwykonawcy	2	130

W odniesieniu do obu śmiertelnych wypadków Pracowników firm zewnętrznych spółki zlecające prace – ENEA Pomiary i ENEA Wytwarzanie – dopełniły wszystkich obowiązków w zakresie BHP wynikających z przepisów prawa.

12.7. Zagadnienia społeczne – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki

12.7.1. Wolontariat i zaangażowanie społeczne

Grupa Kapitałowa ENEA, jako podmiot społecznie odpowiedzialny, podejmuje różnorodne działania odpowiadające na potrzeby i oczekiwania interesariuszy, zarówno w skali lokalnej i regionalnej, jak i ogólnopolskiej.

Podstawowymi dokumentami regulującymi zasady zaangażowania społecznego Grupy są:

- *Zasady postępowania z wnioskami o Wsparcie w obszarze zaangażowania społecznego w Grupie ENEA,*
- *Zasady prowadzenia działań public relations i działań partnerstwa społecznego w Grupie ENEA,*
- *Regulamin Wolontariatu Pracowniczego w Grupie ENEA.*

Za koordynację zaangażowania społecznego, jak również ogółu działań społecznie odpowiedzialnych w GK ENEA, odpowiada Biuro Społecznej Odpowiedzialności Biznesu, stanowiące część Departamentu PR i Komunikacji ENEA S.A. Z kolei centrum kompetencyjnym w zakresie inicjatyw prospołecznych Grupy, a także podmiotem wspierającym finansowo cele społeczne ze środków z darowizn przekazywanych przez należące do niej spółki, jest Fundacja ENEA. Jej cele oraz zasady działania określają:

- *Statut Fundacji ENEA,*
- *Regulamin organizacyjny Fundacji ENEA*
- *Regulamin udzielania wsparcia przez Fundację ENEA.*

Fundacja ENEA prowadzi przede wszystkim działania przynoszące trwałe efekty społeczne. W tym celu realizuje przemyślane i innowacyjne projekty w sferach takich jak bezpieczeństwo, edukacja dzieci i młodzieży, ochrona środowiska, pomoc osobom potrzebującym oraz sport, kultura i sztuka.

Aktywna w dziedzinie zaangażowania społecznego jest także Fundacja „Solidarni Górnicy”, powołana przez Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. Jej celem jest pomoc Pracownikom Spółki i ich rodzinom: osobom poszkodowanym w wypadkach losowych, chorym, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. Organizacja zajmuje się także wspieraniem talentów oraz przedsięwzięć kulturalnych, ekologicznych i prozdrowotnych.

Wolontariat i zaangażowane społeczne w GK ENEA	2019
Łączna kwota przeznaczona przez Grupę na działania zaangażowania społecznego	3 012 127 zł
Darowizny przekazane przez Fundację „Solidarni Górnicy”, funkcjonującą przy GK LW „Bogdanka”	428 800 zł
Liczba beneficjentów wolontariatu pracowniczego (w tym uczestników akcji/szkoleń i innych działań) ¹⁾	17 406 ²⁾
Liczba Pracowników zaangażowanych (minimum raz w roku) w wolontariat pracowniczy	368
Łączna liczba godzin przeznaczonych przez Pracowników na wolontariat pracowniczy w 2019 r.	1 857

¹⁾ Wskaźnik nie obejmuje beneficjentów działań realizowanych podczas imprez masowych, np. pokazów ratownictwa realizowanych przez wolontariuszy podczas festynów, pikników, itp.

²⁾ Dla Lubelskiego Węgla „Bogdanka” S.A. brak danych.

Przykłady inicjatyw realizowanych na poziomie GK ENEA

ENEA Akademia Talentów – konkurs realizowany przez ENEA S.A. oraz Fundację ENEA, w ramach którego uczniowie rywalizują o stypendia na rozwój swoich talentów, a szkoły i organizacje, które chcą rozwijać zainteresowania swoich podopiecznych, prowadząc innowacyjne programy edukacyjne – o granty. Podczas trzech edycji konkursu – najnowsza zakończyła się w styczniu 2020 r. – stypendia otrzymało 60 uczniów, a dzięki otrzymanym środkom 27 szkół i organizacji zrealizowało dodatkowe projekty.

ENEA Akademia Sportu – program adresowany do dzieci i młodzieży, w ramach którego partnerskie kluby sportowe organizują regularne zajęcia pozalekcyjne. W 2019 r. brało w nich udział ok. 2 tys. dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Ponadto odbyły się rozgrywki sportowe, w których uczestniczyło ponad 2,5 tys. dzieci.

ENEA dla pokoleń. Wspólnie o bezpieczeństwie – projekt realizowany przez Fundację ENEA we współpracy z Stowarzyszeniem My50+ oraz Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu, skierowany do seniorów i rodzin wielopokoleniowych. W jego ramach prowadzone są akcje edukacyjne w sferze świadomości konsumenckiej oraz bezpieczeństwa przeciwpożarowego gospodarstw domowych, a także szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy. W ramach akcji w 2019 r. zorganizowano 13 warsztatów oraz przeszkolono 2 830 uczestników w ciągu 100 godzin warsztatowych. Uczestniczyło w niej 46 wolontariuszy GK ENEA.

Dobra Energia ponad Granicami – program wzmacniający tożsamość narodową Polaków mieszkających na Litwie, realizowany przy współpracy z Caritas Archidiecezji Poznańskiej. W jego ramach w 2019 r. zorganizowano konkurs „Wielkopolska Warta Poznania!”, w którym nagrodą dla uczniów polskich szkół na Wileńszczyźnie był kilkudniowy pobyt w Polsce, podczas którego mieli możliwość integracji z rówieśnikami.

Biegamy – Zbieramy – Pomagamy – akcja charytatywna realizowana wspólnie z pracownikami GK ENEA. Kilometry przebyte podczas zawodów biegowych, rowerowych i nordic walking, a także podczas zawodów charytatywnych oraz imprez sportowych sponsorowanych przez Grupę przeliczane są na złotówki, a za zgromadzoną kwotę organizowane jest wydarzenie sportowe dla dzieci i młodzieży. W 2019 r. był to ENEA Active Camp w którym wzięło udział 120 podopiecznych placówek opiekuńczo-wychowawczych z Wielkopolski.

Potęga poMocy – konkurs grantowy skierowany do Pracowników Grupy ENEA polegający na zgłaszaniu pomysłów na działania na rzecz społeczności lokalnych. Wolontariusze remontują, rewitalizują ogrody, organizują festyny czy turnieje sportowe, spełniają marzenia podopiecznych domów dziecka, wspierają seniorów, chorych i potrzebujących oraz pomagają zwierzętom. W 2019 r. zatwierdzonych było 20 inicjatyw, które otrzymały wsparcie finansowe, a Pracownicy zaangażowali się w ich realizację.

Energję mamy we krwi – kampania prowadzona wspólnie z Regionalnymi Centrami Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, zachęcająca Pracowników Grupy oraz otoczenie społeczne należących do niej spółek do honorowego oddawania krwi. W latach 2018-2019 r. zebrano jej 200 litrów.

Misja Profilaktyka – działania promujące wśród Pracowników Grupy ideę profilaktyki zdrowotnej. W 2019 r. zrealizowano dwa cykle bezpłatnych badań w miejscu pracy: „Razem pokonamy czerniaka” oraz „Zdrowa jesień” (porady dietetyka i kardiologa, podstawowe badania krwi). Projekt realizowany ze Stowarzyszeniem Osób Chorych na Czerniaka oraz Fundacją Michała Jelińskiego ACTIVEdiabet (Poznań, Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski, Szczecin, Bydgoszcz).

Wolontariat kompetencyjny – zajęcia edukacyjne prowadzone przez Pracowników GK ENEA. W ramach akcji „Nie taki prąd straszny” wolontariusze opowiadają w szkołach i przedszkolach, jak bezpiecznie obchodzić się z prądem oraz ograniczać jego zużycie. Z kolei akcja „Pierwsza pomoc – ratownictwo przedmedyczne”, adresowana m.in. do dzieci oraz uczestników różnego rodzaju wydarzeń, polega na przekazywaniu przez ratowników wiedzy, jak reagować, kiedy jest się świadkiem wypadku. W ramach wolontariatu kompetencyjnego w 2019 r. Pracownicy Grupy przeszkolili łącznie ponad 13 tys. osób.

Wolontariat akcyjny – krótkie akcje celowe lub okazjonalne. W 2019 r. Pracownicy GK ENEA m.in. wykonali ozdoby na przedświąteczne kiermasze charytatywne oraz zebrali ponad 130 worków śmieci w miejscach, które zostały wytypowane przy współpracy z Lasami Państwowymi.

Przykłady inicjatyw realizowanych przez spółki GK ENEA

Akademia Bezpiecznego Przedszkolaka – inicjatywa ENEA Operator Sp. z o.o., której celem jest propagowanie wśród najmłodszych zasad zachowania w sytuacjach niebezpiecznych, w tym prawidłowego obchodzenia się z prądem, a także reagowania, gdy ktoś potrzebuje pomocy. W ramach programu w przedszkolach odbywają się spotkania i pokazy poświęcone m.in. bezpiecznym zachowaniom podczas drogi do/z przedszkola, bezpiecznej zabawie w przedszkolu, na podwórku i w domu oraz podstawowym znakom drogowym. W 2019 r. program realizowany był w 15 placówkach oświatowych na terenie powiatu poznańskiego. Działania w jego ramach podejmowała też ENEA Elektrownia Połaniec S.A. Program został tam poszerzony o zwiedzanie elektrowni, podczas którego dzieci mają okazję dowiedzieć się, jak powstaje prąd oraz zobaczyć jeden z największych na świecie bloków opalanych biomasą. W 2019 r. zakład odwiedziło ok. 900 dzieci.

Dbamy o Twoje bezpieczeństwo. Ty też o nie zadбай! – akcja adresowana do wszystkich grup wiekowych, której celem jest promowanie bezpiecznych zachowań w pobliżu elementów sieci elektroenergetycznej. W jej ramach w 2019 r. przygotowano animowane spoty edukacyjne, również w wersji z językiem migowym oraz audiodeskrypcją, a także zorganizowano konkursy dla uczniów oraz pokazy i zajęcia poświęcone bezpieczeństwu, które przeprowadzili strażacy oraz ratownicy i wolontariusze Grupy. Projekt realizowano w 29 szkołach podstawowych i przedszkolach.

Elektrownia Kobiet – Forum Kobiet – program, dzięki któremu kobiety zatrudnione w Elektrowni Połaniec oraz jej otoczeniu mogą dowiedzieć się, jak zadbać o zdrowie, bezpieczeństwo i urodę. Jego celem jest wzmocnienie poczucia własnej wartości i samoświadomości kobiet oraz podkreślenie ich znaczenia w środowisku, w którym przeważają mężczyźni. W 2019 r. w spotkaniach Forum wzięło udział łącznie 300 kobiet.

Estetyka dla miasta Łęczna – program zrealizowany przez Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., Urząd Miejski w Łęcznej i Fundację Krajobrazy, w ramach którego m.in. opracowano rekomendacje dla terenów zieleni w Łęcznej.

Młodzi odkrywcy – spełniamy marzenia – program, którego ideą jest spełnianie marzeń podopiecznych domów dziecka. W 2019 r. ENEA Elektrownia Połaniec S.A. przy wsparciu Fundacji ENEA oraz wolontariuszy z Elektrowni zorganizowała wyjazd edukacyjny dla 50 osób do rodzinnego parku rozrywki, wycieczkę do ogrodu zoologicznego w Poznaniu, a także udział wychowanków domów dziecka w warsztatach sportowo-psychologicznych ENEA Active Camp.

ENEA dla zdrowia – program profilaktyki raka szyjki macicy, polegający na bezpłatnych badaniach cytologicznych dla kobiet z Gminy Kozienice, organizowanych przez ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.

Karma wraca – organizowana przez ENEA Operator Sp. z o.o. zbiórka pożywienia dla bezdomnych zwierząt. W 2019 r. zebrano łącznie 800 kg karmy, którą przekazano potrzebującym schroniskom.

Ponadto poszczególne spółki Grupy organizowały liczne akcje charytatywne, np. na rzecz dzieci z lokalnego szpitala (Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.) czy domu dziecka (ENEA Centrum Sp. z o.o.).

12.7.2. Bezpieczeństwo energetyczne

Jednym ze strategicznych celów GK ENEA są działania na rzecz bezpieczeństwa energetycznego kraju: zapewnienia ciągłości dostaw energii elektrycznej oraz niezawodność funkcjonowania sieci dystrybucyjnej.

W ENEA Operator Sp. z o.o. obowiązują m.in. następujące regulacje dotyczące działań na rzecz niezawodności dostaw energii:

1. *Procedura dotycząca planowania i zgłaszania prac na sieci WN, SN i nn na potrzeby realizacji inwestycji i eksploatacji oraz prowadzenia ruchu sieci w ENEA Operator Sp. z o.o.,*
2. *Procedura prac pod napięciem przy urządzeniach elektroenergetycznych w ENEA Operator Sp. z o.o.,*
3. *Procedura prac pod napięciem w sieciach napowietrznych 15 i 20 KV w ENEA Operator Sp. z o.o.,*
4. *Procedura prowadzenia ewidencji wykonanych prac w technologii PPN oraz obliczania dostarczonej energii elektrycznej do odbiorców w trakcie wykonywania prac pod napięciem w ENEA Operator Sp. z o.o.,*
5. *Procedura wymiany informacji oraz raportowania zdarzeń w sieci elektroenergetycznej przez służby ruchu ENEA Operator Sp. z o.o. i współpracy ze sztabami zarządzania kryzysowego w sytuacjach awarii rozległych,*
6. *Procedura zarządzania wycinkami drzew i krzewów w pasach linii elektroenergetycznych ENEA Operator Sp. z o.o.,*
7. *Katalog standardowych zabiegów eksploatacyjnych sieci elektroenergetycznej WN, SN i nn w ENEA Operator Sp. z o.o.,*
8. *Procedura likwidacji kolizji,*
9. *szczegółowe regulacje dotyczące prawidłowej eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych,*
10. *Standardy w zakresie stosowania aparatury pomiarowo-diagnostycznej do linii kablowych średniego napięcia oraz pomiarów i diagnostyki linii kablowych wysokiego i średniego napięcia,*
11. *Standardy w zakresie stosowanych rozwiązań technicznych budowy linii i urządzeń elektroenergetycznych.*

W ramach działań poprawiających niezawodność pracy sieci, szczególnie SN, mającej największy wpływ na wskaźniki czasu trwania i częstości przerw w dostawach energii, są realizowane m.in. następujące programy i działania wspomagające:

- realizacja *Koncepcji rozwoju sieci SN*, która uwzględni również rozwój automatyki w głębi sieci
- kablowanie sieci SN przebiegających przez tereny leśne,
- likwidacja zagrożeń zwarciovych w sieci SN, mająca na celu zwiększenie przekrojów wyprowadzeń linii SN z GPZ, co pozwoli w konsekwencji na zwiększenie pewności zasilania odbiorców,
- wdrożenie w wybranych ciągach SN funkcji FDIR (Faul Detection, Isolation & Restoration),
- likwidacja sieci 6 kV na terenie aglomeracji poznańskiej,
- działania ENEA Operator w zakresie pomiarów oraz diagnostyki linii kablowych średniego napięcia
- działania nakierowane na prowadzenie systemowych działań związanych z wycinkami drzew i krzewów w pasach linii elektroenergetycznych.

ENEA Operator Sp. z o.o. dokłada wszelkich starań, aby ograniczać skutki awarii oraz przywracać zasilanie odbiorcom w możliwie najkrótszym czasie. Ponadto, w celu zachowania ciągłości dostaw energii elektrycznej do odbiorców, stosowane jest zasilanie wydzielonej sieci elektroenergetycznej z agregatów prądotwórczych. Dodatkowo, w Spółce zreorganizowano brygady wykonawcze oraz wyposażono je w niezbędny sprzęt celem zwiększenia zakresu realizowanych przez nie prac. Maksymalne ograniczanie przerw w dostawach energii elektrycznej do odbiorców realizowane jest poprzez systematyczne zwiększanie zakresu prac realizowanych w technologii prac pod napięciem (SN i nn), jak również prewencyjne pomiary diagnostyczne. Prace w zakresie zlokalizowania miejsca wystąpienia uszkodzeń w sieci, wykonania niezbędnych przełączeń oraz naprawcze dla przywrócenia zasilania odbiorcom są podejmowane niezwłocznie po wystąpieniu awarii przez pracowników ENEA Operator Sp. z o.o. i zewnętrznych firm wykonawczych. Dla każdej awarii prowadzona jest analiza przyczyn, która jest jednym z elementów oceny stanu technicznego i stanowi podstawę do formułowania zakresów modernizacji/wymiany urządzeń w ramach funkcjonujących w Spółce programów modernizacyjnych i inwestycyjnych lub decyzji eksploatacyjnych.

12.8. Zagadnienia praw człowieka – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki

W obszarze praw człowieka priorytety dla Grupy Kapitałowej ENEA stanowią:

- realizacja jednolitej polityki przeciwdziałania mobbingowi,
- zapewnienie wszelkiego wsparcia Pracownikom, którzy uważają, iż są poddawani mobbingowi, w bezstronnym wyjaśnieniu sprawy, a w razie potwierdzenia się zarzutów zastosowanie środków naprawczych,
- promowanie w organizacji właściwych postaw oraz wskazywanie zachowań niedopuszczalnych (za pośrednictwem szkoleń, e-learningu, webinarów itd.).

Wzorce postępowania dla wszystkich Pracowników Grupy określają przede wszystkim:

- *Kodeks Etyki Grupy ENEA*, definiujący wartości etyczne, którymi powinni kierować się Pracownicy w codziennej pracy i kontaktach biznesowych oraz prezentujący oczekiwane zasady zachowania, których fundamentem jest równe traktowanie i poszanowanie godności osobistej. Dokument wprowadza standardy dla relacji z Klientami, partnerami biznesowymi, akcjonariuszami, społecznościami lokalnymi i współpracownikami;
- *Polityka Compliance Grupy ENEA*, wskazująca m.in. na potrzebę budowania przyjaznego środowiska pracy oraz dbałości o ochronę zdrowia i bezpieczeństwa Pracowników;
- *Polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji oraz innym nieakceptowalnym zachowaniom*, która wskazuje charakterystyki postępowań niedopuszczalnych, tryb ich zgłaszania oraz postępowania ze zgłoszeniami, a także działania prewencyjne w tej kwestii oraz obowiązki pracodawcy i Pracowników.

Za wdrażanie i kontrolę realizacji wymienionych polityk odpowiada Departament Zarządzania Zasobami Ludzkimi ENEA S.A. w zakresie przeciwdziałania mobbingowi i wdrażania *Kodeksu Etyki Grupy ENEA* oraz Departament Prawno-Organizacyjny ENEA S.A. w zakresie compliance. Do monitorowania swojego otoczenia w kontekście obowiązujących norm są także zobligowani wszyscy Pracownicy.

Ponadto, w Grupie funkcjonuje Komisja Etyki, która rozstrzyga zgłaszane przez Pracowników wątpliwości etyczne oraz bezstronnie wyjaśnia zidentyfikowane przypadki prawdopodobnego złamania postanowień *Kodeksu Etyki*. Komisja działa w oparciu o swój regulamin, określający m.in. procedury w zakresie zgłaszania wątpliwości i naruszeń oraz prowadzenia czynności wyjaśniających.

Cztery główne wartości, na których oparta jest kultura organizacyjna GK ENEA

- **uczciwość**: postępowanie zgodne z zasadami etycznymi, przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, wzajemne poszanowanie i akceptacja otwartości w wyrażaniu opinii i poglądów,
- **odpowiedzialność**: dotrzymanie deklaracji w zakresie jakości, terminowości i niezawodności usług, realizacja obowiązków pracowniczych i dotrzymanie zobowiązań wynikających z umów społecznych,
- **bezpieczeństwo**: dzielenie się wiedzą i ciągłe podnoszenie kwalifikacji, umożliwienie Pracownikom zdobywania nowych doświadczeń,
- **kompetencja**: podejmowanie działań profilaktycznych i naprawczych w celu zapewnienia bezpiecznego środowiska pracy i ochrony środowiska naturalnego oraz ochrony danych wrażliwych, danych osobowych i informacji chronionych.

Ze względu na różnorodność spółek należących do GK ENEA, na poziomie poszczególnych jednostek zostały wdrożone również dodatkowe dokumenty i działania, spójne z zasadami przyjętymi dla całej Grupy.

W Lubelskim Węglu „Bogdanka” S.A. obowiązuje *Kodeks Etyki dla GK LW „Bogdanka” S.A.* Jednostką odpowiedzialną za monitoring przestrzegania przyjętych w nim regulacji jest Rzecznik ds. Etyki, zajmujący się ponadto edukacją etyczną Pracowników, oraz Inspektor ds. CSR. Ponadto, w Spółce funkcjonuje Dział Polityki Compliance. W 2018 r. opracowana została *Polityka Różnorodności*.

W ENEA S.A., ENEA Serwis Sp. z o.o., ENEA Centrum Sp. z o.o., ENEA Operator Sp. z o.o., ENEA Ciepło Sp. z o.o., ENEA Ciepło Serwis Sp. z o.o., ENEA Oświetlenie Sp. z o.o., ENEA Pomiary Sp. z o.o., ENEA Logistyka Sp. z o.o., ENEA Trading Sp. z o.o., ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., ENEA Elektrownia Połaniec S.A., ENEA Bionergia Sp. z o.o., Miejskiej Energetyce Ciepłej Piła Sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. funkcjonują specjalne zespoły opiniodawcze. Ich zadaniem jest ustalanie wszystkich okoliczności zarzutów zgłaszanych przez Pracowników oraz wydawanie rekomendacji w sprawie zaistnienia zjawiska mobbingu, dyskryminacji lub innych nieakceptowalnych zachowań w miejscu pracy. Członkowie tych zespołów w 2019 r. uczestniczyli w szkoleniu specjalistycznym obejmującym tematykę mobbingu i dyskryminacji.

ENEA S.A. we współpracy z ENEA Centrum Sp. z o.o. w 2019 r. przygotowała szkolenie e-learning (skierowane do Pracowników) oraz webinarium (adresowane do menadżerów) zatytułowane „Budowanie przyjaznego środowiska pracy – przeciwdziałanie mobbingowi i dyskryminacji oraz innym nieakceptowalnym zachowaniom”, które obowiązkowo poznają Pracownicy ENEA S.A, ENEA Operator Sp. z o.o., ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. , ENEA Centrum Sp. z o.o., ENEA Oświetlenie Sp. z o.o., ENEA Trading Sp. z o.o., ENEA Serwis Sp. z o.o., ENEA Pomiary Sp. z o.o. oraz ENEA Bioenergia Sp. z o.o. Ponadto, we wspomnianym roku ENEA S.A. uzyskała certyfikat „Firma bez mobbingu”, wystawiony przez Centrum Antymobbingowe Sanduro. Potwierdza on wysoki stopień ochrony Pracowników. We wspomnianym okresie w Grupie nie odnotowano potwierdzonych przypadków mobbingu lub dyskryminacji.

12.9. Zagadnienia przeciwdziałania korupcji i łapownictwu – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki

12.9.1. Przeciwdziałanie korupcji i łapownictwu

Grupa Kapitałowa ENEA priorytetowo traktuje zapobieganie wszelkim zjawiskom o charakterze korupcyjnym oraz ich eliminowanie, a także zapobiega powstawaniu zjawiska konfliktu interesów. W tym celu przyjmuje stosowne rozwiązania wewnętrzne, np. zapewniające transparentność w relacjach z kontrahentami, a także odpowiednio kształtuje kulturę organizacyjną, m.in. prowadząc edukację etyczną Pracowników.

Postępowanie w omawianym obszarze na poziomie Grupy normują następujące dokumenty:

- *Polityka Compliance Grupy ENEA,*
- *Kodeks Etyki Grupy ENEA,*
- *Zasady przyjmowania i wręczania upominków w Grupie ENEA,*
- *Polityka Zakupowa Grupy Kapitałowej ENEA,*
- *Zasady prowadzenia działań sponsoringowych w Grupie ENEA.*

Powyższe regulacje wdrażane są przez odpowiednie jednostki organizacyjne spółek Grupy. Jednocześnie w ramach Departamentu Prawno-Organizacyjnego w ENEA S.A. funkcjonuje Biuro Organizacji i Compliance, które monitoruje przestrzeganie w spółkach prawa oraz regulacji wewnętrznych, a także m.in. przygotowuje materiały edukacyjne dotyczące przeciwdziałania korupcji.

Wszyscy nowo przyjęci Pracownicy spółek GK ENEA w ramach szkoleń adaptacyjnych odbywają szkolenia z zakresu compliance, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień antykorupcyjnych. Ponadto, szkolenia o tej tematyce odbywają się w Grupie co trzy lata oraz w sytuacji zmiany lub wprowadzenia nowego dokumentu regulującego kwestie antykorupcyjne. W związku z aktualizacją *Polityki Compliance Grupy ENEA* oraz *Zasad przyjmowania i wręczania upominków w Grupie ENEA*, mającej na celu wprowadzenie definicji korupcji, takie szkolenia odbyły się w 2019 r. Miały one formę e-learningu, a w przypadku Pracowników niemających dostępu do systemu teleinformatycznego (brygady robocze) – spotkań bezpośrednich. Dodatkowo, w przypadającym 9 grudnia Międzynarodowym Dniu Antykorupcji na platformie e-learningowej uruchomiono nowe, obowiązkowe dla wszystkich spółek Grupy szkolenie dotyczące przeciwdziałania korupcji.

W 2019 r. miała także miejsce zmiana *Zasad obiegu informacji w zakresie kontroli zewnętrznych dla Grupy ENEA oraz czynności prowadzonych przez organy ścigania w Spółkach Grupy ENEA*. Do wspomnianej regulacji dodano zapisy normujące m.in. kwestie związane z czynnościami prowadzonymi przez organy ścigania oraz porządkujące i precyzujące obowiązki jednostek biorących udział w kontrolach zewnętrznych i w czynnościach organów ścigania prowadzonych w GK ENEA.

12.9.2. Wybrane działania spółek GK ENEA z obszaru przeciwdziałania korupcji

ENEA S.A. rozpoczęła wdrażanie *Standardów rekomendowanych dla systemu zarządzania zgodnością w zakresie przeciwdziałania korupcji oraz systemu ochrony sygnalistów*, przyjętych przez Zarząd i Radę Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. W wyniku powyższego Spółka uzupełniła szereg obowiązujących regulacji, m.in. regulamin pracy, o zapisy dotyczące przestrzegania zasad uczciwej konkurencji oraz przyjętych standardów antykorupcyjnych. Wprowadzone zostały również nowe regulacje, m.in. *Procedura Weryfikacji Kontrahentów*.

W ENEA Bioenergia Sp. z o.o. rozpoczęto stosowanie trzech wzorów umów: *O zachowaniu poufności oraz o zakazie nieuczciwej konkurencji* (podpisywana przez wszystkich Pracowników), *O zakazie konkurencji w trakcie trwania stosunku pracy* oraz *O zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy* (podpisywane przez Pracowników, z których stanowiskami związane są określone ryzyka). Wprowadzenie umów poprzedziło poinformowanie Pracowników Spółki o celu wdrożenia nowych regulacji.

W ENEA Serwis Sp. z o.o., w ramach realizacji zaleceń poaudytowych, kontynuowano szkolenia uzupełniające z zakresu compliance z naciskiem na przeciwdziałanie korupcji, rozpoczęte w 2018 r. Brali w nich udział Pracownicy wyznaczeni przez kierowników jednostek/komórek organizacyjnych Spółki. Ponadto, Spółka podjęła decyzję o dodatkowym przeszkoleniu z zakresu compliance, w tym konfliktu interesów, wszystkich swoich Pracowników, w tym członków brygad roboczych.

W 2019 r. w ENEA Serwis Sp. z o.o. przeprowadzono postępowania wyjaśniające w sprawie dwóch zidentyfikowanych przypadków korupcji. W wyniku dokonanych kontroli i przeprowadzonych wyjaśnień w jednym z przypadków rozwiązano umowy o pracę z trzema Pracownikami. W drugim przypadku zidentyfikowanej nieprawidłowości przeprowadzono wobec Pracowników postępowania dyscyplinujące oraz skierowano ich na ponowne szkolenia z zakresu przeciwdziałania korupcji. Wdrożony plan naprawczy przyniósł efekty, co potwierdziły rutynowe procesy kontrolne.

Wskaźniki efektywności wdrożonych polityk w zakresie przeciwdziałania korupcji	2019
Liczba potwierdzonych przypadków korupcji w spółkach GK ENEA w 2019 r.	2
Odsetek członków organów zarządzających GK ENEA, których poinformowano o polityce i procedurach antykorupcyjnych organizacji ¹⁾	100%

¹⁾ Lista uwzględnionych spółek: ENEA S.A., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., ENEA Elektrownia Polaniec S.A.; ENEA Ciepło Sp. z o.o.; ENEA Trading Sp. z o.o.; ENEA Bioenergia Sp. z o.o.; ENEA Centrum Sp. z o.o.; ENEA Serwis Sp. z o.o.; ENEA Oświetlenie Sp. z o.o.; ENEA Logistyka Sp. z o.o.; ENEA Operator Sp. z o.o.

12.10. Lista wskaźników i kluczowych informacji ujętych w oświadczeniu

Opis wskaźnika	Numery stron
Opis modelu biznesowego	126-130
Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności	131
Zainstalowana moc elektryczna	131
Całkowite wytwarzanie energii elektrycznej (netto)	131
Segment Obrót: liczba odbiorców energii (Punktów Poboru Energii)	131
Segment Obrót: sprzedaż energii elektrycznej i paliwa gazowego odbiorcom detalicznym	131
Segment Dystrybucja: liczba Klientów/odbiorców energii	131
Segment Dystrybucja: długość linii dystrybucyjnych wraz z przyłączami	131
Produkcja węgla – Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.	131
SAIDI – średni czas trwania wyłączenia zasilania	131
SAIFI – częstotliwość wyłączenia zasilania	131
Ryzyka niefinansowe związane z działalnością Grupy Kapitałowej ENEA	132-140
Zagadnienia środowiskowe – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki	141-147
Zużycie energii w organizacji	146
Całkowity pobór wody według źródła	146
Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu	146
Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych (Segment Wytwarzanie)	147
Wyprodukowana energia z OZE w Grupie Kapitałowej ENEA	147
Zagadnienia pracownicze – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki	148-162
Dane dotyczące Pracowników oraz innych osób świadczących pracę na rzecz organizacji	152
Łączna liczba nowych Pracowników zatrudnionych oraz łączna liczba odejść w okresie raportowania	153
Wypadki przy pracy	162
Zagadnienia społeczne – opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki	163-166
Łączna kwota przeznaczona przez GK ENEA na wszystkie działania zaangażowania społecznego	163
Zagadnienia praw człowieka - opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki	167-168
Zagadnienia przeciwdziałania korupcji i łapownictwu - opis polityk i procedur należytej staranności oraz ich wyniki	169-170
Komunikacja i szkolenia poświęcone politykom i procedurom antykorupcyjnym	169-170

13. Załączniki

Załącznik nr 1 – Rachunek zysków i strat ENEA Operator Sp. z o.o. w 2019 r.

[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych odbiorcom końcowym	2 566 317	2 704 174	137 857	5,4%
Przychody z tytułu opłat dodatkowych	5 604	5 522	-82	-1,5%
Przychody ze sprzedaży niezafakturowanej usług dystrybucji	-1 776	-6 597	-4 821	-271,5%
Rozliczenie rynku bilansującego	11 153	27 967	16 814	150,8%
Opłaty za przyłączenie do sieci	54 659	68 533	13 874	25,4%
Przychód z tytułu nielegalnego poboru energii elektrycznej	6 520	5 503	-1 017	-15,6%
Przychody z tytułu usług	28 610	28 637	27	0,1%
Sprzedaż usług dystrybucji innym podmiotom	18 308	18 412	104	0,6%
Sprzedaż towarów i materiałów oraz inne przychody	2 483	2 877	394	15,9%
Przychody ze sprzedaży	2 691 878	2 855 028	163 150	6,1%
Amortyzacja środków trwałych i WNiP	524 637	594 577	69 940	13,3%
Koszty świadczeń pracowniczych	445 829	470 375	24 546	5,5%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	32 031	33 700	1 669	5,2%
Zakup energii na potrzeby własne oraz straty sieciowe	235 731	320 935	85 204	36,1%
Koszty usług przesyłowych	408 374	443 650	35 276	8,6%
Inne usługi obce	288 068	287 286	-782	-0,3%
Podatki i opłaty	202 596	198 127	-4 469	-2,2%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	2 137 266	2 348 650	211 384	9,9%
Pozostałe przychody operacyjne	76 333	56 017	-20 316	-26,6%
Pozostałe koszty operacyjne	39 765	64 681	24 916	62,7%
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	14 817	13 742	-1 075	-7,3%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	576 363	483 972	-92 391	-16,0%
Przychody finansowe	3 019	2 754	-265	-8,8%
Koszty finansowe	65 318	98 727	33 409	51,1%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	514 064	387 999	-126 065	-24,5%
Podatek dochodowy	95 548	77 895	-17 653	-18,5%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	418 516	310 104	-108 412	-25,9%
EBITDA	1 101 000	1 078 549	-22 451	-2,0%

2019

Czynniki zmiany EBITDA ENEA Operator sp. z o.o. (spadek o 22 mln zł):

(+) wyższe przychody ze sprzedaży usług dystrybucji odbiorcom końcowym o 133 mln zł są głównie konsekwencją wyższych stawek w zatwierdzonej taryfie na 2019 rok

(-) wyższe koszty zakupu usług przesyłowych i dystrybucyjnych (saldo) o 35 mln zł są konsekwencją wyższych stawek w zatwierdzonej taryfie na 2019 rok

(-) wyższe koszty zakupu energii elektrycznej na pokrycie różnicy bilansowej (saldo) o 68 mln zł wynikają przede wszystkim z wyższej średniej ceny energii elektrycznej

(+) wyższe przychody za przyłączenie do sieci o 14 mln zł wynikają z większej liczby przyłączanych obiektów OZE oraz obiektów OSDn

(-) wyższe koszty operacyjne o 21 mln zł wynikają głównie z wyższych kosztów świadczeń pracowniczych oraz niższych kosztów podatków i opłat

(-) niższy wynik na pozostałej działalności operacyjnej o 44 mln zł wynika głównie z niższych przychodów od ubezpieczyciela z tytułu usuwania skutków szkód losowych oraz zmiany stanu rezerw dotyczących majątku sieciowego

Załącznik nr 2 - Rachunek zysków i strat ENEA Operator Sp. z o.o. w 4 kwartale 2019 r.

[tys. zł]	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych odbiorcom końcowym	639 202	698 105	58 903	9,2%
Przychody z tytułu opłat dodatkowych	1 445	1 587	142	9,8%
Przychody ze sprzedaży niezafakturowanej usług dystrybucji	4 815	-1 001	-5 816	-120,8%
Rozliczenie rynku bilansującego	9 459	13 169	3 710	39,2%
Opłaty za przyłączenie do sieci	13 323	21 647	8 324	62,5%
Przychód z tytułu nielegalnego poboru energii elektrycznej	1 705	1 403	-302	-17,7%
Przychody z tytułu usług	7 146	7 630	484	6,8%
Sprzedaż usług dystrybucji innym podmiotom	4 673	4 877	204	4,4%
Sprzedaż towarów i materiałów oraz inne przychody	985	686	-299	-30,4%
Przychody ze sprzedaży	682 752	748 104	65 352	9,6%
Amortyzacja środków trwałych i WNIP	137 943	157 137	19 194	13,9%
Koszty świadczeń pracowniczych	135 183	146 908	11 725	8,7%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	9 006	10 115	1 109	12,3%
Zakup energii na potrzeby własne oraz straty sieciowe	61 488	85 566	24 078	39,2%
Koszty usług przesyłowych	102 661	115 829	13 168	12,8%
Inne usługi obce	86 831	77 984	-8 847	-10,2%
Podatki i opłaty	46 180	32 493	-13 687	-29,6%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	579 292	626 032	46 740	8,1%
Pozostałe przychody operacyjne	14 129	21 586	7 457	52,8%
Pozostałe koszty operacyjne	10 220	12 175	1 955	19,1%
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	9 012	5 412	-3 600	-39,9%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	98 357	126 071	27 714	28,2%
Przychody finansowe	619	952	333	53,8%
Koszty finansowe	15 632	39 441	23 809	152,3%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	83 344	87 582	4 238	5,1%
Podatek dochodowy	16 637	17 214	577	3,5%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	66 707	70 368	3 661	5,5%
EBITDA	236 300	283 208	46 908	19,9%

4 kw. 2019

Czynniki zmiany EBITDA ENEA Operator sp. z o.o. (wzrost o 47 mln zł):

(+) wyższe przychody ze sprzedaży usług dystrybucji odbiorcom końcowym o 53 mln zł są głównie konsekwencją wyższych stawek w zatwierdzonej taryfie na 2019 rok

(-) wyższe koszty zakupu usług przesyłowych i dystrybucyjnych (saldo) o 13 mln zł są konsekwencją wyższych stawek w zatwierdzonej taryfie na 2019 rok

(-) wyższe koszty zakupu energii elektrycznej na pokrycie różnicy bilansowej (saldo) o 20 mln zł wynikają przede wszystkim z wyższej średniej ceny energii elektrycznej

(+) niższe koszty operacyjne o 10 mln zł wynikają głównie z niższych kosztów podatków i opłat, usług obcych oraz wyższych kosztów świadczeń pracowniczych

(+) wyższy wynik na pozostałej działalności operacyjnej o 9 mln zł wynika głównie z niższych kosztów likwidacji oraz wyższych przychodów z tytułu kar umownych i odszkodowań

Załącznik nr 3 - Rachunek zysków i strat ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. w 2019 r.

[tys. zł]	2018 ¹⁾	2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	4 117 803	4 771 349	653 546	15,9%
<i>koncesja na wytwarzanie</i>	3 459 949	4 484 260	1 024 311	29,6%
<i>koncesja na obrót</i>	657 854	287 089	-370 765	-56,4%
Przychody z tytułu świadectw pochodzenia	27 469	37 792	10 323	37,6%
Przychody ze sprzedaży uprawnień do emisji CO ₂	26 019	0	-26 019	-100,0%
Przychody ze sprzedaży ciepła	2 086	948	-1 138	-54,6%
Przychody z tytułu usług	9 652	9 807	155	1,6%
Sprzedaż towarów i materiałów oraz inne przychody	12 101	15 405	3 304	27,3%
Podatek akcyzowy	2	0	-2	-100,0%
Przychody ze sprzedaży netto	4 195 128	4 835 301	640 173	15,3%
Rekompensaty	0	115	115	100,0%
Przychody z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego	0	238	238	100,0%
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	4 195 128	4 835 654	640 526	15,3%
Amortyzacja środków trwałych i WNIIP	428 548	434 435	5 887	1,4%
Koszty świadczeń pracowniczych	249 886	272 341	22 455	9,0%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	1 969 225	2 790 451	821 226	41,7%
Zakup energii na potrzeby sprzedaży	1 279 785	570 591	-709 194	-55,4%
Usługi przesyłowe	460	389	-71	-15,4%
Inne usługi obce	138 255	134 321	-3 934	-2,8%
Podatki i opłaty	78 821	84 274	5 453	6,9%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	4 144 980	4 286 802	141 822	3,4%
Pozostałe przychody operacyjne	66 487	162 794	96 307	144,9%
Pozostałe koszty operacyjne	28 984	4 783	-24 201	-83,5%
Zysk / (strata) na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	(4 210)	837	5 047	119,9%
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	170 734	10 314	-160 420	-94,0%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	254 175	718 014	463 839	182,5%
Przychody finansowe	111 407	11 741	-99 666	-89,5%
Koszty finansowe	146 698	172 480	25 782	17,6%
Przychody z tytułu dywidend	1 217	465	-752	-61,8%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	220 101	557 740	337 639	153,4%
Podatek dochodowy	17 468	84 043	66 575	381,1%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	202 633	473 697	271 064	133,8%
EBITDA	511 989	1 142 135	630 146	123,1%

2019

Czynniki zmiany EBITDA ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. (wzrost o 630 mln zł):

Rozwiązanie rezerwy na zakup farmy wiatrowej Skoczylody w wysokości 129,0 mln zł

Pozostałe czynniki:

Elektrownia Kozienice (wzrost EBITDA o 490,2 mln zł):

(+) wzrost marży na wytwarzaniu o 308,2 mln zł

(+) wzrost marży na obrocie i na Rynku Bilansującym o 197,9 mln zł

(+) wyższe przychody z Regulacyjnych Usług Systemowych o 5,4 mln zł

(+) pozostałe czynniki +2,1 mln zł (wyższy o 4,9 mln zł wynik na sprzedaży i likwidacji środków trwałych, wyższy o 1,8 mln zł wynik na sprzedaży materiałów, przy jednocześnie niższym wyniku na pozostałej działalności operacyjnej o 4,0 mln zł)

(-) wzrost kosztów stałych o 23,4 mln zł

Segment OZE (wzrost EBITDA o 10,9 mln zł):

(+) Obszar Wiatr (+14,7 mln zł): wzrost przychodów z energii elektrycznej o 11,4 mln zł, wzrost przychodów ze świadectw pochodzenia o 10,2 mln zł, niższy o 3,7 mln zł wynik na pozostałej działalności operacyjnej, wzrost kosztów stałych o 3,1 mln zł

(-) Obszar Woda (-3,1 mln zł): spadek przychodów z energii elektrycznej o 3,8 mln zł, wzrost przychodów ze świadectw pochodzenia o 0,7 mln zł

(-) Obszar Biogaz (-0,7 mln zł): spadek wyniku na pozostałej działalności operacyjnej o 0,6 mln zł, spadek przychodów ze świadectw pochodzenia o 0,4 mln zł, wzrost wyniku na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych o 0,3 mln zł, wzrost przychodów z energii elektrycznej o 0,2 mln zł, wzrost pozostałych kosztów o 0,2 mln zł

¹⁾ W związku z wydzieleniem z dniem 30 listopada 2018r. Elektrociepłowni Białostok z ENEA Wytwarzanie nastąpiła zmiana prezentacji danych za 2018r. Z danych za 2018r. wydzielono Elektrociepłownię Białostok

Załącznik nr 4 - Rachunek zysków i strat ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. w 4 kwartale 2019 r.

[tys. zł]	4 kw. 2018 ¹⁾	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	1 048 346	1 210 320	161 974	15,5%
<i>koncesja na wytwarzanie</i>	851 334	1 102 324	250 990	29,5%
<i>koncesja na obrót</i>	197 012	107 996	-89 016	-45,2%
Przychody z tytułu świadectw pochodzenia	11 749	11 582	-167	-1,4%
Przychody ze sprzedaży ciepła	331	298	-33	-10,0%
Przychody z tytułu usług	2 505	2 614	109	4,4%
Sprzedaż towarów i materiałów oraz inne przychody	2 656	3 151	495	18,6%
Podatek akcyzowy	1	0	-1	-100,0%
Przychody ze sprzedaży netto	1 065 586	1 227 965	162 379	15,2%
Rekompensaty	0	115	115	100,0%
Przychody z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego ²⁾	0	64	64	100,0%
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	1 065 586	1 228 144	162 558	15,3%
Amortyzacja środków trwałych i WNiP	103 799	110 424	6 625	6,4%
Koszty świadczeń pracowniczych	66 187	84 939	18 752	28,3%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	475 384	670 788	195 404	41,1%
Zakup energii na potrzeby sprzedaży	380 313	189 833	-190 480	-50,1%
Usługi przesyłowe	62	53	-9	-14,5%
Inne usługi obce	45 228	37 115	-8 113	-17,9%
Podatki i opłaty	23 236	19 826	-3 410	-14,7%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	1 094 209	1 112 978	18 769	1,7%
Pozostałe przychody operacyjne	45 680	136 424	90 744	198,7%
Pozostałe koszty operacyjne	14 013	1 456	-12 557	-89,6%
Zysk / (strata) na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	(1 997)	662	2 659	133,1%
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	119 369	10 314	-109 055	-91,4%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	120 416	261 110	140 694	116,8%
Przychody finansowe	106 982	2 068	-104 914	-98,1%
Koszty finansowe	35 680	57 484	21 804	61,1%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	191 718	205 694	13 976	7,3%
Podatek dochodowy	-17 300	15 023	32 323	186,8%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	209 018	190 671	-18 347	-8,8%
EBITDA	104 846	361 220	256 374	244,5%

¹⁾ W związku z wydzieleniem z dniem 30 listopada 2018 r. Elektrociepłowni Białystok z ENEA Wytwarzanie nastąpiła zmiana prezentacji danych za 2018 r. Z danych za 2018 r. wydzielono Elektrociepłownię Białystok

²⁾ zmiana prezentacyjna danych dotyczących przychodów z tytułu leasingu i subleasingu operacyjnego za 9M 2019 r.

4 kw. 2019

Czynniki zmiany EBITDA ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. (wzrost o 256 mln zł):

Rozwiązanie rezerwy na zakup farmy wiatrowej Skoczylody w wys. 129,0 mln zł
Pozostałe czynniki:

Elektrownia Kozienice (wzrost EBITDA o 137,6 mln zł):

- (+) wzrost marży na wytwarzaniu o 32,5 mln zł
- (+) wzrost marży na obrocie i na Rynku Bilansującym o 116,0 mln zł
- (+) wyższe przychody z Regulacyjnych Usług Systemowych o 14,9 mln zł
- (-) pozostałe czynniki -15,0 mln zł (głównie spadek wyniku na pozostałej działalności operacyjnej 18,5 mln zł, wyższy o 2,5 mln zł wynik na sprzedaży i likwidacji środków trwałych)
- (-) wzrost kosztów stałych o 10,4 mln zł

Segment OZE (spadek EBITDA o 10,2 mln zł):

- (-) Obszar Wiatr (-9,4 mln zł): niższy o 7,2 mln zł wynik na pozostałej działalności operacyjnej (w 4 kw. 2018 odszkodowanie z tytułu awarii), spadek przychodów z energii elektrycznej o 1,0 mln zł, wzrost kosztów stałych o 0,8 mln zł, spadek przychodów ze świadectw pochodzenia o 0,3 mln zł
- (-) Obszar Woda (-1,1 mln zł): spadek przychodów z energii elektrycznej o 0,7 mln zł, wzrost kosztów stałych o 0,4 mln zł
- (+) Obszar Biogaz (+0,2 mln zł): wzrost wyniku na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych o 0,3 mln zł, spadek wyniku na pozostałej działalności operacyjnej o 0,1 mln zł

Załącznik nr 5 - Rachunek zysków i strat ENEA Elektrownia Połaniec w 2019 r.

[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	2 315 583	2 473 660	158 077	6,8%
Przychody ze sprzedaży energii ciepłej	55 684	55 465	-219	-0,4%
Przychody ze sprzedaży pozostałych produktów i usług	5 143	5 404	261	5,1%
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	3 269	1 929	-1 340	-41,0%
Przychody z tytułu świadectw pochodzenia	174 567	227 119	52 552	30,1%
Przychody ze sprzedaży praw do emisji CO ₂	1 607	21 780	20 173	1255,3%
Podatek akcyzowy	218	52	-166	-76,1%
Przychody ze sprzedaży netto	2 555 635	2 785 305	229 670	9,0%
Amortyzacja środków trwałych i WNIP	57 068	59 651	2 583	4,5%
Koszty świadczeń pracowniczych	61 096	80 750	19 654	32,2%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	1 542 235	1 750 538	208 303	13,5%
Zakup energii na potrzeby sprzedaży	490 995	333 849	-157 146	-32,0%
Usługi przesyłowe	0	338	338	100,0%
Inne usługi obce	206 038	233 871	27 833	13,5%
Podatki i opłaty	39 167	35 596	-3 571	-9,1%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	2 396 599	2 494 593	97 994	4,1%
Pozostałe przychody operacyjne	25 595	8 925	-16 670	-65,1%
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	609	0	-609	-100,0%
Pozostałe koszty operacyjne	1 573	2 038	465	29,6%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	182 449	297 599	115 150	63,1%
Przychody finansowe	2 499	2 920	421	16,8%
Koszty finansowe	22 171	7 529	-14 642	-66,0%
Przychody z tytułu dywidend	215	2 077	1 862	866,0%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	162 992	295 067	132 075	81,0%
Podatek dochodowy	16 936	56 527	39 591	233,8%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	146 056	238 540	92 484	63,3%
EBITDA	239 517	357 250	117 733	49,2%

2019

Czynniki zmiany EBITDA ENEA Elektrownia Połaniec (wzrost o 118 mln zł):

Segment Elektrownie Systemowe (wzrost EBITDA o 76 mln zł):

- (+) wyższa marża na wytwarzaniu o 47,7 mln zł
- (+) wyższa marża na obrocie i Rynku Bilansującym o 59,9 mln zł
- (+) wyższe przychody ze sprzedaży Regulacyjnych Usług Systemowych o 16,6 mln zł
- (-) wyższe koszty stałe o 50,8 mln zł
- (+) korekta kontraktów terminowych na zakup CO₂ na potrzeby alokacji ceny nabycia +2,9 mln zł

Segment OZE (wzrost EBITDA o 53 mln zł):

- (+) wyższa marża na produkcji energii z OZE o 70,5 mln zł
- (-) niższa marża ZB na sprzedaży/ aktualizacji zapasu zielonych certyfikatów o 1,1 mln zł
- (-) wyższe koszty stałe o 16,3 mln zł

Segment Ciepło (spadek EBITDA o 12 mln zł):

- (-) niższa marża na ciepłe o 10,1 mln zł z tytułu: wyższego kosztu CO₂ o 8,5 mln zł oraz wzrostu kosztów węgla o 2,3 mln zł
- (-) wyższe koszty stałe o 1,5 mln zł

Załącznik nr 6 - Rachunek zysków i strat ENEA Elektrownia Połaniec w 4 kwartale 2019 r.

[tys. zł]	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	583 489	598 991	15 502	2,7%
Przychody ze sprzedaży energii ciepłej	14 563	13 737	-826	-5,7%
Przychody ze sprzedaży pozostałych produktów i usług	1 347	1 365	18	1,3%
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	937	1 585	648	69,2%
Przychody z tytułu świadectw pochodzenia	64 005	68 481	4 476	7,0%
Przychody ze sprzedaży praw do emisji CO ₂	1 607	0	-1 607	-100,0%
Podatek akcyzowy	61	14	-47	-77,0%
Przychody ze sprzedaży netto	665 887	684 145	18 258	2,7%
Amortyzacja środków trwałych i WNiP	15 150	15 216	66	0,4%
Koszty świadczeń pracowniczych	16 501	24 955	8 454	51,2%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	421 020	415 624	-5 396	-1,3%
Zakup energii na potrzeby sprzedaży	129 234	110 633	-18 601	-14,4%
Usługi przesyłowe	0	90	90	100,0%
Inne usługi obce	53 612	61 740	8 128	15,2%
Podatki i opłaty	9 138	8 435	-703	-7,7%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	644 655	636 693	-7 962	-1,2%
Pozostałe przychody operacyjne	24 263	2 780	-21 483	-88,5%
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	609	0	-609	-100,0%
Pozostałe koszty operacyjne	971	743	-228	-23,5%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	43 915	49 489	5 574	12,7%
Przychody finansowe	523	508	-15	-2,9%
Koszty finansowe	-14 378	6 335	20 713	144,1%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	58 816	43 662	-15 154	-25,8%
Podatek dochodowy	-3 176	8 213	11 389	358,6%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	61 992	35 449	-26 543	-42,8%
EBITDA	59 065	64 705	5 640	9,5%

4 kw. 2019

Czynniki zmiany EBITDA ENEA Elektrownia Połaniec (wzrost o 6 mln zł):

Segment Elektrownie Systemowe (spadek EBITDA o 7 mln zł):

- (-) niższa marża na wytwarzaniu o 8,0 mln zł
- (+) wyższa marża na obrocie i Rynku Bilansującym o 31,0 mln zł
- (-) niższe przychody ze sprzedaży Regulacyjnych Usług Systemowych o 3,3 mln zł
- (-) wyższe koszty stałe o 35,8 mln zł
- (+) korekta kontraktów terminowych na zakup CO₂ na potrzeby alokacji ceny nabycia +9,5 mln zł

Segment OZE (wzrost EBITDA o 16 mln zł):

- (+) wyższa marża na produkcji energii z OZE o 18,7 mln zł
- (-) wyższe koszty stałe o 3,1 mln zł

Segment Ciepło (spadek EBITDA o 3 mln zł):

- (-) niższa marża na ciepłe -2,5 mln zł z tytułu wyższego kosztu CO₂ o 1,9 mln zł oraz wzrostu kosztów węgla o 0,9 mln zł
- (-) wyższe koszty stałe o 0,8 mln zł

Załącznik nr 7 - Rachunek zysków i strat GK LW Bogdanka w 2019 r. (dane z pakietu konsolidacyjnego LW Bogdanka)

[tys. zł]	2018	2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	1 756 673	2 157 858	401 185	22,8%
Amortyzacja środków trwałych i WNiP	364 272	352 984	-11 288	-3,1%
Koszty świadczeń pracowniczych	577 003	647 766	70 763	12,3%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	342 201	338 424	-3 777	-1,1%
Inne usługi obce	331 150	333 417	2 267	0,7%
Podatki i opłaty	43 474	46 261	2 787	6,4%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	1 658 100	1 718 852	60 752	3,7%
Pozostałe przychody operacyjne	38 675	28 045	-10 630	-27,5%
Pozostałe koszty operacyjne	5 920	3 004	-2 916	-49,3%
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	25 880	46 104	20 224	78,1%
Odwroćenie odpisu z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	0	250	250	100,0%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	105 448	418 193	312 745	296,6%
Przychody finansowe	15 554	15 709	155	1,0%
Koszty finansowe	12 661	12 355	-306	-2,4%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	108 341	421 547	313 206	289,1%
Podatek dochodowy	19 374	78 081	58 707	303,0%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	88 967	343 466	254 499	286,1%
EBITDA	469 720	770 927	301 207	64,1%

2019

Czynniki zmiany EBITDA GK LW Bogdanka (wzrost o 301 mln zł):

(+) wzrost przychodów ze sprzedaży węgla: większa sprzedaż ilościowa (+416 tys. t; 4,7%) oraz wyższa cena
 (+) niższe o 153 tys. ton wydobycie urobku (-1,0%) – spadek kosztów produkcji
 (-) wzrost średniego zatrudnienia w Kopalni, wprowadzenie PPE oraz dodatkowego pakietu medycznego
 (-) wyższa opłata eksploatacyjna w związku z wyższą produkcją węgla handlowego
 (-) wzrost stawek za usługi świadczone przez firmy obce oraz zmiana zakresu zleczanych prac firmom obcym
 (-) w 2019 roku spadek wartości zapasów¹⁾ o 15,3 mln zł (wzrost kosztów), w 2018 roku spadek wartości zapasów o 7,7 mln zł (wzrost kosztów)

Istotne zdarzenia jednorazowe:

- w 2018 - rozliczenie umowy zawartej pomiędzy LWB a konsorcjum firm Mostostal Warszawa SA oraz Acciona Infraestructuras (+28,7 mln zł) oraz rozliczenie umowy z firmą Wonam (+2,5 mln zł);
 - w 2019 rozwiązanie rezerwy na sporne roszczenia ZUS (+16,4 mln zł)
 - wyższa wartość likwidacji rzeczowych aktywów trwałych - głównie wartość netto zlikwidowanych wyrobisk (ostatnie metry)

¹⁾ wpływ na prezentowane koszty = techniczny koszt wytworzenia węgla rozdzielony wg aktualnej struktury * ilościowa zmiana zapasu węgla w analizowanym

Załącznik nr 8 - Rachunek zysków i strat GK LW Bogdanka w 4 kwartale 2019 r. (dane z pakietu konsolidacyjnego LW Bogdanka)

[tys. zł]	4 kw. 2018	4 kw. 2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody	421 033	531 747	110 714	26,3%
Amortyzacja środków trwałych i WNiP	89 425	92 201	2 776	3,1%
Koszty świadczeń pracowniczych	151 811	176 085	24 274	16,0%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	88 674	89 182	508	0,6%
Inne usługi obce	92 719	88 325	-4 394	-4,7%
Podatki i opłaty	8 223	7 668	-555	-6,7%
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	430 852	453 461	22 609	5,2%
Pozostałe przychody operacyjne	5 021	5 737	716	14,3%
Pozostałe koszty operacyjne	3 351	944	-2 407	-71,8%
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	11 405	16 481	5 076	44,5%
Odwroćenie odpisu z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	0	250	250	100%
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	(19 554)	66 848	86 402	441,9%
Przychody finansowe	2 941	4 172	1 231	41,9%
Koszty finansowe	302	3 656	3 354	1110,6%
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	(16 915)	67 364	84 279	498,3%
Podatek dochodowy	-3 634	13 415	17 049	469,2%
Zysk / (strata) netto okresu sprawozdawczego	(13 281)	53 949	67 230	506,2%
EBITDA	69 871	158 799	88 928	127,3%

4 kw. 2019

Czynniki zmiany EBITDA GK LW Bogdanka (wzrost o 89 mln zł):

- (+) wzrost przychodów ze sprzedaży węgla: większa sprzedaż ilościowa (+143 tys. t; 6,6%) oraz wyższa cena
- (-) wyższe o 188 tys. ton wydobycie urobku (+5,2%) – wzrost kosztów produkcji
- (-) wzrost średniego zatrudnienia w Kopalni, wprowadzenie PPE oraz dodatkowego pakietu medycznego
- (+) wyższa opłata eksploatacyjna w związku z wyższą produkcją węgla handlowego przy niższym podatku od nieruchomości
- (+) wzrost stawek za usługi świadczone przez firmy obce przy niższym zakresie zleczanych prac firmom obcym
- (+) w 4 kw. 2019 roku spadek wartości zapasów ¹⁾ o 4,9 mln zł (wzrost kosztów), w 4 kw. 2018 roku spadek wartości zapasów o 5,8 mln zł (wzrost kosztów)

Istotne zdarzenia jednorazowe:

- wyższa wartość likwidacji rzeczowych aktywów trwałych - głównie wartość netto zlikwidowanych wyrobisk (ostatnie metry)

¹⁾ wpływ na prezentowane koszty = techniczny koszt wytworzenia węgla rozdzielony wg aktualnej struktury * ilościowa zmiana zapasu węgla w analizowanym okresie

14. Słownik pojęć i skrótów

Poniżej zamieszczono słownik pojęć i wykaz skrótów używanych w treści niniejszego Sprawozdania. Definicje alternatywnych pomiarów wyników oraz metodologie ich obliczania są takie same jak definicje oraz metodologie obliczania tych samych wskaźników we wcześniejszych raportach okresowych Grupy Kapitałowej ENEA. Wybrane definicje można również znaleźć w słowniku pojęć i skrótów dostępnym na stronie internetowej Emitenta <https://ir.enea.pl/slownik>.

Informacja nt. poszczególnych wskaźników obliczanych dla okresów sprawozdawczych jest cyklicznie monitorowana oraz prezentowana w ramach kolejnych raportów okresowych Emitenta

Wskaźnik finansowy	Wyszczególnienie
EBITDA	Zysk (strata) operacyjny + amortyzacja + odpis z tyt. utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych
Rentowność kapitału własnego (ROE)	$\frac{\text{Zysk (strata) netto okresu sprawozdawczego}}{\text{Kapitał własny}}$
Rentowność aktywów (ROA)	$\frac{\text{Zysk (strata) netto okresu sprawozdawczego}}{\text{Aktywa całkowite}}$
Rentowność netto	$\frac{\text{Zysk (strata) netto okresu sprawozdawczego}}{\text{Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody}}$
Rentowność operacyjna	$\frac{\text{Zysk (strata) operacyjny}}{\text{Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody}}$
Rentowność EBITDA	$\frac{\text{EBITDA}}{\text{Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody}}$
Wskaźnik bieżącej płynności	$\frac{\text{Aktywa obrotowe}}{\text{Zobowiązania krótkoterminowe}}$
Pokrycie majątku trwałego kapitałami własnymi	$\frac{\text{Kapitał własny}}{\text{Aktywa trwałe}}$
Wskaźnik zadłużenia ogólnego	$\frac{\text{Zobowiązania ogółem}}{\text{Aktywa całkowite}}$
Dług netto / EBITDA	$\frac{\text{Zobowiązania oprocentowane - środki pieniężne i ich ekwiwalenty}}{\text{EBITDA LTM}}$
Cykl rotacji należności krótkoterminowych w dniach	$\frac{\text{Średni stan należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe} \times \text{liczba dni}}{\text{Przychody ze sprzedaży oraz inne dochody}}$
Cykl rotacji zobowiązań z tyt. dostaw i usług oraz pozostałych w dniach	$\frac{\text{Średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych} \times \text{liczba dni}}{\text{Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów}}$
Cykl rotacji zapasów w dniach	$\frac{\text{Średni stan zapasów} \times \text{liczba dni}}{\text{Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów}}$
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów; Zakup energii na potrzeby sprzedaży; Usługi przesyłowe; inne usługi obce, podatki i opłaty, podatek akcyzowy
Dług netto	kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe długo- i krótkoterminowe + zobowiązania z tyt. leasingu finansowego długo- i krótkoterminowe + zobowiązania finansowe wycenione w wartości godziwej długo- i krótkoterminowe - środki pieniężne i ich ekwiwalenty - aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej długo- i krótkoterminowe - dłużne aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie długo- i krótkoterminowe
EBITDA LTM	EBITDA z ostatnich 12 miesięcy
EBIT	Zysk (strata) operacyjny
Koszty operacyjne	Amortyzacja; Koszty świadczeń pracowniczych; Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów; Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży; Usługi przesyłowe; Inne usługi obce, Podatki i opłaty

Wskaźnik finansowy	Wyszczególnienie
Finansowanie zewnętrzne	Suma pozycji z sprawozdania z przepływów pieniężnych: Otrzymane kredyty i pożyczki, Emisja obligacji, Spłata kredytów i pożyczek, Wykup obligacji
Koszty stałe	Koszty, które są niezależnie od wielkości produkcji energii elektrycznej. W Elektrowni koszty te dotyczą: kosztów wynagrodzeń razem z narzutami, amortyzacji, kosztów zużycia materiałów i surowców, kosztów usług obcych, kosztów podatków i opłat, w pozycji też znajdują się również pozostałe koszty stałe
Koszty własne	Bezpośrednie i pośrednie koszty sprzedaży ENEA S.A. i ENEA Trading Sp. z o.o.
Marża na ciepłe	Marża na sprzedaży ciepła, kalkulowana jako różnica pomiędzy przychodem ze sprzedaży ciepła, a jego zmiennymi kosztami wytworzenia
Marża na obrocie	Różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży energii zakupionej w ramach obrotu, a kosztami zakupu tej energii uwzględniająca wynik na sprzedaży CO ₂
Marża na produkcji energii z OZE	Marża na sprzedaży energii i produkcji zielonych certyfikatów z Zielonego Bloku, kalkulowana jako różnica pomiędzy przychodem ze sprzedaży energii i z wyceny wyprodukowanych certyfikatów, a kosztami zmiennymi ich wytworzenia
Marża na Rynku Bilansującym	Różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży energii zakupionej na rynku bilansującym, a kosztami zakupu tej energii uwzględniająca wynik na sprzedaży CO ₂
Marża na wytwarzaniu	Różnica pomiędzy osiągniętymi przychodami ze sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej i przychodów z certyfikatów, a kosztami zmiennymi dotyczącymi wytworzenia tej energii
Marża z działalności koncesjonowanej	Marża z działalności koncesjonowanej jest to pozycja zarządcza uwzględniająca przychody i koszty związane z działalnością gospodarczą polegającą na dystrybucji energii elektrycznej na potrzeby odbiorców zlokalizowanych na określonym terenie. Są to przede wszystkim: <ul style="list-style-type: none"> – przychody ze sprzedaży usług dystrybucji odbiorcom końcowym – koszt usług przesyłowych i dystrybucyjnych – koszty zakupu energii elektrycznej na pokrycie różnicy bilansowej i potrzeb własnych – przychody z tytułu opłat za przyłączenie do sieci ENEA Operator Sp. z o.o. posiada koncesję udzieloną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki do dnia 01.07.2030 r.
Marża ZB na sprzedaży/ aktualizacji zapasu zielonych certyfikatów	Marża na sprzedaży zielonych certyfikatów z Zielonego Bloku kalkulowana jako różnica pomiędzy przychodem ze sprzedaży, a kosztem własnym sprzedaży certyfikatów, uwzględniająca aktualizację zapasu zielonych certyfikatów tj. aktualizację średnioważonej ceny zapasu certyfikatów do ceny rynkowej w przypadku znacznego spadku ich ceny rynkowej
Skorygowana marża i pokrycia	Marża na obrocie detalicznym energią elektryczną i paliwem gazowym realizowana przez ENEA S.A. wykazywana łącznie ze sprzedażą hurtową realizowaną przez ENEA Trading sp. z o.o. skorygowana prezentacyjnie o inne czynniki zależne takie jak koszty rezerw z tytułu roszczeń wypowiedzianych umów PMOZE, przychody i koszty z tytułu sprzedaży i zakupu praw do emisji CO ₂ , częściową wycenę praw do emisji CO ₂ wykazywaną w działalności operacyjnej. Należy jednak zaznaczyć, że wycena CO ₂ w zakresie zrealizowanych i zarachowanych różnic kursowych prezentowana jest w działalności finansowej i w tej części wpływa na wynik finansowy
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	Zmiana na pozycjach: pozostałe przychody operacyjne, pozostałe koszty operacyjne, zysk/ strata na zmianie, sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych
Zmiana kapitału obrotowego	Pozycja z sprawozdania z przepływów pieniężnych

Skrót/pojęcie	Pełna nazwa/wyjaśnienie
AA1000	Międzynarodowy standard społecznej odpowiedzialności biznesu, włączający kwestie społeczne i etyczne do zarządzania strategicznego organizacji i jej działalności
ACER	Agency for the Cooperation of Energy Regulators - Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki
Advanced Metering Infrastructure	Liczniki inteligentne
AMI	Advanced Metering Infrastructure, zaawansowane systemy pomiarowo – rozliczeniowe wraz z dwukierunkowymi układami pomiarowo – rozliczeniowymi.
Aukcja mocy	Mechanizm wprowadzony przez Ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (Dz. U. 2020 poz. 247). W ramach aukcji mocy producenci energii elektrycznej oferują operatorowi na okres dostaw obowiązek mocy, czyli zobowiązują się do pozostawania w okresie dostaw w gotowości do dostarczania określonej mocy elektrycznej do systemu oraz do dostawy określonej mocy elektrycznej do systemu w okresach zagrożenia
BAT	Best Available Techniques – najlepsze dostępne techniki, dokument formułujący wnioski dotyczące najlepszych dostępnych technik dla instalacji nim objętych, a także wskazujący poziomy emisji powiązane z najlepszymi dostępnymi technikami
BHP	Bezpieczeństwo i higiena pracy
Blockchain	Zdecentralizowana platforma o rozproszonej infrastrukturze sieciowej, służąca do księgowania transakcji, płatności lub zapisów księgowych. Do zalet tej technologii należy m.in. bezpieczeństwo, które zapewnia stosowanie algorytmów kryptograficznych, odporność na awarie oraz jawność transakcji przy zachowaniu anonimowości użytkowników. Lista możliwych zastosowań obejmuje m.in. kryptowaluty, Internet Rzeczy, transakcje giełdowe bez pośredników i instytucji, księgi wieczyste z pominięciem notariusza i sądów ksiąg wieczystych, handel energią elektryczną prosument-odbiorca bez pośredników, księgi rachunkowe
CAPEX	Capital expenditures - nakłady inwestycyjne
CDS	Różnica pomiędzy osiągniętą ceną ze sprzedaży energii elektrycznej wytworzonej, a kosztami zmiennymi dotyczącymi wytworzenia tej energii (jednostkowy koszt CO ₂ i jednostkowy koszt węgla z transportem).
Cena euroszczytu (PEAK)	Cena kontraktu z dostawą takiego samego wolumenu energii w euroszczytce (tj. w godzinach od 7:00 do 22:00 w dni robocze)
Cena pasma (BASE)	Cena kontraktu z dostawą takiego samego wolumenu energii w każdej godzinie doby
CER	Certified Emission Reduction - jednostka poświadczonej redukcji emisji
CO	Tlenek węgla (czad)
CO ₂	Dwutlenek węgla
Compliance	Zapewnianie zgodności działalności organizacji z obowiązującymi przepisami oraz regulacjami wewnętrznymi
COR	Cena za operacyjną rezerwę mocy
CSR (ang. Corporate Social Responsibility)	Spółeczna odpowiedzialność biznesu. Odpowiedzialność organizacji za wpływ jej decyzji i działań na społeczeństwo i środowisko, zapewniana przez przejrzyste i etyczne postępowanie, które: <ul style="list-style-type: none"> – przyczynia się do zrównoważonego rozwoju, w tym dobrobytu i zdrowia społeczeństwa – uwzględnia oczekiwania interesariuszy – jest zgodne z obowiązującym prawem i spójne z międzynarodowymi normami postępowania – jest zintegrowane z działaniami organizacji i praktykowane w jej relacjach
Dyrektywa IED	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych. Zaostrza ona standardy emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów z obiektów energetycznego spalania
EFET	European Federation of Energy Traders – europejskie stowarzyszenie skupiające spółki obrotu energią
Employer branding	Działania firmy mające na celu budowanie jej wizerunku jako atrakcyjnego pracodawcy
ENTSO-e	Europejska Sieć Operatorów Elektroenergetycznych Systemów Przesyłowych (ang. European Network of Transmission System Operators for Electricity - ENTSO-E), która zrzesza 43 operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej (OSP) z 36 krajów w Europie. Organizacja powstała w grudniu 2008 r. i funkcjonuje na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003
EUA	EU Emission Allowance - uprawnienie do emisji w ramach Europejskiego Systemu Handlu Emisjami
EU DSO	Projekt rozporządzenia w sprawie wewnętrznego rynku energii zakłada utworzenie europejskiej organizacji OSD – EU DSO, na wzór istniejącej i mającej istotne znaczenie dla transgranicznego rynku energii organizacji operatorów systemów przesyłowych ENTSO.

Skrót/pojęcie	Pełna nazwa/wyjaśnienie
Europejski System Handlu Emisjami EU ETS	Europejski system wspierający redukcję emisji gazów cieplarnianych
FDIR (ang. Fault Detection, Isolation, Restoration)	System umożliwiający automatyczne wykrywanie awarii, wyizolowanie miejsca uszkodzenia i przywrócenie zasilania
GPZ	Główny Punkt Zasilający
GWh	Gigawatogodzina
HCl	Chlorowodór
HF	Fluorowodór
Hg	Rtęć
HR (ang. human resources)	Zasoby ludzkie
Hydrocyklony ścieków	Urządzenia mające na celu ograniczenie ilości zawiesiny gipsowej trafiającej na instalację oczyszczalni ścieków IOS, a co za tym idzie zmniejszenie ilości osadu/szlamu wyprowadzanego z oczyszczalni
ICE	Platforma obrotu umożliwiająca handel uprawnieniami do emisji CO ₂ (EUA) oraz jednostkami poświadczonej redukcji emisji (CER) na rynku futures
ICT	Information and Communication Technologies. Technologie teleinformatyczne.
Instalacja SCR	Instalacja katalitycznego odazotowania spalin
Interesariusz	Osoba lub grupa osób zainteresowana decyzjami lub działaniami organizacji. Interesariusz to każdy, kto wpływa na organizację i każdy, na kogo ona wpływa
Internet Rzeczy	Koncepcja, zgodnie z którą różnego rodzaju przedmioty, m.in. urządzenia gospodarstwa domowego, artykuły oświetleniowe i grzewcze, mogą pośrednio albo bezpośrednio gromadzić, przetwarzać lub wymieniać dane za pośrednictwem instalacji elektrycznej lub sieci komputerowej. Celem realizacji tej idei jest tworzenie inteligentnych miast, transportu, produktów, budynków, systemów energetycznych, systemów zdrowia czy związanych z życiem codziennym
IOS	Instalacja odsiarczania spalin oraz redukcji metali ciężkich
IT (ang. information technology)	Technika informatyczna. Sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie, a także narzędzia i inne techniki związane ze zbieraniem, przetwarzaniem, przesyłaniem, przechowywaniem, zabezpieczaniem i prezentowaniem informacji
JG _{Wa}	Jednostka Grafikowa Wytwórcza aktywna
Karta MultiSport	Abonament umożliwiający korzystanie z różnego rodzaju obiektów sportowych uczestniczących w programie
Kogeneracja	Proces technologiczny jednoczesnego wytwarzania energii elektrycznej i użytkowej energii cieplnej w elektrociepłowni
Krajowy System Elektroenergetyczny	Zbiór urządzeń przeznaczony do wytwarzania, przesyłu, rozdziału, magazynowania i użytkowania energii elektrycznej, połączonych ze sobą funkcjonalnie w system umożliwiający realizację dostaw energii elektrycznej na terenie kraju w sposób ciągły i nieprzerwany
Łańcuch dostaw	Sekwencja działań lub stron dostarczających produkty lub usługi dla organizacji
Mg	Megagram, inaczej tona
Mobbing	Prześladowanie, uporczywe nękanie i zastraszanie, stosowanie przemocy psychicznej wobec podwładnego lub współpracownika w miejscu pracy
MW _e	Megawat mocy elektrycznej
MWh	Megawatogodzina (1 GWh = 1.000 MWh)
MW _t	Megawat mocy cieplnej
NH ₃	Amoniak
Nm ³	Normalny metr sześcienny gazu, tj. liczba m ³ , jakie zająłby gaz w warunkach normalnych
nn	Sieć niskiego napięcia, dostarczająca indywidualnym odbiorcom prąd przemienny o częstotliwości 50 Hz, pod napięciem fazowym 230 V
NO _x	Tlenki azotu

Skrót/pojęcie	Pełna nazwa/wyjaśnienie
Operator systemu przesyłowego	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., jednoosobowa spółka Skarbu Państwa będąca właścicielem sieci najwyższych napięć, a więc operatorem elektroenergetycznego systemu przesyłowego
OSD	Operator Systemu Dystrybucyjnego
OSDn	Operator Systemu Dystrybucyjnego, którego sieć dystrybucyjna nie posiada bezpośredniego połączenia z siecią przesyłową OSP
OSP	Operator Systemu Przesyłowego
OZE	Odnawialne źródła energii
PKPZ	Pracownicza Kasa Zapomogowo-Pożyczkowa
PM „białe”	Nazwa potoczna instrumentów PMOZE-BIO
PM „błękitne”	Nazwa potoczna instrumentu PMEF, PMEF_F, PMEF-XXXX
PM „zielone”	Tożsame z PMOZE
PMOZE	Prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł energii
PMOZE - BIO	Prawa Majątkowe wynikające ze Świadectw Pochodzenia energii elektrycznej w biogazowniach rolniczych
POR	Zdolności wytwórcze JGWa stanowiące operacyjną rezerwę mocy
PSCMI 1	Odzwierciedla poziom cen miał w energetycznych klasy 20-23/1 w sprzedaży do energetyki zawodowej i przemysłowej.
Prawo energetyczne	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. 2019 poz. 755)
Rada pracowników	Organ reprezentacji pracowniczej ustanowiony przez Ustawę z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji (Dz.U. 2006 nr 79 poz. 550). Rady pracowników powinny być tworzone u pracodawców, którzy prowadzą działalność gospodarczą i zatrudniają co najmniej 50 pracowników. Obowiązek ten nie dotyczy m.in. pracodawców objętych zakresem ustawy, którzy do 24 maja 2006 r. zawarli z przedstawicielami pracowników porozumienie gwarantujące warunki informowania i konsultowania na poziomie przynajmniej równym zapisanemu w ustawie
Regulacje WP	Winter Package (Pakiet zimowy)
RDN	Rynek Dnia Następnego (RDN) funkcjonuje od 30 czerwca 2000 r. Jest rynkiem spot dla energii elektrycznej w Polsce. Od początku notowań ceny na RDN stanowią odniesienie dla cen energii w kontraktach bilateralnych w Polsce. RDN przeznaczony jest dla tych spółek, które chcą w sposób aktywny i bezpieczny na bieżąco domykać swoje portfele zakupów/sprzedaży energii elektrycznej w poszczególnych godzinach doby
RS	Rozdzielnia sieciowa
Rynek bilansujący	Rynek techniczny prowadzony przez OSP. Jego celem jest bilansowanie w czasie rzeczywistym zapotrzebowania na energię elektryczną z jej produkcją w krajowym systemie elektroenergetycznym (KSE)
Rynek SPOT	Rynek kasowy (bieżący)
Rynek terminowy	Rynek energii elektrycznej, na którym notowane są produkty typu forward
SAIDI	System Average Interruption Duration Index - wskaźnik przeciętnego systemowego czasu trwania przerwy długiej i bardzo długiej (wyrażany w minutach na Klienta)
SAIFI	System Average Interruption Frequency Index - wskaźnik przeciętnej systemowej częstości przerw długich w dostawie energii (wyrażany w liczbie przerw na Klienta)
SCoTA	Standard Coal Trading Agreement – standard umowy funkcjonujący na międzynarodowym rynku węgla
SCR (ang. Selective Catalytic Reduction)	Instalacja katalitycznego odazotowania spalin. Zasadą jej działania jest redukcja tlenków azotu do azotu atmosferycznego na powierzchni katalizatora, odbywająca się z wykorzystaniem substancji zawierającej amoniak
SE	Stacja elektroenergetyczna

Skrót/pojęcie	Pełna nazwa/wyjaśnienie
Smart Grid	Inteligentne sieci elektroenergetyczne, w ramach których istnieje komunikacja między wszystkimi uczestnikami rynku energii, mająca na celu dostarczanie usług energetycznych z zapewnieniem obniżenia kosztów, zwiększenia efektywności oraz integracji rozproszonych źródeł energii, w tym także źródeł odnawialnych
SN	Sieć średniego napięcia, w której napięcie międzyfazowe wynosi od 1 kV do 60 kV
SO ₂	Dwutlenek siarki
Spółeczna inspekcja pracy	Służba społeczna pełniona przez pracowników, mająca na celu zapewnienie przez zakład pracy bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz ochronę uprawnień pracowniczych, określonych w przepisach prawa pracy. Społeczni inspektorzy pracy współdziałają z Państwową Inspekcją Pracy oraz innymi organami nadzoru i kontroli warunków pracy. Podstawowy zakres ich działalności określa Ustawa z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz.U. 2015 poz. 567)
System LFC (ang. Load Frequency Control)	System automatycznej regulacji częstotliwości i mocy
Taryfa FIP	System FIP przeznaczony jest dla wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacji odnawialnego źródła energii, o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 0,5 MW i nie większej niż 1 MW którzy sprzedają lub będą sprzedawać niewykorzystaną energię elektryczną, do wybranego podmiotu innego niż sprzedawca zobowiązany.
TGE	Towarowa Giełda Energii
TWh	Terawatogodzina
URE	Urząd Regulacji Energetyki
Ustawa Prawo Energetyczne	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo Energetyczne
WN	Sieć wysokiego napięcia. Elektroenergetyczna sieć przesyłowa, w której napięcie międzyfazowe wynosi od 60 do 200 kV (w Polsce 110 kV). Sieć do przesyłania energii elektrycznej na duże odległości
WRA	Wartość regulacyjna aktywów
WRA AMI	Wartość regulacyjna aktywów dla inwestycji AMI
Zakres 1 (scope 1)	Emisje bezpośrednie CO ₂ powstałe w wyniku spalania paliw w źródłach stacjonarnych bądź mobilnych będących własnością firmy bądź przez nią nadzorowanych, emisji powstałych w wyniku zachodzących procesów technologicznych czy ulatniających się czynników chłodniczych
Zakres 2 (scope 2)	Pośrednie energetyczne emisje CO ₂ powstałe w wyniku zużycia zakupionej lub dostarczonej z zewnątrz energii elektrycznej, ciepłej, pary technologicznej, chłodu
Zakres 3 (scope 3)	Inne pośrednie emisje CO ₂ powstałe w całym łańcuchu wartości firmy, np. w wyniku wytworzenia surowców lub półproduktów, zagospodarowania odpadów, transportu surowców oraz produktów, podróży służbowych Pracowników czy użytkowania produktów przez końcowych użytkowników
Zrównoważony rozwój	Rozwój umożliwiający zaspokojenie potrzeb obecnego pokolenia bez zmniejszania szans na zaspokojenie potrzeb przyszłych pokoleń, uwzględniający oczekiwania otoczenia oraz wyzwania społeczne, środowiskowe i ekonomiczne. Pozwala na trwałe zwiększanie wartości organizacji oraz racjonalne zarządzanie zasobami
ZUZP (zakładowy układ zbiorowy pracy)	Porozumienie pomiędzy pracodawcą a związkami zawodowymi, które określa m.in. obowiązki pracodawcy wobec pracowników oraz gwarantowane uprawnienia pracownicze

Podpisy Zarządu

Data zatwierdzenia i publikacji Sprawozdania Zarządu z działalności ENEA S.A. oraz Grupy Kapitałowej ENEA w 2019 r.: 4 czerwca 2020 r.

Podpisy:

Prezes Zarządu

Mirosław Kowalik

Wiceprezes Zarządu ds. Handlowych

Piotr Adamczak

Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Jarosław Ołowski

Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych

Zbigniew Piętka

ENEA S.A.
ul. Górecka 1
60-201 Poznań
gielda@enea.pl